Jaarstukken 2022

Verantwoording beleid gemeente Laarbeek 2022

Liever online lezen?

https://laarbeek.jaarverslag-2022

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Inhoudsopgave

Jaarverslag 5

Inleiding 6
Financiële beschouwingen 7
Programma's 11

Programma 1 Burger en bestuur 12
Programma 2 Veiligheid 24
Programma 3 Woon- en leefklimaat 33
Programma 4 Economie en werkgelegenheid 60
Programma 5 Gezondheid, welzijn, zorg en onderwijs 75
Programma 6 Financiën en bedrijfsvoering 97

Paragrafen 107

Lokale heffingen en belastingen 107
Weerstandsvermogen en risicobeheersing 114
Onderhoud kapitaalgoederen 127
Financiering 135
Bedrijfsvoering 138
Verbonden partijen 143
Grondbeleid 171
Corona 178

Jaarrekening 184

Balans 185

Grondslagen voor waardering 185
Balans 31-12-2022 192
Niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen 218

Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 220

Grondslagen voor resultaatbepaling 220
Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 222
Overzicht aanwending bedrag onvoorzien 223
Overzicht incidentele baten en lasten per programma 224
Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves 227
Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid 228
Wet Normering Topinkomens (WNT) 230
Gebeurtenissen na balansdatum 232

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Bijlagen 233
Verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen (SiSa) 234
Subsidieverantwoording Bereikbaarheidsakkoord 245
Staat Personele capaciteit 246

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Jaarverslag

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Inleiding

Inleiding
In dit document staan de jaarstukken van onze gemeente over 2022 en zijn conform het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) opgemaakt. Deze wettelijke regels vormen de basis voor de administratie en de presentatie van de programmabegroting en jaarstukken.

Opzet jaarstukken
De jaarstukken bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening. De jaarstukken vormen het sluitstuk van de planning- & controlcyclus (P&C-cyclus) over 2022. Daarbij volgen we de systematiek en de indeling van de begroting. In de jaarrekening staan onder andere de balans en de toelichting, het overzicht van baten en lasten en de analyse van het jaarrekeningresultaat.

Programmaverantwoording
In het jaarverslag melden wij per programma wat wij het afgelopen jaar hebben bereikt en gedaan. We geven inzicht in de lasten en baten per programma en per taakveld.
We geven antwoord op de 5 W-vragen (Wat willen we bereiken? Wat gaan we daarvoor doen? Wanneer is het gereed? Wat hebben we gedaan? en Wat heeft het gekost?).

We brengen hierover per programma verslag uit onder het kopje 'Speerpunten'.
Deze speerpunten komen uit de begroting 2022 met als basis het "oude" coalitieprogramma 'Handen ineen'. De jaarrekening is dan ook een verantwoordingsdocument van de begroting van hetzelfde jaar. Het nieuwe bestuursakkoord 'Samen aanzet!' is vertaalt in de begroting 2023 en deze verantwoording zal in de tussenrapportages 2023 en jaarrekening 2023 vertaald worden.

Inzicht geven in wat we hebben bereikt, is niet altijd makkelijk. Dat komt omdat het hier meestal gaat om het bereiken van maatschappelijke effecten. Veranderingen van deze effecten duur vaak langer dan de verantwoording over een jaar. Ook zijn die effecten moeilijk te meten of inzichtelijk te maken. Vandaar dat de speerpunten de gewenste (maatschappelijke) effecten zijn en de resultaten van activiteiten die een positieve bijdrage hebben geleverd aan de gewenste resultaten.

Coalitieakkoord
Het coalitieakkoord 'Handen ineen' (2018-2022) staat vanaf de begroting 2019 als rode draad in de P&C-cyclus.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Financiële beschouwingen

Realisatie 2022

De door u vastgestelde programmabegroting 2022 resulteerde, na verwerking van het dekkingsplan in een positief resultaat van € 37.000.

In de loop van het jaar is de gemeenteraad op een tweetal momenten geïnformeerd over de voortgang van de uitvoering en ontwikkeling van de programmabegroting 2022:

1. Met de 1e tussenrapportage 2022 werd een positief resultaat voorzien van € 132.000.
   Vastgesteld door de gemeenteraad op 30 juni 2022.
2. Met de 2e tussenrapportage 2022 werd een positief resultaat voorzien van € 2.362.000.
   Vastgesteld door de gemeenteraad op 10 november 2022.

De jaarrekening 2022 laat een positief resultaat zien van **€ 6.781.000**. Dit resultaat is beïnvloed door toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves. Over deze toevoegingen en onttrekkingen heeft de raad al eerder besloten. Zowel bij de vaststelling van de begroting 2022 als bij afzonderlijke raadsbesluiten.

Het jaar 2022 is net als in 2020 en 2021 met een positief resultaat afgesloten. We zien in de afgelopen jaren dat vooral de verschillen veroorzaakt worden door incidentele resultaten, (late) financiering van het rijk en het verschuiven van werkzaamheden i.v.m. het tekort van personeel/corona. Gelet op de positieve resultaten van de afgelopen jaren zullen we in de kadernota 2024 / begrotingscyclus 2024 per programma scherper gaan begroten om grote positieve resultaten in de jaarrekening te voorkomen.

Het positief resultaat van de jaarrekening 2022 is **€ 4.250.000** hoger dan begroot (laatste stand 2e tussentijdse rapportage 2022). In hoofdlijnen wordt dit verschil verklaard door:

bedragen x € 1.000

Programma 1 Burger en Bestuur	712
Bijstelling voorziening wachtgeld en pensioen (voormalige) wethouders.	238
Loon en onkostenvergoeding College B&W.	77
Overschot rekenkamercommissie waarvan een gedeelte wordt voorgesteld om via resultaatbestemming naar volgend jaar over te hevelen.	42
Leges reisdocumenten hoger vanwege uitstel door coronapandemie.	44
Meer "fictieve" btw toegerekend aan riolering waardoor meer onttrokken aan de voorziening Riolering. Deze extra inkomst is dan een voordeel voor de exploitatie.	41

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Het voordeel bij Huisvuil wordt vooral veroorzaakt door de hogere opbrengst oud papier en door hogere inzameling PMD (plastic e.d.) en daardoor ook een hogere opbrengst.	253
Als gevolg van een uitspraak van de Hoge Raad op 17 maart 2023 is € 151.000 toegevoegd aan de voorziening risico Attero.	-151
Hogere inkomsten lediging van containers en voordeel uit vastrecht.	60
Het voordeel Milieustraat wordt veroorzaakt door minder gebracht afval en daardoor minder verwerkingskosten en een hogere opbrengst van recycling materialen.	58
Overige kleine verschillen.	50
Programma 2 Veiligheid	**911**
De groene BOA is per 01 maart 2023 aangesteld hierdoor valt het budget 2022 vrij.	28
Overschot budget Oekraïne	872
Overige kleine verschillen.	11
Programma 3 Woon- en leefklimaat	**633**
Voordeel op budget onderhoud verharde wegen vanwege meer inkomsten van degeneratievergoeding nutsbedrijven en een aanzienlijk overschot op de stelpost budget vervangingsinvesteringen wegens achterblijvende vervangingsinvesteringen 2021.	140
Incidenteel voordeel onderhoud bermen en sloten omdat de werkzaamheden en facturering voornamelijk in 2023 plaatsvonden.	73
Hogere kosten ODZOB door meer werkzaamheden aan verzoektaken zoals omgevingsvergunning bouw, welstand en monumenten.	-74
Vanwege uitstel van de Omgevingswet naar 1 januari 2024 is dit budget nog niet geheel besteed.	391
Overschrijding inhuur bij het bestemmings- en structuurplannen, vanwege openstaande vacatures en de voorbereidingen op de implementatie van de Omgevingswet.	-103
Hogere leges bouwvergunningen. Minder tegengevallen dan in de 2e tussenrapportages 2022 was gerapporteerd vanwege toch nog grote projecten in het laatste kwartaal, vooral vanuit grondexploitatie Bemmer IV.	197
Overige kleine verschillen.	9

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Programma 4 Economie en werkgelegenheid	23
Lagere kosten Innovatiehuis De Peel door minder kosten projecten en projectleiders.	42
Ruiling perceel uit de reguliere pacht vanwege oplossen van wateroverlast bebouwde kom.	73
Aanpassingen verliesvoorzieningen grondexploitaties waarvan de dekking via reserve grondexploitatie verloopt	-137
Overige kleine verschillen.	45
Programma 5 Gezondheid, welzijn, zorg en onderwijs	**686**
Minder uitgaven op voorzieningen Wmo, met name op collectief aanbod Wmo, voorliggende voorzieningen, minder aanvragen voor incidentele projectsubsidies en lager uitvoeringskosten voor de Wet Inburgering.	196
Niet bestede rijksmiddelen (stelpost jeugd) voor oa uitbreiding capaciteit vroegsignalering en ontwikkelen centrale toegang sociaal domein.	469
Restant budget voor bekostiging als gevolg van wijziging woonplaatsbeginsel jeugdhulp.	60
Lagere kosten Peelgemeenten plustaken jeugd als gevolg van personele onderbezetting.	220
Hogere programma- en uitvoeringskosten in het kader van de eenmalige energietoeslag als gevolg van het grote aantal toekenningen. Via de GR-Peelgemeente zullen we dit bedrag proberen terug gaan vragen aan het Rijk.	-235
Lagere kosten inkomensregelingen en minimabeleid, met name minder inzet vroegsignalering en verstrekken nieuwe leningen in het kader van de Voorziening Kleine Schulden. Mensen komen eerder in beeld waardoor ook budgetbeheer minder vaak is ingezet.	172
Hogere kosten geïndiceerde jeugdzorg, vanwege onderbezetting binnen het team jeugd van het sociaal team is eerder en vaker geïndiceerde jeugdzorg ingezet.	-233
Overige kleine verschillen.	37
Programma 6 Financiën en bedrijfsvoering	**1.285**
Voordelig saldo kosten inhuur (totaal € 845.000) minus beschikbare financiële vacatureruimte (totaal € 919.000).	74
Hogere opleidingskosten, welke geëgaliseerd worden door een onttrekking uit de bestemmingsreserve "opleiden en ontwikkelen".	-55
Hogere huisvestingskosten gemeentehuis vanwege het volledig terugkeren van het personeel op kantoor na corona en de	-29

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

stijging van de prijzen van gas en elektra.	
Lagere lasten vanwege diverse uitgestelde automatiseringsprojecten.	101
Hogere onvoorziene kosten, met name aan vrachtwagen en tankinstallatie op de werf.	-26
Hogere juridische kosten vanwege complexe dossiers waarvoor externe deskundigheid is ingehuurd.	-67
Lagere kapitaallasten als gevolg van bijstellingen op de saldi van de 2e tussenrapportage.	84
Hogere algemene uitkering gemeentefonds (mn vanuit de decembercirculaire 2022, waarin mede opgenomen voorschot energietoeslag 2023 en financiële afwikkelingen van voorgaande uitkeringsjaren). Tevens is geen gebruik gemaakt van de nog opgenomen stelpost van € 200.000 voor mogelijke nadelige schommelingen gemeentefonds.	821
Hogere opbrengst verkoop groenstroken dan geraamd bij de 1e tussenrapportage.	58
Hogere algemene lasten, met name vanwege doorvoering van de verliesvoorziening Klokkengieterij ad € 340.000, en hogere baten van totaal € 520.000, met name vanwege de verlaging van een verliesvoorzieningen op Nieuwenhof ad € 466.000 en de vrijval van het niet uitgegeven beschikbare exploitatiebudget inzake corona ad € 78.000.	277
Overige kleine verschillen.	47

bedragen x € 1.000	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Rekening 2022
Lasten programma's	61.682	67.306	57.120
Baten programma's	20.676	25.700	18.842
Saldo programma's	-41.006	-41.606	-38.277
Baten algemene dekkingsmiddelen	39.911	44.017	44.917
Resultaat vóór bestemming	-863	2.410	6.640
Stortingen in reserves	1.938	7.408	-6.799
Onttrekkingen aan reserves	2.839	7.529	6.941
Resultaat na bestemming	37	2.531	6.781

Crowe
Beukenlaan 60
5651 GD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Programma's

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Programma 1 Burger en bestuur

Portefeuillehouders

Burgemeester Van der Meijden
Wethouder Briels
Wethouder Slaets-Sonneveldt

Lokale bestuurlijke samenwerking
De tijd waarin we leven vraagt om verbinding en niet om polarisatie. We voelen de behoefte om op een andere manier met elkaar om te gaan. Dat vergt respect voor en vertrouwen in elkaar, onze partners, inwoners en ambtenaren. Ook vraagt het lef om los te laten en samen op te trekken. Onze manier van samenwerken is respectvol naar elkaar, partners, inwoners en ambtenaren.
We stappen in een groeiproces waaraan onlosmakelijk verbonden is dat we 'ruimte geven en ruimte krijgen' en met respect voor ieders rol samenwerking blijven zoeken. We vinden dat we de bestuurlijke samenwerking regelmatig met elkaar moeten bespreken en evalueren.

Samenwerking en cocreatie
De maatschappelijke opgaven van deze tijd vragen om een ander soort lokaal bestuur, overheden zijn in transitie. De gemeente is op zoek naar haar nieuwe rol. De omwenteling die de gemeente maakt in relatie tot de inwoner en groepen inwoners kan getypeerd worden als: 'meer loslaten en minder bemoeizucht'. Zaken niet dichtregelen met beleidsnota's maar gebruik maken van de energie en kennis in de samenleving en hierbij een faciliterende, ondersteunende en verbindende houding aannemen. We staan open voor initiatieven vanuit de samenleving en – waar nodig en gewenst – ondersteunen en faciliteren we deze. We gaan uit van het principe van een 'inclusieve democratie': iedereen telt mee. We gaan daarom ook actief op zoek en in gesprek met mensen die nog niet meedenken of meedoen.

Regionale samenwerking
Met het vaststellen van de Toekomstvisie "Samen daadkrachtig en energiek naar 2030" hebben de gemeente en de gemeenschap een bewuste keuze gemaakt om een zelfstandige gemeente te zijn. Voor een deel van de maatschappelijke opgaven kan de uitvoering het best plaatsvinden op het laagste schaalniveau, namelijk dat van de gemeente Laarbeek. Bij andere opgaven ligt het echter voor de hand om de samenwerking met omliggende gemeenten op te zoeken.
Wij hanteren daarbij het principe dat samenwerking gebaseerd moet zijn op inhoudelijke vraagstukken, op basis van "goedschaligheid": we kiezen daarbij het juiste schaalniveau. We nemen graag een proactieve rol in regionale netwerken en kijken over de bestaande regiogrenzen heen om gemeentelijke en regionale belangen te behartigen en kansen te benutten.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Speerpunten

Afspraken uit de begroting 2022 gebaseerd op het "oude" coalitieakkoord 'Handen ineen'

1.01	Lokale bestuurlijke samenwerking continu met elkaar bespreken en minimaal 2 maal per jaar evalueren
1.02	We gaan op zoek naar en laten ons inspireren door andere vormen om ons democratisch proces te verbeteren
1.03	We nemen graag een proactieve rol in regionale netwerken en kijken over de bestaande regiogrenzen heen om gemeentelijke en regionale belangen te behartigen en kansen te benutten
1.04	Afspraken toegevoegd die niet in het raadsprogramma waren opgenomen

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Het vaststellen van een eventuele plandatum verloopt via de 1e tussenrapportage 2023, daarom is het veld '*nieuwe planning*' in de jaarstukken 2022 niet gevuld.

Wat hebben we er voor gedaan in 2022?		Status	Begrotings-jaar	Portefeuille-houder	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
1.03	***We nemen graag een proactieve rol in regionale netwerken en kijken over de bestaande regiogrenzen heen om gemeentelijke en regionale belangen te behartigen en kansen te benutten***						
1.03.03	**Samenwerkingsagenda** We stellen een samenwerkingsagenda van Laarbeek vast waardoor gemeenteraadsleden overzicht krijgen over de samenwerkingsverbanden en inzicht krijgen in de doelen en de resultaten van die verbanden. Bedoeling is om zicht te krijgen op de samenwerkingsagenda en lijnen uit te zetten en doelen te formuleren (herijking) die voor het college input vormen om te komen tot aanscherping en bijstelling van de samenwerkingsagenda. Uitvoering, implementatie en evaluatie van de gemaakte keuzes in de verschillende onderdelen van de samenwerkingsagenda.	Lopend buiten planning	2022	Burgemeester Van der Meijden	Griffie	12 - 2022	
			Toelichting op de status: Als gevolg van een gewijzigd prioritering is dit onderwerp in overleg met het presidium doorgeschoven en zal dat in de loop van 2023 worden opgepakt.				

Wat hebben we er voor gedaan in 2022?		Status	Begrotings-jaar	Portefeuille-houder	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
1.04	***Afspraken toegevoegd die niet in het raadsprogramma waren opgenomen***						
1.04.03	**Vergaderstructuur** Een nieuwe vergaderstructuur invoeren waarbij uitvoering wordt gegeven aan de wens: • tot een duidelijker onderscheid tussen de fasen beeldvorming, oordeelsvorming en besluitvorming. • om inwoners meer betrekken. • om mensen met kennis uit de achterban meer te betrekken.	Gereed/ afgerond	2021		Griffie	03 - 2022	
			Toelichting op de status: De besluitvorming voor de invoering van de nieuwe vergaderstructuur is afgerond. Direct na de verkiezingen wordt de nieuwe vergaderstructuur ingevoerd.				

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

1.04.05	**Tweedeling samenleving** We hebben aandacht voor de neigende tweedeling in de samenleving en treffen daar waar mogelijk maatregelen om de achterstelling van groepen in de samenleving te voorkomen.	Gereed/ afgerond	2022	Wethouder Slaets-Sonneveldt	Samenleving	12 - 2022	
			Toelichting op de status: De uitvoering van de eenmalige energietoeslag en van de éxtra energietoeslag voor mensen met een laag inkomen is afgerond. Daarnaast is in januari 2023 voor een periode van een half jaar de maatwerk-energietoeslag van start gegaan. Tenslotte proberen we zoveel als mogelijk mensen met een laag inkomen in beeld te krijgen zodat zij gewezen kunnen worden op de voorzieningen en regelingen die voorhanden zijn. Hiertoe is o.a. in het najaar een nieuwe folder voor minima huis-aan-huis verspreid.					

1.04.06	**Strategische communicatie gemeente Laarbeek** Strategisch communiceren is een continue doorlopend proces, waar voortdurend aandacht voor is.	Gereed/ afgerond	2022	Burgemeester Van der Meijden	Leefomgeving	12 - 2022	
			Toelichting op de status: Strategisch communiceren is een continue doorlopend proces, waar voortdurend aandacht voor is.				

1.04.07	**Jubileum 25 jaar Laarbeek** In 2022 bestaat de gemeente Laarbeek 25 jaar. Dit vieren we een jaar lang met diverse activiteiten, waarbij wij kernen in hun kracht zetten. In het najaar van 2021 worden de activiteiten bekend gemaakt aan de inwoners van Laarbeek.	Gereed/ afgerond	2022	Burgemeester Van der Meijden	Bedrijfsvoering	12 - 2022	
			Toelichting op de status: Het project jubileum 25 jaar Laarbeek is afgerond. Het eenmalige budget 2022 is besteed aan: - de organisatie van een open dag en reünie voor oud-werknemers in september 2022 - een subsidieregeling voor verenigingen die in het jubileumjaar een activiteit voor inwoners van Laarbeek wilden organiseren. - een gepland muziekweekend in december 2022 is niet doorgegaan. Het overgebleven budget is niet opnieuw gelabeld.					

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Beleidsindicatoren

In dit jaarverslag zijn de (verplichte) indicatoren opgenomen waarbij per programma de daarbij relevante indicatoren worden opgesomd. De uitkomst van Laarbeek is afgezet tegen de uitkomst van de gemiddelde gemeente met een inwoneraantal tot 25.000 inwoners.

Beleidsindicator	verplicht volgens BBV j/n	meet eenheid	actualiteit	Laarbeek	gemiddelde gemeente < 25.000 inwoners
Producten Burgerzaken	Nee	aantal	2022	23	niet gemeten
Klantcontactmomenten Burgerzaken	Nee	aantal	2022	4772	niet gemeten
Producten bouwen en wonen	Nee	aantal	2022	7	niet gemeten

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Financiën

Onderstaande tabel geeft de lasten, baten en mutaties in de reserves weer.

bedragen x € 1.000

		Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Rekening 2022	Verschil
Lasten		6.154	6.189	5.900	289
0.1	Bestuur	1.771	1.848	1.712	137
0.2	Burgerzaken	685	685	671	13
7.2	Riolering	1.715	1.656	1.407	249
7.3	Afval	1.984	2.000	2.110	-110
Baten		5.186	5.172	5.596	423
0.1	Bestuur	31	31	269	239
0.2	Burgerzaken	217	217	277	60
7.2	Riolering	2.550	2.472	2.264	-208
7.3	Afval	2.389	2.453	2.785	333
	Saldo van baten en lasten	**-968**	**-1.017**	**-304**	**712**
	Onttrekkingen aan reserves	51	118	118	
	Resultaat	**-917**	**-898**	**-186**	**712**

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Analyse verschillen per taakveld

Er wordt een ondergrens gehanteerd van € 25.000 om de analyse op hoofdlijnen te kunnen uitvoeren.

bedragen x € 1.000

	Taakveld		Begroting 2022	Rekening 2022	Verschil	
0.1	Bestuur		1.818	1.442	375	
	College van burgemeester en wethouders	Lasten		43	Structureel + Incidenteel	Voordelig
		Baten		238	Incidenteel	Voordelig

Analyse: De ruimte op de loonsom en onkostenvergoeding aangevuld met de stelpost laat een voordeel zien van totaal € 77.000, waarvan structureel € 34.000 kan vrijvallen. Daar staat tegenover een overschrijding van de overige kosten met € 8.000 hetgeen vraagt om structurele ophoging met € 10.000. Het budget studiekosten/cursussen is mede als gevolg van de collegewisseling eenmalig overschreden met € 29.000.
De hoogte voorziening 'wachtgeld/pensioen voorm.B&W' wordt jaarlijks geëgaliseerd via de exploitatie. De noodzakelijke omvang van deze voorziening wordt elk jaar herrekend op basis van de actuele wet- en regelgeving, rekening houdend met de geldende rekenrente. Dit laat voor 2022 een eenmalig voordeel in de exploitatie zien van € 238.000. Maximale omvang: de omvang is gerelateerd aan de bestaande verplichtingen.

	Rekenkamercommissie	Lasten		42	Incidenteel	Voordelig
		Baten				

Analyse: Het totale restantbudget bedraagt € 63.000. Hiervan wordt € 27.000 (50 % van het jaarbudget) overgeheveld naar het budget 2023, dat verloopt via de resultaatbestemming. Het restantbedrag dat niet in aanmerking komt voor overheveling bedraagt € 36.000. Dit bedrag wordt naar rato verdeeld tussen Gemert-Bakel (€ 20.700) en Laarbeek (€ 15.300). De terugbetaling aan Gemert-Bakel maakt dat het gepresenteerde verschil in lasten € 42.000 bedraagt.

	Taakveld		Begroting 2022	Rekening 2022	Verschil	
0.2	Burgerzaken		467	394	73	
	Secretarieleges burgerzaken	Lasten		-14	Incidenteel	Nadelig
		Baten		58	Incidenteel	Voordelig

Analyse: De inkomsten en uitgaven (rijksleges) ten behoeve van de reisdocumenten vallen dit jaar hoger uit dan voorzien. Dit heeft als oorzaak dat mensen niet gereisd hebben gedurende de Coronapandemie. Zodra het weer mogelijk was om te reizen hebben er dan ook meer mensen een reisdocument aangevraagd.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

	Taakveld	Begroting 2022	Rekening 2022	Verschil	
7.2	Riolering	-816	-857	41	
	Riolering	Lasten	250	Incidenteel	Voordelig
		Baten	-208	Incidenteel	Nadelig

Analyse: De jaarlijkse onderhoudskosten grondwatermeetnet/waterketen zijn in 2022 € 24.000 lager dan begroot doordat het grondwatermeetnet maart 2023 is opgeleverd.
In 2022 waren geen maatregelen benodigd voor klimaatadaptatie, voordeel € 16.000 incidenteel.
Er was in 2022 minder onderhoud aan de gemalen en voorzieningen benodigd ivm kredieten voor vervangingen, voordeel € 31.000 incidenteel.
In 2022 was er nog geen verplichting om bij uitbreiding verhard oppervlak regenwater op eigen terrein te bergen. Hierdoor hoefde er in 2022 nog geen controle uitgevoerd te worden door ODZOB bij het verlenen van de vergunning en uitvoering (voordeel € 27.000 incidenteel).
In verband met het opstellen van het nieuwe Systeemoverzicht Stedelijk Water (SSW, opvolger van het BRP Basisrioleringsplan) gemeentebreed komt het budget ad € 20.000 (incidenteel) Oppervlakking afstroommodel Aarle-Rixtel te vervallen.
Er waren in 2022 minder knelpunten in het watersysteem om op te lossen, voordeel € 15.000 incidenteel.
Er waren in 2022 geen knelpunten Maatregelen Grondwater om op te lossen, voordeel € 16.000 incidenteel.
Van de stimuleringsbijdrage afkoppelen is maar minimaal gebruikt gemaakt in 2022, voordeel € 25.000 incidenteel.
Omdat het nieuwe Meetnet nog niet is aangelegd in 2022 is er in 2022 een incidenteel voordeel van € 19.000 ten aanzien van verbeteren/onderhouden meetpunten, en zijn de jaarlijkse onderhoudskosten meetnet waterketen zijn in 2022 € 27.000 lager dan begroot (incidenteel voordeel).
In 2022 zijn er minder uren benodigd geweest voor het Procesmanagement samenwerking Doelmatig Waterbeheer, voordeel € 18.000 incidenteel.
De kosten voor energie zijn veel hoger geweest in 2022, nadeel van € 15.000 incidenteel.

Het taakveld riolering is een gesloten exploitatie waardoor dit onderdeel geen invloed mag hebben op het exploitatiesaldo. In 2022 zijn per saldo de lasten lager dan de baten met als gevolg dat daadwerkelijk minder onttrekking mag plaatsvinden uit de voorziening riolering dan geraamd was. Deze lagere onttrekking uit de voorziening riolering leidt tot minder dekking in de exploitatie, nadeel € 171.000 incidenteel.

	Taakveld	Begroting 2022	Rekening 2022	Verschil	
7.3	Afval	-453	-675	223	
	Huisvuil	Lasten	-143	Incidenteel	Nadelig
		Baten	243	Incidenteel	Voordelig

Analyse: Deze analyse is gebaseerd op basis van de conceptjaarrekening Blink.
Het verschil in baten wordt met name veroorzaakt door een hogere opbrengst oud papier (€ 180.000) en een hogere hoeveelheid ingezameld PMD en dus vergoeding voor PMD (€ 29.000). Daarnaast levert de eindafrekening van de zwerfafvalvergoeding van afgelopen jaren een financieel voordeel op. Per ultimo 2022 is de voorziening Attero verhoogd met € 151.000 tot € 286.000 als gevolg van een uitspraak van de Hoge Raad op 17 maart 2023.

	Baten afvalstoffenheffing	Lasten			
		Baten	66	Incidenteel	Voordelig

Crowe
Beukenlaan 60
5651 GD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Analyse: Er is sprake van een voordeel van € 40.000 op de inkomsten uit de lediging van containers. Dat is terug te herleiden naar een groter aantal ledigingen dan waar rekening mee was gehouden. De baten uit vastrecht zijn circa € 21.000 hoger dan verwacht. De oorzaak daarvan ligt niet in 2022 maar in 2021. De uiteindelijk oplegging bleek meer dan verwacht werd en dat leidt tot een beperkt voordeel in 2022.

	Milieustraat	Lasten	35	Incidenteel	Voordelig
		Baten	23	Incidenteel	Voordelig

Analyse: Het verschil in baten wordt veroorzaakt door een hogere opbrengsten van recycling materialen. Het verschil in lasten wordt verklaard doordat er minder afval naar de milieustraat is gebracht, waardoor er lager verwerkingslasten en aftransporten zijn geweest.

Investeringen

bedragen x € 1.000

Start jaar	Projectnaam	Toelichting	Begroot	Rekening	Restant	Verwacht jaar afsluiting	Afsluiten j/n
2022	Containerkluisjes	Afgerond in 2022.	14	14	0	2022	Ja
2012	Verplaatsen overstort De Zicht incl stamrio	Werkzaamheden zijn in uitvoering. Gereed eind 2023.	100	23	77	2023	Nee
2013	Verlengen overstortld naar BBB Vogelenzang	Werkzaamheden zijn gestart. Afronding eind 2023.	100	0	100	2023	Nee
2015	Aanleg retentievoorziening Oranjelaan BD	De tijdelijke bergingsvijver tbv bestemmingsplan Beekse Akkers is gereed. Het krediet kan nu worden afgerond. Na aanleg van het 'wooneiland Oranjelaan' zal deze vijver zijn definitieve vorm krijgen. De kosten hiervoor worden opgenomen in een nog aan te vragen krediet ten laste van de betreffende grondexploitatie.	120	3	117	2024	Nee
2017	Opstellen verordening Hemelwater en drukrio	Noodzaak bestaat, realisatie op kort termijn niet mogelijk. Nieuwe afweging bij herzien gemeentelijk rioleringsplan.	10	0	10	2017	Ja
2018	Uitvoeren meetplan riolering	Dit project zal worden opgestart in 2024.	117	1	116	2024	Nee
2018	Inrichten grondwatermeetnet	De werkzaamheden voor het inrichten van ons nieuwe grondwatermeetnet zijn gereed. Financiële afronding naar verwachting in tweede kwartaal 2023.	65	18	47	2023	Nee

Crowe
Beukenlaan 60
5651 GD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

2018	Voorbereiding riolering Piet v.Thielplein BD	Ontwerp is gereed. Werkvoorbereiding en uitvoering komen ten laste van andere kredieten.	15	16	-1	2022	Ja
2019	Renovatie drukgemaaltjes LB	Werkzaamheden zijn uitgevoerd. Krediet kan afgesloten worden.	45	45	0	2022	Ja
2019	Relining Mariastraat AR en Oranjelaan BD	De relining Oranjelaan wordt derde kwartaal 2023 uitgevoerd, zodat deze gereed is tegelijkertijd met het reconstructieproject Pater Vogelstraat.	190	0	190	2023	Nee
2019	Ptr Vogelsstraat,Kerstraat en Hubertusweg BD	Werkvoorbereiding is gereed. Budget kan worden afgesloten	20	21	-1	2022	Ja
2019	Aanleg retentievoorziening Meerven MH	Werkzaamheden nog niet gestart In afwachting van het verkrijgen van het betreffende perceel.	60	0	60	2024	Nee
2020	Vervanging gemaal Schutstraat LH	Uitvoering in tweede kwartaal 2023.	60	0	60	2023	Nee
2020	Relining Piet van Thiel BD	Ontwerp is gereed. Werkvoorbereiding is gestart. Aanbesteding Q3 2023. Uitvoering vanaf januari 2024, gelijktijdig met herinrichting Piet van Thielplein.	85	0	85	2024	Nee
2020	Bijdrage aanleg retentievoorz Kerkakkers	Dit is een integratieproject geworden voor waterberging Kerkakkers, herplaatsing leefgebied van een steenuil en inrichting van een ecologische verbindingszone Goorloop.	77	41	36	2024	Nee
2020	Combi weg/riool Vogelstr/Kerkstr/Hubertusweg	Werkzaamheden zijn in uitvoering	1102	168	934	2023	Nee
2020	Combi weg/riool Koppelstr thv PvThielplein	Ontwerp is gereed. Werkvoorbereiding is gestart. Aanbesteding Q3 2023. Werk start in januari 2024 in samenspraak met de ondernemers van het Piet van Thielplein.	70	22	48	2024	Nee
2020	Bijdrage verdieping klimaatstress	Inhoudelijke en financiële afronding zal plaatsvinden in 2023.	8	0	8	2023	Nee
2021	Drukriool gemaaltjes vervangen en renoveren	Uitvoering is gereed.	45	44	1	2022	Ja
2021	Relinen Reigerlaan	Dit krediet kan afgesloten worden. Werkzaamheden zijn: betreffende duiker blijkt bij nader inzien eigendom van Waterschap Aa en Maas.	30	0	30	2022	Ja
2021	Relinen div locatie (uitv met Peelgemeenten)	In het tweede kwartaal van 2023 wordt gestart met het opstellen van het bestek. Naar verwachting uitvoering in 2024.	200	0	200	2024	Nee
2021	Klokkengieterstr. vervangend bestaand riool	Werkzaamheden worden afgestemd met het bouwplan Klokgieterij.	75	0	75	2025	Nee
2021	Combiproject Lankelaar Schutsstraat	Ontwerp is gereed. Werkvoorbereiding is opgestart. Aanbesteding Q4 2023. Start werk Q2 2024	475	10	465	2024	Nee

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

2021	Combiproject afkoppelen HWA Koppelstraat	Ontwerp is gereed. Werkvoorbereiding is gestart. aanbesteding Q3 2023. Werk start in januari 2024 in samenspraak met de ondernemers van het Piet van Thielplein.	100	0	100	2024	Nee
2021	Pilot beplante wadi's	Wadi is aangelegd en bijna voltooid. De afrekening volgt 2e kwartaal 2023.	20	0	20	2023	Nee
2021	Nader onderz.(intellig.sturing afvalwater)	Werkzaamheden zijn gereed. Financiële afronding in 2023.	15	0	15	2023	Nee
2022	Schoolstraat AR relinen 2 rioolstrengen	Uitvoering tweede kwartaal 2023.	30	0	30	2023	Nee
2022	Verv rioolgemaal Sengersweg AR-electromech.	Eind eerste kwartaal 2023 zal dit werk worden aanbesteed. Uitvoering staat gepland voor najaar 2023.	35	0	35	2023	Nee
2022	Verv rioolgemaal Sengersweg AR-bouwkundig	Eerste kwartaal 2023 zal dit werk worden aanbesteed. Uitvoering najaar 2023.	65	2	63	2023	Nee
2022	Ren rioolgemalen Revershof LH	Uitvoering gepland voor najaar 2023.	50	0	50	2023	Nee
2022	Ren drukrioleringsgemaaltjes	Restant van de vervangingen wordt uitgevoerd in 2023.	45	23	22	2023	Nee
2022	Onderz kwal en capac persleidingen buitengeb	Onderzoek wordt in 2024 opgestart.	40	0	40	2024	Nee
2022	Voorber en onderzoek tbv div projecten	Betreft meerjaren onderzoeksprogramma ten behoeve van de komende reconstructies en rioolvervangingen.	50	1	49	2024	Nee
2022	Opstellen basisrioleringsplan BD	Basisriolingsplan zal naar verwachting eind 2023 afgerond zijn.	40	15	25	2023	Nee
2022	Verruimen sloten bergbezinkbassin AR	Werkzaamheden worden uitgevoerd met het Waterschap Aa en Maas. Uitvoering naar verwachting eind 2023.	150	4	146	2023	Nee
2022	Inrichten retentievoorziening Dorpstr LH	Eerste kwartaal 2023 wordt gestart met aanleg van de retentievoorziening.	50	18	32	2023	Nee

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Verbonden partijen

Verbonden partij	Vorm
Blink	Gemeenschappelijke regeling
Metropool Regio Eindhoven	Gemeenschappelijke regeling

Meer informatie over deze verbonden partijen staat in het overzicht Verbonden partijen.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Programma 2 Veiligheid

Portefeuillehouders

Burgemeester Van der Meijden

Veilige leefomgeving

Inwoners willen zich veilig voelen in hun eigen leefomgeving. Kleine irritaties, zoals foutparkeren en zwerfvuil, maar ook grotere vraagstukken, zoals overlast van verwarde personen, criminaliteit en illegale wietplantages geven inwoners een onveilig gevoel.
Het is belangrijk dat dit in een vroegtijdig stadium wordt gesignaleerd. Dat vraagt om ogen en oren in de wijk, onder meer van de politie en van gemeentelijke handhavers maar ook van inwoners. Een veilige samenleving is een gezamenlijke verantwoordelijkheid en zetten we alle middelen in om ondermijning te bestrijden.
Door de toenemende digitalisering is het zorgvuldig omgaan met de informatie en gegevens van inwoners (persoonsgegevens) en organisaties ook voor gemeenten van steeds groter belang. Uitval van computers, het zoek raken van gegevensbestanden of het door onbevoegden kennisnemen dan wel manipuleren van bepaalde gegevens kan ernstige gevolgen hebben voor de continuïteit van de dienstverlening. Een betrouwbare, beschikbare en correcte informatiehuishouding is essentieel voor de dienstverlening van gemeenten en de privacy van onze inwoners.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Speerpunten

Afspraken uit de begroting 2022 gebaseerd op het "oude" coalitieakkoord 'Handen ineen'

2.01 Wij accepteren geen ondermijning en stimuleren onze inwoners om mede verantwoordelijkheid te dragen voor een veilige samenleving

2.02 Wij benutten onze bestuurlijke netwerken ten behoeve van de handhaving

2.03 Wij blijven werken aan een betrouwbare en veilige informatiehuishouding

2.04 Afspraken toegevoegd die niet in het raadsprogramma waren opgenomen

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Het vaststellen van een eventuele plandatum verloopt via de 1e tussenrapportage 2023, daarom is het veld '*nieuwe planning*' in de jaarstukken 2022 niet gevuld.

Wat hebben we er voor gedaan in 2022?		Status	Begrotings-jaar	Portefeuille-houder	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
2.01	***Wij accepteren geen ondermijning en stimuleren onze inwoners om mede verantwoordelijkheid te dragen voor een veilige samenleving***						
2.01.04	**Voorlichting, bewustwording en aanpak samen met de gemeenschap** Vergroten van de bewustwording bij burgers en bedrijven ten aanzien van ondermijning. We blijven inzetten op buurtpreventie en investeren in wederkerigheid daar waar het de rol van de inwoners betreft. Inwoners wordt de mogelijkheid geboden om via Meld Misdaad Anoniem ondermijnende activiteiten te melden.	Gereed/ afgerond	2021	Burgemeester Van der Meijden	Omgevingsbeheer	12 - 2022	
			Toelichting op de status: De pilot met Meld Misdaad Anoniem is geëvalueerd en ook in 2022 kunnen inwoners van Laarbeek verdachte zaken melden. Het netwerk van buurt whatsapp groepen heeft onze blijvende aandacht en wordt waar mogelijk verder uitgebreid.				
2.01.05	**Onderzoek communicatie ondermijning** In 2020 is er in de 6 Peelgemeenten een enquête gehouden onder inwoners van 18 jaar en ouder in hoeverre ze ondermijning of kenmerken daarvan ervaren. De resultaten van het onderzoek geven inzicht in waar communicatie over ondermijnende activiteiten zich op moet richten om de meldingsbereidheid van inwoners te vergroten. In 2020 sluiten de Peelgemeenten aan bij Meld Misdaad Anoniem. In 2021 volgt hiervan een evaluatie en wordt duidelijk wat de effecten daarvan zijn.	Gereed/ afgerond	2021	Burgemeester Van der Meijden	Leefomgeving	11 - 2021	
			Toelichting op de status: Uit het onderzoek is gebleken dat de meldingsbereidheid aanwezig is en deze toeneemt naarmate het eenvoudiger is om zaken te melden. Mede daardoor maken de Peelgemeenten nu vast gebruik van Meld Misdaad Anoniem.				

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

2.01.06	**Implementatie van de aanpak tegen mensenhandel** Gemeenten moeten in 2022 beleid over mensenhandel hebben: een integrale programma-aanpak van seksuele uitbuiting, arbeidsuitbuiting en criminele uitbuiting. In regionale samenwerking van de gemeenten in Oost-Brabant wordt een beleidsplan geschreven.	Gereed/ afgerond	2022	Burgemeester Van der Meijden	Omgevingsbeheer	04 - 2022	
			Toelichting op de status: In maart 2022 is de Uitvoeringsnotitie mensenhandel Peelland bestuurlijk vastgesteld. Implementatie geschiedt conform regionale afspraken.				

Wat hebben we er voor gedaan in 2022?		**Status**	**Begrotings-jaar**	**Portefeuille-houder**	**Afdeling**	**Laatst vastgestelde planning**	**Nieuwe planning**
2.04	***Afspraken toegevoegd die niet in het raadsprogramma waren opgenomen***						
2.04.03.02	**Doorontwikkeling aanpak Wet Bibob** In samenwerking met het PIT-team (Peelland Interventieteam) en de Peelgemeenten wordt bekeken wat deze gevolgen voor de afzonderlijke gemeenten zijn.	Gereed/ afgerond	2022	Burgemeester Van der Meijden	Omgevingsbeheer	12 - 2022	
			Toelichting op de status: Het beleid met betrekking tot de Wet Bibob wordt actueel gehouden als gevolg van wetswijzigingen.				
2.04.04	**Veiligheid in het buitengebied** We hebben structurele aandacht voor veiligheid in het buitengebied en verrichten hiervoor gepland en ongepland handhavingsacties tezamen met de partners van Samen Sterk in het Buitengebied, Peellandinterventieteam en politie.	Gereed/ afgerond	2022	Burgemeester Van der Meijden	Omgevingsbeheer	12 - 2022	
			Toelichting op de status: Door het jaar heen worden er in samenwerking met de verschillende handhavingsinstanties (onder andere Peelland Interventie Team, Politie, Omgevingsdienst, Samen Sterk in het Buitengebied) minimaal 3 handhavingsacties gehouden.				

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

2.04.05	**Prioriteit aan langlopende handhavingskwesties** Binnen het totaal van lopende handhavingsdossiers geven we de hoogste prioriteit aan een aantal reeds langlopende (meerjarige en omvangrijke) handhavingskwesties.	Gereed/ afgerond	2022	Burgemeester Van der Meijden	Omgevingsbeheer	12 - 2022	
			Toelichting op de status: Aan een drietal langlopende complexe handhaving dossiers wordt hoge prioriteit gegeven. Deze dossiers verkeren juridisch gezien in een cruciaal stadium. Zaken zijn doorlopend en nog in behandeling.				

2.04.06	**Herschrijven gezamenlijk veiligheidsplan De Peel** Het Veiligheidsplan 2010-2022 voor en door de zes Peelgemeenten: Laarbeek, Gemert-Bakel, Helmond, Deurne, Asten en Someren wordt herschreven. Doel van het gezamenlijke veiligheidsplan is aansturen op samenwerking tussen de zes gemeenten in Peelland en hun partners, daar waar dat meer veiligheid oplevert. Het gezamenlijke veiligheidsplan wordt vervolgens vertaald naar een lokaal Veiligheidsplan.	Gereed/ afgerond	2022	Burgemeester Van der Meijden	Omgevingsbeheer	12 - 2022	
			Toelichting op de status: Er is een veiligheidsplan voor de periode 2023-2026 opgesteld.				

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Beleidsindicatoren

In dit jaarverslag zijn de (verplichte) indicatoren opgenomen waarbij per programma de daarbij relevante indicatoren worden opgesomd. De uitkomst van Laarbeek is afgezet tegen de uitkomst van de gemiddelde gemeente met een inwoneraantal tot 25.000 inwoners.

Beleidsindicator	verplicht volgens BBV j/n	meet eenheid	actualiteit	Laarbeek	gemiddelde gemeente < 25.000 inwoners
Verwijzingen HALT	Ja	per 1.000 jongeren	2021	8	8
Winkeldiefstallen	Ja	per 1.000 inwoners	2022	0,2	0,7
Geweldsmisdrijven	Ja	per 1.000 inwoners	2022	1,7	2,7
Diefstallen uit woningen	Ja	per 1.000 inwoners	2022	1,7	1,2
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Ja	per 1.000 inwoners	2022	4,1	4,4

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Financiën

Onderstaande tabel geeft de lasten, baten en mutaties in de reserves weer.

bedragen x € 1.000

		Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Rekening 2022	Verschil
Lasten		1.893	2.413	2.370	44
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	1.379	1.889	1.872	17
1.2	Openbare orde en veiligheid	513	524	497	27
7.5	Begraafplaatsen en crematoria				
Baten		111	598	1.465	867
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	83	594	1.460	866
1.2	Openbare orde en veiligheid	28	4	5	1
	Saldo van baten en lasten	**-1.781**	**-1.815**	**-905**	**911**
	Resultaat	**-1.781**	**-1.815**	**-905**	**911**

Analyse verschillen per taakveld

Er wordt een ondergrens gehanteerd van € 25.000 om de analyse op hoofdlijnen te kunnen uitvoeren

bedragen x € 1.000

	Taakveld		Begroting 2022	Rekening 2022	Verschil	
1.1	Crisisbeheersing en brandweer		1.295	413	883	
	Veiligheidsregio	Lasten		7	Incidenteel	Voordelig
		Baten		872	Incidenteel	Voordelig

Analyse: Dit saldo wordt veroorzaakt door het verschil tussen de ontvangen rijksmiddelen Oekraïneopvang en de kosten die zijn gemaakt in verband met deze opvang.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

	Taakveld		Begroting 2022	Rekening 2022	Verschil	
1.2	Openbare orde en veiligheid		520	492	28	
	Bijzondere wetten	Lasten	33		Incidenteel	Voordelig
		Baten	1		Incidenteel	Voordelig

Analyse: Vanuit de meicirculaire 2022 hebben we structureel budget vanaf 2022 gekregen voor het aanstellen van een groene BOA. Echter, pas vanaf 2023 hebben wij de groene BOA aangesteld (begonnen per 1 maart 2023). Dit betekent dat het budget van 2022 niet meer nodig is, voordeel € 33.000.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Verbonden partijen

Verbonden partij	Vorm
Stichting Beheer en Exploitatie Veiligheidshuis Brabant Zuidoost	Participatie in publiekrechtelijk rechtspersoon
Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost	Gemeenschappelijke regeling

Meer informatie over deze verbonden partijen staat in het overzicht Verbonden partijen.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Programma 3 Woon- en leefklimaat

Portefeuillehouders

Wethouder Briels
Wethouder Slaets-Sonneveldt
Wethouder Van den Berkmortel

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Wonen en leefbaarheid
Om een vitale en toekomstbestendige gemeente te blijven is een evenwichtige leeftijdsopbouw essentieel. Om een diversiteit aan mensen te verleiden om in Laarbeek te blijven en te komen wonen zijn er voldoende geschikte woningen en woonvormen nodig die aansluiten bij huidige en toekomstige behoeften. We voorzien zowel in de demografische vraag op de lange als op de korte termijn (levensloopbestendig). Indien nodig treden we in overleg met de provincie over de uitbreidingsbehoefte. De woningen dienen evenwichtig over de kernen te zijn verdeeld, waarbij de bouw van woningen in Aarle-Rixtel en Lieshout, gezien het beperkte aanbod en grote vraag, de komende tijd de eerste prioriteit heeft.

Open, groene ruimte in de kernen wordt steeds schaarser maar bepaalt wel in belangrijke mate het dorpse karakter van Laarbeek. Dit willen we voor de toekomst graag behouden. We richten ons daarom als het gaat om woningbouw ook op het herbestemmen en herstructureren van bestaande bebouwde gebieden en gebouwen (ook kerken).

Laarbeek is een groene gemeente. Groen is een kernkwaliteit van Laarbeek. Op verschillende manieren spant de gemeente zich in voor een verbetering van natuur, milieu en landschap. Deze inspanningen dragen immers bij aan een gezond leefklimaat. Mede om soortenrijkdom te behouden en herstellen wordt nieuwe natuur aangelegd.

Het is goed wonen in Laarbeek. De wijze waarop de voorzieningen in de openbare ruimte worden beheerd en onderhouden draagt bij aan de veiligheid en de beleving van de openbare ruimte. Het beheer en onderhoud is onderhevig aan nieuwe ontwikkelingen en (wettelijke)eisen. Daarbij kan gedacht worden aan het verbod op het gebruik van onkruidbestrijdingsmiddelen, demografische ontwikkelingen, de gevolgen van de klimaatverandering. Maar ook het toenemende aantal initiatieven, waarbij het onderhoud en beheer samen met en door inwoners vorm wordt gegeven. Ook is er sprake van een toename van het te onderhouden en te beheren oppervlak door de aanleg van nieuwe woonwijken en natuur. Om het beheer en onderhoud op orde te houden zijn investeringen en reserveringen noodzakelijk. Er dienen om achterstanden te voorkomen en onveilige situaties uit te bannen nieuwe afspraken te worden gemaakt over het beheer- en onderhoudsniveau van de openbare ruimte.

Laarbeek wil de nabijheid tot Helmond en Eindhoven beter benutten, met behoud van het landelijke karakter. Een snelle en comfortabele verbinding met het stedelijk gebied is hiervoor onontbeerlijk. Voor verbeteringen in de weginfrastructuur (inclusief de Beekse brug) is een krachtige proactieve lobby gericht op bereikbaarheid enerzijds en een aanvaardbaar verkeersniveau ten behoeve van de leefbaarheid anderzijds noodzakelijk. Besluiten over de verkeersinfrastructuur benaderen wij altijd vanuit de 'Ladder van Verdaas'. Nut en noodzaak dienen eerst aangetoond te zijn voordat nieuwe structuren worden aangelegd. Daarnaast dienen andere vormen van (duurzaam) vervoer te worden gestimuleerd, door bijvoorbeeld het versterken van het openbaar vervoer, de aanleg van snelfietsroutes en de plaatsing van snellaadpalen.

Landelijk gebied
In het landelijk gebied doen zich vele gewenste, maar ook ongewenste ontwikkelingen voor. Ontwikkelingen moeten worden omgezet in nieuwe kansen en dragers voor de leefbaarheid van het landelijk gebied. Daarbij wordt er gezocht naar een nieuwe balans tussen de verschillende functies.

Enerzijds worden steeds meer agrarische bedrijven beëindigd, anderzijds is er de toenemende schaalvergroting. Dat leidt tot vraagstukken met betrekking tot het hergebruik van de vrijkomende agrarische bebouwing en gronden, verloedering en toename van (drugsgerelateerde) criminaliteit. Het gaat dus om economische belangen maar zeker ook om andere waarden zoals gezondheid, natuur en landschap, biodiversiteit en klimaat. Verschillende belangen zullen moeten worden gewogen. We willen ontwikkelingen kunnen sturen en omzetten naar kansen om de

Crowe
Beukenlaan 60
5651 GD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

leefbaarheid in het buitengebied te behouden en te versterken.
Er dient daarbij ook te worden gezocht naar nieuwe economische dragers om de visie buitengebied vorm te kunnen geven. Daarbij kan concreet gedacht worden aan instrumenten om invulling te geven aan het beleid (van herbestemming tot sloop) voor vrijkomende agrarische bebouwing.

Duurzaamheid
Duurzaamheid en de energietransitie zijn thema's die ook landelijk erg in ontwikkeling zijn. In Laarbeek is er de afgelopen jaren ingezet op duurzaamheid waarbij samenwerking met inwoners en organisaties centraal stond. Er zijn experimentele vormen van duurzaamheid en innovatie bevorderd.
We willen focus aanbrengen in de doelstellingen voor de komende jaren. Tegelijkertijd willen we duurzaamheid echter ook in alle reguliere beleidsonderwerpen verankeren.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Speerpunten

Afspraken uit de begroting 2022 gebaseerd op het "oude" coalitieakkoord 'Handen ineen'

3.01	Wij stemmen woningbouw af op de (demografische) vraag naar woningen op zowel de lange als korte termijn
3.02	Wij hanteren het uitgangspunt van een evenredige verdeling van woningen over de kernen en de komende periode geven wij daarom prioriteit aan woningbouw in de kernen Aarle-Rixtel en Lieshout
3.03	Ter behoud van het dorpse karakter worden niet alle open plekken bebouwd
3.04	Naast uit- en inbreiding richten we ons ook op herbestemming en –structurering van bestaande bebouwde gebieden en gebouwen
3.05	Er worden (nieuwe) afspraken gemaakt over het beheer- en onderhoudsniveau van de openbare ruimte
3.06	We voeren een krachtige proactieve lobby gericht op bereikbaarheid en een aanvaardbaar verkeersniveau ten behoeve van de leefbaarheid (volgens Ladder van Verdaas)
3.07	Wij stellen een visie op voor het buitengebied
3.08	Wij gaan op zoek naar kansen en nieuwe economische dragers voor vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen
3.09	We zetten onverminderd in op duurzaamheid en brengen focus aan in concrete duurzaamheidsdoelstellingen en tegelijkertijd verankeren we duurzaamheid in alle beleidsonderwerpen
3.10	We zetten in op het versterken van de natuur en landschap van Laarbeek
3.11	Afspraken toegevoegd die niet in het raadsprogramma waren opgenomen

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Het vaststellen van een eventuele plandatum verloopt via de 1e tussenrapportage 2023, daarom is het veld '*nieuwe planning*' in de jaarstukken 2022 niet gevuld.

Wat hebben we er voor gedaan in 2022?		Status	Begrotings-jaar	Portefeuille-houder	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
3.02	***Wij hanteren het uitgangspunt van een evenredige verdeling van woningen over de kernen en de komende periode geven wij daarom prioriteit aan woningbouw in de kernen Aarle-Rixtel en Lieshout***						
3.02.04	**Gebiedsontwikkeling Heindertweg (Aarle-Rixtel)** Realiseren 12 patiowoningen voor diverse doelgroepen (starters en senioren).	Gereed/ afgerond	2020	Wethouder Van den Berkmortel	Leefomgeving	10 - 2022	
			Toelichting op de status: De ruimtelijke onderbouwing is gereed en bestemmingsplan wordt nu afgerond. Het bestemmingsplan is behandeld in de gemeenteraad van 29 september 2022. Het is aan de ontwikkelaar om een vergunning aan te vragen voor de bouw van de patiowoningen. Het betreft een particuliere ontwikkeling.				
3.02.05	**Herontwikkeling De Heuvel (Lieshout)** Voor de kern van Lieshout wordt een integraal plan voorbereid. Doelstelling is en blijft het verlevendigen van de Heuvel in Lieshout. Daarvoor wordt een uitgebreid proces toegepast. Meerdere scenario's worden bekeken en beschouwd. De gemeenteraad heeft op 9 september 2021 voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld. De verwachting is dat de gemeenteraad in het vierde kwartaal van 2022 een kaderbesluit op hoofdlijnen vaststelt voor diverse ontwikkelingen die daarna nader worden uitgewerkt.	Lopend buiten planning	2020	Wethouder Van den Berkmortel	Leefomgeving	12 - 2025	
			Toelichting op de status: Het plan vertoont diverse raakvlakken en relaties met andere aspecten (herinrichting Heuvel, parkeren, verplaatsen horeca-inrichting, bestaande JUMBO-locatie). Op verzoek van de raad is een uitgebreid proces toegepast met inbreng van inwoners. Meerdere scenario's zijn bekeken waaronder een initiatief vanuit de inwoners. In samenspraak met de inwoners van Lieshout werken we toe naar het beste van plan voor Lieshout. Het betreft een complex project. Op 15 december 2022 heeft de gemeenteraad een aantal richtinggevende besluiten genomen over het project Centrumontwikkeling Lieshout. De planning is dat de raad op 15 juni 2023 een integraal kaderbesluit voor het centrum van Lieshout neemt waarna de noodzakelijke planologische procedure vierde kwartaal 2023 wordt opgestart. We houden rekening met een beroepsprocedure hetgeen er toe leidt dat het programma (verplaatsen horeca, bouw appartementen en parkeerplaatsen) niet eerder dan in 2026 opgeleverd zal worden. Dit heeft als gevolg dat de planning van deze prestatie aangepast is.				

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

3.02.08	**Herontwikkeling Baverdestraat** Verkavelingsplan en de woningtypes zijn bekend. Wordt in oktober 2021 besproken met participatiegroep. Het plan wordt nu verder uitgewerkt. Verwachte start aanbesteding medio 2022.	Gereed/ afgerond	2020	Wethouder Van den Berkmortel	Leefomgeving	12 - 2022	
			Toelichting op de status: Het verkavelingsplan is aangepast, zodat er ruimte is voor groen en water. Door aanpassing van het plan is de anterieure overeenkomst nog niet afgerond. De prestatie inhoudende dat het plan verder uitgewerkt werd, is bij deze dan ook afgerond. De verdere uitvoering van dit plan is een samenwerking met de woningcorporatie en de gemeente.				

3.02.10	**Gebiedsontwikkeling Nieuwenhof-Noord (Lieshout)** Het woonrijp maken wordt afgerond.	Gereed/ afgerond	2021	Wethouder Van den Berkmortel	Leefomgeving	12 - 2022	
			Toelichting op de status: Het project is in 2022 afgerond.				

3.02.11	**Gebiedsontwikkeling Vogelenzang (Lieshout)** Het woonrijp maken wordt gestart en afgerond.	Gereed/ afgerond	2021	Wethouder Van den Berkmortel	Leefomgeving	12 - 2022	
			Toelichting op de status: In het plangebied wordt nog volop gebouwd door de zelfbouwers. Daardoor kan nog niet begonnen worden met het woonrijp maken. Het woonrijp maken wordt doorgeschoven naar 2023. Deze prestatie sluiten we af. De stand van zaken rondom dit project wordt naar u gecommuniceerd via de Grondnota/begroting en Jaarrekening/ paragraaf grondbeleid.				

3.02.12	**Gebiedsontwikkeling hoek Oranjelaan - Lieshoutseweg** Opstarten van een ontwikkelingscompetitie ten behoeve van de invulling van de hoek Oranjelaan - Lieshoutseweg met woningbouw. Dit braakliggend terrein - omringd door noodzakelijke waterberging - maakt onderdeel uit van woningbouwplan De Beekse Akkers. Gezien de prominente ligging van het plangebied aan de doorgaande route Gemert - Eindhoven is een competitie op zijn plaats. Met deze competitie willen we een kwalitatief zo hoogwaardig uitstraling zien te bereiken. Het	Lopend binnen planning	2022	Wethouder Van den Berkmortel	Leefomgeving	12 - 2024	
			Toelichting op de status: Het project is in 2022 opgestart. In het eerste kwartaal hebben de eerste interne afstemmingsoverleggen plaatsgehad, bijvoorbeeld m.b.t. de totale waterbergingsopgave. Door ambtelijke capaciteitsbeperkingen en een noodzakelijke prioriteitendiscussie is het in 2022 niet tot een vervolg gekomen. Het vervolg dient in chronologische volgorde te bestaan uit een omgevingsdialoog, het uitvoeren van het resterend archeologisch onderzoek, het opstellen van een bidbook, het starten van de ontwikkelingscompetitie, uitwerking van het winnende plan, het opstellen van een anterieure				

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

	bestemmingsplan laat hier maximaal 30 woningen toe, uit te werken door middel van een uitwerkingsplan.		overeenkomst en het in procedure brengen van het ontwerp-uitwerkingsplan. Het opstarten van de ontwikkelingscompetitie zal in de loop van 2024 plaatsvinden.

3.02.13	**Gebiedsontwikkeling De Klokkengieterij** Afhankelijk van de vraag of beroep is ingesteld tegen het bestemmingsplan, zou in 2022 gestart kunnen worden met het bouwrijpmaken van het plangebied, alsmede de verkoop van de woningen. In het gunstigste scenario zou ook de bouw van de woningen gestart kunnen worden. Indien wél beroep wordt ingesteld tegen het bestemmingsplan dient te worden gewacht op de uitspraak van de Raad van State.	Lopend buiten planning	2022	Wethouder Van den Berkmortel	Leefomgeving	12 - 2022	
			Toelichting op de status: In het eerste kwartaal 2022 zijn de anterieure overeenkomst en het bestemmingsplan in concept afgerond. Bovendien hebben gesprekken plaatsgehad met het Dorpsplatform over de verkeerskundige consequenties van het plan. Op 10 maart 2022 is de raad akkoord gegaan met het verwachte negatieve exploitatiesaldo. De anterieure overeenkomst is op 18 maart 2022 ondertekend. In het najaar van 2022 is het door de gemeenteraad vastgestelde bestemmingsplan ter visie gelegd. Mede dankzij een uitgebreide en meerjarige omgevingsdialoog met vertegenwoordigers van de omwonenden, is geen beroep ingesteld bij de Raad van State. Met de huidige wachttijd voor behandeling van beroepen levert dit een tijdsbesparing op van 18-24 maanden. Het bestemmingsplan is derhalve onherroepelijk.					

Wat hebben we er voor gedaan in 2022?		**Status**	**Begrotings-jaar**	**Portefeuille-houder**	**Afdeling**	**Laatst vastgestelde planning**	**Nieuwe planning**
3.04	***Naast uit- en inbreiding richten we ons ook op herbestemming en –structurering van bestaande bebouwde gebieden en gebouwen***						
3.04.02	**Cultuurhistorische waardevolle panden** Er wordt beleid ontwikkeld zodat met betrekking tot cultuurhistorische waardevolle panden in het buitengebied afwegingen kunnen worden gemaakt. Onderdeel hiervan is een herijking van de lijst.	Lopend binnen planning	2020	Wethouder Slaets-Sonneveldt	Leefomgeving	12 - 2023	
			Toelichting op de status: In 2022 is gestart met de actualisatie van de lijst van beeldbepalende panden en gemeentelijke monumenten. De uitwerking van het beleid wordt gecombineerd met het opstellen van de nieuwe lijst. Doel is dat de bescherming van de cultuurhistorische panden goed ruimtelijk en juridische verankerd wordt in het toekomstige Omgevingsplan.				

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Wat hebben we er voor gedaan in 2022?		Status	Begrotings-jaar	Portefeuille-houder	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
3.05	***Er worden (nieuwe) afspraken gemaakt over het beheer- en onderhoudsniveau van de openbare ruimte***						
3.05.02.02	**Bokashi composteren bermmaaisel** De pilots met betrekking tot Bokashi composteren (en daarmee vergelijkbare methodieken) evalueren en indien toepasbaar, verwerken in het maaibestek 2023.	Gereed/ afgerond	2022	Wethouder Slaets-Sonneveldt	Omgevingsbeheer	08 - 2022	
			Toelichting op de status: Bij het opstellen van het nieuwe bestek voor het maaien van bermen en sloten worden uitgangspunten rondom Bokashi opgenomen. In 2021 en 2022 zijn ervaringen opgedaan met Bokashi composteren en het verwerken van gevallen blad direct op locatie. De resultaten worden meegenomen in het maaibestek 2023.				
3.05.03	**Baggeren watergangen en sloten** Uitvoering geven aan de jaarschijf 2020 van het in 2019 vastgestelde beheerplan onderhoud watergangen en sloten.	Lopend binnen planning	2020	Wethouder Slaets-Sonneveldt	Omgevingsbeheer	12 - 2023	
			Toelichting op de status: Tekening en bestek zijn gereed voor uitvoeringsjaar 2023/2024. Aanbesteding wordt opgestart.				

Wat hebben we er voor gedaan in 2022?		Status	Begrotings-jaar	Portefeuille-houder	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
3.06	***We voeren een krachtige proactieve lobby gericht op bereikbaarheid en een aanvaardbaar verkeersniveau ten behoeve van de leefbaarheid (volgens Ladder van Verdaas)***						
3.06.01	**Bereikbaarheid en aanvaardbaar verkeersniveau ten behoeve van de leefbaarheid** Op basis van de op te leveren planstudie Beekse Brug wordt een voorstel aan de gemeenteraad voorgelegd voor de uitvoering.	Lopend binnen planning	2020	Burgemeester Van der Meijden	Leefomgeving	12 - 2023	
			Toelichting op de status: Het afsluiten van de Bosscheweg is voor de gemeente geen optie, omdat er dan een forse toename zal plaats vinden van het verkeer in de kern Beek en Donk, wat hier de leefbaarheid zal aantasten. Dit is voor de gemeente onacceptabel. Voor ons ligt de oplossing in het iets verschuiven van de Bosscheweg, zodat een linksafstrook kan worden gerealiseerd op de N 615. In september heeft er een bestuurlijk overleg plaats gevonden over de ontwikkeling van landgoed				

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

			Eyckenlust. Hierbij wordt het geheel integraal bekeken.				

3.06.04	**Inpassingsplan N279** Gelijktijdig met de aanpak van de N 279 nemen we ook gemeentelijke projecten mee zoals de aansluiting Peeleindseweg - N272. Uitvoering is afhankelijk van de uitspraak is van de Raad van State.	Lopend buiten planning	2019	Burgemeester Van der Meijden	Leefomgeving	04 - 2023	
			Toelichting op de status: Het project is inmiddels opnieuw opgestart. Hierbij is het uitgangspunt om te werken met de Brede Belangen Benadering. Ook wordt bij de verkeersberekeningen gebruik gemaakt van het nieuwe onlangs vastgestelde verkeersmodel. In 2022 is het plan van Aanpak opgesteld met alle betrokken partijen en BMC. Dit plan is in december 2022 vastgesteld.				

Wat hebben we er voor gedaan in 2022?		**Status**	**Begrotings-jaar**	**Portefeuille-houder**	**Afdeling**	**Laatst vastgestelde planning**	**Nieuwe planning**
3.07	***Wij stellen een visie op voor het buitengebied***						
3.07.02	**Omgevingsvisie voor bebouwde kommen** De aanstaande Omgevingswet - die waarschijnlijk in werking treedt op 1 juli 2022 - schrijft voor dat gemeenten in 2024 beschikken over een Omgevingsvisie voor het gehele grondgebied. De gemeenteraad heeft in verband met de actuele uitdagingen, prioriteit gegeven aan een omgevingsvisie voor het buitengebied. Deze visie zal in 2021 worden opgeleverd. Maar de gemeente dient dus ook een omgevingsvisie te schrijven voor de vier bebouwde kommen waarin andere ruimtelijke thema's een rol spelen dan in het buitengebied. De gemeente start daarom in 2023 met het schrijven van een omgevingsvisie voor de kommen. Laarbeek kan dan in 2024 over dit belangrijk richtinggevend document beschikken.	Lopend binnen planning	2021	Wethouder Van den Berkmortel	Leefomgeving	12 - 2024	
			Toelichting op de status: De omgevingsvisie voor de kernen dient door de raad te worden vastgesteld vóór 1 januari 2025. Het project is in januari 2023 opgestart. De gemeenteraad zal op diverse momenten bij de totstandkoming worden betrokken.				

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Wat hebben we er voor gedaan in 2022?		Status	Begrotings-jaar	Portefeuille-houder	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
3.09	***We zetten onverminderd in op duurzaamheid en brengen focus aan in concrete duurzaamheidsdoelstellingen en tegelijkertijd verankeren we duurzaamheid in alle beleidsonderwerpen***						
3.09.01	**Verduurzaming gemeentelijk vastgoed; Meerjarenonderhoudsplan** Gemeentelijk vastgoed verduurzamen door het opnemen van duurzaamheid in het meerjarenonderhoudsplan (MJOP).	Lopend buiten planning	2020	Wethouder Slaets-Sonneveldt	Bedrijfsvoering	02 - 2023	
			Toelichting op de status: De routekaart verduurzaming maatschappelijk vastgoed Gemeentelijk vastgoed is gereed. Deze is gepresenteerd aan de commissie en is in februari 2023 in de raad vastgesteld. Op dit moment (maart 2023) zijn we bezig met het opstellen van een duurzaam MJOP voor de periode 2023-2032.				
3.09.02	**Verduurzaming gemeentelijk vastgoed; routekaart** Gemeentelijk vastgoed verduurzamen door het maken van een routekaart voor verduurzaming.	Gereed/ afgerond	2020	Wethouder Slaets-Sonneveldt	Bedrijfsvoering	11 - 2022	
			Toelichting op de status: De routekaart verduurzaming maatschappelijk vastgoed Gemeentelijk vastgoed is gereed en is in februari 2023 in de Raad vastgesteld.				
3.09.05	**Waterberging en groen Oranjelaan** We realiseren een waterberging in het groengebied tussen Oranjelaan en Beekerheide in Beek en Donk. Dit combineren we met een herinrichting van deze hoofdgroenstructuur. Water afkomstig van bedrijventerrein Beekerheide kan duurzaam worden geborgen en we verhogen de biodiversiteit en kwaliteit van de leefomgeving. Met diverse betrokkenen maken we een plan dat in 2022 uitgevoerd wordt.	Nog niet gestart buiten planning	2019	Wethouder Slaets-Sonneveldt	Leefomgeving	06 - 2023	
			Toelichting op de status: Ontwerp van de waterberging is gereed. Aanbesteding en uitvoering volgen naar verwachting in de tweede helft van 2023.				

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

3.09.14.01	**Regionale Energie Strategie (RES)** Uiterlijk in Q1 2022 wordt de RES 1.0 door de deelnemende gemeenten vastgesteld. In 2022 begint de uitvoering door vaststelling van een 'samenwerkings- en uitvoeringsprogramma'. Laarbeek participeert in het opstellen en vaststellen van dit programma en in subregionale samenwerking voor concrete projecten voor energiebesparing, de warmtetransitie en grootschalige opwek in de Peel. Onderdeel daarvan is een strategie voor zon op dak en een traject met Enexis voor netverzwaring.	Gereed/ afgerond	2022	Wethouder Briels	Leefomgeving	12 - 2022	
			Toelichting op de status: De RES 1.0 is in december 2021 door de gemeenteraad vastgesteld. Ook de 20 andere gemeenten van de MRE, de provincie en twee waterschappen stelden deze vast. Het Samenwerkings- en Uitvoeringsprogramma is in september 2022 vastgesteld. Projecten voor de uitvoering van de RES 1.0 lopen en/of worden voorbereid en loopt verder in 2023.				

3.09.15	**Uitvoering projecten energiebesparing** In 2022 zal de Regeling Reductie Energieverbruik Woningen lopen, een subsidie bedoeld voor huurders om kleine energiebesparende maatregelen te nemen. Ook organiseren we de Duurzame Huizen Route. Hierbij leren huiseigenaren van andere huiseigenaren hoe ze hun huis het beste kunnen verduurzamen. Verder hebben bedrijven in 2023 een energielabel C plicht. Wij moeten ze hierover tijdig informeren. Ten slotte zullen we inwoners veelvuldig blijven informeren over energiebesparingsmogelijkheden.	Gereed/ afgerond	2022	Wethouder Briels	Leefomgeving	12 - 2022	
			Toelichting op de status: De RREW is door het Rijk verlengd van juli 2022 tot december 2022. Dit is in verband met Corona.				

3.09.16	**Uitwerking lokale projecten grootschalige opwek** In 2022 wordt de zonneparken-pilot afgerond en geëvalueerd en de uitvoering van de vergunde parken wordt gemonitord. Er wordt een plan van aanpak 'zon op dak' geschreven. Er wordt een bestedingsplan vastgesteld voor het omgevingsfonds van de zonneparken, en het fonds wordt in gebruik genomen. Het zoekgebied bij Mariahout wordt verder vormgegeven, op basis van o.a. de input van de Omgevingsdialoog.	Gereed/ afgerond	2022	Wethouder Briels	Leefomgeving	12 - 2022	
			Toelichting op de status: De Omgevingsdialoog is afgerond, er is een evaluatie uitgevoerd van de pilot grootschalige opwek, en op basis daarvan is nieuw beleid vastgesteld, de "Lokale Energie Strategie". 2023 staat in het teken van de uitvoering van de Agenda Energietransitie, waarin de Lokale Energie Strategie is vertaald in concrete activiteiten. Rapportage over de voortgang van de vervolgfase zal voortaan plaatsvinden via de jaarlijkse rapportage rondom de duurzaamheidsagenda.				

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

3.09.17	**Uitwerking van een dorpsplan aardgasvrij** Dorpsplan aardgasvrij uitwerken voor de dorpskern van Mariahout. Dit doen we in samenspraak met inwoners. Het dorpsplan bestaat uit vier hoofdcomponenten: participatie en communicatie, techniekkeuze en uitvoeringsstrategie, inzicht in kosten en inzicht in meekoppelkansen. Voor een definitieve techniekkeuze en inzicht in de kosten is verdiepend onderzoek noodzakelijk.	Lopend binnen planning	2022	Wethouder Briels	Leefomgeving	12 - 2024	
			Toelichting op de status: Met ondersteuning van het programma SIE2 werken we de komende 2 jaar toe naar een, door bewoners gedragen, dorpsplan voor Mariahout. Een plan dat voorziet in de route en de te zetten stappen op weg naar een aardgasvrije verwarming van de gebouwen in Mariahout.				

3.09.18	**Diverse onderzoeken ten behoeve van warmtetransitie** Laten uitvoeren van een technisch-financiële haalbaarheidsstudie naar een schaalbare warmteproductie bij de RWZI Aarle-Rixtel. Daarnaast kleinere quickscans laten uitvoeren in Beek en Donk en Lieshout naar aardwarmte en aquathermie.	Lopend binnen planning	2022	Wethouder Briels	Leefomgeving	06 - 2023	
			Toelichting op de status: Uit het haalbaarheidsonderzoek is gebleken dat een warmtenet in Aarle-Rixtel, met de RWZI als duurzame warmtebron, mogelijk is. Hierop volgt een ontwikkelplan waarin het technisch concept van een warmtenet met de benodigde investeringen, business case, governance structuren, planning en risico's wordt uitgewerkt. Er wordt onderzoek gedaan naar aquathermie uit het Wilhelminakanaal voor het verwarmen van Lieshout, Son en Breugel, Eindhoven, Best en Oirschot.				

3.09.19	**Klimaatadaptiever inrichten van de openbare ruimte** De in 2022 geplande projecten in de openbare ruimte (denk aan rioolrenovaties en de bomenplannen) gaan we klimaatadaptiever maken. In de planvoorbereiding kijken we niet alleen door een civieltechnisch bril maar benutten we ook kansen om verharding te verminderen en meer groen aan te brengen. Daarvoor kijken ook mensen met andere expertises mee om de plannen klimaatadaptiever te maken. Daarnaast investeren we meer tijd in de bijbehorende participatietrajecten om onze inwoners voldoende ruimte te geven, maar ook om ze uit te leggen waarom we de plannen anders (duurzamer) vormgeven. Hiermee geven we tevens uitvoering aan de regionale uitvoeringsagenda klimaatadaptatie.	Lopend buiten planning	2022	Wethouder Slaets-Sonneveldt	Leefomgeving	12 - 2022	
			Toelichting op de status: Het bomenvervangingsplan in de wijk Opstal zal bijdragen aan het klimaatadaptiever maken van de openbare ruimte. De uitvoering van de werkzaamheden staan in het najaar van 2023 gepland. Uitstel heeft deels te maken met invulling van vacature. Rapportage over de voortgang van dit onderwerp zal voortaan plaatsvinden via de jaarlijkse rapportage rondom de duurzaamheidsagenda.				

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

3.09.20	**Stimulering inwonersinitiatieven vergroening** We zetten er op in om in 2022 10 inwonersinitiatieven voor vergroening met een subsidiebijdrage te ondersteunen. Denk daarbij aan het vullen van bloembakken, het aanleggen van een geveltuintje door een rij tegels weg te halen, of een boomspiegel aan te planten. Het gaat om relatief kleinschalige initiatieven die veel doen voor klimaatadaptatie, biodiversiteit en sociale binding. Op die manier proberen we onze inwoners op een positieve en stimulerende manier mee te krijgen in onze duurzaamheidsboodschap. De ondersteuningsmogelijkheid zal via de lokale en sociale media onder de aandacht van onze inwoners gebracht worden.	Gereed/ afgerond	2022	Wethouder Briels	Leefomgeving	12 - 2022	
			Toelichting op de status: Het stimuleringsbudget inwonersinitiatieven vergroening is bedoeld om inwonersinitiatieven in de openbare ruimte te kunnen faciliteren met bijvoorbeeld nieuwe perkplanten voor in bloembakken, potgrond, materialen voor een insectenhotel, enz. De bijdrage per initiatief is maximaal € 250. De uitgaven op het budget zijn afhankelijk van de hoeveelheid initiatieven en kunnen van jaar tot jaar verschillen. In de coronaperiode is het aantal initiatieven (logischerwijs) minder geweest.				

Wat hebben we er voor gedaan in 2022?		**Status**	**Begrotings-jaar**	**Portefeuille-houder**	**Afdeling**	**Laatst vastgestelde planning**	**Nieuwe planning**
3.10	***We zetten in op het versterken van de natuur en landschap van Laarbeek***						
3.10.07	**Woonwagenkamp Aarle-Rixtel** De gemeente is verantwoordelijk is voor het onderhoud van de 8 sanitaire units. In 2020 worden de units gerenoveerd.	Gereed/ afgerond	2020	Burgemeester Van der Meijden	Omgevingsbeheer	12 - 2022	
			Toelichting op de status: Slechts een deel van de units zijn gerenoveerd, de resterende units moeten nog gerenoveerd worden. Ten aanzien van de renovatie zijn er nog enkele verbeterpunten. Daarnaast zijn er weer meer punten van onderhoud ontstaan, zoals bestrating. De renovatie wordt in 2023 weer opgepakt door Nijbod.				

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

3.10.08	**Van Gogh Nationaal Park** In 2019-2020 heeft Laarbeek deelgenomen aan de voorbereiding tot het verkrijgen van de status van Van Gogh Nationaal Park. Laarbeek is gevraagd om vanaf 2021 deel te nemen aan het Van Gogh Nationaal park, een samenwerking van een veertigtal partijen: gemeentes, waterschappen en maatschappelijke organisaties. Van Gogh Nationaal Park zal fungeren als vliegwiel voor ruimtelijk opgaves, zoals duurzame energieontwikkeling. Hierbij is oog voor het behouden en versterken van het Brabantse landschap, dat op talrijke schilderijen van Van Gogh terug te vinden is. Daarnaast versterkt de titel Nationaal Park de toeristische aantrekkingskracht van Laarbeek. De status Nationaal Park is (nog) niet toegekend.	Lopend binnen planning	2021	Wethouder Slaets-Sonneveldt	Leefomgeving	12 - 2023	
			Toelichting op de status: Het Van Gogh Nationaal Park in oprichting breidt de samenwerking met betrokkenen en nieuwe partijen verder uit in afwachting van toekenning van de status als Nationaal Park.				

3.10.09	**Invoering Omgevingswet** De implementatie van de Omgevingswet krijgt – als gevolg van het uitstel van de invoering - een vervolg in 2022. De beoogde inwerkingtreding is op 1 juli 2022 voorzien. Voor de datum van inwerkingtreding zijn alle minimale eisen van de VNG geïmplementeerd en is er geoefend. De benodigde software is aangeschaft en geïmplementeerd. De ruimtelijke dienstverlening is op orde en alle met de Omgevingswet samenhangende raadsbesluiten zijn genomen.	Lopend buiten planning	2021	Wethouder Van den Berkmortel	Omgevingsbeheer	06 - 2023	
			Toelichting op de status: Inmiddels is bekend dat de invoeringsdatum van de Omgevingswet definitief 1 januari 2024 wordt. De implementatie krijgt daarom ook na 1 juli 2023 (beoogde inwerkingtredingsdatum) een gevolg. We liggen op koers om te voldoen aan de minimale eisen voor inwerkingtreding per 1 januari 2024.				

3.10.1	**Realisatie ecologische verbinding Boerdonkse Kampen** In de Boerdonkse Kampen (Mariahout) realiseren we een ecologische verbindingszone die de Mariahoutse Bossen en de bossen van Het Gerecht (gemeente Meierijstad) met elkaar verbindt.	Lopend binnen planning	2022	Wethouder Slaets-Sonneveldt	Leefomgeving	03 - 2023	
			Toelichting op de status: Er is een perceel landbouwgrond aangekocht. De tweede grondruil die nog nodig was, is ook tot stand gekomen. Inmiddels wordt het plan voor de EVZ verder uitgewerkt en worden de benodigde vergunningen aangevraagd. In februari-maart 2023 zal de EVZ worden aangelegd.				

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Wat hebben we er voor gedaan in 2022?		Status	Begrotings-jaar	Portefeuille-houder	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
3.11	***Afspraken toegevoegd die niet in het raadsprogramma waren opgenomen***						
3.11.06.02	**Bewustwordingsproces rondom wonen** Is blijvend aandachtspunt om mensen bewust te maken dat het niet vanzelfsprekend is dat ze niet altijd tot op hoge leeftijd in hun woning kunnen blijven wonen. In verschillende informatiebijeenkomsten over wonen zal dit thema terugkomen. Bedoeling is mensen tijdig bewust te maken van hun huidige en toekomstige woonsituatie zodat ze daar zonodig op kunnen anticiperen.	Gereed/ afgerond	2022	Wethouder Van den Berkmortel	Leefomgeving	12 - 2022	
			Toelichting op de status: Dit is opgenomen in de woonvisie 2022-2026.				
3.11.07	**Opheffen parkeerknelpunten zuidzijde Lieshout** De uitkomsten van het geactualiseerde parkeeronderzoek worden betrokken bij een studie naar de verkeerssituatie in het centrum van Lieshout. Een aantal scenario's wordt hierbij onderzocht. In de raadsinformatiebrief van 29 juni 2021 heeft het college het proces met betrekking tot het Centrumplan Lieshout toegelicht en de raad heeft op 9 september 2021 voor het project krediet beschikbaar gesteld. Het verkeerskundig onderzoek start in het vierde kwartaal van 2021 en afronding is gepland in het 1e kwartaal van 2022.	Lopend buiten planning	2021	Wethouder Van den Berkmortel	Leefomgeving	03 - 2023	
			Toelichting op de status: Het verkeersrapport uit 2019 is geactualiseerd met nieuwe feiten en/of omstandigheden die zich in het plangebied hebben voorgedaan. De uitkomsten van het verkeersonderzoek zijn een bijlage bij het raadsbesluit van 15 december 2022 waarbij een aantal richtinggevende kaders voor het project Centrumontwikkeling Lieshout zijn aangegeven. De verwachting is dat het college 2e kwartaal 2023 naar de raad zal terug rapporteren op welke wijze en op welke plekken de parkeeropgave wordt gerealiseerd. Daadwerkelijke realisatie is afhankelijk van het opstellen van een nieuw bestemmingsplan dat aan bezwaar en beroep onderhevig is.				

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

3.11.08	**Besparing bibliotheek** In het eerste kwartaal 2022 wordt een voorstel bij de raad aangeboden over de invulling van de resterende taakstellende besparing van € 35.000 op de subsidie van de bibliotheek, zoals opgenomen in de begroting 2021.	Gereed/ afgerond	2022	Wethouder Slaets-Sonneveldt	Samenleving	03 - 2022	
			Toelichting op de status: Het toekomstbestendig plan voor bibliotheek de Lage Beemden is gereed en in februari 2022 gepresenteerd aan de raadscommissie Sociaal Domein.				

3.11.09	**Uitvoering bomenvervangingsplan** We starten met de participatietrajecten om te komen tot bomenplannen voor de wijk De Regt en het wethouder Notenplein in Beek en Donk, de Julianastraat, Oranjeplein en Wilhelminastraat in Mariahout, de omgeving Franciscushof/Burg. v.d. Heuvelstraat in Lieshout en de omgeving Nachtegaalstraat, Past. vd Heuvelstraat en Broekelingstraat in Aarle-Rixtel. De laatste in combinatie met rioolvervanging. Daadwerkelijke uitvoering zal deels in 2022 en deels in 2023 plaatsvinden.	Gereed/ afgerond	2022	Wethouder Slaets-Sonneveldt	Leefomgeving	12 - 2022	
			Toelichting op de status: De participatietrajecten vragen veel tijd en waar mogelijk worden projecten wat verschoven om combinaties met civieltechnisch werk te maken. Daardoor kan de totale openbare ruimte beter, klimaatadaptiever en biodiverser worden ingericht. Dit betekent dat in 2022 alleen de bomenplannen voor de wijk De Regt en het wethouder Notenplein in Beek en Donk en de Adriaan Boutlaan in Lieshout worden opgestart. Het bomenplan voor de wijk Opstal in Aarle-Rixtel is in 2021 in samenspraak met de wijk gemaakt en wordt eind 2022 uitgevoerd.				

3.11.91	**Herinrichting Piet van Thielplein** Er is een gedragen ontwerp voor de herinrichting van de oostzijde van het Piet van Thielplein in Beek en Donk. (openstaand beleidsvoornemen 2018)	Gereed/ afgerond	2018	Wethouder Slaets-Sonneveldt	Omgevingsbeheer	12 - 2023	
			Toelichting op de status: Het ontwerp is in grote lijnen vastgelegd met de projectgroep en gedeeld met de omwonenden. Nadat het bestek en de tekening zijn gemaakt kan er worden aanbesteed en zal in de zomer 2023 gestart worden met de werkzaamheden.				

3.11.92	**Inrichting Vonderweg** Het afronden van de inrichting van de Vonderweg na duidelijkheid aan de hand van gerechtelijke uitspraak (30 km of 50 km zone).	Lopend buiten planning	2018	Wethouder Slaets-Sonneveldt	Omgevingsbeheer	12 - 2022	
			Toelichting op de status: Uitvoering van afrondende werkzaamheden in voorzien in het 3e kwartaal 2023.				

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Beleidsindicatoren

In dit jaarverslag zijn de (verplichte) indicatoren opgenomen waarbij per programma de daarbij relevante indicatoren worden opgesomd. De uitkomst van Laarbeek is afgezet tegen de uitkomst van de gemiddelde gemeente met een inwoneraantal tot 25.000 inwoners.

Beleidsindicator	verplicht volgens BBV j/n	meet eenheid	actualiteit	Laarbeek	gemiddelde gemeente < 25.000 inwoners
Gemiddelde WOZ-waarde	Ja	Duizend euro	2022	€ 340	€ 344
Nieuw gebouwde woningen	Ja	per 1.000 woningen	2022	4,8	8,7
Demografische druk	Ja	%	2022	78,4	80,2
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	Ja	€	2022	847	onbekend
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	Ja	€	2022	916	onbekend

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Financiën

Onderstaande tabel geeft de lasten, baten en mutaties in de reserves weer.

bedragen x € 1.000

		Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Rekening 2022	Verschil
Lasten		9.580	11.027	9.696	1.331
2.1	Verkeer en vervoer	2.771	2.726	2.683	44
2.3	Recreatieve havens	5	5	4	1
3.4	Economische promotie	412	177	178	-1
5.4	Musea	21	21	21	
5.5	Cultureel erfgoed	100	138	109	29
5.6	Media	389	393	392	1
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.387	2.885	2.474	412
7.4	Milieubeheer	1.752	2.433	1.946	486
8.1	Ruimte en leefomgeving	1.462	1.977	1.606	371
8.3	Wonen en bouwen	280	272	283	-11
Baten		1.301	1.193	1.320	127
2.1	Verkeer en vervoer	88	88	141	53
2.3	Recreatieve havens			1	1
5.4	Musea			4	4
5.5	Cultureel erfgoed	8	15	18	3
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	58	227	223	-4
7.4	Milieubeheer	50	25	-61	-86
8.1	Ruimte en leefomgeving	181	420	378	-42
8.3	Wonen en bouwen	916	419	616	197
	Saldo van baten en lasten	**-8.278**	**-9.833**	**-8.376**	**1.457**
	Stortingen in reserves	540	2.105	2.014	92
	Onttrekkingen aan reserves	1.090	3.333	2.417	-916
	Resultaat	**-7.728**	**-8.606**	**-7.973**	**633**

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Analyse verschillen per taakveld

Er wordt een ondergrens gehanteerd van € 25.000 om de analyse op hoofdlijnen te kunnen uitvoeren

bedragen x € 1.000

	Taakveld	Begroting 2022	Rekening 2022	Verschil	
2.1	Verkeer en vervoer	2.639	2.542	97	
	Onderhoud verharde wegen	Lasten	46	Incidenteel	Voordelig
		Baten	94	Structureel	Voordelig

Analyse: Inkomsten van degeneratievergoeding door nutsbedrijven verschillen jaarlijks en in de begroting 2022 werd een voorzichtige aanname gedaan. Zo is er een voordeel ontstaan van € 94.000 in de inkomsten.
Wegens achterblijvende vervangingsinvesteringen in 2021 zijn er minder kapitaallasten in 2022 (kapitaallasten zijn altijd een jaar later). Hierdoor is er een voordeel ontstaan in 2022 van € 36.000.

	Sneeuw- en gladheidsbestrijding	Lasten	19	Incidenteel	Voordelig
		Baten	-32	Incidenteel	Nadelig

Analyse: Het voordelige verschil van € 19.000 in lasten en het nadelige verschil in baten € 32.000 hangen gedeeltelijk met elkaar samen: Het nadelige effect in de baten hangt samen met minder kosten voor calamiteiten en daardoor minder vergoeding vanuit NODR (schadeverhaal). De lasten zijn daarnaast voordelig beïnvloed door de afrekening van Blink over 2021 (€ 21.000). De nadelige effecten in de lasten zijn te verklaren door de winterse weersomstandigheden die vooral tot veel gladheidsbestrijdingsactiviteiten heeft geleid. Ook meer dan gemiddelde inzet in januari, februari en maart 2022. En tot slot ook meer verbruik van zout en pekelwater.

	Openbare verlichting	Lasten	-44	Structureel	Nadelig
		Baten			

Analyse: Het tekort op het budget elektriciteit van € 50.000 is ontstaan door de gestegen elektriciteits- en netbeheerkosten van Enexis.

	Taakveld	Begroting 2022	Rekening 2022	Verschil	
5.5	Cultureel erfgoed	123	91	32	
	Monumentenzorg	Lasten	29	Incidenteel	Voordelig
		Baten			

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Analyse: Het beschikbare budget voor subsidies voor gemeentelijke monumenten is niet volledig uitgegeven. Er is nog circa €15.000 over. De hoogte van de uitgegeven subsidie is afhankelijk van het aantal en de omvang van de subsidie aanvragen.
De kapitaallasten van het investeringsbudget Actualisatie erfgoedbeleid worden gedekt uit de reserve "incidenteel nieuw beleid". In 2022 zijn er geen uitgaven geweest waardoor er een incidenteel voordeel ontstaan is van € 20.000. Omdat de uitgaven worden gedekt uit de reserve Incidenteel nieuw beleid ontstaat daar voor hetzelfde bedrag een nadeel omdat er minder onttrokken wordt. Zie mutaties reserves.

	Taakveld	Begroting 2022	Rekening 2022	Verschil	
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.658	2.251	407	
	Onderhoud bermen en sloten	Lasten	73	Incidenteel	Voordelig
		Baten			

Analyse: Incidenteel voordeel aangezien afronding werkzaamheden én facturering gedeeltelijk plaatsvonden in 2023.

	Landschapsbeleid	Lasten	322	Incidenteel	Voordelig
		Baten			

Analyse: De kapitaallasten van het krediet natuur- en landschapsprojecten worden gedekt uit de reserve "Kwaliteitsverbetering buitengebied". In 2021 zijn er minder uitgaven geweest dan begroot waardoor er een incidenteel voordeel ontstaan is van € 322.000. Omdat de uitgaven worden gedekt uit de reserve kwaliteitsverbetering buitengebied ontstaat daar voor hetzelfde bedrag een nadeel omdat er minder onttrokken wordt. Zie mutaties reserves.

	Openbaar groen	Lasten	42	Structureel + Incidenteel	Voordelig
		Baten			

Analyse: In de kadernota is € 20.000,- euro opgenomen voor areaal uitbreiding. In de tweede tussenrapportage 2022 werd dezelfde areaaluitbreiding ten onrechte nogmaals opgevoerd.
Het incidentele voordeel van € 22.000,- wordt veroorzaakt door uitgestelde aanplantwerkzaamheden, die in 2023 werden uitgevoerd en gefactureerd.

	Bomenbeheer	Lasten	-33	Incidenteel	Nadelig
		Baten	1	Incidenteel	Voordelig

Analyse: We zijn bezig met een bomenvervangingsplan waarin we in het ene jaar meer of minder uitgeven dan in het andere jaar. Er is een gemiddelde uitgaven begroot. De overschotten en tekorten worden zoals afgesproken met de reserve bomenfonds geëgalisaliseerd en is daarmee budgetneutraal. Het tekort van € 12.000 is dan ook onttrokken uit de reserve. Bij het taakveld mutaties reserves is dit dan ook een voordeel en daarmee budgetneutraal.
Daarnaast moesten we vanwege de aanhoudende droogte in 2022 meer bomen vervangen ivm inboeten. wat een nadeel veroorzaakt heeft van € 17.000.

	Taakveld	Begroting 2022	Rekening 2022	Verschil	
7.4	Milieubeheer	2.408	2.007	401	

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

	Warmtetransitie	Lasten	31	Incidenteel	Voordelig
		Baten			

Analyse: In 2022 is een start gemaakt met de warmtetransitie in de kernen Aarle-Rixtel en Mariahout. Dit zal verder worden uitgerold. Vandaar dat we in 2022 nog incidenteel een voordeel hebben van € 31.000.

	Klimaatadaptatie en biodiversiteit	Lasten	40	Incidenteel	Voordelig
		Baten	-25	Incidenteel	Nadelig

Analyse: In verband met beperkte capaciteit (mede in verband met zwangerschapsverlof) zijn er niet voldoende projecten opgestart om het budget volledig uit te geven en is ook de cofinanciering uitvoeringsagenda klimaatadaptie nog niet opgestart.

	Grootschalige energieopwek	Lasten	35	Incidenteel	Voordelig
		Baten			

Analyse: De Omgevingsdialoog Lieshoutse Heide werd volledig gedekt door een externe subsidie en heeft vanwege corona langer gelopen dan gepland. Daardoor is de evaluatie van de pilot grootschalige opwek doorgeschoven tot in Q2 van 2022 en het opstellen van de Lokale Energie Strategie naar Q3 2022. In oktober 2022 is de besluitvorming afgerond. Vanwege tijdelijk verlof van de betreffende medewerker is gekozen om de uitvoering van de Lokale Energie Strategie door te schuiven naar 2023. De combinatie van de verkregen subsidie, de ietwat vertraagde besluitvorming en de keuze om de uitvoering drie maanden op te schuiven, maakt dat dit budget in 2022 niet aangesproken hoefde te worden.

	Regeling reductie energiegebruik	Lasten	88	Incidenteel	Voordelig
		Baten	-66	Incidenteel	Nadelig

Analyse: **nieuwe kaart, tekst door Arno**

	Milieu: algemeen	Lasten	220	Incidenteel	Voordelig
		Baten			

Analyse: De kapitaallasten van investeringsbudget Uitwerking visie Duurzaamheid worden gedekt uit de reserve "Duurzaamheidsfonds". In 2021 zijn er minder uitgaven geweest dan begroot waardoor er een incidenteel voordeel ontstaan is van € 290.000. Omdat de uitgaven worden gedekt uit de reserve Duurzaamheid ontstaat daar voor hetzelfde bedrag een nadeel omdat er minder onttrokken wordt. Zie mutaties reserves.
De overschrijding budget Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB) van € 74.000 is te wijten aan overschrijdingen op omgevingsvergunning bouw, welstand en monumenten. Deze taken vallen onder het werkprogramma milieu (verzoektaken).

	Energiebeheer	Lasten	75	Incidenteel	Voordelig
		Baten			

Analyse: De kapitaallasten van het investeringsbudget uitvoeringsprogramma klimaatbeleid worden gedekt uit de reserve "Incidenteel nieuw beleid". In 2022 zijn er geen uitgaven geweest waardoor er een incidenteel voordeel ontstaan is van € 77.000. Omdat de uitgaven worden gedekt uit de reserve incidenteel nieuw beleid ontstaat daar voor hetzelfde bedrag een nadeel omdat er minder onttrokken wordt. Zie mutaties reserves.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

	Taakveld	Begroting 2022	Rekening 2022	Verschil	
8.1	Ruimte en leefomgeving	1.557	1.228	329	

	Algemeen: ruimtelijke ordening	Lasten	63	Incidenteel	Voordelig
		Baten			

Analyse: De kapitaallasten van het investeringsbudget Visie buitengebied worden gedekt uit de Algemene reserve". In 2022 zijn er geen uitgaven geweest waardoor er een incidenteel voordeel ontstaan is van € 45.000. Omdat de uitgaven worden gedekt uit de Algemene reserve ontstaat daar voor hetzelfde bedrag een nadeel omdat er minder onttrokken wordt. Zie mutaties reserves.
Per saldo is het budget voor Project- en onderzoekskosten niet volledig besteed, voordeel € 21.000.

	Omgevingswet	Lasten	391	Incidenteel	Voordelig
		Baten			

Analyse: Vanuit de septembercirculaire is er meer budget beschikbaar gekomen voor de implementatie van de Omgevingswet.
Omdat de Omgevingswet niet op 1 januari 2023 in werking is getreden, heeft de implementatie (en de daarbij horende uitgaven) in 2023 een gevolg. De definitieve datum van inwerkingtreding staat op 1 januari 2024. Het voorstel is dan ook om het bedrag beschikbaar te laten blijven voor 2023 en het in de resultaatbestemming mee te nemen.

	Bestemmings- en structuurplannen	Lasten	49	Incidenteel	Voordelig
		Baten	-193	Incidenteel	Nadelig

Analyse: De kapitaallasten van het investeringsbudget De blauwe poort worden gedekt uit de reserve "Kwaliteitsverbetering buitengebied". In 2022 zijn er geen uitgaven geweest waardoor er een incidenteel voordeel ontstaan is van € 161.000. Omdat de uitgaven worden gedekt uit de reserve kwaliteitsverbetering buitengebied ontstaat daar voor hetzelfde bedrag een nadeel omdat er minder onttrokken wordt. Zie mutaties reserves.
Er is een BIO bijdrage van € 119.000 (Bemmerstraat 5) ontvangen die niet begroot was. Hierdoor is een voordeel ontstaan van € 119.000. Omdat is afgesproken dat we de BIO storten in de reserve Kwaliteitsverbetering buitengebied ontstaat daar voor hetzelfde bedrag een nadeel. Zie mutaties reserves.
In 2022 is hard gewerkt om zoveel mogelijk ambities waar te maken en te blijven uitvoeren. Daarbij bleek in de praktijk dat veel van de vraagstukken steeds complexer werden en soms de kennis de kunde niet aanwezig is. Tegelijkertijd waren er nog vacatures én gingen er twee mensen met pensioen waarbij de vacatures zeer lastig in te vullen waren / nog steeds niet ingevuld zijn. Om in 2022 onze taken te kunnen blijven uitvoeren én tegelijkertijd ook noodzakelijke veranderingen te kunnen bewerkstelligen (o.a. het stroomlijnen van de intake van principeverzoeken en het digitaliseren van dit aanvraagproces, als eerste stap in de voorbereiding op de implementatie van de Omgevingswet) is veel inhuur nodig geweest wat heeft geleid tot deze overschrijding van € 103.000.
De post externe adviezen bestaat met name uit kosten voor het opstellen van bestemmingsplannen en de daaraan gerelateerde onderzoeken. Het is vooraf niet in te schatten hoeveel aanvragen de gemeente zal ontvangen tot herziening van het bestemmingsplan. Dit is helemaal afhankelijk van de dynamiek in de markt en investeringsbereidheid. Er is in 2022 op deze post ruim € 8.500 meer uitgegeven dan begroot.
Er was in 2022 een verkoop van een ruimte voor ruimte kavel gepland maar de planprocedure is nog niet afgerond dus deze verkoop wordt doorgeschoven naar 2023. Dit leidt tot een nadeel van € 260.000. Deze inkomst wordt uiteindelijk gestort in de reserve kwaliteit buitengebied en is dan ook bij het taakveld mutaties reserve voor hetzelfde bedrag een voordeel.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

	Taakveld	Begroting 2022	Rekening 2022	Verschil	
8.3	Wonen en bouwen	-147	-333	187	
	Leges bouwvergunningen	Lasten			
		Baten	197	Incidenteel	Voordelig

Analyse: In de 2e tussenrapportage 2022 hebben we de legesontvangsten bouwvergunningen met € 493.500 verminderd. Echter in het laatste kwartaal van 2022 zijn toch nog een aantal grote bouwprojecten ingediend, waaronder uit de grondexploitatie Bemmer IV. Hierdoor is er toch nog een positief saldo ontstaan van € 197.000.

Analyse verschil reserves

	Mutaties reserves	Lasten	92	Incidenteel	Voordelig
		Baten	-916	Incidenteel	Nadelig

Analyse: **Reserve kwaliteit buitengebied (nadeel € 341.000 incidenteel)**
De uitgaven van het krediet "Uitvoering natuur en landschapsprojecten" worden gedekt uit deze reserve. In 2022 is het krediet nog niet geheel besteed. Hierdoor ontstaat op dit taakveld een nadeel van € 322.000 omdat er minder onttrokken wordt uit deze reserve. Op het taakveld "Openbaar groen en (openlucht) recreatie" een voordeel voor hetzelfde bedrag vanwege lagere kapitaallasten.
De uitgaven van het krediet "De Blauwe poort" worden gedekt uit deze reserve. In 2022 is het krediet nog niet geheel besteed. Hierdoor ontstaat op dit taakveld een nadeel van € 161.000 omdat er minder onttrokken wordt uit deze reserve. Ditzelfde bedrag is een voordeel bij taakveld "ruimtelijke ordening".
In 2022 hebben we een BIO bijdrage ontvangen waarvan we de afspraak gemaakt hebben om deze bijdrage in deze reserve te storten zodat hierdoor een nadeel ontstaat van € 119.000. Op het taakveld 8.1 Ruimte en leefomgeving ontstaat voor het hetzelfde bedrag een voordeel.
In 2022 is een opbrengst ruimte voor kavel begroot. Echter deze is planologisch nog niet afgerond en zal doorgeschoven worden naar 2023. Deze opbrengst zou gestort worden in deze reserve en veroorzaakt daarom een voordeel. Bij het taakveld Ruimte en Leefomgeving is dit voor het hetzelfde bedrag een nadeel.

Reserve duurzaamheidsfonds (nadeel 290.000 incidenteel)
De uitgaven van het krediet "Uitwerking visie duurzaamheid" worden gedekt uit deze reserve. Dit krediet is nog niet volledig besteed waardoor er een nadeel ontstaat omdat er minder wordt onttrokken uit deze reserve. Op dit taakveld is dat een nadeel en bij het taakveld "Milieubeheer" een voordeel.

Algemene reserve (nadeel 77.000 incidenteel)
De uitgaven van het krediet Visie buitengebied worden gedekt uit deze reserve. Dit krediet is nog niet volledig besteed waardoor er een nadeel ontstaat van 50.000 omdat er minder wordt onttrokken aan deze reserve. Op dit taakveld is dat een nadeel en bij het taakveld "Ruimte en leefomgeving" een voordeel.
Met de 2e tussenrapportage 2022 is besloten de reserve incidenteel nieuw beleid op te heffen. Het restantsaldo € 162.930 naar de Algemene reserve over te boeken. Echter is het werkelijke restantsaldo € 190.210. Door de hogere vrijval en meer storting in deze reserve ontstaat er een nadeel van € 27.280. Ditzelfde nadeel is een voordeel bij de reserve incidenteel nieuw beleid.

Reserve incidenteel nieuw beleid (nadeel € 97.938 incidenteel)
Met de 2e tussenrapportage 2022 is besloten deze reserve op te heffen en het restantsaldo € 162.930 naar de Algemene reserve over te boeken. Echter is het werkelijke restantsaldo € 190.210. Door de hogere vrijval ontstaat er een voordeel € 27.280. Ditzelfde voordeel is een nadeel bij de algemene reserve
De uitgaven van diverse kredieten worden gedekt uit deze reserve. De kredieten zijn nog niet volledig besteed waardoor er een nadeel ontstaat van 125.000 omdat er minder onttrokken wordt aan deze reserve. Op dit taakveld is dat een nadeel maar op andere taakvelden een voordeel.
Pas als de nog openstaande kredieten gereed gemeld zijn dan pas kan deze reserve definitief afgesloten worden.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Investeringen

Onderstaande tabel geeft voor de investeringen het budget en de uitputting per 31 december weer.

bedragen x € 1.000

Start jaar	Projectnaam	Toelichting	Begroot	Rekening	Restant	Verwacht jaar afsluiting	Afsluiten j/n
2020	P.Vogelstr/Hubert.w/Kerkstr combi met riool	Werkzaamheden zijn in uitvoering.	460	413	47	2023	Nee
2021	Lankelaar herstraten in combi met aanleg hwa	Ontwerp is gereed. Werkvoorbereiding is gestart. Aanbesteding Q4 2023. Start uitvoering Q2 2024	420	22	398	2024	Nee
2022	Reconstructie asfaltverh De Hei/Grensweg MH	Het werk bevindt zich in de onderhoudstermijn en het krediet kan derhalve nog niet afgesloten worden	688	632	56	2023	Nee
2020	Verv. openbare verlichting cfm beleidsplan	Betreft krediet tbv vervangen openbare verlichting 2020. Werkzaamheden zijn uitgevoerd en krediet kan worden afgesloten.	280	280	0	2022	Ja
2021	Verv. openbare verlichting cfm beleidsplan	Het restant van dit krediet 'Vervangen openbare verlichting 2021' zal als eerste worden ingezet bij de uitvoering van de vervangingen openbare verlichting 2022 en 2023.	280	46	234	2023	Nee
2022	Verv. openbare verlichting cfm beleidsplan	Uitvoering van het vervangingsprogramma openbare verlichting 2022-2023 start naar verwachting in het derde kwartaal 2023.	280	0	280	2024	Nee
2022	Vervanging baanverlichting Runnersclub LH	Baanverlichting zal worden opgeleverd in het eerste kwartaal van 2023. Dan ook financiële afronding.	25	7	18	2023	Nee
2013	Aanpassingen Kerkplein AR + onvoorzien	Ontwerp is gereed. Werkvoorbereiding is gestart. Aanbesteding Q3 2023. Werk start in 2024.	20	20	0	2024	Nee
2020	Bijdrage projectkosten ombouw N279	Het Provinciaal Inpassingsplan N 279 is vernietigd door de Raad van State. In de concept-uitvoeringsovereenkomst was een gemeentelijke bijdrage opgenomen voor werkzaamheden aan de aansluitende gemeentelijke wegen. Deze overeenkomst komt nu te vervallen. De verwachting is dat door de inflatie de kosten bij de nieuwe plannen hoger zullen zijn.	117	0	117	2026	Nee
2020	Afkoopsom jaarl onderh/expl VRI omb. N279	Het Proviniciaal Inpassingsplan N 279 is vernietigd door de Raad van State. In principe zijn de gemaakte afspraken in de concept-uitvoeringsovereenkomst nu ook niet meer van toepassing. De verwachting is dat er bij het nieuw op te stellen plan ook weer verkeerslichten komen waarvoor de gemeente deels moet bijdragen aan de afkoopsom voor het onderhoud en de exploitatie. De verwachting is dat door de inflatie het bedrag dan hoger zal zijn.	68	0	68	2026	Nee

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

2022	Vervangen brug stapweg BD	Werkzaamheden aan de brug zijn voltooid in maart 2023. Financiële afronding zaal plaatsvinden in het tweede kwartaal 2023.	315	33	282	2023	Nee
2020	Aankoop strook grond Bosscheweg BD	Het dossier is afgerond. De overschrijding is vanwege een aantal bijkomende kosten waar geen rekening mee gehouden was.	36	47	-11	2022	Ja
2022	Vervanging VRI Aarle-Rixtel	Het werk moet nog worden opgestart.	200	0	200	2024	Nee
2022	Aank grond ivm bushalte Bavaria LH	Het dossier is afgerond.	92	93	-1	2022	Ja
2022	26 parkeerpl. bij bushalte Bavaria-rotonde	Werk start in het tweede kwartaal 2023. Er is een vertraging opgetreden bij het verlenen van de omgevinsgvergunning.	342	-178	520	2023	Nee
2022	Aanpak kruising Deense Hoek N615	In 2022 is een kostenraming opgesteld voor het project aanleg rotonde Deense Hoek. Hieruit bleek dat het eerder gevraagde bedrag ontoereikend was. Daarom is bij de begroting 2023 een extra bedrag gevraagd voor de uitvoering van dit project. In 2023 zal het project in overleg met de omwonenden verder worden uitgewerkt.	400	0	400	2025	Nee
2022	Herinrichting Kerkplein Aarle-Rixtel	Ontwerp is gereed. Werkvoorbereiding is opgestart. Aanbesteding volgt in q3 2023. Start werk in q1 2024	541	-154	695	2024	Nee
2021	Herinrichting Groene long	Planning visie gereed in Q1 2023. Nadat deze is gepresenteerd aan de gemeenteraad volgt de ontwerpfase.	432	0	432	2024	Nee
2019	Uitvoering natuur- en landschapsprojecten	Dit betreft een doorlopend krediet voor de uitvoering van natuur- en landschapsprojecten. Projecten zijn vaak moeilijk planbaar omdat ze erg afhankelijk zijn van waar zich kansen voordoen. Vaak zijn er ook subsidiemogelijkheden waardoor er ook baten kunnen zijn. In 2022 zijn enkele kosten die eerder waren 'voorgeschoten' uit dit krediet verrekend waardoor het krediet niet afgenomen, maar toegenomen is.	340	-14	354	2025	Nee
2020	Vervanging evenementenkasten	Het werk moet nog worden opgestart.	50	3	47	2025	Nee
2022	Speelvoorzieningen conform speelruimteplan	De werken in 2022 zijn conform planning uitgevoerd.	61	63	-2	2022	Ja
2016	Krediet uitwerking visie Duurzaamheid	In 2022 zijn er weinig uitgaven op dit krediet geweest. Voor 2023/2024 worden echter uitgaven voorzien voor vergroening van schoolpleinen. Dit is één van de ambities uit de duurzaamheidsagenda en inmiddels zijn enkele scholen met concrete plannen bezig waarvoor ze (naast eigen bijdragen en subsidies) ook een bijdrage van de gemeente vragen.	473	183	290	2025	Nee
2009	Uitvoeringsprogramma Klimaatbeleid 2009-2012	uitvoeringsprogramma is lopend, uitwerkingen staan gepland over meerdere jaren	148	69	79	2030	Nee

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

2018	Visie buitengebied	In verband met de uitwerking van De Brede Plattelandsbestemming door Pouderoyen / Tonnaer (een direct aan de Omgevingsvisie Buitengebied gelieerde actie) dient er in 2023 nog ongeveer € 10.000,00 aan betalingen te worden verricht.	150	106	44	2023	Nee
2016	Project De Blauwe Poort	Fase 2 van het project Blauwe Poort wordt nu voorbereid. Het investeringsbudget is nodig voor de planvorming en realisatie van het project.	170	9	161	2025	Nee
2019	Actualisatie erfgoedbeleid	Het resterende budget wordt gebruikt voor het uitvoeringsprogramma van het geactualiseerde erfgoedbeleid.	40	19	21	2024	Nee
2021	Herplaatsen carillon Lieshout	Project naar te tevredenheid uitgevoerd en is gereed.	60	52	8	2022	Ja
2020	Renovatie 8 sanitaire units WWC AR	Slechts een deel van de units zijn gerenoveerd, de resterende units moeten nog gerenoveerd worden. Ten aanzien van de renovatie zijn er nog enkele verbeterpunten. Daarnaast zijn er weer meer punten van onderhoud ontstaan, zoals bestrating. De renovatie wordt in 2023 weer opgepakt door Nijbod.	200	48	152	2023	Nee

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Verbonden partijen

Verbonden partij	Vorm
Brabant Water N.V.	Deelneming door aandelenbezit
Coöperatieve vereniging Boer Bier Water	Participatie in publiekrechtelijk rechtspersoon
Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB)	Gemeenschappelijke regeling
Samenwerkingsovereenkomst Bereikbaarheidsagenda Zuidoost-Brabant 2017-2030	Gemeenschappelijke regeling

Meer informatie over deze verbonden partijen staat in het overzicht Verbonden partijen.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Programma 4 Economie en werkgelegenheid

Portefeuillehouders

Wethouder Briels
Wethouder Slaets-Sonneveldt
Wethouder Van den Berkmortel

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Bedrijvigheid
Het winkelbestand in de kleine kernen staat onder druk. Toenemende mobiliteit, internetmogelijkheden, schaalvergroting en de behoefte aan recreatief winkelen leiden er toe dat deze voorzieningen onder druk komen te staan. Laarbeek beschikt over een visie met betrekking tot detailhandel. Wij nemen een actieve houding aan in het versterken van de (winkel)centra en het oplossen van leegstand. Dit vraagt om een toekomstperspectief met betrekking tot detailhandel.
Door het clusteren en herstructureren van bedrijventerreinen wordt er naar gestreefd om nieuwe kansen voor lokale bedrijvigheid en dus werkgelegenheid te creëren en ook verbeteringen aan te brengen met betrekking tot de leefbaarheid. Bemmer IV, heeft daarbij als relatief nieuw en bovenlokaal bedrijventerrein onze speciale aandacht.
Met het aantrekken van de economie en de toenemende vraag naar (grote) bedrijfskavels is het van belang dat wordt vastgehouden aan het Ambitieprogramma Bemmer IV (kwaliteit en uitstraling). Laarbeek zal ook een actieve rol vervullen in de regionale afstemming over bedrijventerreinen.
Laarbeek heeft sinds 2017 een ondernemersfonds. Het is een initiatief van Parkmanagement Laarbeek, CentraManagement Laarbeek en ZLTO. Het fonds is bedoeld om georganiseerd ondernemerschap in staat te stellen om collectieve zaken structureel te financieren en daarmee de economie in Laarbeek te versterken. In 2018 volgt een evaluatie die inzicht geeft in de wensen van de ondernemers; in 2021 vindt een eindevaluatie plaats.

Toerisme en recreatie
Laarbeek heeft haar inwoners maar zeker ook de inwoners van omliggende gemeenten en het stedelijk gebied het nodige te bieden. Er is voldoende potentieel op verschillende vlakken dat beter kan worden benut. Daarom wordt ingezet op een stevige positionering van Laarbeek. Laarbeek profileert zich als Waterpoort van de Peel en spant zich in voor een aantrekkelijk buitengebied met extensieve en laagdrempelige recreatie. De komende periode wordt verder ingezet op (het faciliteren van) kleinschalige recreatieve functies waarbij de focus in het bijzonder op Waterboulevard en de Blauwe Poort komt te liggen. Met beide projecten wordt verder gebouwd aan Waterpoort van de Peel.

Participatie en armoede
We zetten ons in om (verborgen)armoede te bestrijden, armoede die voor de samenleving niet zichtbaar is met als uitgangspunt gelijke kansen voor iedereen. Daarbij willen we speciale aandacht besteden aan kinderarmoede.
Wij vinden dat kinderen niet de dupe mogen worden van de financiële situatie waarin zij zich bevinden.
Preventie en vroegtijdig signaleren van betalingsachterstanden kunnen helpen om (problematische) schulden te voorkomen.
Problematische schulden leiden niet zelden tot gezondheidsproblemen, een beroep op de bijstand en/of huisuitzetting of zelfs tot jeugdhulpvraagstukken. We vinden het daarom van belang om de schulddienstverlening verder door te ontwikkelen om dit instrument zo effectief en efficiënt mogelijk te kunnen inzetten.
Sinds 1 januari 2015 is de Participatiewet van kracht. Dit betekent dat gemeenten verantwoordelijk zijn voor het bieden van ondersteuning aan mensen met (verminderd) arbeidsvermogen bij het vinden van passend werk. Laarbeek werkt hiervoor regionaal samen in het werkbedrijf Senzer. Om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt te kunnen toeleiden naar de reguliere arbeidsmarkt zijn voorzieningen nodig, zoals werkervaringsplaatsen en mogelijkheden voor maatschappelijke deelname bij lokale voorzieningen. Door een breder aanbod van dergelijke (laagdrempelige) voorzieningen wordt de kans tot de toeleiding naar de arbeidsmarkt vergroot. We zetten in op maatwerk door samenwerking met alle partners die nodig zijn om mensen te helpen en kijken daarbij over de grenzen van de bestaande regels en kaders heen.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Speerpunten

Afspraken uit de begroting 2022 gebaseerd op het "oude" coalitieakkoord 'Handen ineen'

4.01 We schenken extra aandacht aan onze bedrijventerreinen om de kansen voor (lokale) bedrijvigheid te vergroten

4.02 Na een tussenevaluatie in 2018 wordt in 2021 een eindevaluatie uitgevoerd van het ondernemersfonds

4.03 We werken aan een toekomstperspectief voor de detailhandel

4.04 We blijven inzetten op kleinschalige recreatieve functies en we focussen op Waterboulevard en Blauwe Poort

4.05 We blijven inzetten op een stevige positionering van Laarbeek als Waterpoort van de Peel

4.06 We richten ons op de bestrijding van de verborgen armoede, in het bijzonder bij kinderen

4.07 Schulddienstverlening wordt verder doorontwikkeld

4.08 Er worden laagdrempelige voorzieningen gecreëerd voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt gericht op participatie

4.09 Afspraken toegevoegd die niet in het raadsprogramma waren opgenomen

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Het vaststellen van een eventuele plandatum verloopt via de 1e tussenrapportage 2023, daarom is het veld '*nieuwe planning*' in de jaarstukken 2022 niet gevuld.

Wat hebben we er voor gedaan in 2022?		Status	Begrotings-jaar	Portefeuille-houder	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
4.01	***We schenken extra aandacht aan onze bedrijventerreinen om de kansen voor (lokale) bedrijvigheid te vergroten***						
4.01.03	**Bestaande bedrijventerreinen** Samen met Stichting Parkmanagement Laarbeek werken we aan het vitaal houden van de bestaande bedrijventerreinen. Per bedrijventerrein bekijken we wat aandachtspunten zijn en stellen we indien nodig een plan van aanpak op. Diverse issues komen hierbij aan bod: duurzaamheid, veiligheid, parkeernormen, geluidsnormen en onderhoudsnormen. In 2020 gebeurt dit voor Beekerheide.	Alternatieve beleidskeuze	2020	Wethouder Van den Berkmortel	Leefomgeving	n.v.t. - n.v.t.	
			Toelichting op de status: Er wordt geen breed plan van aanpak opgesteld. Sommige onderdelen komen terug in reguliere taken.				
4.01.04	**Dutch Technology Week** Organiseren van een Hotspot waarbij bedrijven uit de regio zich gezamenlijk presenteren en mensen (vooral kinderen) warm willen maken voor techniek. Aan dit evenement doen meer dan 50 bedrijven en een aantal onderwijsinstellingen mee. Vanuit de basisscholen, de Roefeldagen en Parkmanagement/ Ondernemersfonds worden kinderen gemotiveerd en gefaciliteerd om de DTW te bezoeken. De Hotspot wordt roulerend georganiseerd in de regio. In 2022 zal de Hotspot in Beek en Donk zijn, onder andere bij Formula Air en Kusters Goumans.	Gereed/ afgerond	2020	Wethouder Van den Berkmortel	Leefomgeving	06 - 2022	
			Toelichting op de status: De hotspot is in juni 2022 georganiseerd in Beek en Donk. Het evenement was een succes en trok veel bezoekers uit Laarbeek en de brede regio.				

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

4.01.05	**Gebiedsontwikkeling Bemmer IV** Verkoopgesprekken, optiegevingen en verkopen van bedrijfskavels blijven plaatsvinden. Er wordt gestart met het woonrijp maken.	Gereed/ afgerond	2021	Wethouder Van den Berkmortel	Leefomgeving	12 - 2022	
			Toelichting op de status: Op een enkele kavel na zijn alle kavels in optie gegeven of verkocht. Er is meer vraag dan aanbod. Tekeningen en bestek voor het woonrijp maken zijn gereed. Woonrijp maken wordt gefaseerd opgepakt. Deze prestatie sluiten we af. De stand van zaken rondom dit project wordt naar u gecommuniceerd via de Grondnota/begroting en Jaarrekening paragraaf grondbeleid.					

4.01.06	**Locatiestudie regionaal bedrijventerrein** In 2022 wordt de locatie bepaald van het beoogde nieuwe regionale bedrijventerrein in De Peel. Ook zal worden onderzocht wat de beste manier is om de samenwerking tussen de betrokken gemeenten het beste formeel te regelen voor de volgende fase.	Lopend binnen planning	2022	Wethouder Van den Berkmortel	Leefomgeving	06 - 2023	
			Toelichting op de status: De onderzoeken naar de locatie en samenwerkingsvorm lopen.				

4.01.07	**Bestaande bedrijventerreinen - Beekerheide** Samen met Stichting Parkmanagement Laarbeek werken we aan het vitaal houden van de bestaande bedrijventerreinen. Per bedrijventerrein bekijken we wat aandachtspunten zijn en stellen we indien nodig een plan van aanpak op. Diverse issues komen hierbij aan bod: duurzaamheid, veiligheid, parkeernormen, geluidsnormen en onderhoudsnormen. Vanaf het vierde kwartaal van 2021 wordt dit opgepakt voor Beekerheide en wordt bekeken welke concrete acties nodig zijn in 2022.	Alternatieve beleidskeuze	2022	Wethouder Van den Berkmortel	Leefomgeving	n.v.t. - n.v.t.	
			Toelichting op de status: Er wordt geen breed plan van aanpak opgesteld. Sommige onderdelen komen terug in reguliere taken.				

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Wat hebben we er voor gedaan in 2022?		Status	Begrotings-jaar	Portefeuille-houder	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
4.04	***We blijven inzetten op kleinschalige recreatieve functies en we focussen op Waterboulevard en Blauwe Poort***						
4.04.01	**Visie 't Gulden land realiseren** De visie voor ’t Gulden Land is in 2019 vastgesteld door de gemeenteraad. De gebiedsontwikkeling in ’t Gulden Land draagt sterk bij aan de positionering van Laarbeek als Waterpoort van de Peel. Samen met de partners Waterschap Aa en Maas en gemeente Helmond gaan we in 2022 gaan we verder aan de slag met verschillende deelprojecten, waaronder natuurontwikkeling in de Kop van Aarle-Rixtel.	Lopend binnen planning	2020	Wethouder Briels	Leefomgeving	12 - 2026	
			Toelichting op de status: De gemeenteraad heeft ingestemd met het ontwerp en de financiering van de natuurontwikkeling in de kop van Aarle-Rixtel: de grootste natuurontwikkeling in de geschiedenis van Laarbeek! De verdere voorbereidingen worden nu getroffen. De realisatie is in 2023 gepland. De planvorming voor het deelproject rond ontsluiting en herkenbaarheid van 't Gulden Land wordt verder opgepakt.				
4.04.03	**Actualisatie beleid recreatie en toerisme** In 2022 wordt het beleid voor recreatie en toerisme geactualiseerd. Het handboek recreatie en toerisme wordt gemaakt voor en met ondernemers. De visie en beleidslijnen zullen voortbouwen op onder andere de Omgevingsvisie buitengebied en de recente samenwerking voor Peelmarketing.	Lopend binnen planning	2020	Wethouder Slaets-Sonneveldt	Leefomgeving	12 - 2023	
			Toelichting op de status: In het najaar 2022 is de actualisatie van het beleid opgepakt.				
4.04.04	**Uitvoeringsprogramma erfgoedbeleid** Het geactualiseerde erfgoedbeleid (Een erfenis aan verhalen) voor 2021-2026 is in september 2021 vastgesteld door de raad. In het bijhorende uitvoeringsprogramma zijn acties per ambitie opgenomen t/m 2026 . Het uitvoerings-programma is gevoed met ideeën van inwoners, bestuur en ambtelijk betrokkenen. Voor komend jaar staan acties als het opstellen van een kerkenvisie Laarbeek en paraplubestemmingsplan archeologie op het programma.	Lopend binnen planning	2022	Wethouder Slaets-Sonneveldt	Leefomgeving	12 - 2026	
			Toelichting op de status: Diverse acties uit het uitvoeringsprogramma zijn in 2022 opgepakt: paraplubestemmingsplan archeologische en monumenten, Kerkenvisie Laarbeek en de start van het herijken van de lijst van beeldbepalende panden en gemeentelijke monumenten.				

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Wat hebben we er voor gedaan in 2022?		Status	Begrotings-jaar	Portefeuille-houder	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
4.06	***We richten ons op de bestrijding van de verborgen armoede, in het bijzonder bij kinderen***						
4.06.03	**Verbeteren vroegsignalering** Om ernstigere problemen te voorkomen, is het van groot belang schulden en tekenen van armoede al in een vroeg stadium te signaleren. We ontwikkelen een proces voor een nauwere samenwerking met werkgevers en het onderwijs, wat zich richt op vroegsignalering en vervolgens het vergroten van het zelfoplossend vermogen.	Gereed/ afgerond	2021	Wethouder Slaets-Sonneveldt	Samenleving	10 - 2022	
			Toelichting op de status: Tijdens een bijeenkomst met het Economisch Platform Laarbeek in juni 2022 heeft de gemeente samen met de LEVgroep een presentatie gegeven over de rol die werkgevers kunnen spelen in het kader van vroegsignalering van armoede, schulden en laaggeletterdheid. De aanwezigen hebben aangegeven dat zij behoefte hebben aan een A-4'tje waarop staat waar zij met hun signaal terecht kunnen of waar zij naar kunnen doorverwijzen. Tevens hebben zij aangegeven dat er periodiek in hun nieuwsbrieven aandacht aan geschonken kan worden. De rol die het onderwijs kan spelen in het kader van vroegsignalering is bestuurlijk besproken. Afgesproken is om in het nieuwe schooljaar een A-4'tje naar de schooldirecteuren toe te sturen waarop staat aangegeven waar zij met hun signaal terecht kunnen of waar zij naar kunnen doorverwijzen. De suggestie is gedaan om hierbij ook de consultatiebureaus en de peuteropvang mee te nemen.				

Wat hebben we er voor gedaan in 2022?		Status	Begrotings-jaar	Portefeuille-houder	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
4.07	***Schulddienstverlening wordt verder doorontwikkeld***						
4.07.05	**Sluitende keten schuldhulpverlening** Om ervoor te zorgen dat de keten van schuldhulpverlening (variërend van lichte financiële problemen tot en met een wettelijk schuldsaneringstraject) sluitend is, worden de momenteel ontbrekende/onvolledig ingeregelde schakels ingericht. Dat wil zetten dat het maatschappelijk werk erop wordt ingericht dat zij	Lopend buiten planning	2021	Wethouder Slaets-Sonneveldt	Samenleving	12 - 2022	
			Toelichting op de status: Naar aanleiding van de aanbevelingen uit het rapport van de rekenkamercommissie inzake de schuldhulpverlening in Laarbeek is een aantal zaken opgepakt: 1. het opstellen van een monitor Sociaal Domein, waarbij voorrang wordt gegeven aan het onderwerp schuldhulpverlening; de raad is hierbij gevraagd om hun behoefte aan gegevens kenbaar te maken; 2. het				

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

	zowel in kwantitatieve als kwalitatieve zin in staat zijn om voor in de keten de benodigde hulp te kunnen verlenen in de vorm van budgetcoaching, budgetbegeleiding en budgetbeheer (niet technisch budgetbeheer want dat zit bij Kredietbank Nederland). Verder wordt, ook in aansluiting op de in voorbereiding zijnde notitie jeugd, een plan ontwikkeld voor de doelgroep jongeren (met schulden). Dit is een doelgroep waar we specifieke aandacht aan moeten geven, zeker ook gezien de huidige (corona)situatie. Om te voorkomen dat zij in financiële problemen komen (begint al bij de voorlichting op de basisschool) en als ze financiële problemen/schulden hebben, hoe ze in beeld te krijgen en we ze een passend aanbod kunnen bieden. Tenslotte gaan we in samenhang met de andere leefgebieden en in afstemming met het Sociaal Team Laarbeek in de voorlichtende sfeer een preventief aanbod ontwikkelen. Dit doen we aan de hand van life-events welke (mogelijk) leiden tot een veranderde financiële situatie. We gaan inwoners hier pro-actief over informeren.		toegangsvraagstuk, waar schuldhulpverlening onderdeel van uitmaakt. wordt verder uitgewerkt; 3. de raad is betrokken bij het opstellen van een nieuw regionaal beleidsplan schuldhulpverlening; 4. de samenwerking met de ketenpartners wordt opgepakt door opnieuw netwerkbijeenkomsten te organiseren. In 2022 heeft formatie-uitbreiding plaatsgevonden bij zowel de LEVgroep (vroegsignalering) als gemeente (schuldhulpverlening fase 1). Een student van SintLucas Next heeft een concept ontwikkeld dat aansluit bij de doelgroep jongeren. Om invulling te geven aan de optimalisatie van de keten schuldhulpverlening en om dit in kwalitatieve en kwantitatieve zin te borgen voor de toekomst, zijn in de begroting 2023 structurele middelen opgenomen voor een formatie-uitbreiding schuldhulpverlening fase 1.

4.07.06	**Inzet ervaringsdeskundigen** In 2021 is het nieuwe minima- en armoedebeleid 2021-2024 vastgesteld. Één van de doelstellingen van het minimabeleid is om de (verborgen) armoede beter in beeld te brengen. Om hier een extra impuls aan te geven gaan we activiteiten ontplooien om juist meer mensen te bereiken die we nu niet bereiken. Dit doen we door de inzet van ervaringsdeskundigen.	Gereed/ afgerond	2022	Wethouder Slaets-Sonneveldt	Samenleving	12 - 2022	
			Toelichting op de status: In juni 2022 is de eerste inloopmarkt voor inwoners die moeilijk rond kunnen komen georganiseerd in de Huiskamer van Lieshout. Deze is als zeer succesvol ervaren. In november 2022 is een tweede inloopmarkt georganiseerd in de Huiskamer van Beek en Donk. Dit doen we samen met alle maatschappelijke partners die actief zijn in Laarbeek. Ook de ervaringsdeskundigen worden betrokken in de voorbereiding en zijn aanwezig tijdens de inloopmarkt. Een derde inloopmarkt is in voorbereiding. In 2023 wordt bezien op welke wijze de ervaringsdeskundigen nog breder ingezet kunnen worden en hoe ze kunnen worden overgedragen aan de LEVgroep zodat de inzet van ervaringsdeskundigen structureel kan worden geborgd.					

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Wat hebben we er voor gedaan in 2022?		Status	Begrotings-jaar	Portefeuille-houder	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
4.08	***Er worden laagdrempelige voorzieningen gecreëerd voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt gericht op participatie***						
4.08.04	**Social Return On Investment** In 2022 wordt een plan van aanpak met verschillende scenario's uitgewerkt waarna vervolgens het Social Return on investment (SROI)-beleid wordt geïmplementeerd.	Lopend buiten planning	2022	Wethouder Briels	Samenleving	03 - 2023	
			Toelichting op de status: In augustus is een projectleider aan de slag gegaan om het gekozen scenario SROI (zoals deze in maart in het college is behandeld) verder uit te werken (kosten, fte, organisatorische plaatsing, etc.).				

Wat hebben we er voor gedaan in 2022?		Status	Begrotings-jaar	Portefeuille-houder	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
4.09	***Afspraken toegevoegd die niet in het raadsprogramma waren opgenomen***						
4.09.04.02	**Betere samenwerking lokaal onderwijs en arbeidsmarkt** Afspraken maken met het onderwijs en ondernemers over het ontplooien van lokale initiatieven ter bevordering van een betere afstemming tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Afspraken maken met werkgevers in het kader van ons nieuw op te stellen Social Return beleid.	Lopend buiten planning	2022	Wethouder Briels	Samenleving	01 - 2023	
			Toelichting op de status: Begin 2022 is ingestemd met een nieuwe samenwerkingsstructuur in de arbeidsmarktregio Helmond-De Peel en de ontwikkeling van een integraal en regionaal arbeidsmarktbeleid. In augustus 2022 is er een projectleider gestart voor de uitwerking van het regionale beleid rondom Social Return On Investment (SROI).				
4.09.05.01	**Deelname Laarbeek aan Peelmarketing** Na een succesvol eerste jaar wordt Peelmarketing in 2022 verder uitgebouwd. Dankzij de structurele financiering kunnen de marketeers in samenwerking met de gemeentes ook een lange termijnvisie opstellen.	Gereed/ afgerond	2022	Wethouder Slaets-Sonneveldt	Leefomgeving	12 - 2022	
			Toelichting op de status: Na een succesvol eerste jaar is Peelmarketing in 2022 verder uitgebouwd. Dankzij de structurele financiering kunnen de marketeers in samenwerking met de gemeentes ook een lange termijnvisie opstellen.				

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Beleidsindicatoren

In dit jaarverslag zijn de (verplichte) indicatoren opgenomen waarbij per programma de daarbij relevante indicatoren worden opgesomd. De uitkomst van Laarbeek is afgezet tegen de uitkomst van de gemiddelde gemeente met een inwoneraantal tot 25.000 inwoners.

Beleidsindicator	verplicht volgens BBV j/n	meet eenheid	actualiteit	Laarbeek	gemiddelde gemeente < 25.000 inwoners
Functiemenging	Ja	%	2021	46,5	48,9
Vestigingen (van bedrijven)	Ja	per 1.000 inwoners 15 t/m 64 jaar	2021	181,3	172,1

Crowe
Beukenlaan 60
5651 GD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Financiën

Onderstaande tabel geeft de lasten, baten en mutaties in de reserves weer.

bedragen x € 1.000

		Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Rekening 2022	Verschil
Lasten		9.250	10.497	3.114	7.384
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	11	11	16	-5
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	120	120	38	82
3.1	Economische ontwikkeling	483	504	428	77
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	4.279	4.385	1.035	3.350
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	54	54	56	-2
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	4.303	5.423	1.541	3.881
Baten		8.693	12.212	4.221	-7.991
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	31	30	30	
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	4.380	4.420	1.329	-3.091
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	45	41	60	19
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	4.237	7.721	2.802	-4.919
	Saldo van baten en lasten	**-558**	**1.714**	**1.107**	**-608**
	Stortingen in reserves		1.003	631	372
	Onttrekkingen aan reserves	473	39	297	259
	Resultaat	**-85**	**750**	**773**	**23**

Analyse verschillen per taakveld

Er wordt een ondergrens gehanteerd van € 25.000 om de analyse op hoofdlijnen te kunnen uitvoeren

bedragen x € 1.000

	Taakveld	Begroting 2022	Rekening 2022	Verschil	
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	120	38	82	

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

	Vennootschapsbelasting (VpB)	Lasten	82	Incidenteel	Voordelig
		Baten			

Analyse: In 2022 wordt geen aanslag Vennootschapsbelasting (VpB) verwacht vanwege verliescompensatie uit andere jaren. Echter voor 2019 is alsnog een aanslag ontvangen van € 43.599 (inclusief rente € 5.000). Deze is verantwoord in boekjaar 2022, maar tegen deze aanslag loopt een bezwaar omdat wij van mening zijn dat we deze aanslag niet hoeven te betalen. Mochten we in het gelijk worden gesteld dan zal dat leiden tot een positief resultaat in 2023 omdat dit zal leiden tot een aanslagvermindering. Voorzichtigheidshalve wordt ieder jaar € 120.000 begroot. Met de hierboven genoemde aanslag leidt het tot een voordeel van € 82.000 (rente wordt op een ander taakveld verantwoord).

	Taakveld	Begroting 2022	Rekening 2022	Verschil	
3.1	Economische ontwikkeling	504	428	77	
	Economische aangelegenheden	Lasten	76	Incidenteel	Voordelig
		Baten			

Analyse: Het verschil van € 76.000 is te verklaren door een onderbesteding van € 42.000 op de begrote uitgaven voor het Innovatiehuis De Peel door lagere kosten voor projecten en projectleiders. Daarnaast heeft De Hotspot bij Formula Air tijdens het Dutch Technology Festival een subsidie gekregen van € 20.000. De Hotspot had in eerste instantie plaats moeten vinden in juni 2020 en is door de coronapandemie verschoven naar juni 2021 en later naar juni 2022. Mede door deze verschuivingen is de subsidie per abuis twee keer opgenomen in het budget voor 2022. Het overige verschil van € 14.000 is een optelsom van diverse kleine bedragen.

	Taakveld	Begroting 2022	Rekening 2022	Verschil	
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-35	-294	259	
	Exploitatie weilanden	Lasten	3	Incidenteel	Voordelig
		Baten	67	Incidenteel	Voordelig

Analyse: Baten: Een perceel uit de reguliere pacht is vanwege een ruiling van een perceel met de verpachter, verkocht. Het geruilde perceel was noodzakelijk voor het oplossen van wateroverlast in de bebouwde kom.

	Bestemmingsplan Bemmer IV	Lasten	3.347	Incidenteel	Voordelig
		Baten	-3.159	Incidenteel	Nadelig

Analyse: Zie paragraaf grondbeleid.

	Taakveld	Begroting 2022	Rekening 2022	Verschil	
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-3.281	-2.320	-961	

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Grondexploitatie	Lasten	3.881	Incidenteel	Voordelig
	Baten	-4.919	Incidenteel	Nadelig

Analyse: Zie paragraaf grondbeleid.

Analyse verschil reserves

Mutaties reserves	Lasten	372	Incidenteel	Voordelig
	Baten	259	Incidenteel	Voordelig

Analyse: **Reserve kwaliteitsverbetering buitengebied (incidenteel nadeel € 132.000)**
De grondexploitatie Bio Bakelseweg wordt een jaar eerder afgesloten. Normaal gesproken worden de resultaten in de reserve grondexploitatie verantwoord. In dit geval heeft de raad het besluit genomen dat het resultaat naar de reserve Kwaliteitsverbetering buitengebied gaat. Deze storting veroorzaakt dan ook dit nadeel. Zie ook reserve grondexploitatierisico waar dit een voordeel laat zien.

Reserve Grondexploitatierisico (incidenteel voordeel € 768.000)
De grondexploitatie is een gesloten exploitatie. De mutaties verlopen via de balansposten voorraad grondexploitatie en reserve grondexploitatierisico. Hiermee is dan ook een verband met taakvelden "Grondexploitatie (niet zijnde bedrijfsterreinen)" en "Fysieke bedrijfsinfrastructuur" (bedrijfsterrein Bemmer IV). Deze taakvelden samen laten een voordeel zien van € 850.000. Dit nadeel is bij deze reserve dan weer een voordeel van € 850.000.

Als er voorzieningen getroffen moeten worden omdat een grondexploitatie een negatief resultaat laat zien dan moet meteen een verliesvoorziening gevormd worden. Daarnaast zullen we ieder jaar deze verliesvoorziening actualiseren als de uitkomst van de betreffende grondexploitatie ook veranderd. De vorming en mutaties van deze verliesvoorzieningen verlopen via taakveld "Algemene baten en lasten" in programma 6. De dekking verloopt via de reserve grondexploitatierisico.
De volgende voorzieningen zijn aangepast:
- De grondexploitatie Nieuwenhof wordt in 2022 gereed gemeld waardoor de voorziening vrijvalt. Hierdoor storten we € 465.917 terug naar deze reserve waardoor er een nadeel ontstaat.
- Verhoging van de verliesvoorziening grondexploitatie Hoge Suute van € 578 waardoor we een onttrekking uit deze reserve ontvangen. Voordeel € 578.
- Verlaging van de verliesvoorziening grondexploitatie Baverdestraat van € 132.707, waardoor we storten in deze reserve. Nadeel € 11.685.
- Verhoging van de verliesvoorziening grondexploitatie Klokkengieterij van € 339.536, waardoor we een onttrekking uit deze reserve ontvangen. Voordeel € 339.536.
In totaal dus een nadeel van € 137.488.

Uit voorzichtigheidsbeginsel is ieder jaar een onttrekking van € 120.000 voorzien voor de vennootschapsbelasting (vpb). We hebben een aanslag vpb uit 2019 ontvangen van € 43.599 waar we op dit moment (april 2023) nog een bezwaar hebben lopen. Omdat we minder onttrekken uit deze reserve ontstaat een nadeel van € 76.401. Bij programma 6/vennootschapsbelasting ontstaat voor het zelfde bedrag een voordeel.

Alle resultaten grondexploitaties worden in eerste instantie verrekend met de balans voorraad grondexploitatie en deze reserve. Zo is het ook gelopen met de grondexploitatie BIO Bakelseweg. In dit geval heeft de raad reeds een besluit genomen dat het resultaat van deze grondexploitatie naar de reserve Kwaliteitsverbetering buitengebied gaat. Hierdoor onttrekken we deze uit deze reserve waardoor er een voordeel van € 132.707 ontstaat. Zie ook de reserve kwaliteitsverbetering waar dit een nadeel laat zien.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Investeringen

bedragen x € 1.000

Start jaar	Projectnaam	Toelichting	Begroot	Rekening	Restant	Verwacht jaar afsluiting	Afsluiten j/n
2019	Actualisatie beleid recreatie en toerisme	In 2023 nog in gebruik voor de actualisatie van het beleid voor recreatie en toerisme.	5	0	5	2023	Nee
2017	Uitbreiding voorzieningen passantenhaven	Eventuele aanpassingen van de passantenhaven worden meegenomen in de planvorming en uitvoering van de gebiedsontwikkeling 't Gulden Land.	18	5	13	2022	Ja
2020	Voorziening Kleine Schulden (KBN)	Er zijn in totaal 4 Voorzieningen Kleine Schulden verstrekt. Er zijn geen signalen dat er niet wordt afgelost. Verwacht jaar afsluiting is niet gevuld omdat dit een doorlopend financieel activum is.	41	41	0		Nee

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Verbonden partijen

Verbonden partij	Vorm
Grondexploitatiemaatschappij De Hoge Regt B.V.	Deelneming door aandelenbezit
Senzer	Gemeenschappelijke regeling
Stichting Innovatiehuis De Peel	Participatie in publiekrechtelijk rechtspersoon

Meer informatie over deze verbonden partijen staat in het overzicht Verbonden partijen.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Programma 5 Gezondheid, welzijn, zorg en onderwijs

Portefeuillehouders

Wethouder Briels
Wethouder Slaets-Sonneveldt

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Sociaal domein
De aanpak binnen het sociale domein vraagt om een integrale benadering van het (gezins)systeem. Steeds op zoek gaan naar het leveren van maatwerk passend bij de situatie en vraag om ondersteuning zoals die zich voordoet. Dat vraagt op zijn beurt om verdergaande deregulering en ontschotting tussen de te onderscheiden domeinen. Daarmee wordt de benodigde ruimte gecreëerd voor het bieden van maatwerk en wordt ervoor gezorgd dat de zorg voor Laarbeek betaalbaar blijft. We willen maatwerk bieden, toegesneden op de individuele ondersteuningsbehoefte. Van het gelijkheidsbeginsel naar erkende ongelijkheid, het ongelijkheidsbeginsel. Doen wat nodig is in dít geval, in déze situatie binnen déze omstandigheden.
Denkend en werkend vanuit economisch en maatschappelijk rendement, dat wat onze inwoner(s) daadwerkelijk helpt en minder vanuit het systeem en/of rechtmatigheid.
We willen hierbij inbreng van de gebruikers van de zorg door periodiek te monitoren. We hebben er belang bij om inzicht te krijgen in behoeften en kosten om ons op basis daarvan te richten op preventie.

Zorg en welzijn
Je goed voelen wordt voor een belangrijk deel bepaald door mensen om je heen. Mensen met wie je lief en leed kunt delen en op wie je een beroep kunt doen als het even minder goed gaat. Helaas heeft niet iedereen een sociaal netwerk waarop hij terug kan vallen. Eenzaamheid wordt door veel van onze inwoners als een groot probleem ervaren. Het gemis aan verbondenheid met anderen kan nadelige gevolgen hebben voor de gezondheid en er toe leiden dat mensen meer gebruik maken van voorzieningen. Eenzaamheid is bovenal vanuit menselijk oogpunt ongewenst. Wij willen hen (jong en oud) niet aan hun lot overlaten.
Gezondheid kan gezien worden als 'het vermogen zich aan te passen en een eigen regie te voeren, in het licht van de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven'.
Het gaat niet alleen om de afwezigheid van ziekte. Mensen die goed leren omgaan met hun ziekte (aanpassingsvermogen) ervaren hun gezondheid over het algemeen ook als goed. Er wordt niet zozeer gekeken naar problemen of beperkingen, maar naar de mogelijkheden die mensen zelf nog hebben.
Wij willen blijvend inzetten op deze nieuwe benaderingswijze van gezondheid en verwachten van onze professionals dat zij deze gedachte als uitgangspunt voor hun handelen nemen en aansluiting zoeken bij datgene wat iemand (nog) wil bereiken en mensen daarbij ondersteunen.

De afbouw van zorginstellingen en toename van het aantal ouderen, maakt dat meer mensen met een fysieke of mentale beperking langer in de kernen blijven wonen en zo zelfstandig mogelijk mee kunnen blijven doen. Dit vraagt om een zorgvuldige inrichting van de openbare ruimte, zodat gemeentelijke gebouwen en noodzakelijke voorzieningen (o.a. winkels, horeca) herkenbaar, bereikbaar en toegankelijk zijn.

Door de toenemende vergrijzing van onze maatschappij wordt het aandeel van mensen met dementie ook een stuk groter in de nabije toekomst. Laarbeek probeert daar op in te spelen door een dementie-vriendelijke gemeente te zijn waarin gekeken wordt naar de mensen met dementie en hun omgeving.
Omdat mensen langer thuis blijven wonen, moet de zorg hierop aangepast worden.
Ook het begrip voor mensen met dementie in onze dorpen zal moeten veranderen, zodat ze langer mee kunnen doen in hun buurt en vereniging.

Steeds vaker wordt bij het verlenen van zorg een beroep gedaan op vrijwilligers die mantelzorg verlenen. Mantelzorg verlenen, hoort bij het leven. Dat neemt niet weg dat mantelzorgers overbelast kunnen raken. Slechts een beperkt gedeelte van de mantelzorgers is in beeld bij de welzijnsorganisatie.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Veel van hen vinden het normaal wat ze doen en hebben geen behoefte aan ondersteuning of advies. In de toekomst zal steeds vaker een beroep op mantelzorgers moeten worden gedaan. De mantelzorger moet, daar waar nodig en gewenst, vanuit de sociale basisstructuur ondersteund en ontlast worden.

Jeugdparticipatie is het maatschappelijk meedoen van jeugd, bijvoorbeeld door vrijwilligerswerk of via een maatschappelijke stage. Dit geeft jongeren inspraak en invloed en een bredere kijk op de maatschappij waar ook zij onderdeel van uitmaken. Ze krijgen de mogelijkheid om een initiatief te nemen en verantwoordelijkheid te dragen. In de Toekomstvisie van Laarbeek is aangegeven dat de jeugd onze toekomst is.

Accommodaties
In Laarbeek is de afgelopen jaren flink geïnvesteerd in voorzieningen in alle dorpen, waardoor er een uitstekend niveau aan sociale, culturele en educatieve voorzieningen aanwezig is. Dit willen we naar de toekomst toe ook zo behouden. Dat vraagt enerzijds om reserveringen/investeringen ten aanzien van het beheer en onderhoud van de voorzieningen maar vraagt ook om een andere verdeling van de verantwoordelijkheden met betrekking tot het beheer en onderhoud van de voorzieningen. Er zal een grotere rol en inbreng van de inwoners en organisaties worden verwacht.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Speerpunten

Afspraken uit de begroting 2022 gebaseerd op het "oude" coalitieakkoord 'Handen ineen'

5.01	Toewerken naar een sociaal domein zonder schotten met minder regels, met als doelstelling goede zorg betaalbaar te houden; hierbij de inbreng van zorggebruikers periodiek monitoren en ons op basis daarvan te richten op preventie
5.02	We zetten ons in voor een eenzaamheidsaanpak (voor jong en oud)
5.03	We blijven inzetten op een bredere kijk op gezondheid
5.04	Bij de inrichting van openbare voorzieningen en openbare ruimte wordt rekening gehouden met mensen met een mentale of fysieke beperking
5.05	We willen overbelasting van mantelzorgers voorkomen
5.06	We willen de participatie van jeugd bevorderen
5.07	We zorgen ervoor dat accommodaties op orde blijven
5.08	Afspraken toegevoegd die niet in het raadsprogramma waren opgenomen

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Het vaststellen van een eventuele plandatum verloopt via de 1e tussenrapportage 2023, daarom is het veld '*nieuwe planning*' in de jaarstukken 2022 niet gevuld.

Wat hebben we er voor gedaan in 2022?		Status	Begrotings-jaar	Portefeuille-houder	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
5.01	***Toewerken naar een sociaal domein zonder schotten met minder regels, met als doelstelling goede zorg betaalbaar te houden; hierbij de inbreng van zorggebruikers periodiek monitoren en ons op basis daarvan te richten op preventie***						
5.01.02.02	**Signalen onrechtmatige zorg** De pijler 'de zakelijke samenwerking rondom de inwoner' van de Koersagenda van de GR Peelgemeenten geeft nadere uitwerking aan het thema rechtmatige zorg. Hieruit vloeiend worden lokale werkprocessen aangescherpt of ingericht.	Gereed/ afgerond	2022	Wethouder Briels	Samenleving	10 - 2022	
			Toelichting op de status: In najaar 2022 is er een toezichthouder rechtmatige zorg gestart bij de GR Peelgemeenten.				
5.01.05	**Bedrijfsvoering STL: verbeterslag kwaliteit** We stellen een set Kritische Prestatie Indicatoren op welke aansluiten bij de opgave 'bevlogen samenwerking rondom de inwoner'. Het resultaat meten we en presenteren we als onderdeel van de monitor Sociaal Domein.	Gereed/ afgerond	2020	Wethouder Briels	Samenleving	10 - 2022	
			Toelichting op de status: Deze prestatie wordt onderdeel van de prestatie "meer inzicht in aantallen en aard van interventies".				
5.01.09	**Meer inzicht in aantallen en aard van interventies** Ontwikkelen van een monitor Sociaal Domein om meer zicht op data te krijgen, waarbij diverse data uit verschillende bronnen aan elkaar gekoppeld worden. Dat moet in de toekomst mogelijkheden geven tot meer datagedreven werken: het nemen van besluiten en het vaststellen van beleid ondersteund door data in combinatie met praktijkervaring, waardoor feiten en betrouwbare voorspellingen een solide basis vormen. Om optimaal te profiteren van de samenwerking in de Gemeenschappelijke Regeling Peelgemeenten	Lopend binnen planning	2021	Wethouder Briels	Samenleving	12 - 2024	
			Toelichting op de status: Vanuit de koersagenda van de Gemeenschappelijke Regeling Peelgemeenten is de opgave Datagedreven werken gestart, waar wij een bijdrage aan leveren. Vanwege de overlap tussen onze wensen voor een lokale pilot datagedreven werken en de acties waarmee we vanuit de koersagenda regionaal aan de slag gaan, is er voor gekozen om de pilot datagedreven werken niet lokaal op te pakken, maar een plek te geven in de koersagenda. In het derde kwartaal 2022 is de infographic sociaal domein gereed gekomen. Met de infographic geven we inzicht in de verdeling van de beschikbare				

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

	en de efficiëntie die dat oplevert, sluiten we in onze planning aan bij die van de koersagenda 2021-2024. Daarin is de opgave Datagedreven werken opgenomen.		financiële middelen over de verschillende domeinen: Wmo, Jeugd, BMS en Maatschappelijke context.

5.01.10	**Invulling sociaal team Laarbeek** In 2021 lopen er verschillende onderzoeken naar o.a. de collectieve voorzieningen, formatie sociaal team en de maatschappelijke kosten-baten analyse vanuit de Koersagenda GR Peelgemeenten. Aan de hand van het samenvoegen van de resultaten maken we keuzes over de formatie / specialismen / voorliggend veld van het sociaal domein in Laarbeek.	Gereed/ afgerond	2021	Wethouder Briels	Samenleving	10 - 2022	
			Toelichting op de status: In 2022 zijn er op basis van verschillende informatiebronnen en conclusies keuzes gemaakt en is de formatie van het sociaal team uitgebreid. Extra formatie gedragswetenschappers, gezins- en jongerencoach, leerplichtambtenaar.				

5.01.11	**Bevorderen integraliteit** Onder regie van de gemeenten stellen gesubsidieerde instellingen gezamenlijke werkplannen op, daarbij trekken de organisaties samen op als initiatiefnemer en uitvoerder. Het eerste werkplan wordt opgesteld voor 2020-2021. Het realiseren van een huiskamer in de gemeenschapshuizen kan bijvoorbeeld invulling geven aan het thema 'verbeteren vroegsignalering'.	Gereed/ afgerond	2021	Wethouder Slaets-Sonneveldt	Samenleving	09 - 2022	
			Toelichting op de status: In maart 2022 is de huiskamer in Lieshout geopend. De huiskamer in Beek en Donk is geopend in september 2022. Er is een project-plan huiskamers Laarbeek ontwikkeld waarbij meer structuur in de organisatie en de samenwerking is aangebracht. Daarnaast gaat de werkgroep huiskamers meer invulling geven aan de programmering van de huiskamers. Hiervoor is een aanjaagbudget en een jaarlijkse activiteitenbudget in de begroting 2023 aangevraagd.				

5.01.13	**Versterken en goed toegankelijk maken van het lokaal aanbod: Kansrijke start** Met ondersteuning van het landelijke programma 'Kansrijke start' gaan we een lokale coalitie Kansrijke Start vormen om de samenwerkingsafspraken te versterken tussen betrokken organisaties uit het medisch en sociaal domein die een rol hebben in het bieden van extra ondersteuning voor kwetsbare gezinnen rondom bewust zwanger worden, een gezonde zwangerschap en veilig ouderschap.	Gereed/ afgerond	2021	Wethouder Briels	Samenleving	12 - 2022	
			Toelichting op de status: In december 2022 is de intentieverklaring ondertekend door verloskundigenpraktijk Femme, Zorgboog, GGD Brabant-Zuidoost, LEVgroep en de gemeente.				

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

5.01.14	**Hervormingsagenda jeugd** In 2021 heeft het Rijk voor de komende jaren extra middelen aan de gemeente beschikbaar gesteld ter compensatie van de tekorten in de jeugdzorg. Voor Laarbeek gaat het in 2022 om een bedrag van € 1,3 miljoen. Daarbij hebben het rijk en de VNG afgesproken begin 2022 te komen tot een hervormingsagenda jeugd. Deze moet leiden tot verbetering van de toegang tot en kwaliteit van jeugdhulp, betere beheersing van de kosten en borging van de beschikbaarheid van jeugdhulp, versterking van het inzicht in het functioneren van het systeem. De landelijke hervormingsagenda zal een uitwerking moeten krijgen in een lokaal plan. Daarvoor zoeken we zoveel mogelijk de verbinding met andere initiatieven zoals het onderzoek naar de invulling van het sociaal team, Koersagenda 2021-2024 GR Peelgemeenten, nationaal programma onderwijs en het op te stellen geactualiseerde beleidsplan sociaal domein.	Nog niet gestart binnen planning	2022	Wethouder Briels	Samenleving	12 - 2023	
			Toelichting op de status: In het nieuwe regeerakkoord is een extra bezuiniging op de jeugdzorg opgenomen van € 500 miljoen vanaf 2025. Deze bezuiniging zet de bedoeling en de uitvoering van de Hervormingsagenda onder druk. Daarom hadden de gemeenten de hervormingsagenda opgeschort totdat er een principeafspraak is gemaakt met het nieuwe kabinet. Het kabinet heeft besloten om zelf de verantwoordelijkheid te dragen voor de extra bezuinigingen op de jeugdzorg uit het coalitieakkoord. De voorbereidingen voor de landelijke hervormingsagenda jeugd zijn weer opgepakt. Besluitvorming hierover vindt plaats in 2023. Pas daarna kunnen we aan de slag met een lokaal plan.					

5.01.15	**Herinrichting toegang sociaal domein** Samen met de LEVgroep gaan we de toegang tot het sociaal domein opnieuw inrichten, zodat er voor onze inwoners één plek is waar ze met hun vragen rondom sociaal domein terecht kunnen. Dit wordt een gezamenlijke toegang van het sociaal team Laarbeek en de LEVgroep.	Lopend buiten planning	2022	Wethouder Slaets-Sonneveldt	Samenleving	03 - 2023	
			Toelichting op de status: Eind 2022 is er gestart met verkennende gesprekken met onze partner Levgroep. Door personele ontwikkelingen binnen het sociaal team Laarbeek en de Levgroep heeft dit vertraging opgelopen.				

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Wat hebben we er voor gedaan in 2022?		Status	Begrotings-jaar	Portefeuille-houder	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
5.02	***We zetten ons in voor een eenzaamheidsaanpak (voor jong en oud)***						
5.02.01	**Eenzaamheidsaanpak integreren in welzijnswerk** Er is specifiek voorliggend (welzijns)aanbod beschikbaar voor alle leeftijden (zie 5.1.8 optimaliseren voorzieningen).	Gereed/ afgerond	2020	Wethouder Slaets-Sonneveldt	Samenleving	09 - 2022	
			Toelichting op de status: In maart 2022 is de huiskamer in Lieshout geopend. De huiskamer in Beek en Donk is geopend in september 2022. Er is een projectplan huiskamers Laarbeek ontwikkeld waarbij meer structuur in de organisatie en de samenwerking is aangebracht.				

Wat hebben we er voor gedaan in 2022?		Status	Begrotings-jaar	Portefeuille-houder	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
5.03	***We blijven inzetten op een bredere kijk op gezondheid***						
5.03.03	**Positieve gezondheid** Wij organiseren een bijeenkomst met o.a. de adviesraden over "positieve gezondheid". Kernthema daarbij wordt "het recht op ongelijkheid". Vanwege de maatregelen door corona kon er geen bijeenkomst plaatsvinden. Op dit moment is gestart met een klankbordgroep Normaliseren waaraan de adviesraden deelnemen. Zij zijn bezig met de voorbereidingen van een bijeenkomst waarbij positieve gezondheid en het 'recht op ongelijkheid' gekoppeld aan het thema 'normaliseren' centraal zullen staan. Planning 1e kwartaal 2022.	Gereed/ afgerond	2019	Wethouder Briels	Leefomgeving	07 - 2022	
			Toelichting op de status: De bijeenkomst waarbij het 'recht op ongelijkheid' en Normaliseren centraal stond heeft plaatsgevonden in juli 2022.				
5.03.04.01	**Uitvoeren Plan van Aanpak 'normaliseren'** In 2021 is een plan van aanpak normaliseren opgesteld. Dit plan van aanpak gaat uit van verschillende sporen: informatie op orde, communicatie, samenwerken met andere partners	Lopend binnen planning	2022	Wethouder Briels	Samenleving	12 - 2023	
			Toelichting op de status: In 2022 is gestart met de uitvoering van het plan van aanpak Normaliseren. Er is een start gemaakt met het verder concretiseren van de informatie op de				

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

	in het sociaal domein. Het plan heeft tot doel om bewustwording te genereren over het thema 'normaliseren' en van daaruit een cultuurverandering teweeg te brengen. De uitvoering van dit plan en de verschillende sporen vergt een lange adem, waardoor de uitvoering doorloopt in de komende 2 jaar. In 2022 richten we ons vooral op het creëren van bewustwording, door het gesprek aan te gaan met partners in het sociaal domein en met inwoners.		website, Storytelling rondom Wmo en Jeugd is gestart en er heeft een startbijeenkomst plaatsgevonden met partners. Verdere uitvoering van het plan van aanpak Normaliseren wordt volgens planning opgepakt.				

5.03.05	**Inzicht in medicijngebruik in het water en de relatie met gezondheid** Zorgkosten lopen op door te veel voorgeschreven medicijnen. Rioolzuivering wordt lastiger door de hoeveelheid doorgespoelde medicijnresten. In 2021 onderzoeken we welke mogelijkheden er zijn om medicijnresten in water terug te dringen, bijvoorbeeld door in te zetten op specifiekere uitgifte van medicijnen door apotheken. Ook wordt onderzocht welke relatie gezondheid bevorderende interventies hebben op de medicijnresten in water (a.d.h.v. wijkwatermetingen door het waterschap Aa en Maas).	Lopend buiten planning	2021	Wethouder Slaets-Sonneveldt	Samenleving	06 - 2023	
			Toelichting op de status: Samen met de huisartsen en de zorgverzekeraar is gekeken naar de mogelijkheden om een pilot te starten 'bewegen op recept', waarbij gezondheidswinst behaald wordt door bewegen en bijvoorbeeld diabetes kan worden voorkomen. In 2022 is bekeken waar gezondheidswinst kan worden geboekt vanuit het Lokaal Preventieakkoord. Interventies gericht op gezondheidswinst worden opgepakt binnen Vitaal Laarbeek. In verband met de prioritering van de taken in 2023 is het onderzoek naar medicijngebruik in het water en de reductiemogelijkheden doorgeschoven naar de tweede helft van 2023.					

5.03.06	**Integratie Sportakkoord en Preventieakkoord naar "akkoord" Vitaal Laarbeek** In 2020 is het Lokaal Sportakkoord opgesteld, in 2021 kwam hier het Lokaal Preventieakkoord bij. Beide akkoorden gaan uit van het stimuleren van gezondheid en welzijn. Hiertoe is in 2021 al besloten tot het creëren van 1 stuurgroep voor beide akkoorden. In 2022 wordt deze ontwikkeling verder uitgebreid en worden beide akkoorden samengebracht onder 1 noemer die herkenbaar is voor inwoners (Vitaal Laarbeek). De uitvoering en doelen van beide akkoorden zal volgens planning worden opgepakt.	Gereed/ afgerond	2022	Wethouder Slaets-Sonneveldt	Samenleving	06 - 2023	
			Toelichting op de status: Verloop en besteding sportakkoord is samengevoegd met preventieakkoord. (Vitaal Laarbeek) de Looptijd is verlengd door Covid. Website en communicatieplan zijn in werking en er wordt geïnvesteerd in naamsbekendheid. In maart heeft het Vitaalste idee van Laarbeek plaats gevonden. Er zijn extra middelen met specifieke bestemming beschikbaar gesteld voor 2022-2023. Vanuit de stuurgroep wordt bekeken welke interventies we het resterende jaar en volgende jaar gaan ondernemen.					

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Wat hebben we er voor gedaan in 2022?		Status	Begrotings-jaar	Portefeuille-houder	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
5.04	***Bij de inrichting van openbare voorzieningen en openbare ruimte wordt rekening gehouden met mensen met een mentale of fysieke beperking***						
5.04.02	**Inclusieve samenleving** Een interactief doorontwikkeld inclusiebeleid dat is uitgewerkt in een Lokale Inclusie Agenda en een actieplan. Gemeentelijk beleid waarin direct wordt uitgegaan van 'de toegang en bruikbaarheid voor iedereen' in plaats van 'toegang en bruikbaarheid voor de gemiddelde gebruiker'. Toegankelijke voorzieningen in de gemeente voor inwoners met een beperking. De voorbereiding is gestart in 2021. Er is onderzocht wat er nodig is om te voldoen aan de plicht tot het hebben van een Lokale Inclusie Agenda. Naast deze Lokale Inclusie Agenda stimuleren we wel al activiteiten die bijdragen aan een meer inclusieve samenleving. In het subsidieprogramma 2021-2023 heeft het onderwerp inclusie nadrukkelijk een plek gekregen.	Lopend binnen planning	2020	Wethouder Slaets-Sonneveldt	Leefomgeving	09 - 2023	
			Toelichting op de status: De lokale inclusie agenda zal een plek krijgen in het nieuwe Beleidsplan Sociaal Domein. Hiervoor zijn in 2022 voorbereidingen getroffen en is input opgehaald bij verschillende partijen. De vaststelling van het Beleidsplan Sociaal Domein is gepland eind augustus 2023.				

Wat hebben we er voor gedaan in 2022?		Status	Begrotings-jaar	Portefeuille-houder	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
5.08	***Afspraken toegevoegd die niet in het raadsprogramma waren opgenomen***						
5.08.03	**Kleedaccommodaties Mariahout/Flamingo's** De realisatie van twee kleedlokalen en douches op sportpark De Heibunders Mariahout met bijbehorende bestemmingsplanwijziging is in voorbereiding. Medio juli 2020 kan naar verwachting met de bouw begonnen worden.	Gereed/ afgerond	2020	Wethouder Slaets-Sonneveldt	Bedrijfsvoering	09 - 2022	
			Toelichting op de status: De aanpassingen zijn gerealiseerd en begin september is alles feestelijk geopend.				

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

5.08.05	**Nationaal Programma Onderwijs** In 2021 zijn we gestart met het Nationaal Programma Onderwijs (NPO). In het verlengde hiervan wordt de samenwerking tussen onderwijs, VVE en het sociaal team doorontwikkeld. Het betreft maatregelen en ontwikkelingen die gericht zijn op; de voorschoolse periode, zorg en welzijn, het bevorderen van samenwerking tussen betrokken organisaties en thuiszitters. In 2022 voeren we het plan uit en evalueren we het vervolgens.	Lopend buiten planning	2022	Wethouder Briels	Samenleving	11 - 2022	
			Toelichting op de status: De cultuurcoach is begin 2022 gestart en richt zich op het realiseren van een goede verbinding tussen welzijn, cultuur, sport en onderwijs, zodat met name cultuur(verenigingen) meer onderdeel uitmaken van het netwerk van het Sociaal Team Laarbeek (STL). In het tweede kwartaal van 2022 is de jeugdgezondheidszorg gestart met het bieden van extra ondersteuning bij kwetsbare gezinnen. Najaar 2022 zijn we gestart met de evaluatie rondom de inzet van de NPO-middelen. Op basis van deze evaluatie nemen wij in 2023 een besluit over verdere besteding.					

5.08.06	**Actualisatie Beleidsplan Sociaal Domein** In 2022 gaan we aan de slag met het opstellen van de actualisatie van het Beleidsplan Sociaal Domein, omdat het huidige beleidsplan afloopt na 2022. Dit Beleidsplan geeft richting aan de koers van het Sociaal Domein voor de komende periode.	Gereed/ afgerond	2022	Wethouder Slaets-Sonneveldt	Samenleving	04 - 2023	
			Toelichting op de status: Intern zijn zowel ambtelijk als bestuurlijk de belangrijkste thema's voor het nieuwe beleidsplan opgehaald. Tevens hebben de Adviesraad Sociaal Domein en de Cliëntenraad Participatiewet hun input geleverd. Aan de hand hiervan vinden de gesprekken plaats met de (maatschappelijke) partners die actief zijn in Laarbeek. Vervolgens zal gestart gaan worden met het betrekken van inwoners om input te leveren voor het nieuwe beleidsplan. Dit onderwerp krijgt een vervolg via prestatie "Opstellen Beleidsplan Sociaal Domein 2023-2026" zoals opgenomen in de begroting 2023.					

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Beleidsindicatoren

In dit jaarverslag zijn de (verplichte) indicatoren opgenomen waarbij per programma de daarbij relevante indicatoren worden opgesomd. De uitkomst van Laarbeek is afgezet tegen de uitkomst van de gemiddelde gemeente met een inwoneraantal tot 25.000 inwoners.

Beleidsindicator	verplicht volgens BBV j/n	meet eenheid	actualiteit	Laarbeek	gemiddelde gemeente < 25.000 inwoners
Absoluut verzuim	Ja	per 1.000 leerlingen	2021	1,9	2,9
Relatief verzuim	Ja	per 1.000 leerlingen	2021	4	14
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	Ja	%	2021	1,0	1,5
Niet sporters	Ja	%	2020	46,8	50,3
Banen	Ja	per 1.000 inwoners van 15- 64 jaar	2021	595,1	678,6
Jongeren met een delict voor de rechter	Ja	%	2021	0	1
Kinderen uit uitkeringsgezinnen	Ja	%	2021	3	3
Netto arbeidsparticipatie	Ja	%	2022	73,3	72,9
Werkloze jongeren	Ja	%	2020	1	1
Personen met een bijstandsuitkering	Ja	per 10.000 inwoners	2021	174,6	215,4
Lopende re-integratievoorzieningen	Ja	per 10.000 inwoners van 15 - 64 jaar	2020	56,7	147,1
Jongeren met jeugdhulp	Ja	% van alle jongeren tot 18 jaar	2022	7,7	Onbekend
Jongeren met jeugdbescherming	Ja	%	2022	0,8	Onbekend
Jongeren met jeugdreclassering	Ja	%	nvt	onbekend	onbekend
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Ja	per 10.000 inwoners	2022	560	596

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Omvang huishoudelijk restafval	Ja	Kg/inwoners	2021	54	114
Hernieuwbare elektriciteit	Ja	%	2020	10,4	onbekend

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Financiën

Onderstaande tabel geeft de lasten, baten en mutaties in de reserves weer.

bedragen x € 1.000

		Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Rekening 2022	Verschil
Lasten		26.015	27.605	25.994	1.610
4.2	Onderwijshuisvesting	439	334	434	-100
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	925	937	935	2
5.1	Sportbeleid en activering	205	275	283	-8
5.2	Sportaccommodaties	1.062	1.131	1.162	-31
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	226	243	203	40
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	3.146	3.411	3.137	274
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	2.987	3.122	2.350	772
6.3	Inkomensregelingen	6.309	7.439	6.561	878
6.4	WSW en beschut werk	2.314	2.592	2.592	
6.5	Arbeidsparticipatie	243	224	208	16
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	423	381	400	-19
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	2.556	2.402	2.331	72
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	100	19	66	-47
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	4.197	4.215	4.463	-248
7.1	Volksgezondheid	882	878	868	10
Baten		4.653	5.574	4.650	-924
4.2	Onderwijshuisvesting				
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	149	172	182	10
5.1	Sportbeleid en activering	81	86	91	5
5.2	Sportaccommodaties	213	194	221	27
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	13	13	12	-1
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	221	287	297	10
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	73	100	76	-24

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

6.3	Inkomensregelingen	3.789	3.789	2.853	-937
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	93	73	59	-15
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+		56	56	
6.82	Geëscaleerde zorg 18-		802	802	
7.1	Volksgezondheid	20			
	Saldo van baten en lasten	**-21.361**	**-22.031**	**-21.344**	**686**
	Stortingen in reserves	15	817	817	
	Onttrekkingen aan reserves	617	852	852	
	Resultaat	**-20.759**	**-21.996**	**-21.310**	**686**

Analyse verschillen per taakveld

Er wordt een ondergrens gehanteerd van € 25.000 om de analyse op hoofdlijnen te kunnen uitvoeren

bedragen x € 1.000

	Taakveld	Begroting 2022	Rekening 2022	Verschil	
4.2	Onderwijshuisvesting	334	434	-100	
	Huisvesting bijzonder voortgezet onderwijs	Lasten	-100	Incidenteel	Nadelig
		Baten			

Analyse: Onbedoeld zijn de kapitaallasten in de 2e tussenrapportage 2022 omlaag geraamd wat nu dit nadeel veroorzaakt.

	Taakveld	Begroting 2022	Rekening 2022	Verschil	
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	765	752	12	
	Leerlingenvervoer	Lasten	36	Incidenteel	Voordelig
		Baten	-4	Incidenteel	Nadelig

Analyse: Met name € 27.000 lagere kosten vergoeding vervoersbedrijven, er is sprake van fluctuerende maandbedragen en wisselende ritten/leerlingen die gebruikmaken van het leerlingenvervoer. Daarnaast voor € 5.000 minder kosten voor medische of externe adviezen leerlingenvervoer.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

	Onderwijshuisvesting	Lasten	-34	Structureel + Incidenteel	Nadelig
		Baten	9	Incidenteel	Voordelig

Analyse: Dit nadeel wordt voornamelijk veroorzaakt doordat de gemeentelijke heffingen op onderwijshuisvesting in de tijd gestegen zijn. Echter is het begrote bedrag niet aangepast en hierdoor ontstaat een structureel nadelig verschil van € 26.000.

	Taakveld	Begroting 2022	Rekening 2022	Verschil	
5.2	Sportaccommodaties	937	941	-4	
	Sporthal D'n Ekker, Beek en Donk	Lasten	-53	Structureel	Nadelig
		Baten	17	Incidenteel	Voordelig

Analyse: Er is een structureel nadeel van € 12.000 vanwege te weinig geraamde belasting.
De exploitatievergoeding is btw belast. Dit hebben we begrotingstechnisch nog niet verwerkt. Daarnaast zijn de bedragen geïndexeerd. Dit leidt per saldo tot een structureel nadeel van € 25.000. Vanwege het meerverbruik van de sporthal na corona is het elektra gebruik gestegen. Dit leidt structureel tot een nadeel van € 19.000.

In 2021 is er minder huur ontvangen vanwege corona. In 2022 is alsnog een rijksvergoeding gekomen (TVS-gelden) zodat in 2022 meer inkomsten hebben ontvangen. Dit leidt tot een incidenteel voordeel van € 17.000.

	Taakveld	Begroting 2022	Rekening 2022	Verschil	
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	3.125	2.840	285	
	Wet Inburgering	Lasten	33	Incidenteel	Voordelig
		Baten			

Analyse: Het verschil wordt verklaard doordat er minder uitvoeringskosten zijn gemaakt dan van te voren begroot. Dit heeft te maken met het feit dat sommige zaken (bijvoorbeeld communicatiekosten) goedkoper zijn uitgevallen dan verwacht. Het betreft hier incidentele kosten, waardoor het voordeel eveneens incidenteel is.

	Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO): Algemeen	Lasten	35	Incidenteel	Voordelig
		Baten			

Analyse: Dit verschil wordt verklaard doordat het een post betreft voor incidentele projectsubsidies. In 2022 zijn er minder incidentele projectsubsidies aangevraagd dan gebruikelijk is. Dit komt deels door de naweeën van het coronavirus en doordat inwoners in verband met onduidelijkheid over kostenstijging mogelijk wat minder geneigd zijn om activiteiten op te starten. Daarnaast is deze post een inschatting van het aantal verwachtte aanvragen, waardoor de besteding schommelt. De verwachting is dat dit in 2023 weer terugkeert naar het oude niveau, waardoor we in 2022 incidenteel minder kosten hebben gemaakt dan verwacht.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

	Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO): Algemeen	Lasten	47	Incidenteel	Voordelig
		Baten			

Analyse: Dit verschil wordt verklaard doordat er minder kosten gemaakt zijn in het realiseren van voorliggende voorzieningen die betrekking hebben op de mentale gezondheid. Dit was het gevolg van prioritering van taken en beperkte capaciteit. Daarnaast bleek dat het voortzetten van een aantal activiteiten minder kosten met zich meebracht dan van te voren verwacht. Voor 2023 is een plan gemaakt om de voorliggende GGZ voorzieningen verder op peil te brengen, waardoor het budgetoverschot incidenteel is.

	Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO): Algemeen	Lasten	68	Incidenteel	Voordelig
		Baten			

Analyse: Dit verschil wordt verklaard door een minder grote uitgave op collectief aanbod Wmo. In verband met de prioritering hebben in 2022 minder acties plaatsgevonden om het collectief aanbod gericht op de Wmo doelgroep uit te breiden. Voor 2023 is een plan gemaakt om dit op het gewenste niveau te brengen waardoor het overschot incidenteel is.

	Taakveld	Begroting 2022	Rekening 2022	Verschil	
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	3.022	2.274	748	
	Eerstelijnsloket Jeugd	Lasten	566	Incidenteel	Voordelig
		Baten			

Analyse: In 2022 is er extra formatie beleid sociaal domein ingehuurd. Dit kostte € 24.300 minder dan begroot. Daarnaast kreeg de GGD in 2022 vanuit de doeluitkering nationaal programma onderwijs (NPO) voor corona-achterstanden extra budget om maatwerk jeugdgezondheidszorg te leveren. Vanwege personeelscapaciteitsproblemen bij de GGD in het eerste half jaar 2022 is het niet gelukt dit budget geheel in te zetten en is dit budget overgeheveld naar 2023. Vanwege wijziging van het woonplaatsbeginsel jeugdhulp kregen we van het Rijk met ingang van 2022 structureel aanvullend budget van € 309.000 voor bekostiging van de extra kosten die met deze wijziging verband houden. Dit budget is toegevoegd aan de stelpost woonplaatsbeginsel. Via de 1e tussenrapportage is het budget afgeraamd tot het niveau van € 60.503 om de bijstelling zorgkosten 2022 sluitend te krijgen. Hierdoor resteerde in 2022 nog € 60.503. Dit nog beschikbare structurele budget wordt in 2023 volledig ingezet voor de bijstelling van zorgkosten 2023.
In de stelpost jeugd is bij de vaststelling van de jaarrekening 2021 € 350.000 overgeheveld naar 2022. Dat waren middelen die de gemeente bij de decembercirculaire 2021 beschikbaar kreeg voor bijvoorbeeld versterking wijkteams en impuls integraal werken. Ook in 2022 ontvingen we daarvoor middelen vanuit het rijk, welke zijn toegevoegd aan deze stelpost. In 2022 hebben we plannen gemaakt voor besteding van deze middelen. Deze plannen, zoals bijvoorbeeld uitbreiding capaciteit vroegsignalering bij LEVgroep en ontwikkelen centrale toegang sociaal domein krijgen hun financiële vertaling in 2023, waardoor de beschikbare budgetten voor 2021 en 2022 niet zijn besteed, per ultimo 2022 totaal € 469.307. Daarnaast wordt vanaf 2023 een gedeelte van het beschikbare budget ingezet voor stijgende prognoses voor de zorgkosten. Er is dus sprake van een incidenteel voordeel.

	Eerstelijnsloket Jeugd	Lasten	200	Incidenteel	Voordelig
		Baten	-24	Incidenteel	Nadelig

Analyse: De plustaken jeugd worden voor de gemeente Laarbeek uitgevoerd door de gemeenschappelijke regeling Peelgemeenten. Daarbij wordt afgerekend op basis van de werkelijke kosten. In 2022 was er binnen het team Jeugd van het sociaal team Laarbeek sprake van onderbezetting. De uitbreiding gedragswetenschapper startte pas in mei, uitbreiding van de formatie gezins- en jongerencoaches werd pas later in het jaar ingevuld en er waren personele wisselingen binnen het team gezins- en jongerencoaches, waarbij uit- en instroom elkaar niet naadloos hebben opgevolgd. Daarnaast is de GZ-psycholoog per september uit dienst gegaan. Deze functie zal op een andere wijze ingevuld gaan worden. Daardoor zijn in 2022 de werkelijke kosten € 220.575 lager dan begroot.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

	Taakveld	Begroting 2022	Rekening 2022	Verschil	
6.3	Inkomensregelingen	3.650	3.708	-59	
	Algemene bijstand	Lasten	396	Incidenteel	Voordelig
		Baten	-396	Incidenteel	Nadelig

Analyse: Het definitieve BUIG-budget is lager uitgevallen dan het voorlopige BUIG-budget. We hebben dus uiteindelijk minder van het Rijk ontvangen dan aanvankelijk begroot. Omdat we de systematiek hanteren van het 1 op 1 doorsluizen van het BUIG-budget naar Senzer is uiteindelijk ook een lager budget doorgesluisd naar Senzer dan aanvankelijk begroot.

	Bijstand aan zelfstandigen	Lasten	564	Incidenteel	Voordelig
		Baten	-540	Incidenteel	Nadelig

Analyse: In de begroting is geen rekening gehouden met zowel de te ontvangen Rijksmiddelen in het kader van de eindafrekeningen 2020 en 2021 TOZO (€ 581.000 voordelig) als ook de uitgaven in het kader van de TOZO (€ 581.000 nadelig).
Daarnaast zijn vanwege de nasleep van de coronacrisis de kosten in het kader van de financiële ondersteuning aan ondernemers lager uitgevallen dan begroot (per saldo € 24.000 voordelig).

	Bijzondere bijstand	Lasten	50	Incidenteel	Voordelig
		Baten			

Analyse: Bij het budget Bijzondere bijstand is in de begroting al rekening gehouden met de gevolgen van de energiecrisis. In de praktijk is het meegevallen. Het betreft een incidenteel voordelig verschil.

	Minimabeleid	Lasten	-133	Incidenteel	Nadelig
		Baten			

Analyse: Er zijn geen nieuwe leningen verstrekt in het kader van de Voorziening Kleine Schulden (€ 17.400 voordelig). Mensen zijn eerder in beeld waardoor minder kleine schulden ontstaan en het instrument VKS minder ingezet hoeft te worden.
Minder inzet vroegsignalering dan begroot (totaal € 34.000 voordelig). Door de maatregelen die er in het kader van de energiecrisis aangeboden zijn, is het meegevallen met de betalingsachterstand waardoor minder inzet vroegsignalering nodig was dan begroot.
Minder uitgegeven aan drukwerk en communicatie dan begroot (€ 7.400 voordelig).
Doordat meer mensen eerder in beeld komen door vroegsignalering, komen minder mensen in de schulden waardoor budgetbeheer minder vaak ingezet hoeft te worden dan begroot (€ 9.500 voordelig).
De inzet van ervaringsdeskundigen is minder geweest dan begroot omdat zij nog niet zijn ingezet in de Huiskamers (€ 5.000 voordelig).
Door personele wisselingen is de inzet schuldhulpverlening fase 1 tijdelijk minder geweest (€ 27.000 voordelig).
Door het grote aantal toekenningen van de eenmalige energietoeslag waren de programma- en uitvoeringskosten hiervan hoger dan we hadden begroot (gebaseerd op de te ontvangen rijksmiddelen) (€ 235.000 nadelig).

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

	Taakveld	Begroting 2022	Rekening 2022	Verschil	
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	2.347	2.275	72	

	Huishoudelijke verzorging	Lasten	41	Incidenteel	Voordelig
		Baten			

Analyse: Dit verschil wordt verklaard doordat er minder huishoudelijke ondersteuning in het kader van de Wmo is ingezet dan verwacht. De begroting is gebaseerd op prognoses die kijken naar de realisatie in het verleden rekening houdend met een voorspelling op het gebied van groei aan cliëntaantallen. Op basis van het landelijk voorspelmodel Wmo was een groei te verwachten. Dit is verwerkt in de begroting 2022. Deze groei is echter uitgebleven. Dit komt doordat ingezet wordt op eigen kracht en zelfredzaamheid. Hierdoor is er een incidenteel voordeel ten opzichte van de begroting.

	Voorzieningen voor gehandicapten (immaterieel)	Lasten	29	Incidenteel	Voordelig
		Baten			

Analyse: Dit verschil wordt verklaard doordat er minder collectief vervoer in het kader van de Wmo is ingezet dan verwacht. De begroting is gebaseerd op prognoses die kijken naar de realisatie in het verleden rekening houden met een voorspelling op het gebied van groei aan cliëntaantallen. De prognose voor het collectief vervoer was lastiger in te schatten, omdat deze voorziening als gevolg van het coronavirus stil heeft gelegen in 2020 en 2021. De verwachting was dat het in 2022 weer terug zou groeien naar het oude niveau, maar dit heeft iets langer op zich laten wachten. Hierdoor zien we nu een incidenteel voordeel ten opzichte van de begroting 2022.

	Maatwerkvoorzieningen natura materieel Wmo	Lasten	74	Incidenteel	Voordelig
		Baten			

Analyse: De inzet van het uitzonderlijk maatwerk was 2022 niet veel nodig. De hulpvragen konden binnen de beschikbare ingekochte voorzieningen worden opgelost. Verwachting is dat er meer een beroep gedaan gaat worden op deze post vanwege het inzetten van de Doorbraakmethode. Personeel gaat opgeleid worden om met de doorbraakmethode (Instituut Publieke Waarden) te werken, zodat er sneller verandering in iemands leven kan komen, zodat je patronen sneller kunt "doorbreken". Op deze manier werk je goedkoopst adequaat.

	PGB Wmo	Lasten	-64	Incidenteel	Nadelig
		Baten			

Analyse: Dit verschil wordt verklaard doordat er meer huishoudelijke ondersteuning in het kader van de Wmo is ingezet middels een PGB dan verwacht. In vergelijking met eerdere jaren is het aandeel Persoonsgebonden budget (PGB) gestegen ten opzichte van het aandeel Zorg in natura (ZIN). Bij het aandeel ZIN zagen we een overschot van geraamde middelen en voor PGB een tekort. Deze inschatting wordt gebaseerd op eerdere jaren, maar fluctueert behoorlijk. Hierdoor is een precieze prognose lastiger te maken. Het totaal aandeel Huishoudelijke ondersteuning (ZIN en PGB) past wel goed op de totale begroting 2022.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

	Taakveld	Begroting 2022	Rekening 2022	Verschil	
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	19	66	-47	
	PGB Jeugd	Lasten	-47	Incidenteel	Nadelig
		Baten			

Analyse: Op basis van de Jeugdwet heeft de inwoner het recht om in plaats van de inzet een gecontracteerde aanbieder te kiezen voor zorginzet via een persoonsgebonden budget (PGB). Het aantal verzoeken dat daarvoor gedaan wordt, fluctueert. Bij de tweede tussenrapportage 2022 leek op basis van gebruik in het eerste half jaar 2022 dat er in 2022 minder kosten voor PGB zouden zijn. Daarop werd dit budget afgeraamd. Nu blijkt bij de jaarrekening 2022 dat er door de fluctuatie in PGB-aanvragen er toch meer budget benodigd is.

	Taakveld	Begroting 2022	Rekening 2022	Verschil	
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	3.412	3.660	-248	
	Jeugdzorg	Lasten	-233	Incidenteel	Nadelig
		Baten			

Analyse: In 2022 was er binnen het team jeugd van het sociaal team Laarbeek sprake van onderbezetting. Om ervoor te zorgen dat wachtlijsten niet te ver opliepen, werd er eerder en vaker geïndiceerde jeugdzorg ingezet in plaats van dat gezins- en jongerencoaches zelf hulpverlening boden in gezinnen. Tegenover de hogere kosten op dit budget, staan lagere kosten voor team jeugd vanwege de onderbezetting ad € 220.000.

	Taakveld	Begroting 2022	Rekening 2022	Verschil	
7.1	Volksgezondheid	878	868	10	
	Overige gezondheidszorg	Lasten	43	Incidenteel	Voordelig
		Baten			

Analyse: Dit verschil wordt verklaard doordat het een post betreft voor incidentele projectsubsidies. In 2022 zijn er minder incidentele projectsubsidies aangevraagd dan gebruikelijk is. Dit komt deels door de naweeën van het coronavirus en doordat inwoners in verband met onduidelijkheid over kostenstijging mogelijk wat minder geneigd zijn om activiteiten op te starten. Daarnaast is deze post een inschatting van het aantal verwachtte aanvragen, waardoor de besteding schommelt. De verwachting is dat dit in 2023 weer terugkeert naar het oude niveau, waardoor we in 2022 incidenteel minder kosten hebben gemaakt dan verwacht.

	Jeugdgezondheidszorg (uniform deel)	Lasten	-38	Structureel	Nadelig
		Baten			

Analyse: Bekostiging van de jeugdgezondheidszorg voor 0-4 jarigen vindt plaats op basis van een vast bedrag (in 2022 € 413,83) per kind. Bevoorschotting vindt plaats op basis van het aantal kinderen op 1-1-2020, afrekening vindt plaats op basis van het aantal kinderen op 1-1-2022. Er is een stijging van 89 kinderen.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Investeringen

bedragen x € 1.000

Start jaar	Projectnaam	Toelichting	Begroot	Rekening	Restant	Verwacht jaar afsluiting	Afsluiten j/n
2022	Vervangen inventaris D'n Ekker	project naar tevredenheid uitgevoerd en gereed.	21	21	0	2022	Ja
2020	Aanpassing kleed- en doucheacc. sportpark MH	De gemeente heeft een extra bedrag bijgedragen van € 27.500 om een deel van de gestegen bouwkosten te compenseren. Het krediet is geregeld en uitbetaald.	113	119	-6	2022	Ja
2019	Kunst als verbinding	Het project is afgerond; er zijn publicaties van bestaande kunst in het openbaar gebied gepubliceerd in de MooiLaarbeekKrant. Deze publicaties zijn gebundeld in een boekje 'Kunst in de kern'. Ook is er een app gerealiseerd met fiets- en wandelroutes langs kunst, natuur en cultuurhistorie.	16	16	0	2022	Ja
2019	Speelruimteplan	Het plan is vastgesteld, krediet kan worden afgesloten.	35	31	4	2022	Ja

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Verbonden partijen

Verbonden partij	Vorm
Gemeenschappelijke regeling Peelgemeenten	Gemeenschappelijke regeling
GGD Brabant Zuidoost	Gemeenschappelijke regeling

Meer informatie over deze verbonden partijen staat in het overzicht Verbonden partijen.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Programma 6 Financiën en bedrijfsvoering

Portefeuillehouder

Burgemeester Van der Meijden

Wethouder Briels

Financiën

De gemeente Laarbeek is een financieel gezonde gemeente. We hebben een kwalitatief hoog voorzieningenniveau en toch is het tot nu toe gelukt om een meerjarig sluitende begroting en een ruim weerstandsvermogen te hebben en op te bouwen. De komende raadsperiode streven we ernaar om deze goede financiële situatie te behouden dan wel te verbeteren. We blijven investeren in de gemeenschap en willen de huidige leefkwaliteit behouden dan wel versterken. Afgezien van de reguliere inflatiecorrecties, willen we echter terughoudend omgaan met lastenverhoging.

Bedrijfsvoering

Met het vaststellen van de Toekomstvisie "Samen daadkrachtig en energiek naar 2030" is er door gemeente en gemeenschap een bewuste keuze gemaakt om een zelfstandige gemeente te zijn, die bovendien geen beleidsarme beheer- of regiegemeente is. De gemeente heeft de afgelopen jaren vooral ingezet op een slanke en slagvaardige organisatie. Het is nodig onze personeelsformatie en de bedrijfsvoering mee te laten groeien in een nieuw tijdsperspectief om de organisatie en de medewerkers slagvaardig te houden.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Beleidsindicatoren

In dit jaarverslag zijn de (verplichte) indicatoren opgenomen waarbij per programma de daarbij relevante indicatoren worden opgesomd. De uitkomst van Laarbeek is afgezet tegen de uitkomst van de gemiddelde gemeente met een inwoneraantal tot 25.000 inwoners.

Beleidsindicator	verplicht volgens BBV j/n	meet eenheid	actualiteit	Laarbeek	gemiddelde gemeente < 25.000 inwoners
Formatie	Ja	Fte per 1.000 inwoners	2022	5,15	onbekend
Bezetting	Ja	Fte per 1.000 inwoners	2022	4,70	onbekend
Apparaatskosten	Ja	Kosten per inwoner	nvt	niet gemeten	onbekend
Externe inhuur	Ja	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	2022	17,18	onbekend
Overhead	Ja	% van totale lasten	2022	11,78	onbekend

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Financiën

Onderstaande tabel geeft de lasten, baten en mutaties in de reserves weer.

bedragen x € 1.000

		Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Rekening 2022	Verschil
Lasten		8.800	9.692	10.122	-430
0.4	Overhead	8.310	8.224	8.386	-162
0.5	Treasury	5	113	71	42
0.61	OZB woningen	4	4	4	-1
0.8	Overige baten en lasten	480	1.352	1.661	-309
Baten		40.883	45.084	46.585	1.501
0.4	Overhead	586	660	850	190
0.5	Treasury	27	122	164	42
0.61	OZB woningen	3.646	3.597	3.598	1
0.62	OZB niet-woningen	2.087	2.031	2.028	-3
0.64	Belastingen overig	27	27	26	-1
0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen Gemeentefonds	34.365	38.356	39.177	821
0.8	Overige baten en lasten	145	291	741	450
	Saldo van baten en lasten	**32.084**	**35.392**	**36.462**	**1.070**
	Stortingen in reserves	1.383	3.482	3.337	145
	Onttrekkingen aan reserves	608	3.187	3.257	69
	Resultaat	**31.308**	**35.097**	**36.382**	**1.285**

Crowe
Beukenlaan 60
5651 GD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Analyse verschillen per taakveld

Er wordt een ondergrens gehanteerd van € 25.000 om de analyse op hoofdlijnen te kunnen uitvoeren

bedragen x € 1.000

	Taakveld		Begroting 2022	Rekening 2022	Verschil	
0.4	Overhead		7.564	7.535	28	
	Personeelskosten	Lasten		-111	Incidenteel	Nadelig
		Baten		185	Incidenteel	Voordelig

Analyse: De bestaande personeelsformatie laat met name als gevolg van vacatureruimte en tegemoetkoming voor zwangerschappen een voordeel zien van per saldo € 919.000. Echter hier staat een nadeel tegenover van kosten voor noodzakelijke inhuur van per saldo € 845.000. Hierdoor leidt dit tot een uiteindelijk voordelig resultaat op personele kosten van per saldo € 74.000.

Personeelskosten (IGT P&O-Opleidingskosten)	Lasten	-55	Incidenteel	Nadelig
	Baten			

Analyse: Het budget voor studiekosten/cursussen laat een overschrijding zien van € 69.000. Dit nadeel wordt uiteindelijk geëgaliseerd door een onttrekking uit de bestemmingsreserve 'opleiden en ontwikkelen'. Daarnaast is een eenmalig voordeel ontstaan op het beschikbare budget voor loopbaanadviezen van € 14.000.

Huisvestingskosten gemeentehuis	Lasten	-29	Structureel	Nadelig
	Baten			

Analyse: Voor het gas- en elektriciteitsverbruik hebben we een vast contract met een minimum en maximumprijs per eenheid verbruik. Hierdoor kunnen we profiteren van lagere prijzen. Maar kan het ook zijn dat we meer moeten betalen als de prijzen stijgen met een maximum als prijsplafond. In 2022 zijn de prijzen flink gestegen voor energiekosten zodat we vooral het maximum moesten betalen. Hier is begrotingstechnisch geen rekening mee gehouden. Omdat we nu nog een gunstig contract hebben en deze in 2024 afloopt verwachten we dat de kosten nog verder zullen oplopen.

Automatisering	Lasten	101	Incidenteel	Voordelig
	Baten			

Analyse: Het positieve saldo op onderhoud automatisering bedraagt € 101.000. Dit heeft vooral te maken met uitgestelde projecten die niet (of niet geheel) ten laste zijn gebracht van 2022.
€ 16.000 Cloudtelefonie
€ 35.000 Vervanging key2financiën
€ 25.000 Omgevingsvergunning (BOR)
€ 16.000 Vervanging websiteframework
€ 10.000 Diverse koppelingen
Deze kosten kunnen opgevangen worden binnen het budget 2023.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

	Tractiemiddelen	Lasten	-26	Incidenteel	Nadelig
		Baten			

Analyse: In 2022 meer onvoorziene onkosten gehad aan de Vrachtwagen (nieuwe banden, veerpaketten, onkosten kraan, etc). Ook is onze tankinstallatie op de werf kapot gegaan en vervangen (onvoorziene kosten). Verder is uiteraard de prijs van de diesel explosief gestegen (onvoorzien).

	Juridische advisering	Lasten	-67	Structureel	Nadelig
		Baten			

Analyse: Er zijn drie zaken die in totaal tussen de € 5.000 en € 10.000 hebben gekost. Daarnaast zijn er twee zaken die tussen de circa 10.000 en € 30.000 hebben gekost. Dit waren c.q. zijn complexe dossiers, waarvoor externe deskundigheid is ingehuurd. Dit heeft geleid tot een behoorlijke overschrijding van het beschikbare budget.
Het zwaartepunt lag bij onze huisadvocaat Hekkelman, die het merendeel van bovenstaande zaken heeft behandeld. Ook zijn er kosten gemaakt voor het inschakelen van financieel forensisch onderzoek in verband met een Bibob dossier.

Gezien er in het jaar 2021 ook een forse overschrijding van het budget was, nemen we dit mee bij de tussenrapportage.

	Taakveld	Begroting 2022	Rekening 2022	Verschil	
0.5	Treasury	-9	-93	84	
	Kapitaallasten	Lasten	42	Incidenteel	Voordelig
		Baten	42	Incidenteel	Voordelig

Analyse: Bij de 2e Tussenrapportage 2022 zijn de kapitaallasten bijgesteld op basis van destijds beschikbare gegevens. Hierbij is onder andere uitgegaan van een aantal inschattingen zoals de te verwachten rente-inkomsten uit het Zonnepanelenproject Brabant-Zuidoost. Niet voorziene c.q. niet in te schatten rentelasten en -baten zijn in deze tussentijdse bijstelling niet meegenomen. Samen leiden deze nu tot een voordeel van 29K in de lasten en 42K aan baten. Daarnaast is onbedoeld een bedrag van 13K teveel aan rentelast op activa afgeraamd hetgeen een voordeel op de kapitaallasten oplevert.

	Taakveld	Begroting 2022	Rekening 2022	Verschil	
0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen Gemeentefonds	-38.356	-39.177	821	
	Uitkering gemeentefonds	Lasten			
		Baten	821	Incidenteel	Voordelig

Analyse: Het betreft hier per saldo een incidenteel voordeel welke met name is veroorzaakt door de toekenning van nog extra middelen via de decembercirculaire 2022 gemeentefonds (oa voorschot energietoeslag 2023) in combinatie met financiële afwikkelingen van voorgaande uitkeringsjaren. Tevens is geen gebruik gemaakt van de nog in 2022 opgenomen stelpost van € 200.000 voor mogelijke nadelige schommelingen gemeentefonds.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

	Taakveld		Begroting 2022	Rekening 2022	Verschil	
0.8	Overige baten en lasten		1.061	919	141	
	Groenstroken	Lasten				
		Baten		58	Incidenteel	Voordelig

Analyse: Er zijn meer groenstroken verkocht dan tijdens de 1e tussenrapportage geraamd.

Algemene lasten en baten	Lasten	-309	Incidenteel	Nadelig
	Baten	392	Incidenteel	Voordelig

Analyse: Het nadeel van € 309.000 bij de lasten is met name als volgt te verklaren:
Via de BSOB is een bedrag van € 15.000 aangeleverd als oninbare invorderingen van gemeentelijke belastingen. Ook de waardering van de debiteuren Senzer levert een nadeel van € 27.000. Daarnaast is nog een bedrag van € 5.000 aan met name niet inbare overige vorderingen verwerkt. Verder is een verhoging van de verliesvoorziening Klokkengieterij doorgevoerd van € 340.000. Tevens vindt een vrijval plaats van het niet uitgegeven nog beschikbare exploitatiebudget inzake corona ter grootte van € 78.000.
In een raadsbesluit uit 2019 is besloten om € 335.000 extra te storten in de voorziening onderhoud gebouwen met als dekking de algemene reserve. Dit was nodig omdat anders de voorziening op korte termijn negatief ging lopen wat volgens de BBV (financiële regelgeving vanuit het rijk) niet mag. Zo is dit ook uitgevoerd in 2019. Tevens is besloten om die in een aantal jaren vanuit de voorziening onderhoud gebouwen terug te storten naar de algemene reserve zodat de algemene reserve weer terug op peil gebracht werd. Dit laatste besluit is echter volgens de BBV niet mogelijk, waardoor we dit besluit niet hebben kunnen uitvoeren. Dit leidt tot een nadeel van € 145.000 (ontvangst vanuit de voorziening onderhoud gebouwen die niet door gaat). Ditzelfde nadeel is een voordeel bij het taakveld "Mutaties reserves" zodat dit budgetneutraal verloopt voor de exploitatie.

Het voordeel van € 392.000 bij de baten is met name als volgt te verklaren:
Het totaal aan afrekeningen BCF met het Ministerie van Financiën laat een voordeel zien van € 12.000. Daarnaast is een geraamde ontvangst aan extra middelen 'inkomstenderving gemeenten 2021' uiteindelijk binnengekomen via het gemeentefonds waardoor hier een nadeel ontstaat van € 48.000. Ook heeft een opbrengst grondverkoop geleid tot een voordeel van € 13.000. De inruil van een strooivoertuig heeft gezorgd voor een opbrengst van € 5.000. Ook heeft een correctie plaatsgevonden van de opbrengst leges huwelijken van voorgaande jaren hetgeen heeft geleid tot een voordeel van € 57.000. Daarnaast is een voordeel ontstaan van € 19.000 door een correctie van de voorziening dubieuze debiteuren. Tevens heeft een verlaging van een 2-tal verliesvoorzieningen plaatsgevonden, t.w. Baverdestraat (voordeel € 12.000) als ook Nieuwenhof (voordeel € 466.000).

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Investeringen

bedragen x € 1.000

Start jaar	Projectnaam	Toelichting	Begroot	Rekening	Restant	Verwacht jaar afsluiting	Afsluiten j/n
2020	Vervanging techn.installaties gemeentehuis	Vervanging en aanpak van diverse installatietechnische onderdelen zijn afgerond. Aanpak van verouderde en installaties en problemen rondom koelleidingisolatie waren nodig om schade aan installatie en gebouwonderdelen te voorkomen.	80	80	0	2022	Ja
2020	Vervanging kantoormeubilair gemeentehuis	vervanging is afgerond	40	40	0	2022	Ja
2020	Verv. audio & visuele middelen gemeentehuis	resterende middelen zijn bestemd voor 3 jarig SLA contract FoxxAV (t/m 2023)	102	96	6	2024	Nee
2021	Vervanging kantoormeubilair gemeentehuis	aankoop en levering zit-sta bureaus is afgerond	35	35	0	2022	Ja
2022	Verv./herinr.raadszaal/ontvangsthal gem.huis	Project heeft door pandemie periode vertraging opgelopen, nader uitwerking staat gepland voor 2023.	85	0	85	2024	Nee
2022	Vervanging kantoormeubilair gemeentehuis	project is lopend, nadere uitwerking staat gepland voor 2023	60	14	46	2024	Nee
2022	Vervanging inrichting binnenterrein gem.huis	Project is lopend, nadere uitwerking staat gepland voor 2023	25	0	25	2023	Nee
2019	Uitbreiding software	Investeringsbudget is integraal onderdeel geworden van het informatiebeleid 2021-2023. In 2022 heeft er een doorontwikkeling/uitbreiding plaatsgevonden van de digitale dienstverlening, de architectuur (bv ESB en websiteframework), het datagedreven werken en het inrichten van een flexibele organisatie (laptops en werkplekken).	374	378	-4	2022	Ja
2020	Uitbreiding software	Investeringsbudget is integraal onderdeel geworden van het informatiebeleid 2021-2023. In 2022 heeft er een doorontwikkeling/uitbreiding plaatsgevonden van de digitale dienstverlening, de architectuur (bv ESB en websiteframework), het datagedreven werken en het inrichten van een flexibele organisatie (laptops en werkplekken). Nog uit te voeren projecten zijn o.a. inburgering, doorontwikkeling O365, samenwerkingsplatform, cloudtelefonie, vervanging Key2financiën, omgevingswet (bor), de vervanging van het WiFi-netwerk en informatiebeveiliging.	188	40	148	2024	Nee

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

2020	Uitbreiding hardware	Investeringsbudget is integraal onderdeel geworden van het informatiebeleid 2021-2023. In 2022 heeft er een doorontwikkeling/uitbreiding plaatsgevonden van de digitale dienstverlening, de architectuur (bv ESB en websiteframework), het datagedreven werken en het inrichten van een flexibele organisatie (laptops en werkplekken).	110	113	-3	2022	Ja
2021	Uitbreiding software	Investeringsbudget is integraal onderdeel geworden van het informatiebeleid 2021-2023. In 2022 heeft er een doorontwikkeling/uitbreiding plaatsgevonden van de digitale dienstverlening, de architectuur (bv ESB en websiteframework), het datagedreven werken en het inrichten van een flexibele organisatie (laptops en werkplekken).	11	0	11	2024	Nee
2021	Uitbreiding hardware	Investeringsbudget is integraal onderdeel geworden van het informatiebeleid 2021-2023. In 2022 heeft er een doorontwikkeling/uitbreiding plaatsgevonden van de digitale dienstverlening, de architectuur (bv ESB en websiteframework), het datagedreven werken en het inrichten van een flexibele organisatie (laptops en werkplekken). Nog uit te voeren projecten zijn o.a. inburgering, doorontwikkeling O365, samenwerkingsplatform, cloudtelefonie, vervanging Key2financiën, omgevingswet (bor), de vervanging van het WiFi-netwerk en informatiebeveiliging.	35	18	17	2024	Nee
2022	Uitbreiding software	Investeringsbudget is integraal onderdeel geworden van het informatiebeleid 2021-2023. In 2022 heeft er een doorontwikkeling/uitbreiding plaatsgevonden van de digitale dienstverlening, de architectuur (bv ESB en websiteframework), het datagedreven werken en het inrichten van een flexibele organisatie (laptops en werkplekken). Nog uit te voeren projecten zijn o.a. inburgering, doorontwikkeling O365, samenwerkingsplatform, cloudtelefonie, vervanging Key2financiën, omgevingswet (bor), de vervanging van het WiFi-netwerk en informatiebeveiliging.	175	73	102	2024	Nee

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

2022	Uitbreiding hardware	Investeringsbudget is integraal onderdeel geworden van het informatiebeleid 2021-2023. In 2022 heeft er een doorontwikkeling/uitbreiding plaatsgevonden van de digitale dienstverlening, de architectuur (bv ESB en websiteframework), het datagedreven werken en het inrichten van een flexibele organisatie (laptops en werkplekken).	38	48	-10	2023	Ja
2022	Vervanging div vervoermiddelen BOA personeel	Aanschaf nieuwe dienstauto moet nog plaatsvinden.	125	7	118	2023	Nee
2022	Bestelbus gladheidsbestrijding	Bus werd geleverd in december 2022.	65	58	7	2022	Ja

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Verbonden partijen

Verbonden partij	Vorm
Belastingsamenwerking Oost-Brabant (BSOB)	Gemeenschappelijke regeling
BNG Bank N.V.	Deelneming door aandelenbezit
Coöperatieve vereniging Dimpact	Participatie in publiekrechtelijk rechtspersoon
Samenwerking Gemert-Bakel - Laarbeek	Gemeenschappelijke regeling
Stichting Bizob	Participatie in publiekrechtelijk rechtspersoon

Meer informatie over deze verbonden partijen staat in het overzicht Verbonden partijen.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Paragrafen

Lokale heffingen en belastingen

Lokale heffingen stellen de gemeente in staat eigen middelen te verkrijgen. Die middelen worden ingezet voor uitgaven voor de uitvoering van de gemeentelijke taken. De invoering, wijziging of intrekking van lokale heffingen vindt plaats door middel van een verordening, die door de gemeenteraad wordt vastgesteld. Ook de tarieven worden vastgesteld door de gemeenteraad.

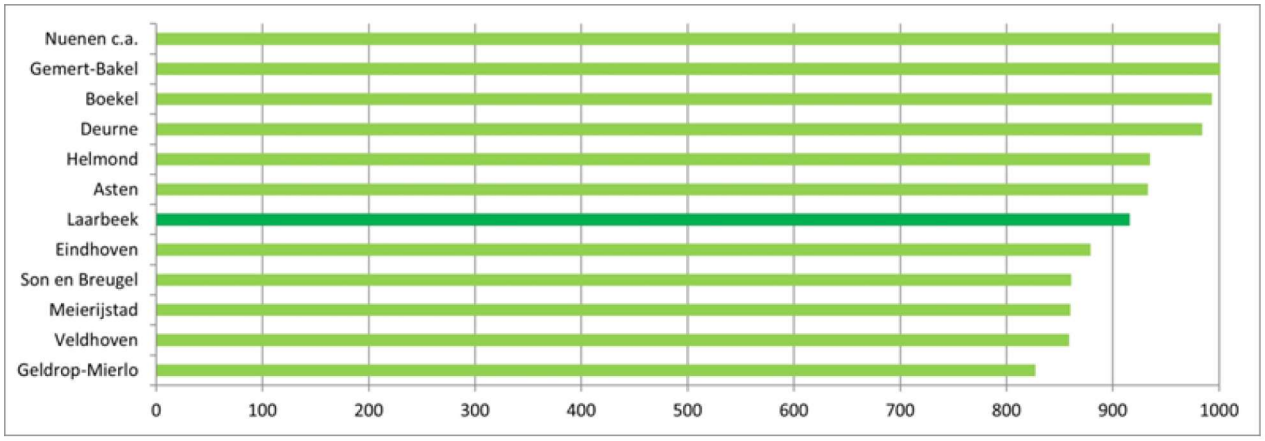
In deze paragraaf wordt een beeld gegeven bij de realisatie op het gebied van gemeentelijke belastingen. Na een samenvattende tabel volgt de lokale lastendruk, het kwijtscheldingsbeleid en een toelichting per belastingsoort. In de onderstaande tabel zijn de geraamde inkomsten uit de bijgestelde begroting vergeleken met de realisatie.

bedragen x € 1.000	Begroting 2022	Rekening 2022	Verschil
Leges	609	926	317
Onroerendezaakbelasting	5.628	5.626	-2
Afvalstoffenheffing	2.057	2.123	66
Rioolheffing	2.236	2.263	27
Reclamebelasting	27	26	-1
Totaal lokale heffingen	**10.557**	**10.964**	**408**

Aanduiding belastingdruk per woonruimte

In onderstaande tabel wordt een beeld gegeven van de lokale lastendruk per meerpersoonshuishouden in vergelijking tot omliggende gemeenten. Hierbij is gebruik gemaakt van de rapportages door het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere overheden (COELO).

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Bron: Coelo 2022 Atlas van de lokale heffingen

Berekening lokale belastingdruk	Rekening 2021	Rekening 2022
Uitgangspunten:		
gezin met eigen woning, o.b.v. gehanteerde WOZ-waarde	306.000	340.000
Aantal containerledigingen afval:		
Grijs 140 ltr	4	4
GFT 140 ltr	6	6
Ontwikkeling lastendruk:		
OZB	380	372
Rioolheffing	209	220
Afvalstoffenheffing	194	200
Saldo	783	792
Tarieven	**Rekening 2021**	**Rekening 2022**
OZB - eigenaren woning	0,124144%	0,109515%
Riool	€ 209,16	€ 219,84

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Afvalstoffenheffing - Container grijs 140 lt	€ 16,50	€ 16,50
Afvalstoffenheffing - Container groen 140 lt	€ 1,25	€ 1,25
Afvalstoffenheffing - Vastrecht	€ 120,48	€ 126,48

Voor het samenstellen van de bovenstaande tabel zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- De weergegeven WOZ-waarden zijn de gemiddelde WOZ-waarden voor de gemeente Laarbeek op basis van Waarstaatjegemeente.nl met als brondata het CBS.
- Het aantal containerledigingen is gelijk gehouden aan de uitgangspunten in de begroting.
  De lokale berekening afvalstoffenheffing wijkt af van de berekening door COELO. COELO hanteert cijfers van het CBS over gemiddeld aanbod rest- en gft-afval per inwoner. Deze gegevens zijn minder actueel. Daarnaast hanteert COELO sinds 2022 de gemiddelde woz-waarde van koopwoningen, voorheen werd de gemiddelde woz-waarde van koop- en huurwoningen tezamen gehanteerd.

Onroerende-zaakbelastingen

Onder de naam 'Onroerende-zaakbelastingen' wordt een belasting geheven van de eigenaren van woningen én van de eigenaren en gebruikers van niet-woningen. De grondslag voor de aanslagen onroerendezaakbelastingen is de vastgestelde waarde, (WOZ-waarde) van de onroerende zaak.

De volgende beleidsuitgangspunten worden toegepast bij de berekening van de OZB-tarieven:

- OZB is algemeen dekkingsmiddel, er is geen relatie te leggen met de bijhorende kosten.
- Tariefdifferentiatie (gebruik bedrijven, eigendom bedrijven en eigendom woningen).
- Trendmatige opbrengsten stijging om voorzieningen in de vier kernen te handhaven.
- Extra stijging OZB alleen als de economische situatie hiertoe aanleiding geeft.
- Belastingtarieven worden voor het begin van het kalenderjaar vastgesteld door de gemeenteraad.

De waardering van de onroerende zaak en vervolgens de heffing en inning van de onroerende zaakbelastingen is volledig overgedragen aan de Gemeenschappelijke Regeling Belastingsamenwerking Oost-Brabant per 1 januari 2018, zodat deze als gecombineerde aanslag met de waterschapsbelastingen bij de inwoners wordt opgelegd.

Afvalstoffenheffing

De volgende beleidsuitgangspunten worden toegepast bij de berekening van de Afvaltarieven:

- Kostendekkende heffing, alle uitgaven die betrekking hebben op afvalinzameling en verwerking worden gecompenseerd met de afvalstoffenheffing.
- Bij de tarief berekening wordt rekening gehouden met btw en overheadkosten.
- Belastingtarieven worden voor het begin van het kalenderjaar vastgesteld door de gemeenteraad.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

- Voor deze heffing is kwijtschelding mogelijk tot een bedrag van € 270,98 (2022).

In de onderstaande tabel zijn de baten en lasten uit de jaarrekening 2022 afgezet tegen de oorspronkelijke (primaire) begroting 2022. Eventuele wijzigingen, bijvoorbeeld uit tussenrapportages, zijn niet meegenomen omdat de primaire begroting 2022 de basis is geweest voor de tarieven 2022 zoals die door de raad zijn vastgesteld in december 2021.

Uit de verschillenanalyse blijkt dat de voordelige effecten in 2022 onder andere zijn veroorzaakt door hogere opbrengsten oud papier, hogere inzameling en vergoeding van PMD en de eindafrekening van zwerfafvalvergoeding.

Berekening kostendekkendheid Afvalstoffenheffing	Begroting 2022	Rekening 2022
Netto kosten taakveld	1.682	1.297
Toe te rekenen kosten:		
Overhead	82	82
BTW	323	323
Totale kosten	**2.087**	**1.702**
Opbrengst heffingen	**2.087**	**2.123**
Dekkingspercentage	**100%**	**125%**

Rioolheffing

De volgende beleidsuitgangspunten worden toegepast bij de berekening van de tarieven rioolheffing:

- Kostendekkende heffing, alle uitgaven die betrekking hebben op riolering en watertaken worden gecompenseerd met de rioolheffing.
- Tariefdifferentiatie woningen en bedrijven. Tarief bedrijven volgens staffel als drinkwaterafname groter is dan 500 m3 per jaar.
- Bij de berekening wordt rekening gehouden met btw en overheadkosten.
- Belastingtarieven worden voor het begin van het kalenderjaar vastgesteld door de gemeenteraad.
- Trendmatige opbrengsten stijging met 3,61 % op basis van het rioleringsplan vGRP+2019-2023.
- Voor deze heffing is kwijtschelding mogelijk.
- De rioolheffing heeft het karakter van een bestemmingsheffing, bedoeld om alle kosten voor noodzakelijk geachte (collectieve) maatregelen ten aanzien van riolering, hemelwater en grondwater te kunnen verhalen. Omdat het een bestemmingsheffing is, hoeft in de

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

relatie tot de belastingplichtige geen sprake te zijn van een rechtstreekse tegenprestatie in de vorm van een verleende dienst of een voorziening waarvan de belastingplichtige gebruik maakt.

- De rioolheffing wordt geheven op basis van de uitgangspunten zoals die zijn opgenomen in het vGRP+ 2019-2023 (raadsbesluit: 6 december 2018). Hoofdregel bij het kostenverhaal is dat de kosten via de heffing mogen worden verhaald die worden gemaakt ter nakoming van de zorgplichten.

In de onderstaande tabel zijn de baten en lasten uit de jaarrekening 2022 afgezet tegen de oorspronkelijke (primaire) begroting 2022. Eventuele wijzigingen, bijvoorbeeld uit tussenrapportages, zijn niet meegenomen omdat de primaire begroting 2022 de basis is geweest voor de tarieven 2022 zoals die door de raad zijn vastgesteld in december 2021.

Berekening kostendekkendheid Rioolheffing	Begroting 2022	Rekening 2022
Netto kosten taakveld	1.397	1.406
Toe te rekenen kosten:		
Overhead	587	587
BTW	247	270
Totale kosten	**2.231**	**2.263**
Opbrengst heffingen	**2.231**	**2.263**
Dekkingspercentage	**100%**	**100%**

Leges

Het beleid is erop gericht om de komende jaren te streven naar verdergaande maximale kostendekking. Bij het toepassen van de verhogingen zullen tevens vergelijkende tarieven in omliggende gemeenten in ogenschouw worden genomen.
De volgende beleidsuitgangspunten worden toegepast bij de berekening van de legestarieven:

- Jaarlijkse toename van de leges opbrengst. Index op basis van de begroting.
- Leges zijn diensten, werkelijke opbrengst is afhankelijk van het aantal gevraagde diensten.
- Bij de tarief berekening wordt geen rekening gehouden met btw en overheadkosten.
- Leges worden voor het begin van het kalenderjaar vastgesteld door de gemeenteraad.
- Voor bepaalde leges geldt een wettelijke maximale tariefstelling. Indien het berekende tarief hoger is dan wettelijk is toegestaan, wordt het wettelijke maximum tarief toegepast.
- Voor leges is geen kwijtschelding mogelijk.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

In de onderstaande tabel zijn de baten en lasten uit de jaarrekening 2022 afgezet tegen de oorspronkelijke (primaire) begroting 2022. Eventuele wijzigingen, bijvoorbeeld uit tussenrapportages, zijn niet meegenomen omdat de primaire begroting 2022 de basis is geweest voor de tarieven 2021 zoals die door de raad zijn vastgesteld in december 2021.

Berekening kostendekkendheid Leges	Begroting 2022	Rekening 2022
Totale netto kosten	**1.829**	**1.705**
Opbrengst leges	**1.125**	**925**
Dekkingspercentage	**62%**	**54%**

Markt- en staangelden

Bij het recht om markt- en staangeld in rekening te brengen speelt de mate van kostendekkendheid geen rol. Het gaat slechts om beperkte opbrengsten die gerealiseerd worden door het ter beschikking stellen van gemeentegrond voor private doelen.

De volgende beleidsuitgangspunten worden toegepast bij de berekening van de markt- & staangeldtarieven:

- Stabiele prijzen, geen indexering om zoveel mogelijk kraamhouders te behouden voor de markt in Laarbeek.
- Bij de tariefberekening wordt geen rekening gehouden met btw en overheadkosten.
- Belastingtarieven worden voor het begin van het kalenderjaar vastgesteld door de gemeenteraad, dit kan ook betekenen dat verordeningen van oude jaren niet geactualiseerd worden.
- Voor markt- & staangeld is geen kwijtschelding mogelijk.

Reclamebelasting

Reclamebelasting wordt sinds 2015 opgelegd in het winkelgebied Piet van Thielplein. Sinds 2020 wordt de reclamebelasting ook opgelegd in het gebied Heuvelplein. De belasting is ingevoerd op verzoek van de ondernemersvereniging. Doel van de heffing is om alle winkeliers mee te laten betalen aan de verdere ontwikkeling van het gebied. Welke maatregelen genomen worden, hangt af van de wensen van de ondernemersvereniging.

De volgende beleidsuitgangspunten zijn toegepast bij de berekening van de reclamebelasting:

- Het heffingsgebied betreft winkelgebied Piet van Thielplein en Heuvelplein.
- 100% doorbetaling van de werkelijke opbrengst.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

- Bij de tariefberekening wordt geen rekening gehouden met btw en overheadkosten.
- Belastingtarieven worden voor het begin van het kalenderjaar vastgesteld door de gemeenteraad, dit kan ook betekenen, dat verordeningen van oude jaren niet geactualiseerd worden.
- Voor reclamebelasting is geen kwijtschelding mogelijk.

Kwijtscheldingsbeleid

De gemeenteraad is op grond van de Gemeentewet bevoegd om kwijtscheldingen van de gemeentelijke heffingen te verlenen. Door de gemeenteraad is besloten dat voor de volgende belastingen een verzoek om kwijtschelding kan worden ingediend:

1. Rioolheffing;
2. Afvalstoffenheffing;
3. Onroerende-zaakbelasting gebruiksbelasting.

De uitvoering van het kwijtscheldingsbeleid is in overeenstemming met de Uitvoeringsregeling invorderingswet 1990. Deze uitvoeringsregeling is met 2 punten beperkt door gemeentelijk beleid:

1. Bij kwijtschelding van de afvalstoffenheffing wordt maximaal een bedrag terugbetaald van € 270,98 (bedrag 2022). Dit maximumbedrag is opgenomen in de Verordening afvalstoffenheffing 2022 om te voorkomen dat belastingplichtigen die in aanmerking komen voor kwijtschelding hun containers onnodig laten ledigen en te stimuleren om door te gaan met het scheiden van afvalstoffen.
2. Er wordt alleen kwijtschelding verleend aan natuurlijke personen.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Beleid

Deze paragraaf geeft aan hoe de financiële positie van de gemeente zich verhoudt tot de risico's. Oftewel het vermogen van de gemeente Laarbeek om ook in ongunstige tijden de incidentele financiële risico’s op te kunnen vangen om zo haar taken ongewijzigd te kunnen voortzetten.

Om het benodigde weerstandsvermogen te kunnen beoordelen geven we inzicht in de risico's. Onder een risico verstaan we het gevaar voor financiële schade of verlies als gevolg van interne en/of externe omstandigheden. Het risico heeft dan betrekking op het samenvallen van die bepaalde omstandigheden (de kans) en de negatieve gevolgen (de schade / bedrag).

Jaarlijks inventariseren wij de risico’s die van invloed kunnen zijn op de bedrijfsvoering om deze (zo veel mogelijk) te beperken en de vermogenspositie te kunnen beoordelen. De belangrijkste risico’s qua financiële impact worden in kaart gebracht door middel van een korte scan van de organisatie. Uit de inventarisatie zijn in totaal 38 risico's in beeld gebracht. In het onderstaande paragraaf zijn de risico's gepresenteerd die de hoogste bijdrage hebben aan de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit.

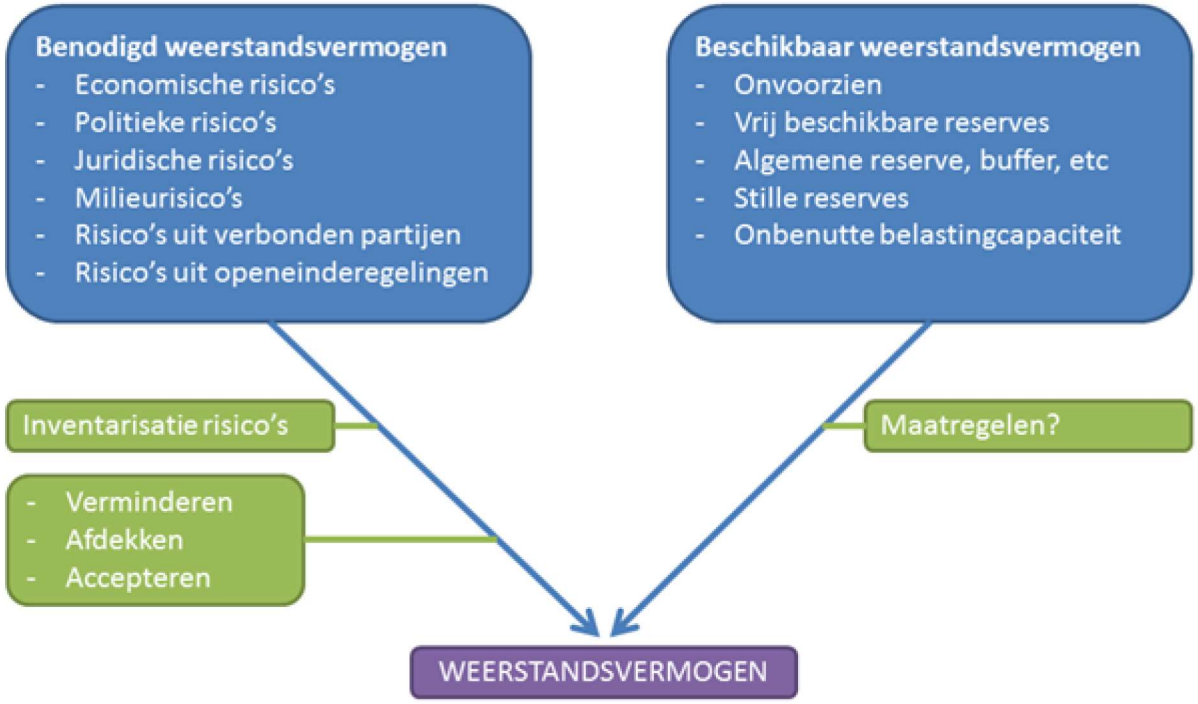
Het benodigde weerstandsvermogen uit de risico's zetten we vervolgens af tegen de beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit is dat deel van het eigen vermogen dat beschikbaar is om eventuele risico’s financieel op te kunnen vangen.

De ratio weerstandsvermogen te bepalen. Dit geeft de conclusie in hoever wij als gemeente Laarbeek in staat zijn potentiële risico's financieel op te vangen.

Visueel ziet dat er als volgt uit:

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Inventarisatie van beschikbare weerstandscapaciteit

Zoals in het Besluit Begroting en Verantwoording is aangegeven, bestaat de weerstandscapaciteit uit de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken (artikel 11-1a).

De beschikbare weerstandscapaciteit is dat deel van het eigen vermogen dat beschikbaar is om eventuele risico's financieel op te kunnen vangen. Dit bedrag moet in verhouding zijn met de benodigde weerstandscapaciteit. Dit laatste bedrag komt voort uit het risicoprofiel van een onderneming. De benodigde weerstandscapaciteit geeft aan hoeveel vermogen een onderneming beschikbaar moet hebben om calamiteiten financieel aan te kunnen.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

De opbouw van onze beschikbare weerstandscapaciteit, in duizendtallen, per 31 december ziet er als volgt uit:

Beschikbare weerstandscapaciteit	**17.735**
• Algemene reserve	10.948
• Reserve grondexploitatie	4.894
• Onvoorzien incidenteel	
• Onbenutte belastingcapaciteit	1.893

Vrij aanwendbaar deel reserves (algemene reserve)
In de raadsvergadering van 20 juni 2019 is de "Nota reserves en voorzieningen" vastgesteld. In deze nota wordt aangegeven aan welke criteria de diverse reserves en voorzieningen dienen te voldoen.
De algemene reserve kan vrij over beschikt worden en kan worden aangewend voor het opvangen van eenmalige nadelen. Hierdoor kan de algemene reserve worden meegenomen in de berekening van de beschikbare weerstandscapaciteit.
De algemene reserve bedraagt per 31 december 2022 ± € 11 miljoen.

Reserve grondexploitatierisico's
Speciaal voor de risico's die te maken hebben met grondexploitatie is een risicoreserve grondbedrijf gevormd. Deze reserve is onderdeel van de beschikbare weerstandscapaciteit. De stand van deze reserve bedraagt maximaal € 4,9 (volgens de grondnota 2022). Dit is opgebouwd uit de risico's uit de Monte Carlo risicoanalyse die elke 2 jaar wordt verricht. Deze bedraagt voor de grondexploitaties € 2,6 miljoen plus een vaste ophoging van € 2 miljoen en een aantal nog af te wikkelen bedragen.
Indien de reserve hoger wordt dan het maximale bedrag dan valt het overtollige deel vrij ten gunste van de algemene reserve.
Hierdoor bedraagt de reserve € 4,894 miljoen per 31 december 2022.

Stille reserves
Van stille reserves is sprake als bedrijfsmiddelen meer waard zijn dan uit de boekhouding blijkt. De stille reserves zijn een onderdeel van de bedrijfsmiddelen die de gemeente gebruikt. Het is niet mogelijk om de middelen direct beschikbaar te maken en daarom nemen we dit onderdeel niet mee.

Onvoorzien incidenteel
Het is mogelijk om voor incidentele zaken een bedrag op te nemen in de begroting. Met dit bedrag kunnen incidentele nadelen opgevangen worden. Het gaat dan om zaken die bij het maken van de begroting nog niet bekend zijn, maar door bijvoorbeeld wetswijziging wel kosten voor de gemeente met zich meebrengen. In Laarbeek is voor 2022 een raming opgenomen van € 60.000,-. Deze is in de tussenrapportage vrijgevallen waardoor per 31-12-2022 dit bedrag € 0 is.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 GD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Onbenutte belastingcapaciteit

Bij onbenutte belastingcapaciteit wordt uitsluitend gekeken naar de OZB-heffing. Wettelijk is namelijk bepaald dat de tarieven voor de overige heffingen maximaal 100%-kostendekkend mogen zijn. Bij afvalstoffenheffing en de rioolheffing is geen sprake van onbenutte belastingcapaciteit.

Om de onbenutte belastingcapaciteit van de OZB te berekenen, maken we gebruik van de norm die het rijk stelt aan de zogenaamde 'artikel 12-status'. Zodra een gemeente in financiële problemen komt, houdt het Rijk rekening met een minimaal OZB tarief (voor het jaar 2023) van 0,1729% (bron: COELO Atlas van de lokale lasten 2023 pagina 45).
Voor de WOZ-waarde zijn de inschattingen van BSOB voor de tariefbepalingen 2022 gehanteerd.

De berekening van de onbenutte belastingcapaciteit ziet er als volgt uit:

Onroerendezaakbelasting	WOZ waarde 2022 *bedragen x 1.000.000*	Tarief 2023 Laarbeek	Tarief 2023 art. 12 status	Verschil tarief	Onbenutte capaciteit *bedragen x 1.000*
Eigenaar Woningen	3.284	0,10%	0,17%	0,08%	2.525
Eigenaar Niet-woningen	474	0,26%	0,17%	-0,09%	-424
Gebruikers Niet-woningen	409	0,22%	0,17%	-0,05%	-208
Saldo onbenutte belastingcapaciteit					**1.893**

Belangrijkste financiële risico's Gemeente Laarbeek

Op basis van een risicoanalyse zijn de belangrijkste financiële risico's voor de gemeente Laarbeek geïnventariseerd. In totaal zijn er 38 risico's bepaald. In onderstaand overzicht zijn de tien risico's gepresenteerd die de grootste invloed hebben op de benodigde weerstandscapaciteit.

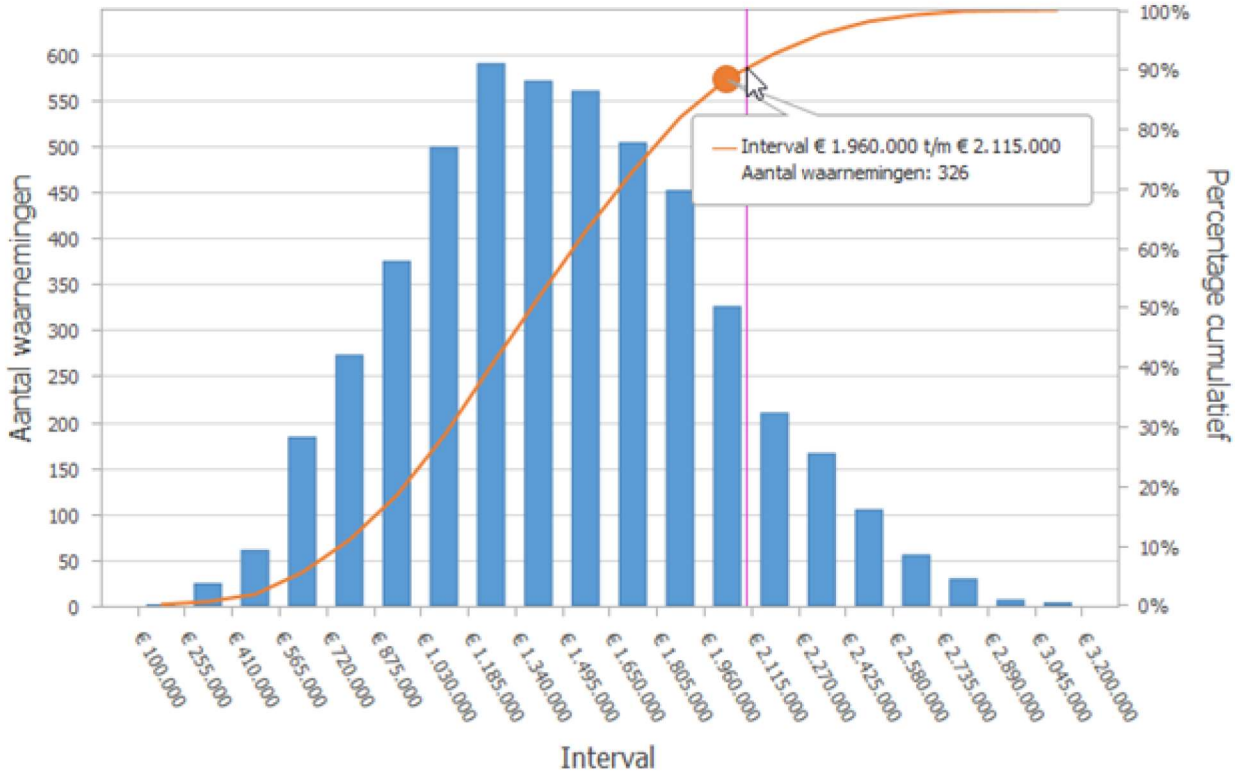
Nr.	Risico	Kans in %	*bedragen x € 1.000* Max. gevolg
1	Hogere uitgaven door actualisatie besteksramingen grondexploitaties	80	1.000
2	Hogere kosten door extreme inflatie	80	600
3	Personeelsbezetting	50	750
4	Informatiebeveiliging / cyberrisico	50	350
5	Extra uitvoerings- of programma kosten Verbonden Partij - ODZOB	70	150

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

6	Fiscaal risico	40	250
7	Zorgkosten Sociaal Domein - Wmo, Jeugdhulp en BMS	50	200
8	Uitvoerings- en financieringskosten GR Senzer (bijstandsuitkeringen, leerwerktrajecten, schuldhulpverlening aan ondernemers)	60	140
9	Lagere bouwleges dan begroot	30	200
10	Uitkering gemeentefonds	30	200
	Totaal grote risico's (maximaal gevolg)		3.840
	Overige risico's (maximaal gevolg)		2.467
	Totaal alle risico's (maximaal gevolg)		6.307

Op basis van de ingevoerde risico's is een risicosimulatie uitgevoerd. De risicosimulatie wordt toegepast omdat het reserveren van het maximale bedrag (€6,3 miljoen) ongewenst is. De risico's zullen zich immers niet allemaal voor doen en ook niet tegelijk en in hun maximale omvang manifesteren. De risico simulatie toont de onderstaande uitkomst:

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Toelichting:
In de tabel wordt de omvang van de benodigde weerstandscapaciteit aangegeven, verbonden aan de mate van betrouwbaarheid van de simulatie. De grafiek toont de verdeling van de kansen en totale financiële gevolgen.
Uit de grafiek en de bijbehorende tabel volgt dat met een zekerheidspercentage van 90% alle risico's kunnen worden afgedekt met een risico bedrag van € 2 miljoen (benodigde weerstandscapaciteit).

Specifiek risico betreffende grondexploitaties

Voor de risico-inventarisatie van de grondexploitaties is een separate risicoanalyse opgesteld (Monte Carlo risicoanalyse grondexploitaties 16 september 2022). Uit deze analyse volgt dat een buffer voor de risico's op de grondexploitaties noodzakelijk is van € 2,6 miljoen om met een zekerheidsmarge van 90% de geïnventariseerde risico's af te kunnen dekken.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, dient de relatie te worden gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's (benodigde weerstandscapaciteit) en de beschikbare weerstandscapaciteit.

De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulaties voortvloeit is € 2 miljoen + het risico voor de grondexploitaties van € 2,6 miljoen is in totaal aan benodigde weerstandscapaciteit van € 4,6 miljoen.
De beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt € 17,9 miljoen.

Hierdoor wordt de ratio weerstandsvermogen:

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{17.735}{4.600} = 3,9$$

Om de ratio voor het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen, wordt gebruik gemaakt van onderstaande waarderingstabel die in samenwerking tussen NAR (Nederlandse Adviesbureau voor Risicomanagement) en de Universiteit Twente is opgesteld.

Waarderingscijfer	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	> 2,0	uitstekend
B	1,4 < x < 2,0	ruim voldoende
C	1,0 < x < 1,4	voldoende
D	0,8 < x < 1,0	matig
E	0,6 < x < 0,8	onvoldoende
F	< 0,6	ruim onvoldoende

De ratio bedraagt eind 2022: 3,9 Dit betekent dat de ratio uitkomt op een waardering A. Dit duidt op een uitstekend weerstandsvermogen.

Kengetallen

In het streven naar meer transparantie, verbetering van het inzicht in de financiële positie en voor de vergelijking met andere gemeenten worden zowel in de begroting als jaarrekening een set van financiële kengetallen opgenomen. Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of balans. De kengetallen zijn het uitgangspunt voor de beoordeling van de financiële positie van de gemeente Laarbeek.

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV, art.11 lid 2d) bepaalt dat gemeenten een set van vijf financiële kengetallen moeten opnemen in deze paragraaf.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

De op te nemen kengetallen zijn: schuldquota leningen, solvabiliteitsratio, grondexploitatie, structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit.

Signaleringswaarden
De provincie hanteert, voor het verkrijgen van een goed en uniform beeld, signaleringswaarden die afkomstig zijn uit de stresstest voor 100.000+ gemeenten. Daarbij moet benadrukt worden dat door de provincie aan deze categorieën geen kwalificatie is gegeven, omdat normering in eerste instantie aan de gemeente zelf is. Gemeente Laarbeek heeft geen eigen normering bepaald en hanteert hiervoor de onderstaande tabel.
In de tabel hieronder is te zien tot welke signaleringswaarden gehanteerd worden en in welke categorie (A, B of C) deze vallen.

Kengetal			Categorie A	Categorie B	Categorie C
1	Netto schuldquote	a. zonder correctie doorgeleende gelden	<90%	90-130%	>130%
		b. met correctie doorgeleende gelden	<90%	90-130%	>130%
2	Solvabiliteitsratio		>50%	20-50%	<20%
3	Grondexploitatie		<20%	20-35%	>35%
4	Structurele exploitatieruimte		Begroting > 0%	Begroting 0%	Begroting < 0%
5	Belastingcapaciteit		<95%	95-105%	>105%

Uitkomsten Laarbeek
In onderstaande tabel zijn de uitkomsten voor Laarbeek afgezet tegen de signaleringswaarden zoals de provincie die hanteert. Cellen zijn groen als Laarbeek in categorie A valt (minst risicovol), blauw voor categorie B en oranje bij categorie C (meest risicovol). Onderaan deze paragraaf wordt een relatie gelegd tussen de kengetallen en worden opvallende zaken toegelicht.

Kengetal	Rekening 2021	Begroting 2022	Rekening 2022
Netto schuldquote	13%	17%	3%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	13%	18%	3%
Solvabiliteitsratio	57%	67%	62%
Structurele exploitatieruimte	11%	0%	17%
Grondexploitatie	26%	6%	26%
Belastingcapaciteit	97%	99%	88%

Crowe
Beukenlaan 60
5651 GD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Netto schuldquote & de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Waar is het voor?
Deze indicatoren brengen in beeld in hoeverre de netto schulden zich verhouden tot de totale baten (inkomsten) van de gemeente. Hoe hoger het percentage, hoe meer externe financiering de gemeente heeft aangetrokken om de activiteiten (investeringen) te financieren. Hoe lager het percentage is, hoe gunstiger de financiële positie.

Hoe werkt het?
De netto schuldquote wordt volgens een vaste formule berekend:
De netto schuldquote = (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%
A Vaste schulden (cf. art. 46 BBV)
B Netto vlottende schuld (cf. art. 48 BBV)
C Overlopende passiva (cf. art. 49 BBV)
D Financiële activa (cf. art. 36 lid d, e en f BBV)
E Uitzettingen < 1 jaar (cf. art. 39 BBV)
F Liquide middelen (cf art. 40 BBV)
G Overlopende activa (cf. art. 40a BBV)
H Totale baten (cf. art. 17 lid c BBV (dus excl. mutaties reserves))

De wijze waarop de netto schuldquote gecorrigeerd voor de doorgeleende gelden wordt berekend is gelijk aan de netto schuldquote, met dien verstande dat bij de financiële activa ook alle verstrekte leningen worden opgenomen (zie artikel 36, onderdelen b en c, van het BBV).

Toelichting op ratio ontwikkeling
De twee kengetallen zijn positiever geworden. De schulden zijn gedaald en de activa is gestegen. Daarnaast zijn de totale baten toegenomen waardoor de schulden ten opzichte van de totale baten lager is en hierdoor de ratio verbeterd.

Solvabiliteitsratio

Waar is het voor?
De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is om op de lange termijn aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Met andere woorden: of ze alles kan betalen en of er voldoende geld beschikbaar is.
Hoe lager de solvabiliteit, hoe minder eigen vermogen de organisatie heeft om eventuele tegenvallers op te vangen of om te investeren.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Hoe werkt het?
Het eigen vermogen van een gemeente bestaat uit de reserves: zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves. Ook het resultaat uit het overzicht van baten en lasten (het rekeningresultaat) is hier onderdeel van.

A Eigen vermogen (volgens artikel 42 BBV)
B Balanstotaal

Solvabiliteit (A/B) x 100%.

Toelichting op ratio ontwikkeling
Het kengetal is positief ontwikkeld ten opzichte van 2021 wel lager dan aangegeven in de begroting 2022. De solvabiliteitsratio valt in categorie A. Dit komt vooral door hoger eigen vermogen en positief rekening resultaat in 2022. Hierdoor is het eigen vermogen ten opzichte van het balanstotaal verbeterd.

Grondexploitatie

Waar is het voor?
De grondexploitatie kan een hoge impact hebben op de financiële positie van de gemeente. Indien gemeenten leningen hebben afgesloten om grond te kopen voor een (toekomstige woningbouwproject) hebben wij een schuld. Bij de beoordeling van een dergelijke schuld is het van belang om te weten of deze schuld kan worden afgelost. Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. Wanneer de grond tegen de prijs van landbouwgrond is aangekocht, loopt een gemeente relatief gering risico. Het is dus belangrijk om te kunnen beoordelen of er een reële verwachting is of grondexploitatie kan bijdragen aan de verlaging van de schuld.

Hoe werkt het?
Voor de berekening van dit kengetal worden de niet in exploitatie genomen gronden en de bouwgrond in exploitatie bij elkaar opgeteld en gedeeld door de totale baten 2022 (ingevolge artikel 17, onderdeel c, van het BBV) en uitgedrukt in een percentage.

Als een formule:

A Niet in exploitatie genomen gronden
B Bouwgrond in exploitatie
C Totale baten

De grondexploitatie ((A+B)/E) x 100%

Crowe
Beukenlaan 60
5651 GD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Toelichting op ratio ontwikkeling
Het kengetal ontwikkelt zich positief ten opzichte van vorig jaar en gelijk aan hetgeen wat is begroot. De niet in exploitatie genomen gronden is toegenomen als ook de bouwgronden in exploitatie waardoor er een verbetering is ten opzichte van vorig jaar.

Structurele exploitatieruimte

Waar is het voor?
Een begroting waarvan de vaste inkomsten en de vaste uitgaven over meerdere jaren niet veranderen en ongeveer even hoog zijn, is evenwichtiger en zekerder dan een begroting waarin de inkomsten en uitgaven per jaar in hoogte en aard verschillen. Bijvoorbeeld doordat er in het ene jaar inkomsten uit een verkoop zijn en er het jaar daarna niet. Dan is de begroting door de jaren heen afhankelijk van verschillende éénmalige zaken en daarmee zijn er meer onzekerheden.
Dit kengetal geeft hierdoor aan welke structurele exploitatieruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen

Hoe werkt het?
Om het structurele exploitatieoverschot te kunnen berekenen, wordt gekeken naar het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves en deze worden vergeleken met (gedeeld door) de totale baten (zie artikel 17, onderdeel c, van het BBV) en uitgedrukt in een percentage.
Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken. Over het algemeen geldt dus als richtlijn: hoeveel hoger het kengetal structurele exploitatieruimte, hoeveel gunstiger dit is voor de gemeente. Als streefwaarde geldt voor gemeente Laarbeek voor dit kengetal een waarde >=0.

Als een formule:

A Totale structurele lasten
B Totale structurele baten
C Totale structurele toevoegingen aan de reserves
D Totale structurele onttrekkingen aan de reserves
E Totale baten

De structurele exploitatieruimte ((B-A)+(D-C))/(E) x 100%

Toelichting op ratio ontwikkeling
De structurele exploitatieruimte laat bij de jaarrekening een positief resultaat zien van 15%. Deze ratio ligt daarmee zowel boven het geen bij de Programmabegroting 2022 werd verwacht (11%), boven de jaarrekening van 2021 (1%) als ook boven de streefwaarde van >=0%. De

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

verbetering van de ratio ten opzichte van de begroting wordt voornamelijk veroorzaakt door het positieve rekeningresultaat en daling van de structurele lasten.

Belastingcapaciteit

Waar is het voor?
Deze indicator geeft inzicht in de hoogte van de woonlasten (belastingdruk) in de gemeente Laarbeek die vergeleken wordt met het landelijke gemiddelde. Zo kan vergeleken worden met eerdere jaren en andere gemeenten. De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het is de bevoegdheid van uw raad met welke omvang de belastingen worden verhoogd.

Hoe werkt het?
Onder de woonlasten wordt verstaan het totaal van:

- OZB;
- rioolheffing;
- reinigingsheffing.

Hiervoor wordt een referentiewoning gekozen met een gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. De belastingcapaciteit van gemeenten wordt daarom berekend door de totale woonlasten van een meerpersoonshuishouden in jaar t te vergelijken met het landelijk gemiddelde in jaar t-1 in en uit te drukken in een percentage.

A OZB-lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde
B Rioolheffing voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde
C Afvalstoffenheffing voor een gezin
D Eventuele heffingskorting
E Totale woonlasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde (A+B+C-D)
F Woonlasten landelijke gemiddelde voor gezin in t-1. Het Coelo publiceert ieder jaar deze lasten in de Atlas van de lokale lasten.

Belastingcapaciteit: Woonlasten meerpersoonshuishouden t.o.v. landelijke gemiddelde (E/F) x 100%.

Toelichting op de ratio ontwikkeling
De uitkomst van de berekening van dit kengetal is voor het jaarverslag verbeterd ten opzichte van 2021 en ten opzichte van de begroting. Deze daling (verbetering) wordt voornamelijk veroorzaakt door de lagere OZB-lasten en weliswaar gestegen lasten afvalstoffenheffing en rioolheffing. Echter de stijging van de landelijk gemiddelde woonlasten is sterker dan de gestegen lasten in Laarbeek waardoor de ratio (belastingcapaciteit) verbeterd is.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 GD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Het kengetal bedraagt 88% Hiermee kan geconcludeerd worden dat de totale woonlasten voor een gezin met een woning met gemiddelde WOZ-waarde in gemeente Laarbeek in 2022 lagere lasten heeft dan het landelijk gemiddelde.

Beoordeling verhouding kengetallen in relatie tot financiële positie

Nu we in deze paragraaf de beschikbare weerstandscapaciteit, de risico's en de financiële kengetallen in beeld hebben gebracht, kan een oordeel gegeven worden over de financiële positie van de gemeente. Dit oordeel wordt gebaseerd op de onderlinge verhouding tussen de genoemde drie elementen.

De beschikbare weerstandscapaciteit is € 17,7 miljoen en de benodigde weerstandscapaciteit is € 4,6 miljoen. Het blijkt dat de beschikbare capaciteit een factor 3,9 groter is dan nodig. De weerstandscapaciteit is hiermee uitstekend.

De kengetallen van Laarbeek zijn gespiegeld aan de normen die de provincie hanteert. Hieruit komt een positief beeld naar voren. De grondexploitatie is nog de enige ratio in categorie B wat echter geen probleem is.

Risicomanagement is in de organisatie ingebed door koppeling aan de jaarlijkse planning en control cyclus. Bij de actualisatie van het risicoprofiel ten behoeve van begroting en jaarrekening staan de huidige en mogelijke nieuwe risico's expliciet op de agenda. Deze regelmatige bespreking van risico's draagt bij aan het vergroten van het risicobewustzijn.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Onderhoud kapitaalgoederen

Beleidskader

Voor de instandhouding van kapitaalgoederen wordt veelal gewerkt met beheerplannen. In de beheerplannen wordt het meerjarig onderhoudsprogramma en de daarbij behorende financiële middelen vastgelegd.
De volgende beheerplannen gelden nu:

Beheerplan	Jaar vaststelling
Gebouwen	
Onderhoud gemeentelijke gebouwen	2020
Groen	
Groenbeleids- en groenstructuurplan	2011
Bomenbeleidsplan Laarbeek (2013) en bomenvervangingsplan Laarbeek (2020)	2013
Beheerplan natuurterreinen, Beheerplan landschapselementen en Bosbeheerplan	2022
Speelplekkenplan	2021
Riool & water	
Beheerplan bruggen en vlonders 2020 gemeente Laarbeek	2020
Beheerplan bermen en sloten	2010
Gemeentelijk rioleringsplan 2019-2023	2018
Waterbeheerplan	2021
Wegen	
Beleidsplan verhardingenbeheer 2018	2017
Beleidsplan: Licht in de openbare ruimte 2018	2017

Crowe
Beukenlaan 60
5651 GD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Gemeentelijke gebouwen

Beleidskader

Op 30 januari 2020 heeft uw gemeenteraad de "Meerjarenplanning onderhoud gemeentelijke gebouwen Laarbeek 2019-2028" vastgesteld.
De gemeente heeft een groot aantal gebouwen in eigendom voor vele functies in het maatschappelijk verkeer.
Gedacht kan worden aan het gemeentehuis, gemeenschapshuizen, sporthallen, brandweerkazernes, de gemeentewerf, hertenkampen, kiosken en monumenten.
Al deze gebouwen zijn opgenomen in de onderhoudsplanning, die een periode van 10 jaar bestrijkt. De planning wordt jaarlijks geactualiseerd.
Er is dus sprake van een voortschrijdend 10-jarenplan. In 2024 zal een nieuw plan opgesteld gaan worden voor de komende 10 jaar.

Ontwikkelingen

De routekaart verduurzaming maatschappelijk vastgoed Gemeentelijk vastgoed is gereed. Deze is gepresenteerd aan de commissie en is in februari 2023 in de raad vastgesteld.
Op dit moment (maart 2023) zijn we bezig met het opstellen van een duurzaam MJOP voor de periode 2023-2032.

Financiën

Onderdeel	Begroting 2022	Rekening 2022
Exploitatie excl. dotatie aan voorziening	1.417	1.497
Mutatie voorziening	318	318

Bomen

Beleidskader

In 2013 heeft de gemeenteraad het bomenbeleidsplan vastgesteld. In het bomenbeleidsplan zijn de belangrijkste bomenstructuren in Laarbeek benoemd en wat het beleid daarvoor is. Er zijn spelregels opgenomen hoe in Laarbeek omgegaan wordt met het kappen van bomen en hoe er gecompenseerd moet worden. Ook wordt op het beheer en onderhoud van de gemeentelijke bomen ingegaan. Hier is meer structuur in aangebracht waardoor op een goede wijze invulling wordt gegeven aan de wettelijke zorgplicht.
In 2020 heeft de gemeenteraad het bomenvervangingsplan vastgesteld. Dit plan voorziet in het structureel en planmatig vervangen van bomen.

Ontwikkelingen

In 2022 is uitvoering gegeven aan het bomenvervangingsplan conform de daarin opgenomen planning. Door participatietrajecten duren sommige projecten wat langer dan voorzien en schuift de gehele planning naar achteren.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 GD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Financiën

Onderdeel	Begroting 2022	Rekening 2022
Exploitatie excl. dotatie aan voorziening	416	446
Mutatie voorziening		

Groenbeleids- en groenstructuurplan

Beleidskader

De gemeenteraad heeft in 2011 het Groenbeleids- en groenstructuurplan vastgesteld. In dit plan zijn de beleidskaders geschetst voor het gebruik en het onderhoud van het openbaar groen in de dorpskernen. De belangrijkste groenstructuren zijn benoemd en er is een differentiatie in het onderhoudsniveau aangebracht. Ook zijn in het plan keuzes gemaakt om beplantingen om te vormen en meer aan te laten sluiten bij het gewenste onderhoudsniveau. Deze omvormingen zijn inmiddels afgerond.

Ontwikkelingen

In de begroting 2023 is er door de gemeenteraad voor gekozen om de komende 15 jaar 75% van het openbaar groen biodiverser in te richten. Deze keuze leidt ook tot een aantal aanpassingen in het groenbeleid en -beheer. Deze wijziging wordt in 2023 geëffectueerd. Voor het groenbeheer wordt een beheerplan opgesteld waaraan een onderhoudsvoorziening wordt gekoppeld. Daarmee kunnen schommelingen en onzekerheden m.b.t. het groenbeheer (vooral als gevolg van klimaatveranderingen) beter opgevangen worden.

Financiën

Onderdeel	Begroting 2022	Rekening 2022
Exploitatie excl. dotatie aan voorziening	1.299	1.257
Mutatie voorziening		

Crowe
Beukenlaan 60
5651 GD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Bosbeheerplan, beheerplan natuurterreinen en beheerplan landschapselementen

Beleidskader

Voor de diverse groengebieden in het buitengebied van Laarbeek zijn een aantal beheerplannen opgesteld. Voor de gemeentelijke bosgebieden geldt het bosbeheerplan (2016-2026) met daarop een aanvulling uit 2022. Voor de overige natuurterreinen is het beheerplan natuurterreinen Laarbeek (2022-2027) van toepassing. In het beheerplan landschapselementen (2016-2026) worden de eindbeelden en onderhoudsmaatregelen voor een 75-tal landschapselementen omschreven. Het gaat dan om houtwallen, zandpaden, poelen en dergelijke. Voor de uitvoering van de diverse werkzaamheden is een beheerovereenkomst met Bosgroep Zuid-Nederland afgesloten. Deze beheerovereenkomst loopt tot en met 2027.

Ontwikkelingen

Als er nieuwe natuur wordt gerealiseerd (denk bijvoorbeeld aan ecologische verbindingszones of nieuw bos) zijn daarvoor aanvullend nieuwe beheerplannen of -paragrafen worden geschreven zodat beheer en onderhoud goed geborgd wordt.

Financiën

Onderdeel	Begroting 2022	Rekening 2022
Exploitatie excl. dotatie aan voorziening	81	58
Mutatie voorziening		

Speelplekken

Beleidskader

Het speelplekkenplan ziet toe op het structureel aanpassen en vervangen van speelplekken in Laarbeek binnen een tijdsbestek van 20 jaar.

Ontwikkelingen

Speelplek Terlingenplein is conform planning in 2022 uitgevoerd in samenwerking met werkgroep Speelplezier Aarle-Rixtel. Voor 2023 staat de renovatie van speelplek Orchideestraat op de planning.
Daarnaast wordt ook het traject voor de renovatie van speelveld de Ratel in de Voorbeemd opgestart. Dit zal in 2024 in uitvoering komen.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 GD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Financiën

Onderdeel	Begroting 2022	Rekening 2022
Exploitatie excl. dotatie aan voorziening	56	58
Mutatie voorziening	51	51

Waterbeheer

Beleidskader

Zorg dragen voor een veilig en duurzaam waterbeheer en overlast situaties tot een minimum te beperken.

Ontwikkelingen

Bestek en tekeningen zijn gemaakt. Daarnaast zijn een aantal duikers in het buitengebied noodzakelijk vervangen.

Financiën

Onderdeel	Begroting 2022	Rekening 2022
Exploitatie excl. dotatie aan voorziening	37	58
Mutatie voorziening	20	20

Riolering

Beleidskader

Het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2019-2023 is in december 2018 door de gemeenteraad vastgesteld. Naast de wijze waarop de gemeente Laarbeek invulling geeft aan de wettelijke zorgplichten vermeldt het GRP ook op welke wijze Laarbeek streeft naar een duurzame en klimaatbestendige waterketen en een klimaatbestendig watersysteem. Om de kosten en baten op elkaar af te stemmen is een doorrekening gemaakt voor een periode van 80 jaar. Uit deze doorberekening blijkt, dat een jaarlijkse tariefstijging van de rioolheffing nodig is van 3,6% aangevuld met een compensatie voor de inflatie.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Ontwikkelingen

Riolering zal nooit in staat zijn om extreme klimaatbuien volledig af te voeren. Bovendien kan snelle afvoer elders wateroverlast veroorzaken. Het is daarom van belang het rioleringssysteem te ontlasten door daar waar mogelijk de openbare ruimte zodanig in te richten dat er ruimte ontstaat voor het tijdelijk vasthouden van regenwater zonder dat dit overlast veroorzaakt.

Financiën

Onderdeel	Begroting 2022	Rekening 2022
Exploitatie excl. dotatie aan voorziening	1.592	1.297
Mutatie voorziening	-233	44

Bruggen en vlonders

Beleidskader

Beheerplan bruggen en vlonders 2020 gemeente Laarbeek.

Ontwikkelingen

Er is invulling gegeven aan het reguliere onderhoud. Daarnaast is gestart met het vervangen van de betonnen verkeersbrug aan de Stapweg te Beek en Donk.

Financiën

Onderdeel	Begroting 2022	Rekening 2022
Exploitatie excl. dotatie aan voorziening	10	12
Mutatie voorziening		

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Bermen en sloten

Beleidskader

In 2010 is het beleidsplan bermen en sloten door de gemeenteraad vastgesteld. Dit beleid is vervolgens vertaald in een beheerplan. Door het onderhoud van bermen en sloten te combineren is een efficiencyvoordeel behaald. Bovendien kunnen er voor minder geld meer bermen ecologisch worden beheerd. Voor het slotenonderhoud geldt een maaifrequentie van één keer per jaar onder de voorwaarde dat de andere aangelande (eigenaar met grond langs de sloot) het slootmaaisel ontvangt en zorgt voor verwerking.

Ontwikkelingen

Het regulier onderhoud van bermen en sloten is in 2022 uitgevoerd.

Financiën

Onderdeel	Begroting 2022	Rekening 2022
Exploitatie excl. dotatie aan voorziening	156	87
Mutatie voorziening	25	25

Verhardingenbeheer

Beleidskader

Het beleidsplan wordt periodiek opgesteld om nieuwe ontwikkelingen, het gewenste kwaliteitsniveau en de beschikbare middelen te verwerken met als doel het in stand houden van de wegenstructuur. Het beleidsplan is gebaseerd op de CROW-systematiek voor wegbeheer. Elk jaar wordt een onderhoudsplanning opgesteld waarbij kredieten worden gevraagd om de wegen op te knappen die aan onderhoud toe zijn.

Ontwikkelingen

Het beleidsplan verhardingenbeheer wordt op dit moment herzien. Het herziene beleidsplan en de herziene financiële onderbouwing zullen naar verwachting op 15 juni 2023 worden voorgelegd aan de gemeenteraad.

Financiën

Onderdeel	Begroting 2022	Rekening 2022
Exploitatie excl. dotatie aan voorziening	636	514
Mutatie voorziening	1.124	1.124

Crowe
Beukenlaan 60
5651 GD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Openbare verlichting

Beleidskader

Het plan belicht de totale openbare ruimte, niet alleen de openbare verlichting maar ook de verlichting van bedrijven, monumenten en dergelijke. Gekozen is om de openbare verlichting binnen een planperiode van 12 jaar te verduurzamen en daarmee uiting te geven aan de ambities die Laarbeek heeft op het gebied van duurzaamheid. Elk jaar wordt een investeringsplan opgesteld en wordt krediet aan de raad gevraagd.

Ontwikkelingen

In 2022 werd uitvoering gegeven aan het vervangingsprogramma OVL 2021, waarbij een groot aantal lichtmasten werden voorzien van LED-verlichting.

Financiën

Onderdeel	Begroting 2022	Rekening 2022
Exploitatie excl. dotatie aan voorziening	318	362
Mutatie voorziening		

Crowe
Beukenlaan 60
5651 GD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Financiering

De paragraaf 'financiering' heeft betrekking op de gemeentelijke financieringsfunctie (treasuryfunctie). De financieringsfunctie zorgt ervoor dat er voldoende middelen beschikbaar zijn zodat de gemeente aan al haar financiële verplichtingen kan voldoen. Hiervoor worden kortlopende en langlopende leningen aangetrokken. Onder de financieringsfunctie valt ook het verstrekken van leningen, garanties en het beheersen van financiële risico's.

Beleidsvoornemens risicobeheer van de financieringsportefeuille

Om de financiële risico's zo goed mogelijk te beheersen, is het belangrijk om aandacht te schenken aan de kwalitatieve ontwikkeling van de treasuryfunctie. Als gevolg van de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) worden door gemeenten een 2-tal instrumenten toegepast:

1. Treasurystatuut;
2. Paragraaf financiering.

Treasurystatuut

Hierin wordt een nadere invulling gegeven aan het wettelijk kader. Het statuut bevat de beleidsuitgangspunten voor het uitvoeren van de treasuryfunctie.
De volgende regelgeving heeft betrekking op de financieringsfunctie van de gemeente:

- Wet financiering decentrale overheden (Wet fido).
- Ministeriële regeling 'Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden' (Ruddo).
- Financieringsregeling huisvesting ambtenaren.
- Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).
- Regeling schatkistbankieren decentrale overheden.

Paragraaf financiering

Deze paragraaf wordt opgenomen in zowel de begroting als de rekening en biedt hiermee informatie over de uitvoering van treasurytaken.

Het rijk heeft de kasgeldlimiet, renterisiconorm en een drempelbedrag schatkistbankieren ingesteld om financiële risico's in te perken die te maken hebben met herfinanciering van leningen.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft aan wat het maximale bedrag is dat de gemeente aan kort geld (looptijd < 1 jaar) mag aantrekken. De kasgeldlimiet 2022 bedraagt 8,5% van het begrotingstotaal, dus 8,5% van ±€ 63,7 miljoen is ±€ 5,4 miljoen.

In 2022 is de kasgeldlimiet in geen enkel kwartaal overschreden.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Kortdurende overschrijdingen zijn toegestaan. Echter zodra in drie opeenvolgende kwartalen een overschrijding ontstaat, moet de gemeente tijdig een verbeterplan presenteren aan de provincie als toezichthouder.

Renterisiconorm

De renterisiconorm geeft aan welk deel van de langlopende leningen afgelost mag worden. De renterisiconorm 2022 bedraagt 20% van het begrotingstotaal, dus 20% van ±€ 63,7 miljoen is ±€ 12,7 miljoen.

In 2022 is een bedrag van ±€ 4,2 miljoen afgelost en hierdoor is de renterisiconorm dus niet overschreden.

Drempelbedrag schatkistbankieren

Het drempelbedrag schatkistbankieren 2022 bedraagt 2% van het begrotingstotaal, dus 2% van ±€ 63,7 miljoen is ±€ 1,3 miljoen.
Het drempelbedrag schatkistbankieren is in geen enkel kwartaal in 2022 overschreden.

Rentelasten, renteresultaat & verdeling rentekosten

In onderstaande tabel worden de rentekosten en de doorbelasting daarvan toegelicht. In het overzicht is zowel de begrote verdeling als de werkelijke verdeling opgenomen.

bedragen x € 1.000			**Begroting 2022**	**Rekening 2022**
Rente lasten	omvang	tarief	rentelast	rentelast
Financieringstekort	-4.540	1,00%	-45	1
Vaste geldleningen	21.513	div.	267	280
Waarborgsommen	0		0	0
Voorzieningen (obv contante waarde)	2.321	3,00%	70	71
	19.294		292	352
Rente baten	omvang	tarief	rentebaat	rentebaat
Kasgeldleningen/rekeningcourant Hoge Regt	0		0	103
Vaste geldleningen	0		0	14
Hypothecaire geldleningen personeel	15	div.	1	0
	15		1	117

Crowe
Beukenlaan 60
5651 GD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Rente doorbelasting			door te belasten rente	door te belasten rente
Rente lasten			292	352
Rente baten			1	117
Door te belasten rente			291	235
Doorbelasting:				
Rente naar taakvelden (staat activa)	59.072	0,46%	267	233
Rente naar grondexploitatie	6.759	0,45%	19	52
Totaal doorbelaste rente			286	285
Renteresultaat taakveld Treasury			-5	50

Wijze waarop rente wordt toegerekend

De verdeling van de rentekosten over de verschillende onderdelen zoals hierboven in de tabel in beeld is gebracht, is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- Voor de rentetoerekening aan de activa wordt een vast rentepercentage toegepast (conform 'Financiële verordening gemeente Laarbeek 2019'). Bij het bepalen van de hoogte van het tarief is een renteomslag berekening gemaakt. Het tarief 2022 bedroeg bij de begroting 0,46%. Nacalculatie laat een percentage zien van 0,36%. Aangezien de afwijking van de rentelasten (begroting versus werkelijk) minder is geweest dan 25% is in de jaarrekening het begrote percentage van 0,46% gehandhaafd.
- Met betrekking tot de rentetoerekening over de boekwaarden bij de grondexploitatie is in werkelijkheid een rentepercentage conform de begroting 2022 gehanteerd ter grootte van 0,45% (betreft het gewogen gemiddelde rentepercentage). Dit aangezien de nacalculatie een tarief laat zien van 0,46% hetgeen minder dan de toegestane 0,50% afwijkt.
- Over de reserves en voorzieningen (=interne financieringsmiddelen) wordt géén rentetoerekening gehanteerd, behoudens één voorziening die gewaardeerd is tegen contante waarde. Bij deze voorziening wordt een rentedotatie toegepast van jaarlijks 3%. Het betreft de voorziening '*Pensioen- en wachtgeldverplichtingen voormalige bestuurders*'.
- Bij de bepaling van het begrote financieringstekort of -overschot is een rentepercentage gehanteerd ter grootte van 1%.

Financieringsbehoefte

In de programmabegroting 2022 is aandacht besteed aan de financieringsbehoefte van Laarbeek. Aangegeven werd dat vaker aandacht besteed zou worden aan het samenstellen van de liquiditeitsbegroting om de financieringsbehoefte beter in beeld te krijgen. In het dienstjaar 2022 is geen directe noodzaak geweest tot het aantrekken van vaste financieringsmiddelen (looptijd > 1 jaar). Ook zijn in 2022 geen kasgeldleningen (looptijd < 1 jaar) aangetrokken. Het is niet direct noodzakelijk gebleken om een uitgebreide liquiditeitsbegroting samen te stellen.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Bedrijfsvoering

Wat hebben we ervoor gedaan in 2022?

Dienstverlening
In 2022 zijn we gestart met de chatfunctie op onze website. Onze medewerkers zijn zorgvuldig getraind en de chatfunctie is volledig geïmplementeerd. In 2022 hebben we het beleid burgerlijke stand herijkt, waarna we tevens de leges hebben aangepast conform de regiogemeenten. Nieuwe medewerkers worden periodiek getraind op het schrijven in duidelijke taal en in heldere advisering. Onze servicenormen zijn ongewijzigd gebleven en we blijven sturen op een tijdige beantwoording van vragen van onze inwoners, bedrijven en verenigingen.

I&A
U bent op twee momenten in 2022 meegenomen in de ontwikkelingen op het gebied van I&A.
Tijdens het laatste moment, in de aanloop naar Begroting 2023, zijn de ontwikkelpijlers gepresenteerd. Deze ontwikkelpijlers zijn in 2022 en 2023 leidend.
De vijf ontwikkellijnen zijn:
- Automatisering (helpdesk- en werkplekbeheer verbeteren)
- Hosting van systeem- en netwerkbeheer
- Informatiemanagement verbeteren, inclusief functioneel beheer
- Doorontwikkeling portfoliomanagement
- Vergroten digitale vaardigheden organisatie.

Op basis van bovenstaande is in Begroting 2023 een eerste voorstel geland.

Randvoorwaarden

- Balans tussen bestuurlijke ambities en ambtelijke capaciteit;
- Inzet van de organisatie en het bestuur om op een open en professionele wijze te communiceren met onze inwoners;
- Samenwerking moet aantoonbaar bijdragen aan kostenbeheersing, kwaliteit van de dienstverlening en vermindering van de kwetsbaarheid van de organisatie.

Wat hebben we bereikt in 2022?

Corona en bedrijfsvoering
Begin 2022 heeft de pandemie nog impact gehad op onze bedrijfsvoering, maar minder dan in 2021. Medewerkers zijn gewend geraakt aan digitale bijeenkomsten en andere vormen van samenwerking. Interactieve bijeenkomsten hebben weer vaker fysiek plaatsgevonden. Wij kunnen stellen dat onze bedrijfsvoering gewoon door is gegaan in 2022 en dat de dienstverlening, producten, ondersteuning en advisering op een onverminderd hoog niveau is doorgezet. Daar zijn wij nog steeds trots op en toont aan dat er een hoge mate van veerkracht is bij onze

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

medewerkers, onze bestuurders en onze bedrijfsvoering. Als organisatie blijven we het op dat vlak goed doen met een laag ziekteverzuim. We hebben we goed gedaan met elkaar!

Organisatieontwikkeling
In 2022 zijn we vorm gaan geven aan de programmatische uitwerking van de organisatieontwikkeling.

Programma 'Bruggen bouwen'
De capaciteit van de ambtelijke organisatie was onvoldoende in balans met toenemende wettelijke taken en de bestuurlijke ambities. Om deze balans te herstellen is in juli 2022 een opdracht belegd bij onderzoeksbureau Necker van Naem. Dit onderzoeksrapport is in oktober 2022 met u gedeeld. De conclusies uit het onderzoek zijn:
- Met de huidige formatie is de organisatie niet in staat om alle ambities van het bestuursakkoord uit te voeren. Ook bestaande ambities kunnen niet volledig worden waargemaakt. De organisatie heeft kwetsbaarheden waardoor zij niet altijd zorgvuldig haar dienstverlening kan uitvoeren.
- De inrichting van de organisatie vraagt versterking om meer te sturen op prioritering.
Dit rapport leidde tot een voorstel in Begroting 2023. In dit voorstel is deels een concreet formatieverzoek gehonoreerd, deels een bedrag van €700.000 vrijgemaakt ter versterking van de organisatie.

Programma 'Boeien en binden'
Ook in 2022 is het besef gegroeid dat we anders moeten inspelen op de veranderingen op de arbeidsmarkt. In 2022 is het initiatief ontstaan in regio Peel om de handen ineen te slaan en toe te werken naar een regionale arbeidsmarktstrategie, gekoppeld aan talentmanagement en leren & ontwikkelen. Vanuit personeel en organisatie wordt gewerkt aan 'on boarding', arbeidsmarktstrategie lokaal en regionaal samenwerking met het Provinciale initiatief Ruimte voor groei; waarin zij instromers in het ruimtelijke domein worden klaargestoomd.

Programma 'Wind in de zeilen'
In 2022 is het begin gemaakt met het inbedden van projectmatig werken binnen de organisatie.

Programma 'Slim stromen'
De intergemeentelijke samenwerking met Gemert Bakel is op het gebied van I&A het afgelopen jaar geïntensiveerd. We blijven open staan voor slimme vormen van samenwerken, omdat we erin geloven dat we op die manier in de regio de complexe opgaven op kunnen pakken. Samenwerking is een belangrijke levensader voor onze zelfstandigheid. We zoeken actief deze samenwerking op

Programma 'Open overheid'
In 2022 is de Wet open overheid van start gegaan en hebben we de eerste kennis gemaakt in de organisatie. De contactfunctionarissen zijn benoemd en behandelen de binnengekomen verzoeken. We hebben nog geen brede bewustwordingscampagnes opgezet.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Verbeteringen in instrumenten van planning en control
Qua doorontwikkeling in de bedrijfsvoering heeft 2022 ook in het teken gestaan van de doorontwikkeling van onze instrumenten van planning en control in het nieuwe systeem LIAS. Alle instrumenten worden inmiddels in LIAS gemaakt. Aan de hand van evaluaties met gebruikers zijn de instrumenten steeds verbeterd. Door deze intensieve samenwerking aan de jaarrekening, tussenrapportages en begroting van de hele organisatie gedurende een drietal tiendaagse sessies per jaar zie je in 2022 ook een veranderende manier van samenwerken met elkaar. Al met al weer een erg mooi jaar voor planning en control in 2022.

Personeel & Organisatie
Voor de doorontwikkeling van het beleid en de uitvoering met betrekking tot personeel en organisatie staat het intergemeentelijk team P&O opgesteld. Gezien de complexe dossiers in de huidige arbeidsmarkt, zal meer aandacht worden gegeven aan de kwaliteit en kwantiteit van dit organisatieonderdeel.

Wat heeft het gekost in 2022?

De afgelopen periode zijn de opgaven van onze gemeente flink toegenomen, waardoor onze ambtelijke organisatie in 2022 is gegroeid naar 118,18 fte. Een platte, slagvaardige organisatie, die veel vacatures op de krapper wordende arbeidsmarkt op een goede manier heeft kunnen invullen. Zoals is geconstateerd in het onderzoek van Necker van Naem is de organisatie qua structuur niet meer toekomstbestendig is en een versterking noodzakelijk.

Daarnaast maken we gebruik van een flexibele schil voor specifieke expertise of ter overbrugging van tijdelijke uitval of vertrek van medewerkers. Dit zal in de huidige arbeidsmarkt, naast de vaste formatie, een trend worden.
Het is en blijft belangrijk om goed personeel aan te trekken en ons huidige personeel te boeien en te binden. In 2022 hebben we elkaar weer meer 'live' ontmoet, waardoor we beter hebben weten zorg te dragen voor goede beleidsstukken, klantgerichte dienstverlening en actief de gemeenschap te betrekken in ons werk.

In programma 6 is cijfermatig toegelicht dat het voordeel op de bestaande personeelsformatie met name als gevolg van vacatureruimte en tegemoetkoming voor zwangerschappen per saldo € 919.000 bedraagt. Echter staat hier een nadeel tegenover van kosten voor noodzakelijke inhuur van per saldo € 845.000.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Overzicht vaste formatie gemeente Laarbeek

Overzicht vaste formatie	2019	2020	2021	2022
Formatie (excl. college, raad)	103,69	105,01	114,55	118,18
Formatieontwikkeling ten opzichte van voorgaand jaar	+0,49	+1,32	+9,54	+3,63
Loonsomkosten	6.945.000	7.540.000	8.044.000	8.933.000

Budget personeel incidenteel

Naast inhuur in verband met capaciteitsproblemen (door bijvoorbeeld ziekte, wensen etc.) wordt uit de post personeel incidenteel ook het personeel betaald dat tijdelijk wordt ingezet in afwachting van bezetting van vacatures. Het salaris wat niet wordt betaald aan vaste formatie (de zogenaamde onderuitputting) is in de onderstaande tabel niet betrokken en vormt de tegenhanger van de overschrijding. De post personeel incidenteel alleen is namelijk te laag om de duurdere inhuur te kunnen betalen en door de inzet van de vrijvallende vacaturegelden, biedt dit meer ruimte.

Budget personeel incidenteel	2019	2020	2021	2022
Begroot	99.000	77.100	85.700	67.200
Werkelijk	1.059.200	1.025.000	837.700	969.000

Opleiden

Het opleidingsbudget is gekoppeld aan de loonsom. In 2022 is € 122.000 beschikbaar gesteld om aan opleidingen te besteden. De meeste opleidingen zijn gewoon doorgegaan, weliswaar soms in aangepaste vorm. Het platform van e-learning voor de hele organisatie, de Laarbeek Academie, wordt gebruikt als belangrijke middel voor opleidingen op maat. We vinden het belangrijk om medewerkers de ruimte te geven om zich blijvend te scholen, zeker ook in het licht van binden en boeien van ons personeel. Uiteindelijk zijn in 2022 meer middelen uitgegeven dan begroot, die afgedekt zijn uit de hiervoor beschikbare reserve 'opleidingen en ontwikkelen.

Opleidingsbudget	2019	2020	2021	2022
Begroot	116.300	118.200	120.000	122.000
Werkelijk	118.500	145.600	136.600	191.000

Crowe
Beukenlaan 60
5651 GD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Wet open overheid (Woo)

Wet open overheid

Per 1 mei 2022 is de Wet open overheid in werking getreden. We hebben onze informatievoorzieningen hierop aangepast en onze werkprocessen ingericht op het behandelen van Woo- verzoeken. De gemeente Laarbeek heeft in 2022 vanaf 1 mei 4 verzoeken in het kader van de Wet open overheid ontvangen. Er zijn contact- functionarissen aangewezen die voortaan de eerste ingang zijn voor verzoeken richting de gemeente. Zo beoogt de Wet open overheid een laagdrempelige ingang voor burgers die op zoek zijn naar informatie of documenten.
Nieuw is de actieve openbaarmaking die de komende jaren gefaseerd in werking zal treden. Het is nog niet bekend wanneer de landelijke voorziening (PLOOI) voor het publiceren gereed is. Hierop hebben we ons plan van aanpak afgestemd en ons ambitieniveau bepaald.

Informatiebeveiliging

Informatiebeveiliging & Privacy

In 2022 (en uitloop in 2023) heeft de focus op de 'basis op orde' gelegen. We zijn gaan toewerken naar een helder Information Security Management System (ISMS), zodat de informatiebeveiliging een stevige procesmatige basis krijgt.
Gaandeweg het jaar werd geconstateerd dat het lopende uitvoeringsplan te ambitieus in tijd is opgesteld. Dit hebben we tijdig gesignaleerd, waarna we bij Begroting 2023 het voorstel hebben gedaan tot verlenging over het jaar 2023. Hier is in november 2022 door de gemeenteraad mee ingestemd. Ook is in 2022 de ENSIA afgenomen over het jaar 2021. In 2022 moest de Wpg-audit voor het eerst afgenomen worden. Dit is ons, zoals in meerdere gemeenten in Nederland, niet gelukt. De audit is begin 2023 afgenomen.

Fiscaliteit

Doorontwikkeling Horizontaal Toezicht

In 2022 heeft het college van B&W de intentie uitgesproken om en nieuw convenant horizontaal toezicht met de belastingdienst aan te gaan. De gemeenteraad is hierover geïnformeerd.
In 2022 is er vervolgens verder gewerkt aan de doorontwikkeling van de fiscale beheersing om aan de criteria van de belastingdienst voor een nieuw convenant te kunnen voldoen. Hierover zijn ook gesprekken gevoerd met de belastingdienst. Deze stappen zijn onderdeel van het traject voor de doorontwikkeling van het Horizontaal Toezicht.
In 2023 worden de laatste stappen gezet en gesprekken gevoerd met de belastingdienst om tot ondertekening van het nieuw convenant te komen.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Verbonden partijen

Algemeen

De paragraaf betreffende de verbonden partijen bevat ten minste (BBV, artikel 15):

a de visie op de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen;
b de lijst van verbonden partijen, die wordt onderverdeeld in:
   1 gemeenschappelijke regelingen;
   2 vennootschappen en coöperaties;
   3 stichtingen en verenigingen;
   4 overige verbonden partijen.
c de lijst van verbonden partijen.

In de lijst van verbonden partijen wordt ten minste de volgende informatie opgenomen:

a de wijze waarop de gemeente een belang heeft in de verbonden partij en het openbaar belang dat ermee gediend wordt;
b het belang dat de gemeente in de verbonden partij heeft aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar;
c de verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar;
d de verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar;
e de eventuele risico's van een verbonden partij waar geen maatregelen voor getroffen zijn door de gemeente en die van materiële betekenis kunnen zijn op de financiële positie van de gemeente.

Het begrip verbonden partij is vastgelegd in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en is in artikel 1 lid b BBV als volgt gedefinieerd: 'Een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft'.
Onder bestuurlijk belang wordt verstaan (artikel 1 lid d BBV): 'Zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht.'
Onder financieel belang wordt verstaan (artikel 1 lid c BBV): 'een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is als de verbonden partij failliet gaat onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.'

Hieronder is weergegeven een overzicht van publiek- en privaatrechtelijke rechtspersonen waarin de gemeente Laarbeek participeert, die begrepen kunnen worden onder de noemer verbonden partijen.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Visie op de beleidsvoornemens

Het inzichtelijk maken van de verbonden partijen is om twee redenen van belang. De eerste reden is dat verbonden partijen vaak beleid uitvoeren dat de gemeente in principe ook zelf kan blijven doen. De gemeente geeft een mandaat aan de verbonden partij. De tweede reden betreft de kosten, het budgettaire beslag en de financiële risico's, die de gemeente met de verbonden partijen kan lopen en de daaruit voortvloeiende budgettaire gevolgen.
Het aangaan van banden met verbonden partijen komt altijd voort uit het publieke belang. Verbindingen met derden zijn een manier om een bepaalde publieke taak uit te voeren. De huidige verbonden partijen hebben allemaal een historische bestaansgrond. Bij nieuwe deelnemingen zullen we bij de besluitvorming door de raad de publieke taak expliciet aan de orde stellen op grond van visie en doelstellingen van de deelneming.

Mutaties

Nieuwe verbonden partij	Einde verbonden partij	Toelichting
n.v.t.		

Om het inzicht in de verbonden partijen te bevorderen schrijft het BBV een indeling voor. De onderstaande tabel geeft inzicht in de aantallen verbonden partijen per soort. Na deze tabel wordt per verbintenis gedetailleerde informatie gepresenteerd.

Soort verbintenis	Aantal verbonden partijen
Gemeenschappelijke regelingen	10
Vennootschappen en coöperaties	3
Stichtingen en verenigingen	4
Overige verbonden partijen	1

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Gemeenschappelijke regeling

Naam	Belastingsamenwerking Oost-Brabant (BSOB) *bedragen x € 1.000*
Partners	Waterschap Aa en Maas, gemeente Asten, Bernheze, Boekel, Deurne, Gemert-Bakel, Landerd, Oss, Uden, Sint Anthonis en Someren
Openbaar belang	Binnen het werkveld heffingen & WOZ meerwaarde creëren in termen van kwaliteitsverbetering, verbetering van de dienstverlening aan inwoners, vermindering van kwetsbaarheden en besparing op uitvoeringskosten.
Bestuurlijke betrokkenheid	Laarbeek heeft één zetel in het Algemeen Bestuur.
Eigen Vermogen 1-1-2022	1.243
Eigen Vermogen 31-12-2022	948
Vreemd Vermogen 1-1-2022	15.316 (waaronder nog af te dragen belastingontvangsten van 14.301)
Vreemd Vermogen 31-12-2022	15.748 (waaronder nog af te dragen belastingontvangsten van 14.685)
Resultaat 2022	188
Bijdrage Laarbeek	431 (exclusief BTW)
Risico's	• Toename van WOZ-bezwaren leidt tot een toename van personele inzet en proceskostenvergoedingen
Ontwikkeling	• Bovenstaande cijfers zijn gebaseerd op de concept jaarrekening 2022 van BSOB. • In 2021 is een business case opgesteld en heeft het Algemeen Bestuur gekozen voor inzet op verdergaande robotisering en efficiëntie. In 2022 is BSOB hiermee aan de slag gegaan. Het volgen van de effecten daarvan is een belangrijk aandachtspunt voor 2023. • Het project Waarderen op oppervlakte is afgerond. Vanaf belastingjaar 2023 waardeert BSOB voor allee deelnemers op basis van de gebruiksoppervlakte, als gevolg van de wettelijke verplichting vanuit de Waarderingskamer.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Naam	Blink *bedragen x € 1.000*
Partners	Asten, Deurne, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Nuenen c.a. en Someren, Son en Breugel en Pre-Zero
Openbaar belang	Het in regionaal verband op professionele wijze zorg dragen voor gemeentelijke uitvoeringstaken op het vlak van de inzameling, sortering, vermarkting en (eind)verwerking van (grondstoffen in) grof en fijn huishoudelijke afvalstoffen, de gladheidsbestrijding en de reiniging van de openbare ruimte van de deelnemende gemeenten.
Bestuurlijke betrokkenheid	Laarbeek heeft één zetel in het Algemeen Bestuur.
Eigen Vermogen 1-1-2022	n.v.t. Blink kent geen eigen vermogen
Eigen Vermogen 31-12-2022	n.v.t. Blink kent geen eigen vermogen
Vreemd Vermogen 1-1-2022	n.v.t. Blink kent geen vreemd vermogen
Vreemd Vermogen 31-12-2022	n.v.t. Blink kent geen vreemd vermogen
Resultaat 2022	Nihil, er vindt jaarlijks een afrekening plaats met alle deelnemende gemeenten
Bijdrage Laarbeek	De bijdrage van Laarbeek € 1613k (bron: concept jaarrekening 2022)
Risico's	De inrichting van Blink maakt dat alle dienstverlening via doorbelasting op de deelnemende gemeenten wordt afgewikkeld.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 GD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Ontwikkeling	Diverse ontwikkelingen zijn de komende jaren merkbaar van invloed: • Toenemende omvang dienstverlening Blink • Toekomst Blink en rol PreZero in strategisch traject n.a.v. het evaluatierapport. • Toename kosten voor lonen en materieel- en materiaalkosten. In 2021 heeft een evaluatie GR Blink plaatsgevonden. Naar aanleiding van deze evaluatie is door een tweetal juridische adviseurs de constructie van de GR onderzocht. Dit onderzoek zag met name toe op de vormgeving van de publieke private samenwerking binnen de GR in relatie tot de huidige aanbestedingswetgeving. De uitkomsten van het onderzoek zijn in het Algemeen Bestuur besproken. Op basis van de voorliggende verslagen kunnen nog geen eenduidige conclusies worden getrokken en is door het Algemeen Bestuur besloten dat verdere verdieping noodzakelijk is. Het Dagelijks Bestuur heeft de opdracht gekregen om dit in 2022 verder te onderzoeken en daarbij verschillende toekomstscenario's uit te werken. Dit onderzoek is gestart in 2022 en loopt nog. Verder heeft BDO (accountant van Blink) geconstateerd dat voor de opdracht(en) door Blink aan PreZero er een aanbestedingsplicht geld. Door de GR Blink zijn de opdracht(en) niet aanbesteed. Dat is onrechtmatig. Dat heeft echter geen doorwerking op het rechtmatigheidsoordeel op de jaarrekening van onze gemeente.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Naam	Gemeenschappelijke regeling Peelgemeenten	*bedragen x € 1.000*
Partners	Asten, Deurne, Gemert-Bakel en Someren	
Openbaar belang	Uitvoering van gemeentelijke taken op het terrein van Wmo, Jeugd en BMS ten behoeve van de deelnemende gemeenten.	
Bestuurlijke betrokkenheid	Laarbeek levert twee bestuursleden voor het Algemeen Bestuur en één bestuurslid voor het Dagelijks Bestuur.	
Eigen Vermogen 1-1-2022	717	
Eigen Vermogen 31-12-2022	655	
Vreemd Vermogen 1-1-2022	16.904	
Vreemd Vermogen 31-12-2022	19.089	
Resultaat 2022	461	
Bijdrage Laarbeek	2.622 (inwonersbijdrage 1.226, bijdrage wmo-consulenten basis + aanvullend 315, bijdrage plustaak jeugd 876, plustaak schuldhulpverlening 121, bijdrage inburgering 7 en bijdrage energietoeslag 77)	
Risico's	De inrichting van GR Peelgemeenten maakt dat alle dienstverlening via doorbelasting op de deelnemende gemeenten wordt afgewikkeld. In de jaarrekening 2022 is daarover in de paragraaf 'Weerstandsvermogen en risicobeheersing' het volgende opgenomen: Op 9 december 2019 is door het Algemeen Bestuur de "Nota weerstandsvermogen en risicobeheer GR Peelgemeenten 2019' vastgesteld. In deze nota worden de risico's van de GR Peelgemeenten beschreven en wordt voor de belangrijkste risico's aangegeven welke maatregelen er worden genomen om dit risico terug te dringen. Na vaststelling van de Nota Weerstandsvermogen eind 2019 is de nota in 2022 niet meer geactualiseerd. De geïnventariseerde risico's zijn nog steeds van kracht. Overigens zijn de risico's van de GR Peelgemeenten beperkt, omdat het een uitvoeringsorganisatie betreft.	

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Ontwikkeling	2022 heeft flexibiliteit gevraagd van de GR Peelgemeenten. Vanwege de energiecrisis besloot het Rijk over te gaan tot het verlenen van een eenmalige energietoeslag aan burgers met een laag inkomen, welke uitgevoerd moest gaan worden door gemeenten. De deelnemende gemeenten hebben uitvoering van deze regeling belegd bij de GR Peelgemeenten. Er zijn voor de Peelgemeenten gezamenlijk ongeveer 5.000 aanvragen ingediend in 2022, waarna € 6,4 miljoen aan energietoeslagen is verstrekt (Laarbeek: € 1,12 miljoen). De GR Peelgemeenten was in staat dit snel en efficiënt te organiseren. In juni 2021 is de koersagenda 'Samenwerken door Samen Werken' vastgesteld. Deze koersagenda geeft richting en inhoud aan de volgende fase van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Peelgemeenten en aan de samenwerking tussen de zes organisaties (GR Peelgemeenten en de 5 deelnemende gemeenten). We zijn gegroeid in ons bewustzijn dat we voor steeds grotere opgaven staan, die we beter gezamenlijk op kunnen pakken. Door de krachten nog meer te bundelen en te richten op grotendeels dezelfde ambities en opgaven in het sociaal domein ontstaat er een sterker sociaal domein in de regio Peelgemeenten. De GR Peelgemeenten verzorgde als plustaken voor Laarbeek al het werkgeverschap van de gezins- en jongerencoaches, gedragswetenschappers en GZ-psycholoog. In 2022 is daar ook het werkgeverschap van de schuldhulpverleners fase 1 bij gekomen. Beleidsmatig heeft 2022 in het teken gestaan van de Koersagenda met de programma's normaliseren, bevlogen samenwerking rondom de inwoner, zakelijke samenwerking rondom de inwoner, informatiegedreven werken. Daarnaast is gestart met het traject inkoop Wmo 2025 en heeft de GR Peelgemeenten een stevige positie gepakt in regionale programma's als de inkoopsamenwerking 'Een 10 voor de jeugd' en '21 voor de jeugd'.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Naam	GGD Brabant Zuidoost	*bedragen x € 1.000*
Partners	Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Nuenen c.a., Oirschot, Reusel-De Mierden, Someren, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven en Waalre.	
Openbaar belang	De GGD heeft tot doel een bijdrage te leveren aan de publieke gezondheidszorg (PG) en de ambulancezorg (AZ).	
Bestuurlijke betrokkenheid	Laarbeek heeft één zetel in het algemeen bestuur en één zetel in het dagelijks bestuur.	
Eigen Vermogen 1-1-2022	4.708	
Eigen Vermogen 31-12-2022	5.465	
Vreemd Vermogen 1-1-2022	29.188	
Vreemd Vermogen 31-12-2022	29.698	
Resultaat 2022	412	
Bijdrage Laarbeek	790 (€ 790.248)	
Risico's	GGD heeft actief risicomanagement ontwikkeld, waarbij elk trimester aandacht wordt geschonken aan de ontwikkeling in de risico's. De belangrijkste risico's die genoemd worden in de jaarrekening 2022 zijn: • Stijgende kosten: het risico dat de kosten harder stijgen dan de vooraf bepaalde indexering voor de GR, wijzigingen in wet- en regelgeving kunnen eveneens leiden tot stijgende kosten, conflicten en fusies kunnen leiden tot kosten waar geen rekening mee is gehouden • Toenemende arbeidsmarktkrapte bij specifieke functies • Bij een ramp kan het voorkomen dat regulier werk in gevaar komt als gevolg van de inzet van de GGD bij die ramp • Risico van taakverandering, waardoor tijdelijk meerkosten optreden • Beveiligingsproblemen door bijvoorbeeld cybercrime.	

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Ontwikkeling	• Coronabestrijding • Uitvoering van de bestuursopdracht om de organisatie structureel financieel gezond en wendbaar te maken. • Optimaal inzetten van Jeugdgezondheidszorg als collectieve basisvoorziening in de jeugdzorgketen en in het sociale domein. • Integratie JGZ 0-4 binnen de GGD en implementatie van de visie op de JGZ 'Samen groeien' • Gedeeltelijk herstel reizigerszorg • Extra inzet bij opvang OekraÏnse vluchtelingen • Tekorten op de arbeidsmarkt • Implementatie van het Lean gedachtegoed (continu verbeteren) binnen de GGD • Implementeren van zelforganisatie en tweelagen structuur

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Naam	Metropool Regio Eindhoven	*bedragen x € 1.000*
Partners	Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-, Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Nuenen c.a., Oirschot, Reusel-De Mierden, Someren, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven en Waalre	
Openbaar belang	Samenwerkingsverband tussen 21 gemeenten in de regio Zuidoost-Brabant. Het takenpakket is vastgelegd in artikel 4 van de Gemeenschappelijke Regeling Metropool Regio Eindhoven.	
Bestuurlijke betrokkenheid	Laarbeek heeft één zetel in het Algemeen Bestuur. Het bestuur van de Metropoolregio Eindhoven bestaat uit het Algemeen Bestuur, het Dagelijks Bestuur en de voorzitter.	
Eigen Vermogen 1-1-2022	14.325	
Eigen Vermogen 31-12-2022	14.449	
Vreemd Vermogen 1-1-2022	14.427 waarvan voorzieningen 6.661	
Vreemd Vermogen 31-12-2022	13.786 waarvan voorziening 6.707	
Resultaat 2022	Voorlopig resultaat 2022 voor accountantscontrole bedraagt €469.458 (MRE € 260.577, RHCe € 208.881) Dit is inclusief vrijval van de voorziening Reorganisatie SRE en mutatie in de bestemmingsreserves personele kosten	
Bijdrage Laarbeek	336 (€ 336.444)	
Risico's	Op basis van de nota Risicomanagement en weerstandsvermogen Metropoolregio Eindhoven (vastgesteld AB juli 2018) wordt bepaald wat de organisatie onder risicomanagement verstaat en welke uitgangspunten hierbij worden gehanteerd. Tevens is bepaald welke risico's door de Metropoolregio Eindhoven worden gedragen en welke door de deelnemende gemeenten. Als uitwerking van de nota zijn voor de organisatie de risico's in beeld gebracht, geclassificeerd en financieel inzichtelijk gemaakt. Jaarlijks worden bij het opstellen van de begroting en jaarrekening deze risico's opnieuw beoordeeld. De huidige stand van de algemene reserves is voldoende om deze risico's af te dekken.	

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Ontwikkeling	**Algemeen** In de cassatieprocedure tussen de Brabantse gewesten en Attero over de minderlevering van restafval 2015-januari 2017 is inmiddels het advies van de procureur-generaal van de Hoge Raad aan partijen toegestuurd, de zogeheten Conclusie. De procureur-generaal adviseert om het arrest van het Hof Den Haag te vernietigen en de vernietigingsprocedure verder (opnieuw) te laten behandelen door een van de andere gerechtshoven in Nederland. Op 17 maart 2023 heeft de Hoge Raad uitspraak gedaan. Het uiteindelijke gevolg van deze uitspraak is dat de procedure met betrekking tot de naheffing over de jaren 2015-2017 tussen Attero en de VvC tot een definitief einde is gekomen en dat Attero per direct weer aanspraak kan maken op de in de tweede arbitrage toegekende suppletievergoedingen. De uitspraak van De Hoge Raad is definitief en hier is geen verweer meer tegen mogelijk. Over de proceskosten is bepaald dat deze voor rekening komen van de gewesten en gemeenten. Dienst Metropoolregio Eindhoven • Het Werkprogramma 2022 is beleidsmatig uitgevoerd volgens planning. • Het nieuwe concept-samenwerkingsakkoord 2023-2026 opgesteld waarbij brede welvaart is toegepast als leidend perspectief. Vrijgave voor zienswijze in november 2022. • Gezamenlijke kennisdeling regionale samenwerking en schaalsprong-mobiliteit en schaalsprong Brainport. • Nieuwe samenstelling Dagelijks en Algemeen Bestuur n.a.v. nieuwe burgemeester gemeente Eindhoven en gemeenteraadsverkiezingen. Dienst Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCe) • Het Programma 2022 is beleidsmatig uitgevoerd volgens planning. • Nieuwe samenstelling Bestuurscommissie n.a.v. gemeenteraadsverkiezingen. • Nagegaan is of het wenselijk is om RHCe en MRE te ontvlechten. Een bestuurlijk advies hierover wordt in het eerste kwartaal 2023 verwacht. Gulbergen • Kaders en randvoorwaarden voor de ontwikkeling van het gebied zijn in kaart gebracht en vertaald in een aantal ontwikkelrichtingen. Het Dagelijks Bestuur heeft begin 2022 kennis genomen van deze Ruimtelijke Verkenning. • Volgend hierop heeft een breed communicatie- en burgerparticipatieproces plaatsgevonden wat is afgesloten met een participatieverslag. • Het Dagelijks Bestuur heeft het projectteam de opdracht gegeven om te komen tot een budgettair neutrale invulling van het gebied. • Naar verwachting zal er begin 2023 een voorkeursscenario kunnen worden bepaald.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Naam	Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB)	*bedragen x € 1.000*
Partners	De Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant is een regionale uitvoeringsdienst voor de gemeenten Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Laarbeek, Nuenen c.a., Oirschot, Reusel-de-Mierden, Someren, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven, Waalre en de provincie Noord-Brabant	
Openbaar belang	De Omgevingsdienst is ingesteld om ten behoeve van de deelnemers taken uit te voeren op het gebied van het omgevingsrecht en daarmee als uitvoeringsdienst van het lokaal en provinciaal bestuur een bijdrage te leveren aan het realiseren en borgen van de door de verantwoordelijke overheden in de regio Zuidoost-Brabant aangegeven kwaliteit van de fysieke leefomgeving (zie artikel 2 lid 3 van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant 2015).	
Bestuurlijke betrokkenheid	Het bestuur van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant bestaat uit het Algemeen Bestuur, het Dagelijks Bestuur en de voorzitter. Laarbeek heeft één zetel in zowel het Algemeen Bestuur als het Dagelijks Bestuur.	
Eigen Vermogen 1-1-2022	3.266	
Eigen Vermogen 31-12-2022	1.012	
Vreemd Vermogen 1-1-2022	8.620	
Vreemd Vermogen 31-12-2022	6.637 waarvan voorziening 88	
Resultaat 2022	Geschat resultaat 2022: € 0	
Bijdrage Laarbeek	1.305 (€ 1.305.634)	
Risico's	Ten behoeve van Ontwerpbegroting 2024 en jaarrekening 2022 zijn de risico’s opnieuw geïnventariseerd. Uit deze inventarisatie blijkt dat de verwachtingswaarde van de risico’s met de grootste potentiële impact € 1.295.000 bedraagt. De algemene reserve van de ODZOB bedraagt per ultimo 2022 € 530.744. Dat zou betekenen dat de ODZOB-deelnemers het niet afgedekte deel van € 764.256 in hun eigen financiële buffers zouden moeten afdekken. In de loop van 2023 wordt aan het algemeen bestuur een voorstel gedaan om de algemene reserve te versterken tot € 1,2 miljoen (conform de regionale richtlijnen die hierover zijn opgesteld).	

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Ontwikkeling	• De inwerkingtreding van de Omgevingswet is (wederom) verschoven. Nu naar 1 januari 2024. Het ODZOB-programma ter voorbereiding op de Omgevingswet is grotendeels gereed. In het najaar 2022 is binnen de ODZOB een stresstest Omgevingswet uitgevoerd om te bepalen welke resterende opgaves en belemmerende factoren er nog aanwezig zijn. De resultaten hiervan worden verwerkt in het programmaplan voor- en nazorg Omgevingswet waarmee in januari 2023 een start wordt gemaakt. • De succesvolle implementatie van het nieuwe zaak- en VTH-systeem (gekoppeld aan het Digitaal Stelsel Omgevingswet) is een kans om kwaliteit (nog) beter in de werkprocessen te verankeren. De basis-werkprocessen zijn Omgevingswetproof. De nieuwe werkprocessen moeten nog worden geoptimaliseerd. • De gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) werd in 2022 van kracht. De gevolgen hiervan voor de P&C-cyclus werden in het najaar gepresenteerd. Medio 2024 dient de tekst van de GR-ODZOB, met instemming van alle betrokken gemeenteraden en provinciale staten, aangepast te zijn. • Het stikstofdossier kende ook in 2022 vele uitdagingen met nieuwe voornemens en regelgeving vanuit Rijk en provincie. Er zijn zeer veel onduidelijkheden en rechtbanken in Nederland deden uitspraken in veel zaken die rechtstreeks de Wnb-vergunningverlening raakt. Indirect is er in veel gevallen ook impact op de Wabo-vergunningverlening en toezicht en handhavingstaken. De nieuwe jurisprudentie zorgt voor veel onzekerheid in de uitvoeringspraktijk. Samen met de andere Brabantse Omgevingsdiensten is door ODZOB een proces opgestart om te komen tot een nader uitvoeringskader voor de agrarische Wabo-vergunningverlening. Dit zal in 2023 verder vervolg krijgen.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Naam	Samenwerking Gemert-Bakel - Laarbeek	*bedragen x € 1.000*
Partners	Gemeente Gemert-Bakel en Laarbeek	
Openbaar belang	Samenwerking tussen twee buurgemeenten op verschillende terreinen gebaseerd op onderling vertrouwen. De volgende taken worden uitgevoerd door intergemeentelijke teams: • ICT • Personeel en Organisatie • Juridische zaken • Financiën	
Bestuurlijke betrokkenheid	Periodiek intergemeentelijk overleg. Gedurende het begrotingsjaar zal de bestuurlijke betrokkenheid niet wijzigen.	
Eigen Vermogen 1-1-2022	Niet van toepassing	
Eigen Vermogen 31-12-2022	Niet van toepassing	
Vreemd Vermogen 1-1-2022	Niet van toepassing	
Vreemd Vermogen 31-12-2022	Niet van toepassing	
Resultaat 2022	Niet van toepassing	
Bijdrage Laarbeek	De ontvangen bijdrage voor Laarbeek in 2022 is het saldo van de onderlinge verrekening van de intergemeentelijke teams financiële administratie, ICT, P&O en Juridische zaken.	
Risico's	De samenwerking is (mede) opgezet om risico's te verkleinen en kwetsbaarheden te verminderen.	
Ontwikkeling	De externe evaluatie van de samenwerking heeft geleid tot een rapportage met aanbevelingen om de samenwerking te verbeteren en toekomstbestendig te maken. De aanbevelingen uit dit onderzoek zijn aanleiding voor geactualiseerde en nieuwe samenwerkingsafspraken. Die afspraken worden opgenomen in de herziening van de gemeenschappelijke regeling die in 2023 wordt opgesteld.	

Crowe
Beukenlaan 60
5651 GD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Naam	Samenwerkingsovereenkomst Bereikbaarheidsagenda Zuidoost-Brabant 2017-2030 *bedragen x € 1.000*
Partners	Asten, Bergeijk, Best, Bladel. Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Nuenen, Oirschot, Reusel-De Mierden, Someren, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven, Waalre
Openbaar belang	Het doel van de samenwerking is het komen tot overeenstemming over het realiseren van projecten om de bereikbaarheid en leefbaarheid van de regio Zuidoost-Brabant, voor zover het grondgebied van partijen bevattend, te verbeteren.
Bestuurlijke betrokkenheid	Periodiek bestuurlijk overleg door middel van: Portefeuillehoudersoverleg Mobiliteit en Innovatie, Stuurgroep Bereikbaarheidsagenda, Bestuurlijk Subregionaal Overleg.
Eigen Vermogen 1-1-2022	Er is geen sprake van eigen vermogen. Alle gebruikte budgetten worden afgerekend met de deelnemers waardoor er geen rekeningresultaten ontstaan.
Eigen Vermogen 31-12-2022	Er is geen sprake van eigen vermogen. Alle gebruikte budgetten worden afgerekend met de deelnemers waardoor er geen rekeningresultaten ontstaan.
Vreemd Vermogen 1-1-2022	Er is geen sprake van vreemd vermogen. Alle gebruikte budgetten worden afgerekend met de deelnemers waardoor er geen rekeningresultaten ontstaan.
Vreemd Vermogen 31-12-2022	Er is geen sprake van vreemd vermogen. Alle gebruikte budgetten worden afgerekend met de deelnemers waardoor er geen rekeningresultaten ontstaan.
Resultaat 2022	niet van toepassing
Bijdrage Laarbeek	Jaarlijks ca. 70.000 euro en we storten jaarlijks 500.000 euro in de Reserve Bereikbaarheidsagenda voor de aanleg snelfietspaden, oplossen Beekse brug en opwaarderen bushalte bij rotonde Bavaria. Jaarlijks ca. 70.000 euro en we storten jaarlijks 500.000 euro in de Reserve Bereikbaarheidsagenda voor de aanleg snelfietspaden, oplossen Beekse brug en opwaarderen bushalte bij rotonde Bavaria.
Risico's	Het samenwerkingsverband geeft geen inzage in de prominente risico's. Risico's zijn nog niet bekend, omdat de besluitvorming over het voorkeurstracé nog moet plaats vinden.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Ontwikkeling	In 2021 is gewerkt aan de verkenning van de snelfietsroute Gemert-Helmond en de snelfietsroute Tilburg - Beek en Donk langs het Wilhelminakanaal. Ook is gestart met de voorbereiding voor het opwaarderen van de bushalte bij de rotonde Bavaria in Lieshout. In 2022 is de omgevingsvergunning voor dit project aangevraagd en zijn diverse benodigde onderzoeken uitgevoerd. Verder zijn diverse regiobrede projecten opgestart in de regio.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Naam	Senzer *bedragen x € 1.000*
Partners	Asten, Deurne, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Helmond en Someren
Openbaar belang	Het vertrekpunt is dat iedereen mee doet naar vermogen. Dat meedoen is niet vrijblijvend, centraal staat dat dit moet gebeuren vanuit eigen kracht en verantwoordelijkheid van mensen. In de uitvoering is gekozen voor een integrale (sociaal domein brede) aanpak. Niet iedereen heeft voldoende eigen kracht en vermogens om mee te doen. Voor die mensen wordt binnen de mogelijkheden gezocht naar zoveel als mogelijk participeren in de maatschappij.
Bestuurlijke betrokkenheid	Laarbeek heeft twee zetels in het Algemeen Bestuur en één zetel in het Dagelijks Bestuur.
Eigen Vermogen 1-1-2022	27.984
Eigen Vermogen 31-12-2022	21.579
Vreemd Vermogen 1-1-2022	15.592 (waarvan 348 voorzieningen)
Vreemd Vermogen 31-12-2022	21.412
Resultaat 2022	375 (EUR 375.000)
Bijdrage Laarbeek	7.246 (EUR 7.245.962)
Risico's	Het aantal bijstandsgerechtigden met een nog grotere afstand tot de arbeidsmarkt groeit. Een steeds krappere arbeidsmarkt. Oorlog tussen Rusland en Oekraïne met alle gevolgen van dien. Steeds meer mensen en ondernemers met geldzorgen als gevolg van inflatie en energiecrisis.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 GD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Ontwikkeling	Ook in 2022 heeft de coronacrisis invloed gehad op zowel de bedrijfsvoering als de dienstverlening. Daarnaast heeft ook de oorlog tussen Rusland en Oekraïne impact op Senzer gehad. De overheid heeft voor de Oekraïense vluchtelingen leefgeld ter beschikking gesteld. Senzer voert deze regeling voor de gemeenten in de arbeidsmarktregio Helmond-de Peel uit. Andere gevolgen van de oorlogssituatie zijn de stijgende kosten voor energie en levensonderhoud. Dit raakt ook de mensen van Senzer, Her is specifieke aandacht voor en hiervoor worden specifieke activiteiten voor uitgevoerd. Tevens biedt Senzer specifieke dienstverlening aan ondernemers in zwaar weer. Ondanks dat werkgevers meer dan voorheen bereidt zijn om functies voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan te passen, blijft het lastig om het aantal mensen in de bijstand te reduceren. Dit heeft te maken met een steeds grotere groep met een nog grotere afstand tot de arbeidsmarkt. Intensivering van de dienstverlening op meerdere leefgebieden is nodig om deze groep te laten participeren in de maatschappij. Hiervoor is samenwerking nodig met de overige partners in het Sociaal Domein. De Gemeenschappelijke Regeling is geactualiseerd. De integrale uitvoering van de Participatiewet, de Wsw, de IOAW, de IOAZ, de Wajong, de Bbz 2004, de Tozo en aanverwante wetgeving heeft geleid tot een positief rekeningresultaat.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Naam	Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost	*bedragen x € 1.000*
Partners	Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Nuenen c.a. , Oirschot, Reusel-De Mierden, Someren, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven en Waalre.	
Openbaar belang	De Veiligheidsregio voert namens de 21 deelnemende gemeenten taken uit op het terrein van brandweerzorg, gemeenschappelijke meldkamer, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, ambulancezorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing.	
Bestuurlijke betrokkenheid	Laarbeek heeft één zetel in het Algemeen Bestuur. Het Algemeen Bestuur van VRBZO bestaat uit de burgemeesters van de deelnemende gemeenten.	
Eigen Vermogen 1-1-2022	2.145	
Eigen Vermogen 31-12-2022	2167	
Vreemd Vermogen 1-1-2022	40.392 waarvan voorzieningen 3.221	
Vreemd Vermogen 31-12-2022	40.267 waarvan voorzieningen 2.259	
Resultaat 2022	390	
Bijdrage Laarbeek	1.220 (€ 1.220.860)	
Risico's	De omvang van de algemene reserve is onvoldoende t.o.v. het gewenste weerstandsvermogen op basis van de analyse van de risico's. Het is niet reëel dat alle benoemde risico's zich gelijktijdig en in de geraamde omvang voordoen. Daarmee achten we het acceptabel dat niet alle risico's via de algemene reserve zijn afgedekt. In de paragraaf Risicobeheersing en weerstandsvermogen van de Begroting 2022 zijn de risico's en de bijbehorende weerstandscapaciteit benoemd. In de jaarstukken 2022 is deze paragraaf geactualiseerd.	

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Ontwikkeling	Het jaar 2022 stond voor Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO) in het teken van de 'ongekende' crisis. Kort nadat de meeste coronamaatregelen werden opgeheven, brak de oorlog in Oekraïne uit. De veiligheidsregio's werden gevraagd om de eerste opvang van vluchtelingen te coördineren. Daarvoor is een zogenaamde regionale hub-locatie in Eindhoven ingericht. Vanuit deze locatie worden Oekraïense vluchtelingen over de regio verspreid. Hierbij werken we nauw samen met gemeenten om opvangplekken te vinden. Richting de zomer werd de druk op de asielketen groot. Om te voorkomen dat mensen buiten moesten slapen, kreeg elke veiligheidsregio de vraag om 225 tot 450 mensen op te vangen in locaties voor noodopvang. In onze regio stelden diverse gemeenten locaties beschikbaar om voor enkele weken vluchtelingen op te vangen. Tijdens de opvangperiode organiseert en faciliteert de veiligheidsregio de dagelijkse gang van zaken. Dat betekent: zorgen voor een veilige leefomgeving; zorgen voor eten en drinken; organiseren van medische noodzorg en schoonmaak en zorgen voor een nuttige dagbesteding om verveling tegen te gaan. Ook op het gebied van brandweerzorg was 2022 een druk jaar. Na het vervallen van de coronamaatregelen steeg het aantal evenementen in de regio weer richting het niveau van voor corona. Dat zorgde voor meer adviesaanvragen en controles bij (grote) evenementen. Verder had de brandweer in 2022 meer dan 5.600 uitrukken voor de bestrijding van incidenten, ruim 15% meer dan in 2021. Belangrijkste oorzaak van de stijging is het aantal natuurbranden in de regio. Door het droge en warme weer waren er meer natuurbranden, waarbij de inzet bij de brand in de Mariapeel het meest in het oog sprong. Al deze ontwikkelingen zorgen voor een grote (werk)druk op de organisatie. De extra taken voor crisisnoodopvang zorgen voor druk op medewerkers. Daarbij is de hoge werkdruk van de coronacrisis nog niet verwerkt. De stijging van het aantal en de toenemende complexiteit van incidenten zorgt voor druk op brandweerpersoneel, zowel bij beroepskrachten als bij vrijwilligers. Aanbestedingstrajecten bij de brandweer verlopen op het scherpst van de snede door de hoge inflatie. Binnen bedrijfsvoering vragen de ondersteuning op deze ontwikkelingen en nieuwe wetgeving (zoals BIO, HR-vraagstukken en andere wet- en regelgeving) veel extra capaciteit.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Stichtingen en verenigingen

Naam	Coöperatieve vereniging Boer Bier Water	*bedragen x € 1.000*
Partners	ZLTO en Bavaria	
Openbaar belang	Via Coöperatie Boer Bier Water kunnen de gemeente Laarbeek, ZLTO en Bavaria hun gemeenschappelijke belangen bundelen en is het mogelijk om de gezamenlijke doelen beter en doelgerichter te realiseren.	
Bestuurlijke betrokkenheid	Laarbeek is vertegenwoordigd in de Raad van Toezicht.	
Eigen Vermogen 1-1-2022	-	
Eigen Vermogen 31-12-2022	-	
Vreemd Vermogen 1-1-2022	-	
Vreemd Vermogen 31-12-2022	-	
Resultaat 2022	-	
Bijdrage Laarbeek	5	
Risico's		
Ontwikkeling	Bedrag is toegekend aan het project "Optimalisatie Waterhuishouding gemeente Laarbeek".	

Crowe
Beukenlaan 60
5651 GD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Naam	Coöperatieve vereniging Dimpact	*bedragen x € 1.000*
Partners	Assen, Bodegraven-Reeuwijk, Borger-Odoorn, Borne, Brielle, Coevorden, Deventer, Duiven, Emmen, Enschede, Gemert-Bakel, Groningen, Haarlemmermeer, Hellevoetsluis, Horst aan de Maas, Kampen, Landerd, Landsmeer, Leidschendam-Voorburg, Nissewaard, Noordoostpolder, Oldambt, Oldenzaal, Oost Gelre, Olst-Wijhe, Raalte, Roermond, Rotterdam, Twenterand, Velsen, Venray, Vught, Waterland, Westervoort, Westvoorne, Zevenaar, Zwolle, Zaanstad	
Openbaar belang	In de coöperatieve vereniging Dimpact werken gemeenten samen om de publieke (digitale) dienstverlening naar de inwoners te verbeteren. Dimpact voert regie namens haar leden. Uitgangspunt daarbij is ontwikkeling van, voor en door lidgemeenten.	
Bestuurlijke betrokkenheid	De gemeenten hebben allen een gelijke stem in de samenwerking.	
Eigen Vermogen 1-1-2022	2.335 (jaarverslag 2021)	
Eigen Vermogen 31-12-2022	Nog niet beschikbaar	
Vreemd Vermogen 1-1-2022	3.218 (jaarverslag 2021)	
Vreemd Vermogen 31-12-2022	Nog niet beschikbaar	
Resultaat 2022	Jaarrekening nog niet beschikbaar	
Bijdrage Laarbeek	223 (EUR 222.951)	
Risico's	De vernieuwingsopgave die gebaseerd is op landelijke beweging common ground brengt risico`s met zich mee. Vandaar dat risicobeheersing een belangrijk onderdeel is van het programmamanagement van de transitie. Regelmatig wordt er een onafhankelijke toets uitgevoerd op het implementatieplan.	
Ontwikkeling	In 2021 is een start gemaakt met de uitvoering van het implementatieplan Doorpakken nu. Dit plan beschrijft de opgave voortkomend uit de strategische richting 2020-2025 om een toekomst vaste dienstverlening te realiseren voor de leden van Dimpact. 27 van de 38 lidgemeenten, waaronder Laarbeek, zitten in een vervangingstraject omdat bestaande overeenkomsten in 2023 aflopen. Alle leden samen hebben een dringende vernieuwingsopgave om te voldoen aan de verwachtingen van inwoners en bedrijven. Oplossingen uit de vernieuwingsopgave, gebaseerd op basis van de landelijke beweging Common Ground, kunnen ook een bijdrage leveren aan het vervangingstraject. Het implementatieplan geeft daar stapsgewijs een route voor. Voor sommige producten zijn nieuwe overeenkomsten aangegaan.	

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Naam	Stichting Beheer en Exploitatie Veiligheidshuis Brabant Zuidoost	*bedragen x € 1.000*
Partners	De 21 regiogemeenten werken in het Veiligheidshuis samen met politie, maatschappelijke en justitiële organisaties.	
Openbaar belang	Het faciliteren van personeel en organisatie van het Veiligheidshuis Brabant Zuidoost (artikel 2-a van de Statuten)	
Bestuurlijke betrokkenheid	Laarbeek heeft één zetel in het Algemeen Bestuur.	
Eigen Vermogen 1-1-2022	nog niet beschikbaar	
Eigen Vermogen 31-12-2022	nog niet beschikbaar	
Vreemd Vermogen 1-1-2022	nog niet beschikbaar	
Vreemd Vermogen 31-12-2022	nog niet beschikbaar	
Resultaat 2022	nog niet beschikbaar	
Bijdrage Laarbeek	7 (€7483)	
Risico's	Het Zorg- en Veiligheidshuis is een netwerkorganisatie waar de mogelijke risico's gericht zijn op een belemmering van een optimale samenwerking tussen de aangesloten partners.	
Ontwikkeling	Het Zorg- en Veiligheidshuis heeft zijn organisatie (financieel) op orde. In 2022 wil het Zorg- en Veiligheidshuis zich gaan richten om de lokale behoefte van gemeenten beter aan te laten sluiten op het netwerk.	

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Naam	Stichting Bizob	*bedragen x € 1.000*
Partners	Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Boxmeer, Cranendonck, Deurne, Eersel, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Laarbeek, Nuenen, Oirschot, Reusel- De Mierden, Sint Anthonis, Someren, Son en Breugel, Uden, Valkenswaard, Veldhoven, Vught, Waalre, Brainport Development, Dienst Dommelvallei, Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking Kempengemeenten, Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking A2 gemeenten, GGD Brabant Zuidoost, KempenPlus, MijnGemeenteDichtbij, Omgevingsdienst Zuidoost Brabant, Omgevingsdienst Brabant Noord, Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost, Werkorganisatie Cuijk Grave Mill en Sint Hubert.	
Openbaar belang	Het ondersteunen van de deelnemende gemeenten bij het uitvoeren van diverse inkoopacties.	
Bestuurlijke betrokkenheid	Laarbeek heeft één zetel in het bestuur en één afvaardiging in de Vergadering van Aangeslotenen.	
Eigen Vermogen 1-1-2022	1.405	
Eigen Vermogen 31-12-2022	977	
Vreemd Vermogen 1-1-2022	1.139	
Vreemd Vermogen 31-12-2022	1.210	
Resultaat 2022	614	
Bijdrage Laarbeek	138	
Risico's	De aangesloten gemeenten zijn aansprakelijk voor eventuele exploitatie-tekorten.	
Ontwikkeling		

Crowe
Beukenlaan 60
5651 GD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Naam	Stichting Innovatiehuis De Peel	*bedragen x € 1.000*
Partners	Gemeente Asten, Deurne, Gemert-Bakel, Helmond, Someren, VNO-NCW Brabant Zeeland en Waterschap Aa en Maas	
Openbaar belang	Het leveren van een proactieve, herkenbare en onderscheidende bijdrage aan innovatie en economische ontwikkeling van de Peelregio binnen Brainport.	
Bestuurlijke betrokkenheid	Vanuit alle gemeenten die deelnemen in het Innovatiehuis neemt één bestuurder plaats in een stuurgroep. Vanuit het georganiseerd bedrijfsleven nemen hierin twee bestuurders zitting en vanuit het Waterschap één.	
Eigen Vermogen 1-1-2022	-	
Eigen Vermogen 31-12-2022	-	
Vreemd Vermogen 1-1-2022	-	
Vreemd Vermogen 31-12-2022	-	
Resultaat 2022	Nog niet bekend	
Bijdrage Laarbeek	30 algemene bijdrage + 39 bijdrage aan projecten	
Risico's	Risico's blijven beperkt tot de ingezette middelen.	
Ontwikkeling		

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Vennootschappen en coöperaties

Naam	BNG Bank N.V.	*bedragen x € 1.000*
Partners		
Openbaar belang	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.	
Bestuurlijke betrokkenheid	De gemeente is aandeelhouder en heeft stemrecht tijdens aandeelhoudersvergadering.	
Eigen Vermogen 1-1-2022	5.062.000	
Eigen Vermogen 31-12-2022	4.615.000	
Vreemd Vermogen 1-1-2022	143.995.000	
Vreemd Vermogen 31-12-2022	107.459.000	
Resultaat 2022	300.000 (300 miljoen) nettowinst na aftrek belastingen	
Bijdrage Laarbeek	Omvang aandeel gemeente Laarbeek in het aandelenkapitaal: 20.709 aandelen á € 2,50 (nominale waarde) = € 51.772,50 Dividend 2022 Laarbeek: € 51.772,50 (€ 2,50 per aandeel - voorstel AVA dd 20 april 2023)	
Risico's	De BNG is een NV (Naamloze Vennootschap). De aandeelhouders zijn niet aansprakelijk voor eventuele tekorten bij de BNG. Het risico beperkt zich tot de nominale waarde van de aandelen. De bank heeft echter de hoogste financiële rating (Moody's: Aaa, Fitch Ratings: AAA, S&P Global: AAA). BNG Bank onderkent het belang van een gedegen risicocultuur binnen haar organisatie en streeft ernaar deze te verankeren in het interne controle- en risicomanagementsysteem. Het Risk Appetite Statement is een belangrijk instrument om risicobewustzijn te vergroten en het gewenste risicogedrag te bevorderen.	
Ontwikkeling	De hoogte van toekomstig nettoresultaat is met onzekerheden omgeven, omdat de bank geen voorspelling kan doen over oa de veranderingen in de hoogte van de debiteurenvoorziening en de ontwikkeling van de marktwaardeveranderingen. Een betrouwbare toekomstige schatting van het nettoresultaat kan de bank daarom niet maken.	

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Naam	Brabant Water N.V.	*bedragen x € 1.000*
Partners		
Openbaar belang	De missie van Brabant Water is het winnen, zuiveren, transporteren en leveren van drinkwater van hoge kwaliteit en het leveren van water op maat en water gerelateerde producten en diensten in de gebonden en vrije markt.	
Bestuurlijke betrokkenheid	Stemrecht tijdens aandeelhoudersvergadering. Gedurende het begrotingsjaar zal de bestuurlijke betrokkenheid niet wijzigen.	
Eigen Vermogen 1-1-2022	684.676 in 2021 (laatst bekende bron: Jaarverslag 2021)	
Eigen Vermogen 31-12-2022		
Vreemd Vermogen 1-1-2022	534.399 in 2021 (laatst bekende bron: Jaarverslag 2021)	
Vreemd Vermogen 31-12-2022		
Resultaat 2022	10.572 in 2021 (laatst bekende bron: Jaarverslag 2021)	
Bijdrage Laarbeek	Aandelenbezit: 19.522 aandelen á € 0,10 = € 1.952,20 Geen dividenduitkering.	
Risico's	In de paragraaf Risicomanagement van het Jaarverslag 2021 benoemt Brabant Water een aantal risico's zoals: - Bescherming van kwaliteit en kwantiteit van de bronnen - Bedreigingen van de kwaliteit van het drinkwater - Leveringszekerheid - Digitalisering - Duurzame inzet van personeel - Betrouwbaarheid van de informatievoorziening Brabant Water NV geeft tevens aan dat zij, door het opgebouwde weerstandsvermogen, in staat zijn om belangrijke financiële tegenvallers op te vangen zonder grote effecten op de continuïteit van de drinkwatervoorziening of de tarieven.	
Ontwikkeling	Geen bijzonderheden.	

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Naam	Grondexploitatiemaatschappij De Hoge Regt B.V.	*bedragen x € 1.000*
Partners	-	
Openbaar belang	De grondexploitatiemaatschappij is een samenwerkingsverband tussen BPD Vastgoed en de gemeente Laarbeek met als doel het ontwikkelen van een bouwterrein voor de bouw van 230 woningen.	
Bestuurlijke betrokkenheid	Stemrecht tijdens aandeelhoudersvergadering. Directie van de onderneming bestaat uit één medewerker van Laarbeek en één medewerker van RaboVastgoed.	
Eigen Vermogen 1-1-2022	5,8	
Eigen Vermogen 31-12-2022	2,2	
Vreemd Vermogen 1-1-2022	5899	
Vreemd Vermogen 31-12-2022	3088	
Resultaat 2022	Nihil	
Bijdrage Laarbeek	Partner	
Risico's	De risico's zijn vergelijkbaar met andere grondexploitaties. Een gebiedsontwikkeling met een private partner die mede-eigenaar is, vergroot de expertise en verdeeld de risico's.	
Ontwikkeling	Het project de Hoge Regt is opgesplitst in een westelijk (fase 1) en oostelijk (fase 2) plandeel. Het westelijk plandeel is woonrijp gemaakt en de laatste woningen worden gebouwd. Het oostelijk deel wordt momenteel uitontwikkeld. Hiervoor dient een loods te worden gesloopt waarin een steenuil is gevestigd. De planvorming wordt hier parallel aan verder geoptimaliseerd. Overleg tussen BPD en WoCom over de sociale woningen is nog gaande.	

Crowe
Beukenlaan 60
5651 GD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Grondbeleid

Algemeen

De paragraaf betreffende het grondbeleid bevat ten minste (BBV, artikel 16):
a een visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de begroting;
b een aanduiding van de wijze waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert;
c een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie;
d een onderbouwing van de geraamde winstneming;
e de beleidsuitgangspunten omtrent de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van de grondzaken.
Bij het uitwerken van deze paragraaf volgen we de elementen van het BBV.

Visie

De grondexploitatie is onderdeel van de bedrijfsvoering en dient een positieve bijdrage aan de gemeente en gemeenschap te leveren. Eventuele winsten worden ingezet om het voorzieningenniveau te versterken. Ook levert een actief grondbedrijf een positieve impuls aan de regionale economische activiteit.

Aanduiding uitvoering

De uitvoering van het grondbeleid wordt gebaseerd op de nota Grondbeleid 2020-2026 zoals die in 2020 is vastgesteld (rb. 27 augustus 2020). Doel van de nota is het formuleren van een integraal beleidskader om het totale grondexploitatieproces te beheersen, te bewaken en af te stemmen op alle relevante beleidskaders, zodat een samenhangend, strategisch en effectief grondbeleid kan worden gevoerd.

Naast het meerjarige beleid, wordt elk jaar een Grondnota gemaakt waarin de ontwikkelingen van de complexen in beeld wordt gebracht. De meest recente Grondnota is door de gemeenteraad vastgesteld op 10 november 2022.

Exploitaties
De gemeente Laarbeek heeft momenteel de volgende plannen in exploitatie:

Soort	Status	Naam	Verwachte einddatum
Woongebied	BIE	Baverdestraat	2026
Woongebied	BIE	De Beekse Akkers	2026
Bedrijventerrein	BIE	Bemmer IV	2025
Woongebied	BIE	BIO Bakelseweg	2024

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Woongebied	BIE	D'n Hoge Suute	2026
Woongebied	BIE	Kerkakkers (voorzieningencluster Beek)	2025
Woongebied	BIE	De Klokkengieterij	2025
Bedrijventerrein	BIE	Landbouwontwikkelingsgebied Mariahout	2022
Woongebied	BIE	Nieuwenhof 2014	2022
Woongebied	BIE	Vogelenzang	2023
Woongebied	BIE	De Hoge Regt (PPS-constructie)	2025

Grondprijs

Met het vaststellen van de jaarlijkse Grondnota worden ook de verschillende grondprijzen vastgesteld. De volgende prijzen worden gehanteerd:

Grondslag van de prijzen	Prijzen 2022 per m² excl. btw Grondnota 2021	Prijzen 2023 per m² excl. btw Grondnota 2022
Woningbouwgrond		
Vrije sector	307	332
Sociale huursector	222	239
Sociale koopsegment	252	252
Sociale huursector boven huurtoeslaggrens	262	-
Projectbouw, gestapeld en overig		Taxatie / bieding
Grond bedrijventerrein		
Zichtzone	185	195
Overige zones	160	170

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Parameters grondbeleid

Indexering kosten: voor de indexering van de nog te maken kosten bouw- en woonrijp maken is voor 2022 een percentage van 9% aangehouden en voor 2023 6%. Voor de overige jaren wordt een percentage 2% aangehouden. De grote stijging is noodzakelijk vanwege de sterke stijging van kosten van bouwmaterialen als gevolg van de oorlog in Oekraïne en de verstoorde internationale productieketens door de Corona lockdowns. Ook de stijgende energie- en personeelskosten alsmede de personeelstekorten in de bouwsector spelen mee.

Ook de overige kosten in de grondexploitaties zijn onderhevig aan flinke stijgingen. Voor 2022 wordt rekening gehouden met een indexering van 8,5% en voor 2023 met 6%.

Indexering grondprijs: de grondprijs voor 2023 voor woningbouw in de vrije sector wordt met 8% (€ 25) verhoogd en voor sociale huur met € 17 (7,7%). Deze stijging is forser dan andere jaren en mede op basis van extern advies tot stand gekomen. De stijging wordt gezien als marktconform en is ook noodzakelijk om de forse kostprijsontwikkeling in de grondexploitaties enigzins het hoofd te kunnen bieden.
Met de nullijn voor gronden in de sociale koopsector wordt geprobeerd om initiatieven in deze sector betaalbaar te houden.

Op basis van vraag en aanbod en een extern advies, wordt de grondprijs voor bedrijfsgrond op Bemmer IV in de zichtzone verhoogd naar € 195,- per m² excl. BTW (+€ 10) en in de overige zones naar € 170,- per m² (+ € 10).

Rekenrente: de toerekening van de rentekosten vindt plaats op basis van de 'Notitie Rente 2017' zoals deze door de commissie BBV is opgesteld. De rekenrente voor 2022 is vastgesteld op 0,45% en voor 2023 op 0,44%. 0,5% wordt aangehouden voor 2025 en vervolgens stijgt de rente jaarlijks met 0,05%.

Actuele prognose

Bij het opmaken van de programmaverantwoording wordt elk jaar een actueel beeld geschetst van de lopende complexen. De actuele prognose wordt afgezet tegen de prognose zoals die is gemaakt voor de actuele Grondnota.
De actuele ontwikkelingen van de diverse complexen zijn vertrouwelijk voor intern gebruik te raadplegen in de bijlage Managementrapportage (MARAP) Grondexploitaties Jaarrekening 2022. Bij deze jaarrekening wordt voor het eerst gewerkt met een MARAP om onder andere raadsleden meer inzicht en details te geven wat betreft de complexen.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

bedragen x € 1.000	Prognose najaar 2022 Grondnota 2022			Prognose voorjaar 2023 Jaarrekening 2022			Verschillenanalyse			
	Resultaat eindwaarde na winstneming	Resultaat eindwaarde zonder winstneming	Prognose Eindjaar	Resultaat eindwaarde na winstneming	Resultaat eindwaarde zonder winstneming	Prognose Eindjaar	Verschil op eindwaarde na winstneming	Verschil op eindwaarde zonder winstneming	Effect op reserve	Voornaamste reden
Bouwgrond in exploitatie (BIE) met resultaat t.b.v. grondbedrijf. Resultaat komt in Reserve Grondexploitatierisico										
Baverdestraat	644	644	2026	632	632	2026	-12	-12	-12	Verlaging verliesvoorziening vanwege verbeterd resultaat met 11,6k.
De Beekse Akkers	-462	-1.720	2026	-394	-1.685	2026	68	35	606	Hogere apparaatskosten voor 2022 en terugdraaien eerdere winstneming (639k geprognotiseerd bij Grondnota, 606k werkelijk op basis van POC).
Bemmer IV	-853	-1.380	2025	-780	-1.495	2025	72	-115	-188	ad 68k aan geraamde kosten afgeraamd, 92k meer opbrengsten vanwege andere grondprijs en winstneming 188k
D'n Hoge Suute	479	479	2026	479	479	2026	1	1	1	Aanpassen voorziening vanwege iets verslechterd resultaat met 0,6k.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 GD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

De Klokkengieterij	206	206	2024	546	546	2025	340	340	340	205k extra kosten bouwrijp maken en daardoor 56k extra apparaatskosten en 1 jaar planvertraging. Aanpassen voorziening vanwege verslechterd resultaat met 339,5k
LOG Mariahout	-164	-164	2022	0	-167	2022	-3	-3	-167	Project wordt afgesloten met een winstgevend eindresultaat van 167k
Nieuwenhof 2014	466	466	2022	427	427	2022	-39	-39	-39	Project wordt afgesloten met een verlies van 427k. Resultaat 38,6k minder negatief vanwege minder kosten.
Vogelenzang	-309	-744	2023	0	-733	2023	309	11	-92	8k extra apparaatskosten. Winstneming voor 2022 92k en winst bij afsluiting in 2023 206K opgenomen in grex.
Bouwgrond in exploitatie met resultaat niet t.b.v. grondbedrijf										
BIO Bakelseweg	-913	-913	2024	-757	-890	2025	156	24	-133	Winstneming 132,7k
Kerkakkers	-1.020	-1.020	2024	-1.005	-1.005	2024	15	15	0	9k extra kosten, 19k extra opbrengsten uit grondverkoop blok II en 1 jaar planvertraging
Totaal	-1.928	-4.146		-852	-3.891		1.075	255.383	316	

Crowe
Beukenlaan 60
5651 GD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

De Hoge Regt is buiten dit overzicht gelaten omdat het project is buiten de boekhouding van het grondbedrijf.
Gemeente is voor 50% aandeelhouder. Voor dit project wordt een budgetneutraal resultaat verwacht van €8.402 per oktober 2022.

Winstnemingen 2022

Vanaf 2016 is sprake van verplichte winstneming bij de complexen die dit kunnen dragen. Volgens Besluit Begroting en Verantwoording moet deze verplichte winstneming plaats vinden aan de hand van de POC-methode (percentage of completion). Voor de bepaling van de winst wordt per complex gebruik gemaakt van de volgende formule: Percentage gemaakte kosten van de totaal kosten * percentage gemaakte opbrengsten van de totale opbrengsten * nog te verwachten positief resultaat.

De winst die voor 2022 genomen moet worden bedraagt € - 25.833,50. Dit bedrag wordt uit de Reserve Grondexploitatierisico onttrokken. Dit bedrag is opgebouwd uit:

LOG Mariahout	€ 167.141,00	(definitief afsluiten)
De Beekse Akkers	€ -606.134,39	(tussentijds, verplicht op basis van POC methode)
BIO Bakelseweg	€ 132.706,76	(tussentijds, verplicht op basis van POC methode)
Vogelenzang	€ 92.356,93	(tussentijds, verplicht op basis van POC methode)
Bemmer IV	€ 188.096,20	(tussentijds, verplicht op basis van POC methode)

Beleidsuitgangspunt reserves die verband houden met het grondbedrijf

Voor het opvangen van de risico's is een reserve Grondexploitatierisico gevormd. Deze reserve fungeert als bedrijfsbuffer voor het opvangen van risico's die inherent zijn aan de bouwgrondexploitatie. De stand van deze reserve per 31 december 2022 bedraagt € 4.893.901. Dit bedrag is inclusief toevoegingen zoals de winstnemingen 2022 en inclusief onttrekkingen zoals te betalen Vennootschapsbelasting en vorming van verliesvoorzieningen.

In 2022 is een Monte Carlo Risicoanalyse uitgevoerd waarbij een inschatting gemaakt is van de risico's binnen de grondexploitaties. Uit deze analyse bleek dat een risicobuffer van € 2,6 miljoen vereist is om met een zekerheidsmarge van 90% de geïnventariseerde risico's op te vangen (Grondnota 2022 pagina 14).
Vanwege ontwikkelingen wordt er een extra verlies van € 0,5 miljoen voorzien bij de strategische gronden. Vanwege het voorzichtigheidsbeginsel wordt dit voorziene extra verlies meegenomen in de benodigde risicobuffer. Dit betekent dat er een totale risicobuffer van € 3,1 miljoen benodigd is.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 GD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Plafond hoogte Reserve Grondexploitatierisico

Met het vaststellen van de Grondnota 2020 is een plafond voor de hoogte van de Reserve Grondexploitatierisico ingevoerd. Dit plafond bedraagt de gekwantificeerde risico's in de Monte Carlo Analyse vermeerderd met een gefixeerd bedrag van € 2 miljoen. Dit plafond is voldoende om tegenvallers af te kunnen dekken, een doeltreffend grondbedrijf te kunnen voeren passend bij de doelstellingen van het grondbeleid en toekomstig verschuldigde Vennootschapsbelasting te kunnen voldoen.

Conform het beleid dient de Reserve Grondexploitatierisico per 31-12-2022 minimaal € 3,1 miljoen te bedragen. Het maximale bedrag mag per 31-12-2022 € 5,1 miljoen bedragen (€ 2,6 miljoen vanuit Monte Carlo-analyse, € 0,5 miljoen extra risico strategische gronden en vermeerderd met € 2 miljoen). De Reserve Grondexploitatierisico is voor nu dus nog voldoende om de risico's af te dekken.

Wel wordt verwacht gezien de ontwikkelingen en al bestaande claims op de reserve dat richting de toekomst de Reserve niet meer toereikend zal zijn om de risico's af te dekken.

Monte Carlo analyse

Om de twee jaar wordt een Monte Carlo analyse uitgevoerd van de meest risicovolle projecten. Meest recent is dit in september 2022 gedaan. Zoals verwacht zijn de risico’s iets groter geworden en dan met name voor de strategische gronden.
De meest recente Monte Carlo Risicoanalyse is aan de gemeenteraad verstrekt bij de Grondnota 2022.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Corona

Algemeen

1. Inleiding / impact op de gemeente

In 2022 was er een eind gekomen aan de corona maatregelen. Het leven zoals we voor de corona uitbraak kende kwam weer langzaam terug. Dit betekende niet dat er (helemaal begin 2022) er niet diverse maatregelen waren en veel inwoners, bedrijven en verenigingen nog last hadden van de corona gevolgen. De gemeente heeft in 2022 hierdoor nog diverse uitgaven verricht om onze inwoners, bedrijven en verenigingen te ondersteunen.

2. Wat is impact op de gemeentelijke organisatie geweest

De coronamaatregelen hebben een grote impact gehad op de gemeentelijke organisatie.
Hierin heeft de organisatie zich wendbaar getoond en de organisatie is er inmiddels gewend aan geraakt. Maar door de lange duur heeft dit wel veel van onze medewerkers gevraagd. Van het missen van de contacten met collega's tot moeilijke thuissituaties door lockdowns, scholen die gesloten waren, quarantaine maatregelen etc.
Door het opheffen van de maatregelen ging de gemeentelijke organisatie ook weer terug naar normaal.

Ook het contact met onze inwoners is gewoon doorgegaan en waar mogelijk in een aangepaste vorm. Mede hierdoor is onze dienstverlening voor onze inwoners ongehinderd doorgegaan en is het merendeel van onze doelstellingen gerealiseerd. In de maatschappelijke opgaven / taken heeft corona een stevige impact gehad. Ook na het opheffen van de maatregelen waren er nog diverse inwoners, verenigingen en bedrijven die te maken hadden met gevolgen van Corona. In de volgende alinea wordt per onderwerp een toelichting gegeven wat we als gemeente hebben gedaan.

3. Wat hebben we gedaan voor de inwoners en voor de bedrijven / ondernemers en verenigingen

Onderwerp	Wat willen we bereiken met de corona maatregelen	Wat hebben we gedaan
Jeugd & Wmo	We willen ervoor zorgen dat de corona maatregelen geen negatieve impact hebben op onze jongeren.	Er is uitvoering gegeven aan het plan van aanpak voor jongeren en schulden. Daarnaast is er een jongeren ontmoetingsplek geplaatst voor de jeugd.
Schuldhulpverlening	Extra aandacht voor inwoners en ondernemers die o.a. door corona in	Er is extra ingezet op schuldhulpverlening waardoor er extra uitgaven zijn verricht voor sluitende keten

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

	financiële problemen komen.	schuldhulpverlening alsmede heroriëntatie en schuldhulpverlening voor ondernemers (dit loopt ook meerjarig door)
Subsidies	Door de corona maatregelen hebben organisaties die subsidies ontvangen van de gemeente mogelijk geen activiteiten kunnen verrichten. Het is van belang dat subsidie ontvangers geen grote financiële nadelen ondervinden door de corona crisis en waar mogelijk activiteiten zoveel mogelijk in aangepaste vorm kunnen blijven plaats vinden om de inwoners te kunnen blijven ondersteunen	Subsidies worden verleend voor activiteiten. Indien deze activiteiten niet plaats vonden zou de subsidie terug betaald moeten worden. Vanwege de corona crisis heeft de gemeente besloten de subsidies regulier te verstrekken en geen terug betalingsverplichting op te leggen. Daarnaast is de gemeente actief betrokken bij het beoordelen en meedenken voor het verrichten van aangepaste activiteiten (passend binnen de maatregelen). Hierbij was nadrukkelijk aandacht voor de jeugd. Ook is er extra ondersteuning geweest voor verenigingen en gemeenschapsaccommodaties die door Corona in de financiële problemen kwamen.
Ondersteuning	De gemeente wil inwoners, ondernemers, stichtingen, verenigingen, gemeenschapsaccommodaties en zzp'ers zoveel mogelijk ondersteunen met hun corona gerelateerde vragen / problemen	Inwoners en ondernemers konden met hun corona gerelateerde vragen terecht bij de gemeente. Ondernemers konden zonder extra kosten hun terrassen uitbreiden (wanneer het binnen de maatregelen kon). Er zijn acties uitgezet om de lokale ondernemingen te steunen. Kwijtschelding van leges voor o.a. evenementen heeft plaatsgevonden alsmede voor gebruik terras op onze gronden en marktgelden voor non-foodkramen. Tevens zijn er voor de minima gratis corona zelftesten beschikbaar gesteld. Ook hebben wij na het opheffen van de corona maatregelen op diverse manieren de lokale economie extra proberen te stimuleren. Bijvoorbeeld voor de activiteiten in het kader van de viering van 25 jaar Laarbeek zoveel als mogelijk lokaal in te kopen en een lokale subsidie te verstrekken in het kader van de viering van 25 jaar Laarbeek.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

		Tot slot was er ook extra ondersteuning voor verenigingen en gemeenschapsaccommodaties die door Corona in de financiële problemen kwamen.
Thuiswerken	Werknemers weken zoveel mogelijk thuis zodat we zowel gehoor geven aan de landelijke maatregelen, onze inwoners en medewerkers beschermen om verspreiding van het virus te voorkomen	Alle werknemers werken, waar de functie dat toelaat, zoveel mogelijk vanuit huis en worden ook gefaciliteerd om effectief en onder goede arbeidsomstandigheden thuis te werken.
Corona-proof dienstverlening en verkiezingen	Onze reguliere dienstverlening moet (aangepast binnen de corona maatregelen) zoveel mogelijk regulier doorgaan zodat de inwoners gebruik kunnen blijven maken van onze diensten. Dit was inclusief de organisatie van de landelijke verkiezingen.	Er zijn diverse aanpassingen verricht aan het gemeentehuis om te kunnen voldoen aan de corona maatregelen. Ook om toekomstbestendig onze dienstverlening te kunnen blijven uitvoeren is bijvoorbeeld het KCC aangepast en beschikken alle medewerkers over faciliteiten om thuis te kunnen werken en is de thuiswerkregeling ingevoerd. De dienstverlening heeft (zelfs met het thuiswerken) regulier door kunnen blijven gaan met zo min mogelijk ongemak voor onze inwoners. Tevens waren er in 2022 gemeenteraadsverkiezingen. Deze zijn met inachtneming van alle corona maatregelen uitgevoerd.
Belastingen	Diverse inwoners, ondernemers en zzp'ers worden getroffen door de corona crisis. Hiervoor is het belangrijk om mee te denken en rust en ruimte te geven in hun financiën	Uitstel van betaaltermijn is gehanteerd en geen actieve debiteurenbeheer en incasso procedures. Indien nodig werd er uitstel van betaling verleend of zijn betalingsregelingen getroffen. Daarnaast ook een verminderde OZB opbrengst waar rekening mee is gehouden.
Horeca ondernemers	De extra kosten voor de horeca ondernemers voor de controle op corona toegangsbewijs compenseren zodat er geen extra lasten zijn	In 2022 mocht weer carnaval gevierd worden. Omdat er nog sprake was van corona maatregelen zijn er nog extra beveiligers geregeld voor de Horeca die door de gemeente bekostigd zijn.
TONK en TOZO regelingen	Inwoners, ondernemers en ZZP'ers die door de coronacrisis en / of -maatregelen een verlies van hun inkomen of baan hebben, moeten goed ondersteund worden om	De gemeente heeft middels de gemeenschappelijke regeling Senzer uitvoering gegeven aan de TONK (tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten) en afronding van de TOZO regeling (tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

	werkloosheid of verlies van inkomen te minimaliseren	ondernemers). Hiermee werd voorzien in een aanvullende uitkering voor het levensonderhoud van inwoners en ondernemers. Ook konden ondernemers voor vragen terecht bij het ondernemerspunt.

4. Wat zijn de dekkingsmiddelen

In 2022 zijn er diverse middelen beschikbaar gesteld als dekking voor de corona kosten / maatregelen.
Van het rijk is er een bijdrage ontvangen voor hogere kosten voor het organiseren van verkiezingen die voldoen aan de corona maatregelen.
Er waren ook diverse dekkingsmiddelen uit het voorgaand jaar beschikbaar. Een bedrag voor budgetoverheveling is verwerkt wat bestond uit een restant saldo van middelen die (onder andere) door het rijk beschikbaar zijn gesteld. Er was nog een bedrag over voor de Tonk regeling die in 2022 wordt ingezet en bij de vaststelling van de jaarrekening is een bedrag bestemd van € 126.000.

In de onderstaande tabel geeft gegroepeerd weer welke dekkingsmiddelen beschikbaar waren ter compensatie voor de Covid-19 kosten / maatregelen.

Dekking	*bedragen x € 1.000*
Budgetoverheveling 2022	243
Tonk saldo 2021	142
Resultaatbestemming jaarrekening 2021	126
Gemeenteraadsverkiezingen 2022	47
Totaal	558

5. Uitgaven Covid-19

Overzicht van de uitgaven
In de onderstaande tabel is per programma visueel gemaakt welke activiteiten zijn verricht, welke maatregelen zijn genomen in relatie tot Corona en of dit heeft geleid tot meer uitgaven, minder inkomsten of kosten neutraal zijn geweest.

Totaal is er afgerond € 481.000 aan Corona gerelateerde uitgaven verricht in 2022.

Deze bestaan voornamelijk uit:

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Uitgaven	*bedragen x € 1.000*
Ondersteuning stichting / verenigingen en gemeenschapsaccommodaties	164
Tonk	1425
Ondersteuning lokale economie	55
Kwijtscheldingen / tegemoetkomingen	51
Ondersteuningen jongeren	26
Gemeenteraadsverkiezingen 2022	18
Toezicht en handhaving	17
Mondkapjes, extra schoonmaak, zelftesten, communicatie / dienstverlening	7
Totaal	481

Bovenstaande uitgaven zijn uitgaven die zijn verricht als gevolg van Corona. Dit betekent niet dat dit meerkosten zijn ten opzichte van de begroting. Diverse budgetten, bijvoorbeeld leerlingen- en collectief vervoer, zijn binnen de bestaande middelen uitgevoerd.

Daarnaast zijn er ook nog andere uitgaven verricht in relatie tot Corona die niet in bovenstaand overzicht zijn opgenomen omdat deze moeilijk te kwantificeren zijn, direct op andere budgetten plaats vinden of een administratieve handeling is.
Daarnaast zijn er ook voorbeelden die binnen de reguliere budgetten verwerkt zijn bijvoorbeeld de maatregel om geen subsidies terug te vorderen waar als gevolg van Corona geen prestatie tegenover staat maar bijvoorbeeld ook uren van onze medewerkers die besteed zijn aan Covid-19. Dit is niet separaat geboekt en valt regulier in de personeelskosten.

<u>Gemiste opbrengsten</u>
Naast de bovenstaande kosten zijn er ook diverse gemiste opbrengsten. Voorbeelden hiervan zijn huurinkomsten voor sporthallen en velden, inkomsten uit leges voor evenementen en vergunningen, marktgelden etc. een deel hiervan is als kosten geboekt zijnde de kwijtschelding voor drank en horecavergunningen / leges en terrashuur.

6. Reserve Covid-19
De gemeenteraad heeft op 05-11-2020 bij de 2e tussenrapportage 2020 besloten tot invoering van een (tijdelijke) Reserve Corona (COVID-19) en storting van de niet-geoormerkte middelen uit de algemene uitkering 2020 ad € 517.000.
Deze reserve is bedoeld voor incidentele hogere uitgaven / nadelen voor onze gemeente als gevolg van Covid-19.
In 2022 zijn er via uw gemeenteraad € 132.518 aan uitgaven ten laste gebracht van deze reserve.
De stand van de reserve COVID-19 is hierdoor per 31-12-2022: € 226.906

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Hierbij dient vermeld te worden dat de Raad in 2021 ook meerjarige besluiten heeft genomen die ten laste van deze reserve gaan t/m 2024. Totaal nog voor een bedrag van € 52.000. Hierdoor is er nog € 174.906 beschikbaar in deze reserve. Doordat er nauwelijks meer sprake is van maatregelen of mogelijke risico's die mogelijk uit de reserve gedekt zou moeten worden. Wordt bij deze jaarrekening aan de gemeenteraad voorgesteld om de Reserve Covid-19 op te heffen zodat deze middelen kunnen vrijvallen naar de algemene reserve.

7. Risico's en restant budget

Nu de Coronamaatregelen beëindigd zijn en het normalen leven weer opstart zijn de risico's voor Corona sterk afgenomen. Het aantal omvangrijke risico's wordt daarom als zeer beperkt ingeschat. Hierdoor valt het restant budget van afgerond € 78.000 vrij in het boekjaar 2022 en is dus onderdeel van het jaarresultaat. Hiermee is er geen coronabudget meer beschikbaar.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Jaarrekening

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Balans

Grondslagen voor waardering

Wettelijke voorschriften

De gehanteerde waarderingsgrondslagen zijn in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Spelregels over waardering en afschrijvingsbeleid zijn vastgelegd in de 'Financiële verordening Gemeente Laarbeek 2019' (van kracht per 1 juli 2019).

Vaste Activa

Onder de vaste activa worden afzonderlijk opgenomen de immateriële, de materiële en de financiële vaste activa (artikel 33 BBV).

Immateriële vaste activa

Op grond van artikel 34 BBV worden in de balans onder de immateriële vaste activa afzonderlijk opgenomen:
a. Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio
b. Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief;
c. Bijdragen aan activa in eigendom van derden.

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. Eventuele van derden verkregen specifieke investeringsbijdragen worden in mindering gebracht op het geactiveerde bedrag.

Eventuele afsluitkosten van opgenomen geldleningen worden afgeschreven in de looptijd van de betrokken geldlening. De afschrijvingstermijn wordt maximaal gelijkgesteld aan de looptijd van de lening.

De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in 5 jaar afgeschreven. Het activeren van kosten van onderzoek en ontwikkeling als immaterieel actief is alleen toegestaan onder een aantal voorwaarden:
- De gemeente heeft de intentie het actief te gebruiken of te verkopen;
- De technische uitvoerbaarheid om het actief te voltooien staat vast;
- Het actief zal in de toekomst economisch of maatschappelijk nut genereren;
- De uitgaven die aan het actief zijn toe te rekenen kunnen betrouwbaar worden vastgesteld.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling vangt aan bij ingebruikneming van het gerelateerde materiële vast actief.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden geactiveerd indien aan de volgende vereisten is voldaan:
- Er is sprake van een investering door een derde;
- De investering draagt bij aan een publieke taak;
- De derde heeft zich verplicht tot het daadwerkelijk investeren op een wijze zoals overeengekomen;
- De bijdrage kan door de gemeente worden teruggevorderd, indien de derde in gebreke blijft of de gemeente anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

Bijdragen aan activa van derden zijn gewaardeerd tegen het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen. Deze bijdragen worden afgeschreven in een termijn die (maximaal) gelijk is aan gebruiksduur van het actief bij derde.

Materiële vaste activa

Artikel 35 BBV schrijft voor dat in de balans onder materiële vaste activa afzonderlijk worden opgenomen:
a. investeringen met een economisch nut;
b. investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven;
c. investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

Van de materiële vaste activa wordt aangegeven welke in erfpacht zijn uitgegeven.

Zolang gronden nog niet gekwalificeerd worden als bouwgrond in exploitatie staan deze op de balans onder materiële vaste activa in de subcategorie ‘strategische gronden’, in de regel ook wel 'warme gronden' genoemd. Deze worden gewaardeerd op basis van de verkrijgingsprijs of duurzaam lagere marktwaarde (onder de huidige bestemming).

<u>Investeringen met een economisch nut</u>
Investeringen met een economisch nut zijn investeringen in zaken die verhandelbaar zijn en/of kunnen bijdragen aan het genereren van middelen. Deze investeringen zijn tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs gewaardeerd.
Specifieke investeringsbijdragen van derden, zoals investeringssubsidies en andere bijdragen van derden, worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht. In die gevallen wordt op het saldo afgeschreven.
Investeringen worden vanaf het jaar volgend op ingebruikneming/gereedkomen lineair en incidenteel annuïtair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. De afschrijvingstermijnen zijn gebaseerd op de door de gemeenteraad vastgestelde "Financiële verordening gemeente Laarbeek 2019".
Investeringen onder de € 10.000 worden niet geactiveerd maar in één keer ten laste van de exploitatie gebracht.
Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

De in erfpacht uitgegeven percelen zijn gewaardeerd tegen de uitgifteprijs (dit is de waarde die bij eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking is genomen). Percelen waarvan de erfpacht eeuwigdurend is afgekocht zijn tegen een geringe registratiewaarde opgenomen.

Investeringen met economisch nut waarvoor heffing geheven kan worden
Investeringen waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing in rekening gebracht kan worden, worden in een afzonderlijke categorie gepresenteerd. Het gaat om de investeringen in riolering. Bedragen die via het riooltarief gespaard zijn voor vervanging zitten in een voorziening. Deze voorziening wordt, voor zover die toereikend is, gebruikt om investeringen in riolering af te boeken.

Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut
Investeringen met een maatschappelijk nut zijn investeringen in de openbare ruimte. Deze investeringen zijn niet verhandelbaar en/of kunnen niet bijdragen aan het genereren van middelen.

Met ingang van het boekjaar 2017 is het op basis van een BBV-wijziging verplicht om investeringen met maatschappelijk nut te activeren en over de verwachte toekomstige gebruiksduur af te schrijven. Deze verplichting geldt alleen voor investeringen die vanaf 2017 zijn gedaan. Voor investeringen van vóór 2017 blijven de destijds geldende grondslagen bestaan.

Voor investeringen die zijn gedaan vóór 2017 is het uitgangspunt bij investeringen met maatschappelijk nut dat deze niet geactiveerd worden, maar rechtstreeks ten laste van de exploitatie gebracht worden. De lasten van deze investeringen worden dus in één keer genomen, tenzij de financiële positie het niet toelaat. Dan mogen deze investeringen geactiveerd worden en wordt er vervolgens op afgeschreven. De boekwaarden van investeringen met maatschappelijk nut van vóór 2017 moeten dus nadrukkelijk als nog te dekken investeringsrestanten worden gezien. Afschrijving van investeringen met maatschappelijk nut vindt in beginsel lineair plaats. In uitzonderingssituaties kan resultaatafhankelijke afschrijving worden toegepast.

Om deze wijziging in beeld te houden is, zoals voorgeschreven in het BBV, in de toelichting op de activa een onderscheid gemaakt in het verloop van activa met maatschappelijk nut vóór 2017 en vanaf 2017.

Financiële vaste activa

Op grond van artikel 36 BBV worden in de balans onder de financiële vaste activa afzonderlijk opgenomen:
a. Kapitaalverstrekking aan:
   1. Deelnemingen;
   2. Gemeenschappelijke regelingen;
   3. Overige verbonden partijen;
b. Leningen aan:
   1. Openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden;

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

2. Woningbouwcorporaties;
3. Deelnemingen;
4. Overige verbonden partijen;

c. Overige langlopende leningen;
d. Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd van één jaar of langer;
e. Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier met een rentetype looptijd van een jaar of langer;
f. Overige uitzettingen met een rentetype looptijd van een jaar of langer.

Van een deelneming is sprake (artikel 1, lid e BBV) als de gemeente participeert in het aandelenkapitaal van een NV of BV.

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en leningen u/g worden gewaardeerd tegen de nominale waarde onder aftrek van eventuele aflossingen. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

De term kapitaalverstrekking wordt zowel gebruikt voor de participatie in risicodragend (eigen) vermogen (aandelenkapitaal, stichtingskapitaal e.d.) als voor de verstrekking van financieringsmiddelen aan verbonden partijen in de vorm van vreemd vermogen. In die laatste gevallen gaat het doorgaans om flexibele financieringsvormen zonder vast aflossingsstramien.
Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Mocht de marktwaarde van de aandelen structureel tot onder de verkrijgingsprijs dalen dan zal afwaardering plaatsvinden naar lagere marktwaarde. Voor risico's wordt een voorziening gevormd.

Het begrip rentetypische looptijd verdient een toelichting. Het gaat bij dit begrip om de definitie vanuit de Wet fido en is ingegeven door beheersing van renterisico's. De definitie luidt: het tijdsinterval gedurende de looptijd van een geldlening, waarin op basis van de leningsvoorwaarden van de geldlening sprake is van een door de verstrekker van de geldlening beïnvloedbare constante rentevergoeding. Voor een uitzetting die een looptijd kent van tien jaar met een vaste rente, geldt dat deze altijd als vast activum dient te worden opgenomen ook al resteert er minder dat 1 jaar van de oorspronkelijke looptijd.

Vlottende Activa

Voorraden

In overeenstemming met artikel 38 BBV worden onder de voorraden afzonderlijk opgenomen:
a. Grond- en hulpstoffen;
b. Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie;

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

c. Gereed product en handelsgoederen;
d. Vooruitbetalingen.

a. De grond- en hulpstoffen worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Incourante voorraden worden afgewaardeerd naar marktwaarde.

b. De als onderhanden werk opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijp maken), alsmede een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten. Voor winstneming wordt de percentage of completion methode gehanteerd: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. Hiervoor moet het resultaat op de grondexploitatie wel op betrouwbare wijze kunnen worden ingeschat.
Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:
1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat;
2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht;
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Indien verlies wordt verwacht is het voor het volledige bedrag van het verwachte verlies een voorziening op nominale waarde getroffen die in mindering is gebracht op de waardering van het onderhanden werk.

c. De voorraden gereed product worden gewaardeerd tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde indien de marktwaarde lager is dan de kostprijs. Dat laatste doet zich met name voor indien voorraden incourant worden. De kostprijs bestaat uit de verrekenprijzen van grond- en hulpstoffen en de loon- en machinekosten die aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Jaarlijks wordt de kwaliteit van de vorderingen beoordeeld. Als sprake is van verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van geschatte inningskansen. Periodiek wordt de administratie opgeschoond, dat wil zeggen dat vorderingen die oninbaar blijven te zijn, worden afgeboekt.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Vaste Passiva

Eigen Vermogen

De reserves zijn onderverdeeld in de algemene reserves en bestemmingsreserves.
De reserves worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Bestemmingsreserves ter dekking van kapitaallasten: afgezonderde middelen ter dekking van de kapitaallasten van investeringen (bruto-activering). In het verleden genomen investeringsbeslissingen met als dekking een gemeentelijke reserve worden via deze fondsen administratief afgewikkeld.

Bestemmingsreserves egalisatiereserve: schommelingen op bepaalde technische c.q. bedrijfsmatige begrotingsonderdelen van de begroting worden via afzonderlijke egalisatiereserves afgewikkeld. Dit om de bestuurlijke afweging– en allocatiefunctie van de begroting te "vrijwaren" van fluctuaties van bedrijfstechnische aard. Dit betreft met name (meerjarig) wegenonderhoud en de vervanging van bedrijfsmiddelen.
De instelling en werking berust op bestuurlijke besluitvorming, die jaarlijks wordt geconcretiseerd in de begroting en jaarrekening. Behoudens beleidswijziging zijn deze middelen niet vrij aanwendbaar.

Voorzieningen

Voorzieningen worden op grond van artikel 44 BBV gevormd door:
a. Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op balansdatum onzeker is doch redelijkerwijs te schatten;
b. Bestaande risico's op balansdatum ter zake van verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijk te schatten is;
c. Kosten die in een volgend begrotingsjaar worden gemaakt maar de oorsprong hebben in het begrotingsjaar of een eerder begrotingsjaar en de voorziening strekt tot kostenegalisatie;
d. De bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven als bedoelt in artikel 35, eerste lid onder b BBV.

Tot de voorzieningen worden ook gerekend van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen als bedoelt in artikel 49, onderdeel b BBV (de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren).

Voorzieningen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Uitzondering hierop is de voorziening pensioenverplichting voor wethouders.
De voorziening Pensioen- en wachtgeldverplichting is voor het gedeelte dat betrekking heeft op voormalige collegeleden berekend op actuariële waardebasis, uitgaande van de contante waarde van toekomstige uitkeringsverplichtingen. Door waardering tegen contante waarde kunnen kosten tegen de dan gelden prijzen worden gedekt.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Bij de materiële vaste activa is aangegeven dat investeringen waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing in rekening gebracht kan worden in een afzonderlijke categorie gepresenteerd worden. Dat geldt ook voor de bijbehorende voorziening. Deze voorziening wordt, voor zover die toereikend is, gebruikt om investeringen in riolering af te boeken.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van een jaar of langer.

Vlottende Passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde en bestaan uit:
- Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan een 1 jaar;
- Overlopende passiva

Borg- en garantiestellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Het totaalbedrag wordt onderaan de balans afzonderlijk gepresenteerd. Nadere informatie is opgenomen in de toelichting op de balans, onder 'Niet uit de balans blijkende verplichtingen'.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Balans 31-12-2022

bedragen x € 1.000

ACTIVA	31-12-2022	31-12-2021
VASTE ACTIVA		
IMMATERIËLE VASTE ACTIVA	**80**	**97**
Kosten afsluiten geldlening	8	10
Kosten onderzoek en ontwikkeling	49	65
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	22	23
MATERIËLE VASTE ACTIVA	**52.245**	**50.618**
Investeringen economisch nut waarvoor ter bestrijding heffing kan worden geheven	10.924	10.881
Overige investeringen met economisch nut	33.309	34.137
Strategische gronden	3.322	1.745
Investeringen met uitsluitend maatschappelijk nut	4.579	3.744
In erfpacht uitgegeven gronden	112	112
FINANCIËLE VASTE ACTIVA	**1.885**	**2.002**
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	54	54
Overige langlopende leningen	41	41
Overige uitzettingen met een looptijd > 1 jaar	1.790	1.906
VASTE ACTIVA	54.209	52.717
VLOTTENDE ACTIVA		
VOORRADEN	**13.717**	**14.100**
Overige gronden		
Overige grond- en hulpstoffen		1
Onderhanden werk	13.270	14.100
Gereed product en handelsgoederen	447	

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

UITZETTINGEN	**11.507**	**13.423**
Vorderingen op openbare lichamen	3.326	3.532
Rekening courant verhoudingen overige niet-financiële instellingen	2.319	2.580
Overige vorderingen	1.276	1.144
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	4.586	6.167
LIQUIDE MIDDELEN	**541**	**313**
Bank	536	313
Kas Burgerzaken	5	
OVERLOPENDE ACTIVA	**9.964**	**5.408**
Vooruitbetalingen	3.200	672
Nog te ontvangen bedragen	6.764	4.736
VLOTTENDE ACTIVA	35.729	33.245
Totaal Generaal Activa	**89.938**	**85.963**

Crowe
Beukenlaan 60
5651 GD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

PASSIVA	31-12-2022	31-12-2021
VASTE PASSIVA		
EIGEN VERMOGEN	**55.590**	**48.950**
Algemene reserve	10.948	7.991
Bestemmingsreserves	37.861	38.667
Saldo van rekening	6.781	2.292
VOORZIENINGEN	**8.360**	**8.031**
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	2.336	2.485
Onderhoudsegalisatievoorzieningen	2.474	2.040
Voor derden beklemde middelen	3.549	3.505
VASTE SCHULD	**17.362**	**21.517**
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige fin. instellingen	17.354	21.513
Waarborgsommen	8	4
VASTE PASSIVA	81.312	78.499
VLOTTENDE PASSIVA		
VLOTTENDE SCHULD	**4.300**	**4.561**
Overige kasgeldleningen		
Overige schulden	4.300	4.561
OVERLOPENDE PASSIVA	**4.326**	**2.903**
Kruisposten		
Vooruit ontvangen bijdragen Rijk	1.185	465
Vooruit ontvangen bijdragen van overige overheid		
Overige overlopende passiva	3.141	2.438
Vooruit ontvangen bedragen overig (niet-overheid)		
VLOTTENDE PASSIVA	8.626	7.464

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Totaal Generaal Passiva	**89.938**	**85.963**
Totaalbedrag waartoe aan natuurlijke en rechtspersonen garantstellingen zijn verstrekt	43.662	44.344

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Toelichting op de balans

Alle bedragen in dit onderdeel zijn x € 1.000

Activa

	31-12-2022	31-12-2021
IMMATERIËLE VASTE ACTIVA	**80**	**97**
Kosten afsluiten geldlening	8	10
Kosten onderzoek en ontwikkeling	49	65
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	22	23

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de immateriële vaste activa gedurende het verslagjaar:

	Boekwaarde 31-12-2021	Inves-teringen	Bijdragen van derden	Desinves-teringen	Afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2022
Kosten verbonden aan het afsluiten van geldleningen	10	0	0	1	0	8
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	65	18	0	0	34	49
Bijdrage aan activa van derden	23	0	0	0	1	22
Totaal	97	18	0	1	34	80

	31-12-2022	31-12-2021
MATERIËLE VASTE ACTIVA	**52.245**	**50.618**
Investeringen economisch nut waarvoor ter bestrijding heffing kan worden geheven	10.924	10.881
Overige investeringen met economisch nut	33.309	34.137
Strategische gronden	3.322	1.745
In erfpacht uitgegeven gronden	112	112
Investeringen met uitsluitend maatschappelijk nut	4.579	3.744

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de boekwaarden van de investeringen met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven:

Crowe
Beukenlaan 60
5651 GD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

	Boekwaarde 31-12-2021	Inves-teringen	Desinves-teringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2022
Riolering - Grond-, Weg- en Waterbouwkundige werken	10.881	348	0	306	0	0	10.924
Totaal	10.881	348	0	306	0	0	10.924

De boekwaarden van overige investeringen met economisch nut en het verloop ervan worden in de volgende tabel weergegeven:

	Boekwaarde 31-12-2021	Inves-teringen	Desinves-teringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2022
Gronden en terreinen	854	138	0	0	0	0	992
Woonruimten	173	23	0	5	0	0	191
Bedrijfsgebouwen	31.702	64	0	1.229	6	0	30.531
Vervoermiddelen	211	65	0	33	0	0	242
Machines, apparaten en installaties	1.192	372	0	297	0	0	1.267
Overige materiële activa	5	83	0	2	0	0	86
Subtotaal	34.137	745	0	1.566	6	0	33.309
Strategische gronden	1.745	1.577	0	0	0	0	3.322
In erfpacht uitgegeven gronden	112	0	0	0	0	0	112
Totaal	35.994	2.322	0	1.566	6	0	36.743

De specificatie van de strategische gronden en het verloop van de boekwaarde gedurende het verslagjaar is als volgt:

	Oppervlakte m²	Prijs per m²	Boekwaarde 31-12-2021	Aankopen 2022	Kosten 2022	Verkoop 2022	Afwaardering 2022	Boekwaarde 31-12-2022
Beek en Donk								
Ptr. Vogelsstraat ('t Anker)	2.500		50					50
Dr Timmerslaan			10					10
Pater de Leeuwstraat (landbouwgrond)	43.054	7	375					375
Pater Becanusstraat	8.760		364		8			372

Crowe
Beukenlaan 60
5651 GD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Aarle-Rixtel								
Molenstraat	8.863		0					0
Beemdsteeg	3.825		1					1
Jan van Rixtelstraat	0		1					1
Bakelseweg	19.350	5	102					102
Buizerdstraat	11.285	15	85					85
Brabantlaan	4.100	5	21					21
Klokkengietersstraat	1.444		140				140	0
Kanaaldijk	8.279		5					5
Lieshout								
Baverdestraat	2.473		13					13
Heuvel	336		515		156			671
Mariahout								
Mariastraat	2.780		0	1.489	63			1.552
Overig								
Diverse			62					62
Totaal	117.049	33	1.745	1.489	227	0	140	3.322

De boekwaarden van de investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut en het verloop ervan gedurende het verslagjaar worden in onderstaand overzicht weergegeven:

	Boekwaarde 31-12-2021	Inves-teringen	Desinves-teringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2022
Investeringen maatschappelijk nut vóór 2017							
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	648	0	0	34	0	0	613
Machines-apparaten-installaties	583	0	0	73	0	0	510
Overige materiële vaste activa	69	0	0	9	0	0	60
Investeringen maatschappelijk nut vanaf 2017							
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	2.384	2.179	0	905	366	0	3.291

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Gronden en terreinen	61	-55	0	-85	0	0	91
Overige materiële vaste activa	0	27	0	13	0	0	14
Totaal	3.744	2.151	0	950	366	0	4.579

	31-12-2022	31-12-2021
FINANCIËLE VASTE ACTIVA	**1.885**	**2.002**
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	54	54
Overige langlopende leningen	41	41
Overige uitzettingen met een looptijd > 1 jaar	1.790	1.906

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de financiële vaste activa gedurende het verslagjaar:

	Boekwaarde 31-12-2021	Inves-teringen	Desinves-teringen	Aflossing/ Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2022
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	54	0	0	0	54
Overige langlopende leningen	41	0	0	0	41
Overige uitzettingen met looptijd ≥ 1 jaar	1.906	231	0	348	1.790
Totaal	2.002	231	0	348	1.885

Een nadere specificatie van de financiële activa is als volgt:

	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2022
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen		
Aandelen Brabant Water	2	2
Aandelen BNG	43	43
Aandelen SOK Laarsche Velden Noord	9	9
Overige langlopende leningen		
Leningen personeel gemeente	0	0

Crowe
Beukenlaan 60
5651 GD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Voorziening kleine schulden (KBN)	41	41

Overige uitzettingen met looptijd >= 1 jaar		
Uitvoering startersleningen	614	508
Deelname Zonnepanelenproject Brabant-ZO	1.020	1.002
Duurzaamheidsleningen Laarbeek	246	267
Stimuleringslening duurzame warmte Nieuwbouw	27	12
	2.002	1.885

	31-12-2022	31-12-2021
VOORRADEN	**13.717**	**14.100**
Overige grond- en hulpstoffen		1
Onderhanden werk	13.270	14.100
Gereed product en handelsgoederen	447	

Van het onderhanden werk zijnde bouwgronden in exploitatie, kan van het verloop in het verslagjaar het volgende overzicht worden gegeven:

Complex	Boekwaarde 31-12-2021	Saldo invest. en baten	Boekwaarde 31-12-2022	Prospectie na 31-12-2022	Eindresultaat (nominale waarde)
Beekse Akkers	3.375	197	3.572	-4.192	-619
Bedrijventerrein Bemmer IV	10.339	-692	9.647	-10.936	-1.289
D'n Hoge Suute	829	262	1.091	-920	171
Nieuwenhof 2014	-100	100	0	0	0
Vogelenzang	-1.060	418	-642	433	-209
Cluster Beek - Kerkakkers	357	34	392	-1.531	-1.139
Landbouwontwikkelingsgebied Mariahout	-81	81	0	0	0
Bio Bakelseweg	20	-410	-390	-393	-783
Klokkengieterij	0	144	144	279	423

Crowe
Beukenlaan 60
5651 GD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Baverdestraat	1.099	13	1.112	-654	458
Subtotaal	14.780	148	14.927	-17.915	-2.988
Verliesvoorziening i.v.m. niet sluiten grondexploitatie:					
Landbouwontwikkelingsgebied Mariahout	30				
Nieuwenhof 2014					
D'n Hoge Suute			479		
Klokkengieterij			546		
Baverdestraat	650		632		
Totaal gecorrigeerde boekwaarde	14.100	148	13.270		

Het geraamde resultaat (nominale waarde) wordt bepaald door de boekwaarde plus de nog te verwachten kosten en opbrengsten (totale prospectie). In de prospectie wordt rekening gehouden met de parameters zoals deze staan weergegeven in de paragraaf grondbeleid.
De complexen Nieuwenhof 2014 en Landbouwontwikkelingsgebied Mariahout worden bij deze jaarrekening afgesloten. Voor het merendeel van de complexen wordt een positief resultaat verwacht, uitgezonderd drie complexen. D'n Hoge Suute, Klokkengieterij en Baverdestraat hebben een geraamd negatief resultaat. Voor deze complexen zijn verliesvoorzieningen getroffen van respectievelijk € 479.000, € 546.000 en € 632.000.

	31-12-2022	31-12-2021
UITZETTINGEN	**11.507**	**13.423**
Vorderingen op openbare lichamen	3.326	3.532
Rekening courant verhoudingen overige niet-financiële instellingen	2.319	2.580
Overige vorderingen	1.276	1.144
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	4.586	6.167

De balanspost uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar wordt onderscheiden in:

	Gecorrigeerd saldo 31-12-2021	Vrijval voorziening oninbaarheid	Saldo 31-12-2022	Voorziening oninbaarheid	Gecorrigeerd saldo 31-12-2022
Vorderingen op openbare lichamen	3.532		3.326		3.326
Overige vorderingen	1.144	1	1.384	107	1.276

Crowe
Beukenlaan 60
5651 GD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Rekening-courant met niet-financiële instellingen	2.580		2.319		2.319
Uitzettingen in 's-Rijks schatkist	6.167		4.586		4.586
Totaal	13.423	1	11.615	107	11.507

De specificatie van Overige vorderingen en Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen is als volgt:

	Boekwaarde 1-1-2022	Boekwaarde 31-12-2022
Overige vorderingen		
Debiteuren	981	1085
Belastingdebiteuren	162	139
Overige debiteuren	96	160
Totaal overige vorderingen	1.239	1.384
Rekening-courant met niet-financiële instellingen		
Rekening courant grondexploitatiemaatschappij De Hoge Regt	1.895	1.539
Rekening courant Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVn)	685	780
Totaal rekening courant met niet-financiële instellingen	2.580	2.319

Schatkistbankieren

Drempelbedrag

In principe dienen alle overtollige middelen in de schatkist te worden aangehouden. Er zijn echter een aantal uitzonderingen. Één daarvan is het drempelbedrag. Dat is een minimumbedrag dat gemiddeld buiten de schatkist op rekening-courant mag worden aangehouden. Voor de gemeente Laarbeek geldt in 2022 een gemiddeld drempelbedrag per kwartaal van ongeveer € 1,3 miljoen.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 GD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Benutting drempelbedrag schatkistbankieren

Het drempelbedrag is bedoeld om het dagelijkse kasbeheer te vereenvoudigen: niet elke laatste euro hoeft in de schatkist te worden aangehouden. In principe hoeven dus alleen de liquide middelen die boven het drempelbedrag uitgaan in de schatkist te worden aangehouden. In 2022 hebben in geen enkel kwartaal overschrijdingen plaatsgevonden van het drempelbedrag. In onderstaande tabel is te zien wat de benutting van het drempelbedrag schatkistbankieren gedurende de vier kwartalen 2022 is geweest:

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1.000)

	Verslagjaar 2022			
Drempelbedrag	**1.273**			
	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Kwartaalcijfers op basis van buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	**252**	**298**	**395**	**394**
Ruimte onder het drempelbedrag	1.022	975	878	879
Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

Berekening drempelbedrag

	Verslagjaar
Begrotingstotaal verslagjaar	63.666
Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	63.666
Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-
Drempelbedrag	1.273

Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen

	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	22.663	27.123	36.374	36.252
Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
Kwartaalcijfers op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	252	298	395	394

Crowe
Beukenlaan 60
5651 GD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

	31-12-2022	31-12-2021
LIQUIDE MIDDELEN	**541**	**313**
Bank	536	313
Kas Burgerzaken	5	

	31-12-2022	31-12-2021
OVERLOPENDE ACTIVA	**9.964**	**5.408**
Vooruitbetalingen	3.200	672
Nog te ontvangen bedragen	6.764	4.736

De vooruitbetaalde bedragen betreffen voornamelijk in 2022 betaalde voorschotten over het eerste kwartaal 2023 aan:

- Veiligheidsregio € 319.000
- GR Peelgemeenten totaal voor Wmo, Jeugd en BMS € 2.453.000
- Vennootschapsbelasting € 283.000

De nog te ontvangen bedragen hebben voornamelijk betrekking op:

- Belastingsamenwerking Oost-Brabant, voor een totaalbedrag van € 4.309.000 inzake rioolheffing, afvalstoffenheffing, OZB en opbrengst milieustraat
- Verrekening van het Gemeentefonds voor een bedrag van € 501.000
- Jaarafrekening Blink € 335.000
- Afrekening Plustaken Schulddienstverlening en Jeugd € 243.000
- Verrekening kosten Intergemeentelijke teams Laarbeek/Gemert-Bakel 2022 € 351.000
- Verrekening kosten PO/CISO en FG 2022 met Deurne/Asten/Gemert-Bakel/Peelgemeenten, totaal € 234.000
- Bekostiging opvang ontheemden Oekraïners 2022 € 367.000

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Passiva

	31-12-2022	31-12-2021
EIGEN VERMOGEN	**55.590**	**48.950**
Algemene reserve	10.948	7.991
Bestemmingsreserves	37.861	38.667
Saldo van rekening	6.781	2.292

In overeenstemming met het BBV wordt in de jaarrekening het verloop van de reserves opgenomen. De reserves bestaan uit algemene reserves en bestemmingsreserves. De algemene reserves zijn alle reserves niet zijnde bestemmingsreserves, bedoeld als buffer (weerstandscapaciteit) voor het opvangen van financiële tegenvallers. Bestemmingsreserves zijn reserves waaraan de gemeenteraad een bepaalde bestemming aan heeft gegeven, hieronder vallen ook de afschrijvingsreserves. In het algemeen geldt dat stortingen in en onttrekkingen aan de reserves vooraf door de raad worden goedgekeurd.

Onderstaand overzicht geeft het verloop weer van de reserves gedurende het verslagjaar:

Naam reserve	Saldo per 1-1-2022	Resultaat-bestemming 2021	Stortingen 2022	Onttrekkingen 2022	Dekking kapitaallasten	Saldo per 31-12-2022
Algemene reserves	**7.991**	**2.292**	**2.279**	**1.615**		**10.948**
Algemene reserve	7.991	2.292	2.279	1.615		10.948
Bestemmingsreserves	**15.038**		**4.080**	**4.439**		**14.678**
Reserve budgetoverheveling	2.376		2.080	2.435		2.022
Reserve Volkshuisvesting	490					490
Reserve Bereikbaarheidsagenda	1.603		500	342		1.761
Reserve Bomenfonds	370		2	13		359
Reserve Kunst- en Cultuurfonds	76			76		
Reserve Recreatie en toerisme	41					41
Reserve Sociale activering	41					41
Reserve Decentralisaties Sociaal Domein	1.345			60		1.285

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Reserve Dorpsontwikkelingsplannen	24			24	
Reserve Accommodatiebeleid	117		15	6	126
Reserve Duurzaamheidsfonds	294		500	166	628
Reserve Duurzaamheidsleningen Laarbeek	350			350	
Reserve Stimuleringslening Duurzame Warmte NB	150			150	
Reserve flexibele beloning	302			302	
Reserve Opleiden en ontwikkelen	156			69	87
Reserve Incidenteel nieuw beleid	387			289	98
Reserve Bovenwijkse voorzieningen	82				82
Reserve Exploitatiebijdrage ruimtelijke plannen			320	150	170
Reserve Kwaliteitsverbetering buitengebied	2.075		464	172	2.367
Reserve Corona (Covid-19)	359			133	227
Reserve Grondexploitatierisico	4.400		198	-296	4.894
Afschrijvingsreserves	**23.629**		**435**	**881**	**23.183**
Afschrijvingsreserves	23.629		435	881	23.183
Totaal reserves	**46.658**	**2.292**	**6.794**	**6.935**	**48.809**

Toelichting op de reserves

ALGEMENE RESERVES

Algemene reserve, niet vrij te besteden
Doel: De algemene reserve dient als weerstandsvermogen.
Het minimale niveau van de algemene reserve bedraagt de berekende weerstandscapaciteit. De weerstandscapaciteit wisselt per jaar. Het minimale niveau bedraagt op dit moment € 4,0 miljoen.

BESTEMMINGSRESERVES

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Reserve budgetoverheveling
Doel: Het labelen van niet-gebruikte budgetten voor het volgende dienstjaar.
Voeding: Per jaar wordt bepaald of er sprake is van door overmacht niet/niet geheel bestede budgetten. Deze budgetten worden met instemming van de raad toegevoegd aan de reserves budgetoverheveling (per programma).
Onttrekking: middels begrotingswijziging in het volgende jaar worden de budgetten toegewezen aan de begroting in het volgende jaar.
Maximale omvang: Voor deze reserve is geen maximale omvang bepaald.
Toelichting: In het stelsel van baten en lasten worden inkomsten en uitgaven toegerekend aan de jaren waarop ze betrekking hebben. Verplichtingen aangegaan in een bepaald dienstjaar, maar door omstandigheden pas in een volgend dienstjaar worden uitgevoerd, mogen niet in het bepaalde dienstjaar verantwoord worden ondanks het feit dat er budgetten voor zijn. Om deze budgetten te behouden dienen ze via budgetoverheveling verwerkt te worden.

Reserve Volkshuisvesting
Doel: De reserve volkshuisvesting is ingesteld om diverse knelpunten op te lossen met betrekking tot volkshuisvesting in Laarbeek, onder andere voor het realiseren van inbreidingslocaties.
Voeding: In het verleden werd per verkochte m2 bouwgrond een bedrag toegevoegd aan deze reserve. Sinds 2016 is de BBV gewijzigd waarbij het opnemen van bijdragen aan reserves vanuit de grondexploitatie niet meer is toegestaan.
Maximale omvang: De maximale omvang van € 500.000 wordt in 2021 niet overschreden.

Reserve Bereikbaarheidsagenda
Doel: deze reserve is bestemd om direct middelen beschikbaar te hebben om uitvoering te kunnen geven aan de Bereikbaarheidsagenda Zuidoost-Brabant.
Voeding: jaarlijks wordt € 70.000 aan deze reserve toegevoegd vanuit de exploitatie welke middelen ingezet kunnen worden ter dekking van het jaarlijks benodigde werkbudget.
Daarnaast zal ter dekking van de uiteindelijke uitvoeringsprojecten m.i.v. 2019 voor een periode van 6 jaar een bedrag van jaarlijks € 500.000 aan deze reserve worden toegevoegd vanuit de Algemene Reserve.
Maximale omvang: voor deze reserve is geen uiteindelijke maximale omvang bepaald.
Toelichting: op 11 oktober 2018 heeft de raad toestemming verleend aan het college voor het aangaan van de samenwerkingsovereenkomst Bereikbaarheidsagenda Zuidoost-Brabant 2017-2020. Het doel van de Bereikbaarheidsagenda is het verbeteren van de bereikbaarheid van de regio Zuidoost-Brabant nu en in de toekomst.
Specifieke doelstelling van de samenwerkingsovereenkomst is het vastleggen van regionale afspraken over samenwerking en financiering voor de uitvoering van de Bereikbaarheidsagenda. Jaarlijks wordt € 70.000 aan deze reserve toegevoegd. Voor het jaarlijks benodigd werkbudget van gemiddeld € 70.000 (gemeentelijke bijdrage in de studie Bundelroutes Zuidoost-Brabant, kosten programmateam Bereikbaarheidsagenda en overige kosten), wordt telkens aan de raad een krediet gevraagd welke wordt gedekt door een onttrekking uit deze reserve.
Daarnaast is deze reserve bedoeld voor projecten die voortkomen uit de studie Bundelroute. Hiermee kan in de tijd gekozen worden voor een gefaseerde aanpak qua uitvoering.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 GD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Bij de programmabegroting 2019 is voorgesteld om jaarlijks een bedrag van € 500.000 voor dit doel toe te voegen aan deze reserve vanuit de algemene reserve gedurende 6 jaar, zodat direct middelen beschikbaar zijn als keuzen worden voorgelegd. De totale investeringsbandbreedte voor Laarbeek voor het Bereikbaarheidsakkoord ligt naar verwachting tussen de € 1 miljoen en € 10 miljoen.

Reserve Bomenfonds
Doel: De reserve is bedoeld voor het compenseren van boomschades.
Voeding: Jaarlijks wordt het exploitatie-overschot van bomenonderhoud aan deze reserve toegevoegd. Eventuele exploitatietekorten worden niet aan deze reserve onttrokken.
Maximale omvang: Onder normale omstandigheden is het maximum gesteld op een omvang van € 150.000. Eenmalig is € 200.000 gestort in deze reserve als zijnde schadevergoeding, die ontstaan is door graafwerkzaamheden bij de aanleg van glasvezel. Hierdoor komt deze reserve (tijdelijk) boven het vastgestelde maximum. Aangezien in de begroting is opgenomen dat deze reserve als dekking zal dienen voor de eerste jaarschijven van het bomenvervangingsplan én de overschrijding van het maximum tijdelijk is, wordt (net als bij de jaarrekening 2020) voorgesteld om deze reserve niet af te romen. Na uitvoering van de eerste jaarschijven van het bomenvervangingsplan, zal deze reserve weer tot onder het maximum dalen.
Toelichting: Er ligt een directe relatie tussen de omvang van de gecompenseerde boomschades en de herplantverplichting.

Reserve Kunst- en cultuurfonds
Doel: De doelstelling van deze reserve is het (mede)financieren van beeldende kunstopdrachten en/of vormgeving in de openbare ruimte en het financieel ondersteunen van incidentele activiteiten/projecten of vernieuwende initiatieven in het kader van de culturele infrastructuur.
Voeding: In het verleden werd per verkochte m2 bouwgrond een bedrag toegevoegd aan deze reserve. Sinds 2016 is de BBV gewijzigd waarbij het opnemen van bijdragen aan reserves vanuit de grondexploitatie niet meer is toegestaan.
Maximale omvang: € 500.000. Het maximum wordt in 2021 niet overschreden.
Opheffing reserve: Conform Kadernota 2022 is deze reserve opgeheven in 2022 en is het vrijgevallen bedrag van € 63.600 vrijgevallen in het rekeningresultaat.

Reserve Recreatie en toerisme
Doel: Deze reserve is ingesteld om eenmalige projecten in het kader van uitvoering van de Nota recreatie en toerisme te kunnen realiseren. Inmiddels is de Nota recreatie en toerisme vervangen door het programma 'Laarbeek, Waterpoort van de Peel'.
Voeding: De reserve is eenmalig gevoed.
Maximale omvang: Voor deze reserve is geen maximale omvang bepaald.
Toelichting: De reserve zal in de loop van de komende jaren, afhankelijk van de uitvoering van projecten zoals ze zijn opgenomen in het programma "Laarbeek, Waterpoort van de Peel", volledig besteed worden.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Reserve Sociale activering
Doel: Deze reserve is in het verleden ontstaan uit de opheffing Stichting Banenpool Gemert. De reserve wordt besteed voor diverse projecten in het kader van armoedebeleid.
Maximale omvang: Voor deze reserve is geen maximale omvang bepaald.
Toelichting: Door jaarlijkse rentetoevoeging aan deze reserve in het verleden is een overschot ontstaan van € 40.000. Dit bedrag blijft beschikbaar voor nieuwe initiatieven in het kader van sociale activering of armoedebestrijding.

Reserve Sociaal Domein
Doel: Deze reserve is bedoeld om resultaten die ontstaan bij de taken in het sociaal domein (WMO, Jeugd en BMS) te egaliseren. In 2015 werd een overschot gerealiseerd terwijl in de toekomst tekorten begroot werden. Vanwege hoge extra kosten voor decentralisaties was deze reserve eind 2019 geheel opgesoupeerd.
Voeding: In eerste instantie was deze reserve opgeheven conform raadsvoorstel 'Actualisatie (bestemmings)reserves 2020' en bijbehorend raadsbesluit (dd. 25-06-2020), maar is bij de 2e Tussenrapportage 2020 (raadsbesluit 05-11-2020) gereactiveerd. Daarbij zijn vanwege de onzekerheden met betrekking tot de te verwachte kosten binnen het Sociaal Domein de te (verwachten) beschikbare middelen gestort in deze reserve en is bij de jaarrekening 2020 het werkelijke saldo met deze reserve vereffend.
Maximale omvang: Voor deze reserve is geen maximale omvang bepaald.

Reserve Dorpsontwikkelingsplannen
Doel: Deze reserve had tot doel om een aantal projecten te financieren die opgenomen zijn in de vastgestelde Idop-plannen. Inmiddels zijn alle Idop-plannen uitgevoerd en kan het resterende deel besteed worden aan allerlei initiatieven om de dorpen mooier te maken.
Maximale omvang: Voor deze reserve is geen maximale omvang bepaald.
Opheffing reserve: per balansdatum is het saldo van deze reserve € 0 en zal bij het vaststellen van de jaarrekening 2022 worden opgeheven.

Reserve Accommodatiebeleid
Doel: Deze reserve is ingesteld om uitvoering te kunnen geven aan de Nota accommodatiebeleid welzijnsinstellingen (raadsbesluit 31 januari 2008). Bij de besteding van deze reserve draait het om een tegemoetkoming in het oplossen van knelpunten met betrekking tot accommodatievraagstukken. In de nota wordt aan de besteding van deze reserve twee voorwaarden verbonden:
a) de accommodatie mag niet in eigendom zijn van de gemeente, en
b) de Maximale bijdrage is 3 maal de jaarsubsidie met een maximum van € 25.000.
Jaarlijks wordt € 15.000 toegevoegd voor incidentele welzijnsdoelen.
Maximale omvang: Voor deze reserve is geen maximale omvang bepaald.

Reserve Duurzaamheidsfonds
Met het vaststellen van de programmabegroting 2016 heeft de raad ingestemd met de vorming van de reserve 'Duurzaamheidsfonds'.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Doel: Deze reserve is bestemd om allerlei maatregelen te stimuleren die in het kader van duurzaamheid getroffen worden. Het verduurzamen van Laarbeek is een speerpunt van beleid en daarom is destijds € 1,0 miljoen beschikbaar gesteld via deze reserve.
Voeding: In 2016 is eenmalig € 1,0 miljoen aan deze reserve toegevoegd. Het bedrag werd onttrokken aan de Algemene Reserve. In 2022 is conform Kadernota 2022 een bedrag van € 500.000 toegevoegd aan deze reserve vanwege het opheffen van de reserves Duurzaamheidsleningen Laarbeek (€ 350.000) en Stimuleringsregeling duurzame warmte nieuwbouw (€ 150.000).
Maximale omvang: Voor deze reserve is geen maximale omvang bepaald.

Reserve Duurzaamheidsleningen Laarbeek
Doel: De duurzaamheidslening biedt een impuls voor het energiezuinig maken van de woningvoorraad waarmee een bijdrage wordt geleverd aan de bovenlokale doelstellingen zoals deze onder meer te vinden zijn in het 'Energieakkoord voor duurzame groei'. En de gezamenlijke investeringsagenda 'Naar een duurzaam Nederland'.
Voeding: in 2018 is eenmalig € 350.000 aan deze reserve toegevoegd door verlaging van het beschikbare krediet 'Uitwerking duurzaamheid' cq onttrekking uit de reserve 'Duurzaamheidsfonds'.
Maximale omvang: voor deze reserve is geen maximale omvang bepaald.
Opheffing reserve: Conform Kadernota 2022 is deze reserve opgeheven in 2022 en is het vrijgevallen bedrag van € 350.000 toegevoegd aan de reserve Duurzaamheidsfonds.

Reserve Stimuleringsregeling duurzame warmte nieuwbouw
Doel: de doelstelling van de Stimuleringsregeling is het realiseren van nieuwbouw zonder aardgasaansluiting en met duurzame voorzieningen voor het opwekken en/of distribueren van duurzame warmte. De Stimuleringsregeling biedt hiermee een impuls voor het toepassen van aardgasvrije alternatieven in de nieuwbouw en vergemakkelijkt de transitie naar aardgasvrij bouwen, op het moment dat de verplichting daartoe voor veel nieuwbouwprojecten die in ontwikkeling zijn onverwacht komt.
Voeding: in 2018 is eenmalig € 150.000 aan deze reserve toegevoegd door verlaging van het beschikbare krediet 'Uitwerking visie duurzaamheid' cq onttrekking uit de reserve 'Duurzaamheidsfonds'.
Maximale omvang: voor deze reserve is geen maximale omvang bepaald.
Opheffing reserve: Conform Kadernota 2022 is deze reserve opgeheven in 2022 en is het vrijgevallen bedrag van € 150.000 gestort in de reserve Duurzaamheidsfonds.

Reserve Flexibele beloning
Doel: Deze reserve is ingesteld om het personeel flexibel te belonen. Flexibele beloning wordt alleen toegekend als een uitzonderlijke prestatie geleverd is. Met het Georganiseerd Overleg (GO) is overeengekomen dat een dergelijke (extra) beloning kort na de geleverde prestatie wordt uitgekeerd om de relatie tussen prestatie en waardering tot uiting te brengen. Met het GO is afgesproken dat de budgetten die niet uitgekeerd zijn, beschikbaar blijven voor het belonen in de toekomst, hiermee zijn de budgetten dus gelabeld.
Voeding: De reserve wordt jaarlijks gevoed ten laste van de exploitatie met het overschot van het budget voor flexibele beloning.
Maximale omvang: Voor deze reserve is geen maximale omvang bepaald.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Opheffing reserve: conform 2e tussenrapportage is deze reserve in 2022 opgeheven en het saldo van € 301.700 toegevoegd aan de Algemene reserve.

Reserve Opleiden en ontwikkelen
Doel: deze reserve is ingesteld om zowel te voorkomen dat beschikbaar opleidingsbudget dat in enig jaar niet besteedt wordt invloed heeft op het resultaat van de Programmarekening, maar ook voor het financieren van diverse ontwikkelingstrajecten.
Voeding: in 2020 is een eenmalige storting gedaan van € 200.000 afkomstig uit de reserves Opleidingen en Organisatieontwikkelingen, conform raadsvoorstel 'Actualisatie (bestemmings)reserves 2020 en bijbehorend raadsbesluit (dd. 25-06-2020).
Maximale omvang: indien de reserve het plafond van € 200.000 overstijgt dient deze te worden afgeroomd ten gunste van de Algemene reserve.

Reserve incidenteel nieuw beleid
Doel: Deze reserve is in het leven geroepen om het saldo van de stelpost Incidenteel nieuw beleid beschikbaar te houden, als beleidswensen niet in het huidige dienstjaar tot realisatie komen.
Voeding: De mutatie op deze reserve betreft het saldo van de stelpost incidenteel nieuw beleid. Per jaar wordt het restantbudget bepaald. Dit budget wordt in een volgend dienstjaar weer beschikbaar gesteld voor de bedoelde incidentele beleidswensen.
Maximale omvang: Voor deze reserve is geen maximale omvang bepaald.
Toelichting: Het kan voorkomen dat ingestemd wordt met een beleidswijziging. Tegelijk met het besluit wordt vaak een incidenteel budget beschikbaar gesteld voor het beleid. In geval dat de kosten in een later dienstjaar gemaakt worden, verdwijnt het budget automatisch in het rekeningsaldo. Om dit te voorkomen kan het budget tijdelijk toegevoegd worden aan de reserve incidenteel nieuw beleid. Dit heeft tot gevolg dat over dergelijk incidenteel nieuw beleid niet opnieuw dekking gevonden moet worden in het latere dienstjaar.

Reserve Bovenwijkse voorzieningen
Doel: De reserve bovenwijkse voorzieningen biedt ruimte voor eenmalige dekking van investeringen, die vallen binnen de context van bovenwijkse voorzieningen. In 2011 is de nota (fonds) bovenwijkse voorzieningen gemaakt waarin de spelregels en criteria (paragraaf 3.3 van de nota) zijn opgenomen met betrekking tot de voeding en besteding van deze reserve.
Maximale omvang: Voor deze reserve is geen maximale omvang bepaald.

Reserve Kwaliteitsverbetering buitengebied
Doel: Deze reserve wordt besteed voor het uitvoeren van een aantal projecten die opgenomen zijn in de Structuurvisie.
Voeding: In 2011 zijn alle bedragen die ontvangen zijn in het kader van de BIO-regeling aan deze reserve toegevoegd. Ook zijn ontvangen bedragen in het kader van Ruimte-voor-ruimte aan deze reserve toegevoegd. Er wordt geen rente aan deze reserve toegevoegd.
Maximale omvang: Voor deze reserve is geen maximale omvang bepaald.
Toelichting: Hoewel niet juridisch afdwingbaar heeft de gemeente in de Structuurvisie een aantal maatregelen opgenomen die de kwaliteit van het buitengebied bevorderen. Dergelijke maatregelen worden bekostigd uit deze reserve. Ook is een aantal bijdragen ontvangen van externe

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

partijen. De betreffende bedragen zijn bedoeld als compensatie voor verloren natuur. Afgesproken is (hoewel juridisch niet afdwingbaar) om de ontvangen bijdragen uit te geven aan het verbeteren van de kwaliteit van het buitengebied.

Reserve Corona (Covid-19)
Doel: Deze reserve is bedoeld ter dekking van grote onzekerheden met betrekking tot de te verwachten extra kosten en/of lagere opbrengsten als gevolg van de Coronacrisis.
Voeding: In de septembercirculaire 2020 voor de uitkering uit het gemeentefonds resulteerde als gevolg van een herberekening een aanvullende uitkering van ruim 1 miljoen euro. Hiervan is een deel gecorrigeerd ten behoeve van het compensatiepakket Corona, met als gevolg een aanvullende correctie voor Participatie (WSW oud). Per saldo hebben we extra middelen ontvangen voor een bedrag van € 517.000. Conform de 2e Tussenrapportage 2020 (raadsbesluit 05-11-2020) is dit bedrag geheel toegevoegd aan de reserve Corona.
Maximale hoogte: Voor deze reserve is geen maximale omvang bepaald.

Reserve Grondexploitatierisico
Doel: De reserve Grondexploitatierisico fungeert als bedrijfsbuffer voor het opvangen van risico's die inherent zijn aan de bouwgrondexploitatie.
Voeding: Bij het realiseren van winst uit de diverse bestemmingsplannen wordt aan de raad voorgesteld om deze winst toegevoegd aan deze reserve. In geval van verwachte verliezen wordt de voorziening voor grondexploitaties aangepast en gemuteerd op de reserve grondexploitatie.
Maximale omvang: Met instemming van de Grondnota 2020 heeft de raad (dd. 05-11-2020) besloten dat het plafond voor deze reserve bedraagt: de gekwantificeerde risico's in de Monte Carlo Analyse vermeerderd met een bedrag van € 2 miljoen. Hiermee wordt betracht voldoende tegenvallers af te kunnen dekken en een doeltreffend grondbedrijf te kunnen voeren, passend bij de doelstellingen van het grondbedrijf.

AFSCHRIJVINGSRESERVES

Afschrijvingsreserves
Doel: De afschrijvingsreserves worden in stand gehouden ter dekking van de afschrijvingslasten van de bijbehorende investeringsprojecten.
Voeding: Goedkeuring door de gemeenteraad van verschillende investeringskredieten.
Maximale omvang: De maximale omvang van deze reserve is niet bepaald. Elk jaar moet de omvang van de reserve gelijk zijn aan de omvang van de boekwaarde van de activa die ten laste van deze reserve worden afgeschreven.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

	31-12-2022	31-12-2021
VOORZIENINGEN	**8.360**	**8.031**
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	2.336	2.485
Onderhoudsegalisatievoorzieningen	2.474	2.040
Voor derden beklemde middelen	3.549	3.505

Voorzieningen zijn een onderdeel van het vreemd vermogen, omdat zij gevormd worden om toekomstige verplichtingen na te komen. Het verschil tussen een reserve en een voorziening is volgens het BBV vooral dat de gemeenteraad bij reserves de bestemming al wel kan aanwijzen en bij een voorziening niet. Voorzieningen zijn dus niet vrij te besteden of te bestemmen. De bevoegdheid tot het instellen van voorzieningen en het doen van stortingen en onttrekkingen ligt bij het college.

Het verloop van de voorzieningen in het verslagjaar is als volgt:

Voorzieningen	Saldo per 1-1-2022	Toevoeging	Aanwending	Vrijval	Saldo per 31-12-2022
Voorz. voor verplichtingen, verliezen en risico's	**2.485**	**222**	**371**		**2.336**
Voorziening Wachtgeld/pensioen voorm. B&W	2.350	71	371		2.050
Voorziening Risico Attero 2015-2017	135	151			286
Onderhoudsegalisatievoorzieningen	**2.040**	**1.736**	**1.301**		**2.474**
Voorziening Onderhoud gebouwen	91	444	318		216
Voorziening Onderhoud schoolgebouwen	31	71	85		18
Voorziening onderhoud waterbeheer	302	45	69		278
Voorziening onderhoud speelvoorziening		51	12		39
Onderhoudsegalisatievoorzieningen wegen	1.616	1.124	817		1.923
Voorzieningen voor derden beklemde middelen	**3.505**	**44**			**3.549**
Voorziening Egalisatie rioolheffing	3.505	44			3.549
Totaal voorzieningen	**8.031**	**2.001**	**1.672**		**8.360**

Crowe
Beukenlaan 60
5651 GD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Toelichting op de voorzieningen

VOORZIENING VOOR VERPLICHTINGEN, VERLIEZEN EN RISICO'S

Voorziening Wachtgeld/Pensioenverplichtingen voormalige wethouders
Doel: Deze voorziening is ingesteld om aan de toekomstige wachtgeld- en pensioenverplichtingen van voormalig wethouders te kunnen voldoen. Naast deze toekomstige verplichtingen wordt via deze voorziening ook lopende pensioenen verplichtingen betaald.
Voeding: De voorziening wordt jaarlijks gevoed ten laste van de exploitatie. De noodzakelijke omvang van deze voorziening wordt elk jaar herrekend door een accountant. Ook wordt jaarlijks rente aan deze voorziening toegevoegd.
Maximale omvang: De omvang is gerelateerd aan de bestaande verplichtingen.

Voorziening risico Attero 2015-2017
Het Nederlandse Arbitrage Instituut (NAI) heeft in de arbitrageprocedure op 25 augustus 2020 bepaald dat de Brabantse gewesten Attero moeten compenseren voor de minderlevering van brandbaar restafval voor de periode 2016-januari 2017. De gewesten en gemeenten, verenigd in de Vereniging van Contractanten Afvalsturing Brabant (VvC) zijn hierbij veroordeeld tot betaling van een naheffing aan Attero vanwege de minderlevering van huishoudelijk afval in het jaar 2015, 2016 en januari 2017. Vervolgens is eind 2020 door het VvC een procedure gestart om het vonnis door de rechter te laten vernietigen.
Op 17 maart 2023 heeft de Hoge Raad uitspraak gedaan. Het uiteindelijke gevolg van deze uitspraak is dat de procedure met betrekking tot de naheffing over de jaren 2015-2017 tussen Attero en de VvC tot een definitief einde is gekomen en dat Attero per direct weer aanspraak kan maken op de in de tweede arbitrage toegekende suppletievergoedingen. De uitspraak van De Hoge Raad is definitief en hier is geen verweer meer tegen mogelijk. Over de proceskosten is bepaald dat deze voor rekening komen van de gewesten en gemeenten. Destijds is een voorziening getroffen voor een bedrag van € 135.000. Uit de voorlopige berekening op basis van tonnages blijkt een afrekening van € 286.000 voor gemeente Laarbeek. Hierdoor is de voorziening aangevuld met € 151.000. Bestuurlijk zal in 2023 een besluit worden genomen welke verdeelsleutel wordt gehanteerd.

ONDERHOUDSVOORZIENINGEN

Voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen
Doel: Voor het onderhoud van de gemeentelijke gebouwen is een meerjarig onderhoud plan opgesteld voor een periode van 10 jaar. Dit plan is de basis voor de planning van het onderhoud aan gemeentelijke gebouwen. Deze voorziening is ter egalisatie ingesteld om grote schommelingen binnen de exploitatie te voorkomen.
Voeding: De voeding geschiedt door een jaarlijkse storting in de voorziening ten laste van de taakvelden in de exploitatie waar de diverse gemeentelijke gebouwen onder zijn verantwoord.
Maximale omvang: De omvang is gerelateerd aan de berekende uitgaven voor onderhoud.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

In een raadsbesluit uit 2019 is besloten om € 335.000 extra te storten in de voorziening onderhoud gebouwen met als dekking de algemene reserve. Dit was nodig omdat anders de voorziening op korte termijn negatief ging lopen wat volgens de BBV (financiële regelgeving vanuit het rijk) niet toegestaan is. Zo is dit ook uitgevoerd in 2019.
Tevens is destijds besloten om die in een aantal jaren vanuit de voorziening onderhoud gebouwen terug te storten naar de algemene reserve zodat de algemene reserve weer terug op peil gebracht werd. Dit laatste besluit is echter volgens de BBV niet mogelijk, waardoor we dit besluit niet hebben kunnen uitvoeren.
Dit heeft de volgende technische gevolgen:

- Budgetneutrale verwerking in de exploitatie 2022. Immers ontvangen we € 145.000 minder uit de voorziening onderhoud gebouwen. Maar hoeven ook minder te storten in de algemene reserve.
- De voorziening onderhoud gebouwen krijgt een positiever saldo van € 145.000.
- De algemene reserve krijgt een minder positief saldo van € 145.000.

Dezelfde correctie en gevolgen als hierboven, maar dan voor 2023, zal verwerkt worden in de 1e tussenrapportage 2023. In 2023 is de correctie € 40.000.

Voorziening onderhoud schoolgebouwen
Doel: Voor het onderhoud van de zogenaamde Brede Scholen is een meerjarenonderhoudsplan opgesteld voor een periode van 10 jaar. Dit plan is de basis voor de planning van het onderhoud aan deze gebouwen. Deze voorziening is ter egalisatie ingesteld om grote schommelingen binnen de exploitatie te voorkomen.
De formalisering van de voorziening dient echter nog plaats te vinden. Dat hangt samen met de totstandkoming van een overeenkomst met het bestuur van de scholen met betrekking tot de kosten van de gezamenlijke ruimtes.
Voeding: De voeding geschiedt door een jaarlijkse storting in de voorziening ten laste van de taakvelden in de exploitatie waar de brede scholen onder zijn verantwoord.

Voorziening Onderhoud waterbeheer
Doel: Om verdroging en vernatting te voorkomen is een waterbeheerplan noodzakelijk voor het optimaal functioneren van de waterelementen. Uit inventarisatie zijn alle grote waterelementen opgenomen in een meerjarig onderhoudsplan. In dit plan staat dat al het achterstallig onderhoud binnen 10 jaar in de gemeente Laarbeek wordt ingelopen. Evenals een upgrading van het watersysteem De Groene Long. Er is een onderhoudsvoorziening ingesteld om financiële pieken in de exploitatie te voorkomen.
Voeding: in 2021 heeft een incidentele storting plaatsgevonden van € 285.926 vanuit de reserve incidenteel nieuw beleid en zal vanaf 2021 een structurele dotatie plaatsvinden van € 19.250 in verband met vrijvallende kapitaallasten omdat baggeren en uitdiepen is opgenomen in deze onderhoudsvoorziening.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Voorziening Onderhoud speelvoorziening
Doel: Op grond van een speelruimteplan is een onderhoudsvoorziening ingesteld om financiële pieken in de exploitatie te voorkomen.
Voeding: conform Kadernota 2022 is in 2022 € 51.000 gestort in deze voorziening en zal deze structurele dotatie jaarlijks worden geïndexeerd.

Voorziening onderhoud wegen
Doel: Voor het onderhoud van de wegen is een beleidsplan verhardingenbeheer opgesteld. Dit plan is de basis voor de planning van het wegenonderhoud. Deze voorziening is ter egalisatie ingesteld om grote schommelingen binnen de exploitatie te voorkomen. Voeding: Overschotten in de exploitatie op het taakveld wegen in enig jaar worden aan deze voorziening toegevoegd, tekorten worden hieraan onttrokken.
Maximale omvang: De omvang is gerelateerd aan de berekende uitgaven voor onderhoud.

VOORZIENINGEN INZAKE VAN DERDEN VERKREGEN MIDDELEN MET SPECIFIEK BESTEDINGSDOEL

Voorziening egalisatie rioolheffing
De middels opgelegde rioolheffing van derden verkregen middelen (beklemde middelen) mogen niet voor andere doeleinden dan voor het gemeentelijk rioolstelsel (inclusief grond- en hemelwatervoorzieningen) worden aangewend ofwel hebben een relatie met de verbrede watertaken.
Doel: Voor het onderhoud en de vervanging van de riolering is een onderhouds- en vervangingsplan opgesteld (Raadsbesluit 12 december 2012). Deze voorziening is ter egalisatie ingesteld om grote schommelingen binnen de exploitatie te voorkomen.
Voeding: Overschotten op het taakveld riolering in enig jaar worden aan deze voorziening toegevoegd, tekorten worden hier aan onttrokken.
Maximale omvang: De omvang is afhankelijk van de geplande werkzaamheden conform het onderhouds- en vervangingsplan vGRP+.

	31-12-2022	31-12-2021
VASTE SCHULD	**17.362**	**21.517**
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige fin. instellingen	17.354	21.513
Waarborgsommen	8	4

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden over het verslagjaar:

Crowe
Beukenlaan 60
5651 GD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

	Saldo 1-1-2022	Vermeer-deringen	Aflossingen	Saldo 31-12-2022	Rentelast 2022
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	21.513	0	4.159	17.354	267
Waarborgsommen	4	4	0	8	0
Totaal vaste schulden	21.517	4	4.159	17.362	267

	31-12-2022	31-12-2021
VLOTTENDE SCHULD	**4.300**	**4.561**
Overige schulden	4.300	4.561

	31-12-2022	31-12-2021
OVERLOPENDE PASSIVA	**4.326**	**2.903**
Vooruit ontvangen bijdragen Rijk	1.185	465
Overige overlopende passiva	3.141	2.438

Een specificatie en het verloop van de vooruitontvangen bedragen wordt in onderstaand overzicht weergegeven.

	Saldo 31-12-2021	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen/ terugbetaald	Saldo 31-12-2022
Vooruitontvangen bedragen van het Rijk				
SiSa C41b Flexibele inzet woningbouw	0	0	0	10
SiSa C55 Aanpak energiearmoede	0	0	0	412
SiSa C56 Huisvesting aandachtsgroepen	465	0	0	465
SiSa D14 NPO-middelen, covid-gerelateerde onderwijsvertragingen	0	0	0	109
SiSa G10 Wet inburgering	0	0	0	83
SiSa G13 Onderwijsroute	0	0	0	20
SiSa H8 SPUK Lokaal sportakkoord	0	0	0	64
SiSa H12 SPUK preventieakkoorden	0	0	0	22
Subtotaal	465	0	0	1.185
Totaal vooruitontvangen	465	0	0	1.185

Crowe
Beukenlaan 60
5651 GD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen

Verstrekken van garanties

In de financiële verordening gemeente Laarbeek 2014 staat in artikel 9 (financieringsfunctie), lid 4, dat het verstrekken van leningen en garanties uitsluitend wordt gedaan uit hoofde van de publieke taak. Bij het uitzetten van middelen, het verstrekken van garanties en het aangaan van financiële participaties bedingt het college, indien mogelijk, zekerheden.

Het college motiveert in zijn besluiten het openbaar belang van dergelijke uitzettingen van middelen, verstrekkingen van garanties en financiële participaties.

Het niet in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte garanties bestaat uit de volgende garantstellingen:

bedragen x € 1.000

Verstrekt aan	Aard	Restant-schuld bij overname	Restant risicobedrag 31-12-2021	Restant risicobedrag 31-12-2022	Betalingen gedurende 2022
Stichting Woonpartners	garantstelling	62.421	5.379	5.665	0
WoCom	garantstelling	97.495	38.369	37.297	0
Woningbouwvereniging Bergopwaarts	garantstelling	41.700	166	459	0
Woningbouwvereniging Volksbelang	garantstelling	16.565	30	83	0
Overig	garantstelling		400	158	0
Garantstellingen		218.181	44.344	43.662	0

Langlopende contracten

Binnen de gemeente zijn diverse langlopende contracten afgesloten. Contracten worden vastgelegd in het zaaksysteem E-Suite. Middels signalering worden contractbeheerders op de hoogte gebracht van de einddatum van contracten. Risico's van het niet tijdig beëindigen van contracten en overeenkomsten worden hierdoor beperkt.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 GD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Onderstaand zijn de langlopende overeenkomsten opgenomen met een jaarbedrag van € 10.000 en hoger.

Dienst/product	Jaarbedrag	Einddatum contract
Software applicaties	46.998	22-12-2023
Accountantsdiensten	33.500	1-6-2024
Schoonmaak	101.000	30-9-2024
Netwerkbeheer (gas en elektra)	PxQ	Onbepaalde tijd
Leverancier gas en elektriciteit	PxQ	1-1-2024
Multifunctionals (printers) lease	PxQ	30-9-2025
Postdiensten	PxQ	31-5-2023
Leerlingenvervoer	PxQ	1-8-2026
Webcast	9.807	10-12-2024
Publicatiediensten	10.000	Jaarlijks stilzwijgend verlengd
Beveiliging	11.770	Jaarlijks stilzwijgend verlengd
Inhuur service	PxQ	9-8-2023
Huurovereenkomsten	387.865	Diverse
ICT hardware	PxQ	1-11-2023

Overige niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen

Niet van toepassing.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Grondslagen voor resultaatbepaling

Wettelijke voorschriften

De gehanteerde waarderingsgrondslagen zijn in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Spelregels over waardering en afschrijvingsbeleid zijn vastgelegd in de 'Financiële verordening gemeente Laarbeek 2014' (in werking tot en met 30 juni 2019) en in de 'Financiële verordening Gemeente Laarbeek 2019' (van kracht per 1 juli 2019).

Baten en Lasten

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als baten genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt.

De uitkering gemeentefonds is gebaseerd op de meest recente circulaire van het ministerie van BZK. Voor zover maatstaven nog niet definitief vastgesteld zijn, hanteren wij onze eigen raming. Voor wat betreft het accres gaan wij uit van de laatst verwerkte stand zoals die in de septembercirculaire is opgenomen.

Met betrekking tot de eigen bijdragen die het CAK int en aan de gemeenten afdraagt geldt op basis van de Kadernota rechtmatigheid 2015 van de commissie BBV het volgende. Gemeenten kunnen op basis van de overzichten van het CAK wel de aantallen personen, soort en omvang van de zorgverlening beoordelen met de eigen WMO-administratie. Probleempunt is dat door het ontbreken van inkomensgegevens op deze overzichten de informatie over de eigen bijdrage ontoereikend is om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dat betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht. In de programmarekening worden alleen de werkelijk ontvangen bedragen verantwoord.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (reorganisaties) dient wel een verplichting gevormd te worden.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

	bedragen x € 1.000	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022	Rekening 2022	Verschil
Lasten		61.691	67.423	57.195	10.228
1	Burger en bestuur	6.154	6.189	5.900	289
2	Veiligheid	1.893	2.413	2.370	44
3	Woon- en leefklimaat	9.580	11.027	9.696	1.331
4	Economie en werkgelegenheid	9.130	10.377	3.076	7.302
5	Gezondheid, welzijn, zorg en onderwijs	26.015	27.605	25.994	1.610
6	Financiën en bedrijfsvoering	480	1.352	1.661	-309
	Algemene dekkingsmiddelen	9	117	76	41
	Overhead	8.310	8.224	8.386	-162
	Vennootschapsbelasting	120	120	38	82
Baten		60.828	69.833	63.835	-5.998
1	Burger en bestuur	5.186	5.172	5.596	423
2	Veiligheid	111	598	1.465	867
3	Woon- en leefklimaat	1.301	1.193	1.320	127
4	Economie en werkgelegenheid	8.693	12.212	4.221	-7.991
5	Gezondheid, welzijn, zorg en onderwijs	4.653	5.574	4.650	-924
6	Financiën en bedrijfsvoering	145	291	741	450
	Algemene dekkingsmiddelen	40.152	44.133	44.993	860
	Overhead	586	660	850	190
	Saldo van baten en lasten	**-863**	**2.410**	**6.640**	**4.229**
	Stortingen in reserves	1.938	7.408	6.799	609
	Onttrekkingen aan reserves	2.839	7.529	6.941	-588
	Gerealiseerd resultaat	**37**	**2.531**	**6.781**	**4.250**

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Overzicht aanwending bedrag onvoorzien

bedragen x € 1.000

Incidentele onvoorziene lasten (budgetbevoegheid bij de raad)

		Saldo
Primitieve begroting		**15**
2e Tussenrapportage 2022	Vrijval budgetten onvoorzien, vervangingsinvesteringen en nieuw beleid	-15
Saldo onvoorzien eind 2022		**0**

Incidentele onvoorziene lasten (budgetbevoegheid bij het college) en structurele onvoorziene lasten

		Saldo
Primitieve begroting		**75**
1e Tussenrapportage 2022	Aanleg 3 extra brandkranen	-16
1e Tussenrapportage 2022	Incidentele subsidie Stichting Epic Youth	-1
2e Tussenrapportage 2022	Inzet procesbegeleider/projectleider Artex	-7
2e Tussenrapportage 2022	Verplaatsen jeu de boules banen	-14
2e Tussenrapportage 2022	Vrijval budgetten onvoorzien, vervangingsinvesteringen en nieuw beleid	-30
Raad 10 november 2022	Wateraansluiting gildeterrein St. Servatius Lieshout	-6
Saldo onvoorzien eind 2022		**0**

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Overzicht incidentele baten en lasten per programma

Onderstaand overzicht geeft een nadere specificatie van de incidentele verschillen tussen de begroting en rekening 2022 per programma.

bedragen x € 1.000

Omschrijving	Struct./inc.	voor/nadeel	Baten	struct/inc	voor/nadeel	Lasten
Burger en Bestuur			**288**			**337**
College van burgemeester en wethouders	Incidenteel	Voordelig	238	Incidenteel	Voordelig	14
Rekenkamercommissie				Incidenteel	Voordelig	42
Secretarieleges burgerzaken	Incidenteel	Voordelig	58	Incidenteel	Nadelig	-14
Riolering	Incidenteel	Nadelig	-208	Incidenteel	Voordelig	250
Huisvuil	Incidenteel	Voordelig	243	Incidenteel	Voordelig	10
Milieustraat	Incidenteel	Voordelig	23	Incidenteel	Voordelig	35
Baten afvalstoffenheffing	Incidenteel	Voordelig	-66			
Veiligheid			**873**			**34**
Bijzondere wetten	Incidenteel	Voordelig	1	Incidenteel	Voordelig	27
Opvang Oekraïne	Incidenteel	Voordelig	872	Incidenteel	Voordelig	7
Woon- en leefklimaat			**-968**			**1.474**
Mutaties reserves	Incidenteel	Nadelig	-916	Incidenteel	Voordelig	92
Onderhoud verharde wegen				Incidenteel	Voordelig	46
Sneeuw- en gladheidsbestrijding	Incidenteel	Nadelig	-32	Incidenteel	Voordelig	19
Monumentenzorg				Incidenteel	Voordelig	29
Onderhoud bermen en sloten				Incidenteel	Voordelig	73
Landschapsbeleid				Incidenteel	Voordelig	322
Openbaar groen				Incidenteel	Voordelig	22
Bomenbeheer	Incidenteel	Voordelig	1	Incidenteel	Nadelig	-33
Milieu: algemeen				Incidenteel	Voordelig	220
Warmtetransitie				Incidenteel	Voordelig	31
Klimaatadaptatie en biodiversiteit	Incidenteel	Nadelig	-25	Incidenteel	Voordelig	40

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Grootschalige energieopwek				Incidenteel	Voordelig	35
Energiebeheer				Incidenteel	Voordelig	75
Algemeen: ruimtelijke ordening				Incidenteel	Voordelig	63
Omgevingswet				Incidenteel	Voordelig	391
Bestemmings- en structuurplannen	Incidenteel	Nadelig	-193	Incidenteel	Voordelig	49
Leges bouwvergunningen	Incidenteel	Voordelig	197			
Economie en werkgelegenheid			**-7.752**			**7.761**
Mutaties reserves	Incidenteel	Voordelig	259	Incidenteel	Voordelig	372
Vennootschapsbelasting (VpB)				Incidenteel	Voordelig	82
Economische aangelegenheden				Incidenteel	Voordelig	76
Exploitatie weilanden	Incidenteel	Voordelig	67	Incidenteel	Voordelig	3
Bestemmingsplan Bemmer IV	Incidenteel	Nadelig	-3.159	Incidenteel	Voordelig	3.347
Grondexploitatie	Incidenteel	Nadelig	-4.919	Incidenteel	Voordelig	3.881
Gezondheid, welzijn, zorg en onderwijs			**-938**			**1.605**
Huisvesting bijzonder voortgezet onderwijs				Incidenteel	Nadelig	-100
Leerlingenvervoer	Incidenteel	Nadelig	-4	Incidenteel	Voordelig	36
Onderwijshuisvesting	Incidenteel	Voordelig	9			
Sporthal D'n Ekker, Beek en Donk	Incidenteel	Voordelig	17			
Wet Inburgering				Incidenteel	Voordelig	33
Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO): Algemeen				Incidenteel	Voordelig	47
Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO): Algemeen				Incidenteel	Voordelig	68
Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO): Algemeen				Incidenteel	Voordelig	35
Eerstelijnsloket Jeugd				Incidenteel	Voordelig	566
Eerstelijnsloket Jeugd	Incidenteel	Nadelig	-24	Incidenteel	Voordelig	200
Algemene bijstand	Incidenteel	Nadelig	-396	Incidenteel	Voordelig	396
Bijstand aan zelfstandigen	Incidenteel	Nadelig	-540	Incidenteel	Voordelig	564
Bijzondere bijstand				Incidenteel	Voordelig	50
Minimabeleid				Incidenteel	Nadelig	-133

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Huishoudelijke verzorging				Incidenteel	Voordelig	41
Voorzieningen voor gehandicapten (immaterieel)				Incidenteel	Voordelig	29
Maatwerkvoorzieningen natura materieel Wmo				Incidenteel	Voordelig	74
PGB Wmo				Incidenteel	Nadelig	-64
PGB Jeugd				Incidenteel	Nadelig	-47
Jeugdzorg				Incidenteel	Nadelig	-233
Overige gezondheidszorg				Incidenteel	Voordelig	43
Financiën en bedrijfsvoering			**1.567**			**-358**
Mutaties reserves programma 6	Incidenteel	Voordelig	69			
Personeelskosten	Incidenteel	Voordelig	185	Incidenteel	Nadelig	-111
Personeelskosten (IGT P&O-Opleidingskosten)				Incidenteel	Nadelig	-55
Automatisering				Incidenteel	Voordelig	101
Tractiemiddelen				Incidenteel	Nadelig	-26
Kapitaallasten	Incidenteel	Voordelig	42	Incidenteel	Voordelig	42
Uitkering gemeentefonds	Incidenteel	Voordelig	821			
Groenstroken	Incidenteel	Voordelig	58			
Algemene lasten en baten	Incidenteel	Voordelig	392	Incidenteel	Nadelig	-309

In de programmaverantwoording van deze jaarstukken zijn per programma en onderliggende taakvelden de financiële afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting uitgebreid toegelicht.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves

Onderstaande tabel geeft de structurele reservemutaties per programma weer.

bedragen x € 1.000	Begroting 2022 Primitief	Begroting 2022 Gewijzigd	Rekening 2022
Stortingen in reserves	**15**	**15**	**15**
Gezondheid, welzijn, zorg en onderwijs	**15**	**15**	**15**
Dotatie reserve accommodatiebeleid	15	15	15
Onttrekkingen uit reserves	**862**	**881**	**881**
Burger en bestuur	**1**	**1**	**1**
Afschr.R.: Riolering Bosscheweg BD	1	1	1
Woon- en leefklimaat	**113**	**97**	**97**
Afschr.R.: Bijdrage proj.kst Ombouw N279	3		
Afschr.R.: Afkoopsom oh en expl VRI N279	5		
Afschr.R.: Herplaatsen carillon Lieshout	12	3	3
Afschr.R.: Oude armaturen OV	73	73	73
Afschr.R.: Herinrichting Oranjeplein MH	21	21	21
Gezondheid, welzijn, zorg en onderwijs	**528**	**563**	**563**
Afschr.R.: BS Fontein		35	35
Afschr.R.: Reserve voorzieningencluster Beek	72	73	73
Afschr.R.: Voorz.cluster Donk (Raagten)	53	53	53
Afschr.R.: verbouwing Buurthuis Mariahout	2	2	2
Afschr.R.: Dorpshuis Lieshout	33	33	33
Afschr.R.: Uitbr Commanderij College schoolwon.	58	58	58
Afschr.R.: Nieuwbouw Commanderij College	92	92	92
Afschr.R.: Nieuwbouw Sporthal Dn Ekker	56	56	56
Afschr.R.: aanpassing/uitbr Ontmoetingscentrum BD	13	13	13

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Afschr.R.: NB BS Heindert/Driehoek;VZ cluster AR	107	107	107
Afschr.R.: Verbouwing MF De Dreef tbv scouting AR	41	41	41
Financiën en bedrijfsvoering	**220**	**220**	**220**
Afschr.R.: Reserve nieuwbouw gemeentehuis	190	190	190
Afschr.R.: Reserve aanpassingen gemeentehuis	5	5	5
Afschr.R.: Reserve nieuwbouw gemeentewerf	25	25	25
Totaal structurele reservemutaties	**847**	**831**	**831**

Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid

		Begroting na wijziging			Rekening			Afwijking		
	bedragen x € 1.000	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
	Programma									
1	Burger en bestuur	5.172	6.189	-1.017	5.596	5.900	-304	423	289	712
2	Veiligheid	598	2.413	-1.815	1.465	2.370	-905	867	44	911
3	Woon- en leefklimaat	1.193	11.027	-9.833	1.320	9.696	-8.376	127	1.331	1.457
4	Economie en werkgelegenheid	12.212	10.497	1.714	4.221	3.114	1.107	-7.991	7.384	-608
5	Gezondheid, welzijn, zorg en onderwijs	5.574	27.605	-22.031	4.650	25.994	-21.344	-924	1.610	686
6	Financiën en bedrijfsvoering	291	1.352	-1.061	741	1.661	-919	450	-309	141
	Totaal programma's	25.040	59.083	-34.043	17.992	48.734	-30.742	-7.048	10.349	3.300
	Algemene dekkingsmiddelen									
	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen Gemeentefonds	38.356	0	38.356	39.177	0	39.177	821	0	821
	Belastingen overig	27	0	27	26	0	26	-1	0	-1
	OZB niet-woningen	2.031	0	2.031	2.028	0	2.028	-3	0	-3
	OZB woningen	3.597	0	3.593	3.598	0	3.594	1	0	

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

	Treasury	122	-203	9	164	-215	93	42	12	84
	Totaal algemene dekkingsmiddelen	44.133	0	44.017	44.993	0	44.917	860	0	901
	Overhead	660	8.224	-7.564	850	8.386	-7.535	190	-162	28
	Onvoorzien									
	Gerealiseerd resultaat van Baten en Lasten	69.833	67.423	2.410	63.835	57.195	6.640	-5.998	10.228	4.229
	Toevoeging/onttrekking aan reserves									
1	Burger en bestuur	118		118	118		-118			-236
2	Veiligheid									
3	Woon- en leefklimaat	3.333	2.105	1.227	2.417	2.014	-403	-916	92	-1.630
4	Economie en werkgelegenheid	39	1.003	-964	297	631	334	259	372	1.298
5	Gezondheid, welzijn, zorg en onderwijs	852	817	35	852	817	-34			-69
6	Financiën en bedrijfsvoering	3.187	3.482	-295	3.257	3.337	81	69	145	376
	Totaal mutaties reserves	7.529	7.408	121	6.941	6.799	-141	-588	609	-262
	Gerealiseerd resultaat	77.362	74.831	2.531	70.776	63.995	6.781	-6.587	10.837	4.250

Analyse begrotingsafwijkingen

Hiervoor is reeds per programma en voor algemene dekkingsmiddelen ingegaan op de verschillen tussen de realisatie en de begrotingscijfers na wijziging.

Analyse begrotingsrechtmatigheid

Op grond van BBV-artikel 28, lid a, moet in de toelichting op de programmarekening een analyse van de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en programmarekening worden gemaakt. Op grond van artikel 189, lid 3 Gemeentewet (GW) zijn alle begrotingsoverschrijdingen op de lasten en daarmee overeenstemmende balansmutaties) onrechtmatig. Bij de afweging van deze onrechtmatige relevantie van deze lasten is het criterium "passend binnen het door de raad uitgezette beleid" van belang. In geval van strijd met een wettelijke bepaling of met een door de raad genomen beslissing, is duidelijk dat e.e.a. niet "passend" is. Maar voor vele andere situaties is dit minder duidelijk. Daarom is het noodzakelijk dat de gemeenteraad nader omschrijft op welke wijze dan wel onder welke omstandigheden overschrijdingen op grond van begrote lasten als "passend binnen het door de raad uitgezette beleid" kunnen worden beschouwd. Naar ons oordeel passen de hiervoor geanalyseerde overschrijdingen binnen het door de raad uitgezette beleid. De overschrijdingen van de lasten op de programma's passen dan ook binnen het goedgekeurde beleid.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Wet Normering Topinkomens (WNT)

De WNT is van toepassing op de gemeente Laarbeek. Het voor gemeente Laarbeek toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2022 € 216.000 (het algemeen bezoldigingsmaximum).

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevenden met een dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling inclusief diegenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionarissen worden aangemerkt

Gegevens 2022	JWM van de Ven	MLM van Heijnsbergen
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01-01/31-12	01-01/31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking ?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 103.610	€ 94.489
Beloningen betaalbaar op termijn (minus wn-premie pensioen ABP)	€ 17.620	€ 16.323
Subtotaal	*€ 121.230*	*€ 110.813*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 216.000	€ 216.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	n.v.t.	n.v.t.
Totaal bezoldiging 2022	€ 121.230	€ 110.813
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.

Gegevens 2021	JWM van de Ven	MLM van Heijnsbergen

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01-01/31-12	01-01/31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking ?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 93.490	€ 89.571
Beloningen betaalbaar op termijn (minus wn-premie pensioen ABP)	€ 17.268	€ 16.427
subtotaal	*€ 110.757*	*€ 105.998*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 209.000	€ 209.000
Totaal bezoldiging 2021	€ 110.757	€ 105.998

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Gebeurtenissen na balansdatum

Het BBV schrijft voor dat inzichten van belang voor de financiële positie, dienen te worden verwerkt in de jaarrekening, ook als deze inzichten zijn verkregen na 31 december, maar vóór het vaststellen van de jaarstukken. Gebeurtenissen na balansdatum moeten in de jaarrekening worden verwerkt als de gebeurtenis nadere informatie geeft over de feitelijke situatie per balansdatum.

Als de gebeurtenissen geen nadere informatie geven over de situatie per balansdatum worden de gebeurtenissen in deze paragraaf van de jaarrekening toegelicht.

Er hebben zich na het opmaken van de jaarrekening van de gemeente Laarbeek geen gebeurtenissen van betekenis met significante financiële gevolgen voorgedaan die in deze paragraaf vermeld moeten worden.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Bijlagen

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen (SiSa)

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 14-2-2023								
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JenV	A16	**Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne** Gemeenten	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde plek per dag (GOO) 1 maart tot en met 14 oktober 2022 *Aard controle R* *Indicator: A16/01*	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde plek per dag (GOO) met ingang van 15 oktober 2022 (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A16/02*	Vul in verschil werkelijke bestedingen ten opzichte van de gecombineerde uitkomst van A16/01 en A16/02 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO) *Aard controle R* *Indicator: A16/03*	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringkosten *Aard controle R* *Indicator: A16/04*	Besteding (jaar T) uitvoeringskosten tbv de transitie *Aard controle R* *Indicator: A16/05*	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (POO) *Aard controle R* *Indicator: A16/06*
			€ 912.000	€ 323.700		€ 0	€ 0	€ 93.974
			Totaal bedrag vorderingen uitgekeerde verstrekkingen (jaar T) POO *Aard controle R* *Indicator: A16/07*	Vul in totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A16/08*	Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01 t/m 08 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A16/09*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A16/10*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A16/11*	
			€ 0	€ 52.290	€ 1.381.964	€ 1.381.964	Nee	
FIN	B2	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek** Gemeenten	Aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: B2/01*	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/02*	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T) *Aard controle D2* *Indicator: B2/03*	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/04*	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee)(vanaf 2021) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/05*	Normbedragen voor e (ja/nee) (vanaf 2021) Nee: reeks 1/ Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/06*
			8	34	0	18	Nee	Nee
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/07*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/08*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/09*			
			Nee	€ 538,00	€ 3.854,00			

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/10*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/11*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/12*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/13*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/14*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/15*
			€ 458	€ 1.050	€ 1.254	€ 4.459	€ 0	€ 0
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/16*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/17*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/18*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/19*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/20*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/21*
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/22*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/23*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/24*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/25*	**Totaal** Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/26*	
							€ 0	
BZK	**C41B**	**Regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw** SiSa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één provincie(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C41B/01*	Besteding (jaar T) aan flexibele ondersteuning, capaciteit en expertise *Aard controle R* *Indicator: C41B/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C41B/03*	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C41B/04*	Aantal projecten dat (in jaar T) is geholpen met middelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C41B/05*	Aantal projecten dat cumulatief (t/m jaar T) is geholpen met middelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C41B/06*
		1	030010 Provincie Noord-Brabant	€ 16.200	€ 16.200	€ 0	1	1
			Kopie provinciecode *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C41B/07*	Cumulatief aantal (t/m jaar T) woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C41B/08*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C41B/09*			
		1	030010 Provincie Noord-Brabant	67	Nee			

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

BZK	**C43**	**Regeling reductie energiegebruik woningen** Gemeenten	Beschikkingsnummer/naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C43/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C43/03*	Aantal bereikte woningen *Aard controle D1* *Indicator: C43/04*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/06*
			RREW2020-00452081	€ 104.317	€ 104.317	1.348		Ja
			Totaal aantal bereikte huurwoningen *Aard controle D1* *Indicator: C43/07*	Is minstens 70% van de uitgekeerde specifieke uitkering bestemd voor activiteiten als bedoeld in artikel 4, eerste lid, onder a, b of c van de regeling (Ja/Nee)? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/08*				
			1.242	Ja				
BZK	**C55**	**Aanpak energiearmoede**	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/01*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: C55/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/03*	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/04*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: C55/05*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/06*
			0	€ 0	€ 0	0	€ 0	€ 0
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/07*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: C55/08*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/09*			
			0	€ 0	€ 0			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/10*	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/11*	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/12*	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/13*	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/14*	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/15*
			0	0	0	0	0	0

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

BZK	**C56**	**Regeling huisvesting aandachtsgroepen**	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C56/01*	Projectnaam *Aard controle n.v.t* *Indicator: C56/02*	Besteding (jaar T) per project *Aard controle R* *Indicator: C56/03*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project Inclusief uitvoering door derde vanaf SiSa 2022 *Aard controle R* *Indicator: C56/04*	Aantal woonruimten en verblijfsruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C56/05*	Aantal volledig gerealiseerde woonruimten en verblijfsruimten (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C56/06*
			1 *RHA2021-02362303*	*Kanters Onroerend Goed*	€ 0	€ 0	0	0
			2 *RHA2021-02368521*	*Fifty nine housing (FNH)*	€ 0	€ 0	0	0
			Kopie Projectnaam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C56/07*	Opbrengsten jaar T *Aard controle R* *Indicator: C56/08*	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C56/09*	Opgevoerde kostenactiviteiten zoals opgenomen in de aanvraag zijn onveranderd (t/m jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle R* *Indicator: C56/10*	De uitvoering loopt volgens de planning (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C56/11*	Zelfstandige uitvoering (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C56/12*
			1 *Kanters Onroerend Goed*	€ 0	€ 0	Ja	Ja	Ja
			2 *Fifty nine housing (FNH)*	€ 0	€ 0	Ja	Nee	Ja
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C56/13*	Zijn binnen twee jaar na de datum van toekenning van de uitkering onomkeerbare stappen gezet? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C56/14*				
			Nee	Nee				
BZK	**C62**	**Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire**	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen *Aard controle R* *Indicator: C62/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C62/04*				
			€ 1.836	Nee				
OCW	**D8**	**Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)** Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/01*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/02*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/03*	Correctie besteding (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/04*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/05*	
			€ 339.178	€ 63.378	€ 0	-€ 75.215	€ 0	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/06*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/07*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/08*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/09*	In 2022 opgebouwde reserve om mee te nemen naar volgende vierjarige periode **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/10*	
			1					

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

OCW	**D14**	**Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen**	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld *Aard controle R* *Indicator: D14/01*	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen *Aard controle R* *Indicator: D14/02*	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/03*	Correctie besteding (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/04*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/05*	
			€ 0	€ 0	€ 78.000	€ 0	€ 54.915	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/06*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/07*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/08*	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/09*		
			1					
IenW	**E44B**	**Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)**	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/01*	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker *Aard controle R* *Indicator: E44B/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/03*	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E44B/04*	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/06*
			1 061659 Gemeente Laarbeek	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			Kopie CBS(code) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/07*	Naam/nummer maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/08*	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/09*			
			1 061659 Gemeente Laarbeek	0	Nee			
SZW	**G2**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2022** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/01*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/02*	Besteding (jaar T) **IOAW** Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/03*	Baten (jaar T) **IOAW** (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/04*	Besteding (jaar T) **IOAZ** Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/05*	Baten (jaar T) **IOAZ** (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/06*
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Besteding (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/07*	Baten (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/08*	Baten (jaar T) **WWIK** (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**) *Aard controle R* *Indicator: G2/09*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/10*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/11*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/12*
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (**PW**) *Aard controle D2* *Indicator: G2/13*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2/14*				
			€ 0	Nee				
SZW	**G2A**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_totaal 2021** Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1) (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G2B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G2A)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2A/01*	Besteding (jaar T-1) algemene bijstand Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/02*	Baten (jaar T-1) algemene bijstand (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/03*	Besteding (jaar T-1) **IOAW** Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/04*	Baten (jaar T-1) **IOAW** (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/05*	Besteding (jaar T-1) **IOAZ** Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/06*
		1	061659 Gemeente Laarbeek	€ 2.748.075	€ 37.189	€ 144.442	€ 10.133	€ 19.315
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2A/07*	Baten (jaar T-1) **IOAZ** (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/08*	Besteding (jaar T-1) **Bbz 2004** levensonderhoud beginnende zelfstandigen Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/09*	Baten (jaar T-1) **Bbz 2004** levensonderhoud beginnende zelfstandigen Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/10*	Baten (jaar T-1) **WWIK** (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/11*	Besteding (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/12*
		1	061659 Gemeente Laarbeek	€ 0	€ 96.325	€ 1.110	€ 0	€ 356.892
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2A/13*	Baten (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/14*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in jaar T-1 i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/15*	Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T-1) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (**PW**) *Aard controle D2* *Indicator: G2A/16*		
		1	061659 Gemeente Laarbeek	€ 0	€ 0	€ 0		

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

SZW	**G3**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2022** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/01*	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/02*	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/03*	Besteding (jaar T) Bob Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/04*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/05*	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/06*
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/07*	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/08*	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/09*	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/10*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/11*	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
SZW	**G3A**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_totaal 2021** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G3B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G3)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3A/01*	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/02*	Baten (jaar T-1) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/03*	Baten (jaar T-1) vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/04*	Besteding (jaar T-1) Bob Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3A/05*	Baten (jaar T-1) Bob (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/06*
		1 061659 Gemeente Laarbeek	€ 0	€ 0	€ 21.963	€ 63.419	€ 0	€ 0
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3A/07*	Besteding (jaar T-1) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/08*	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in jaar T-1 (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/09*	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in jaar T -1 (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/10*	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in jaar T-1 i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/11*	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in jaar T-1 i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/12*
		1 061659 Gemeente Laarbeek	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	

Crowe
Beukenlaan 60
5651 GD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

SZW	G4	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2022** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Welke regeling betreft het? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/01*	Besteding (jaar T) levensonderhoud Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/02*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/03*	Baten (jaar T) levensonderhoud Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/04*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/05*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/06*
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
				Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/07*	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/08*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/09*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/10*		
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	0		
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	0		
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	0		
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	0		
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	0		
			6	Totaal	0	0			
				Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/11*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/12*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing *Aard controle R* *Indicator: G4/13*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig *Aard controle R* *Indicator: G4/14*	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/15*	
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)					
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)					
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)					
			6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

			Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. kinderopvantoeslagaffaire		
			Aard controle n.v.t.	Gemeente *Aard controle R*	Gemeente *Aard controle D2*	Gemeente *Aard controle R*		
			Indicator: G4/16	*Indicator: G4/17*	*Indicator: G4/18*	*Indicator: G4/19*		
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0		
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0		
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
		6	Totaal	0	0	0		
SZW	**G4A**	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_totaal 2021** Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). Dit totaal (jaar T-1) regeling G4B + (jaar T-1) regeling G4 blijkt uit de vaststellingsbeschikking die uw gemeente van het Ministerie van SZW over 2020 heeft ontvangen. De gegevens uit die beschikking neemt u hier op.	Welke regeling betreft het? Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle n.v.t.*	Besteding (jaar T-1) levensonderhoud Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R*	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R*	Baten (jaar T-1) levensonderhoud Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R*	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (aflossing) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R*	
			Indicator: G4A/01	*Indicator: G4A/02*	*Indicator: G4A/03*	*Indicator: G4A/04*	*Indicator: G4A/05*	
		1	Tozo 1 (1 maart 2020 tot 1 juni 2020)	€ 2.622	€ 0	€ 4.687	€ 10.037	
		2	Tozo 2 (1 juni 2020 tot 1 oktober 2020)	€ 3.447	€ 0	€ 921	€ 0	
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 321.031	€ 52.078	€ 3.520	€ 0	
		4	Tozo 4 (1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 139.257	€ 7.457	€ 0	€ 0	
		5	Tozo 5 (1 juli 2021 tot 1 oktober 2021)	€ 89.043	€ 11.000	€ 0	€ 0	
			Kopie regeling	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (overig) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T-1) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T-1) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam		
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*		
			Indicator: G4A/06	*Indicator: G4A/07*	*Indicator: G4A/08*	*Indicator: G4A/09*		
		1	Tozo 1 (1 maart 2020 tot 1 juni 2020)	€ 611	0	0		
		2	Tozo 2 (1 juni 2020 tot 1 oktober 2020)	€ 72	1	0		
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	35	4		
		4	Tozo 4 (1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	50	3		
		5	Tozo 5 (1 juli 2021 tot 1 oktober 2021)	€ 0	26	2		

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

			Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4A/10*	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T - 1 i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4A/11*	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T-1) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle D2* *Indicator: G4A/12*	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T -1 i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4A/13*	
			1 Tozo 1 (1 maart 2020 tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
			2 Tozo 2 (1 juni 2020 tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			4 Tozo 4 (1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			5 Tozo 5 (1 juli 2021 tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
SZW	**G10**	**Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2022** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/01*	Baten (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G10/03*		
			€ 65.340	€ 148.694	Nee		
SZW	**G12**	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_ gemeentedeel** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/01*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12/04*		
			€ 0	€ 0	Nee		
SZW	**G12A**	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_ totalen** Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G12B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G12)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12A/01*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in jaar T-1 Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G12A/02*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in jaar T-1 Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G12A/03*	Aantal gedupeerden (zoals omschreven in artikel 1 van de Regeling specifieke uitkering compensatie van de kosten die verband houden met het kwijtschelden van publieke schulden binnen het SZW-domein van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire toeslagen) , jaar T-1. *Aard controle R* *Indicator: G12A/04*	
			1 061659 Gemeente Laarbeek	€ 0	€ 0	0	

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

SZW	**G13**	**Onderwijsroute 2022_ deel gemeente** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T),ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/01*	Baten onderwijsroute (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/02*	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/03*	Baten overige voorzieningen (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/04*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05	
			€ 0	€ 19.575	€ 0	€ 0	Ja	
VWS	**H4**	**Regeling specifieke uitkering stimulering sport** Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H4/01*	Totale werkelijke berekende subsidie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/02*				
			€ 68.488	€ 106.010				
			Activiteiten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/03*	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H4/04*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **Onroerende zaken** *Aard controle R* *Indicator: H4/05*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **roerende zaken** *Aard controle R* *Indicator: H4/06*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **overige kosten** *Aard controle R* *Indicator: H4/07*	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/08*
		1	Onderhoud	€ 9.816			€ 9.816	
		2	Investeringen onroerende zaken	€ 11.168	€ 11.168			
		3	Roerende zaken	€ 2.798		€ 2.798		
		4	Overige kosten	€ 82.228			€ 82.228	
VWS	**H8**	**Regeling Sportakkoord 2020-2022**	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/01*	Totaal bedrag volgens beschikking *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/02*	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/03*	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/04*	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/05*	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/06*
		1	1042523	€ 37.717	€ 0	€ 57.297	€ 11.640	€ 82.297
			Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/08*				
		1	1042523	Nee				
VWS	**H12**	**Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H12/01*	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H12/02*	Eindverantwoording? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H12/03*			
			€ 0	Ja	Nee			

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Subsidieverantwoording Bereikbaarheidsakkoord

Financiële verantwoording routegebonden projecten 2022 LAARBEEK															
				Begroting (beschikt)		Project realisatie			Project vaststelling			Saldo BBA subsidie	Indicatoren		
Project nr.	Project omschrijving	subsidie aan gemeente	datum verlening	Totale subsidabele kosten (begroot)	Subsidie Bereikbaarheids-akkoord (BBA provincie) 25%	Gerealiseerde projectkosten subsidiabel t/m 2021	Gerealiseerde projectkosten subsidiabel 2022	Gerealiseerde projectkosten subsidiabel cumulatief	Project gereed (J/N)	Vastgestelde subsidie t/m 2022	Lopende bestede subsidie t/m 2022	verleende subsidie -/- vastgestelde subsidie t/m 2022 (nog lopende projecten)	planning jaar afronding	GGA projectcode	mijlpalen/ toelichting project
011i	Geluids-maatregelen Lieshout-seweg N615	Laarbeek	12-3-2019	40.425	10.107	40.425		40.425	J	10.107					vaststellings-beschikking 15-2-2022 50889654
021a	bushalte N615 rotonde Bavaria Lieshout	Laarbeek	9-4-2020	419.752	104.938			-	N	104.938		104.938	2024		
031	Fietsroute Beek en Donk - Helmond, gedeelte Aarle-Rixtel	Laarbeek	9-4-2020	34.887	8.722	34.887		34.887	J	8.722					vaststellings-beschikking 15-2-2022 50889689
	Totalen Laarbeek			**495.064**	**123.767**	**75.312**		**75.312**		**123.767**		**104.938**			

Crowe
Beukenlaan 60
5651 GD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Staat Personele capaciteit

Onderstaande tabel geeft inzicht in de personele sterkte in 2022 ten opzichte van 2021 (in fte's en loonsom).

bedragen x € 1.000	rekening 2021		begroting 2022		rekening 2022	
Organisatie eenheid	formatie	loonsom	formatie	loonsom	formatie	loonsom
Formatief personeel:						
Raadsgriffie	1,61	156	1,61	165	1,61	158
Gemeentesecretaris	1	123	1	126	1	133
Staf	2	205	2	223	2	149
Afdeling Omgevingsbeheer	32,33	2.240	32,33	2.420	34,11	2.430
Afdeling Samenleving	26,93	1.850	26,93	2.035	33,17	2.574
Afdeling Bedrijfsvoering	21,96	1.595	21,96	1.610	23,18	1.725
Afdeling Leefomgeving	28,72	1.875	28,72	2.411	23,11	1.764
Totaal generaal	*114,55*	*8.044*	*114,55*	*8.990*	*118,18*	*8.933*

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl